

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Andersen, H. C.

Samlede Skrifter.

Vol. 17-18

Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1854-1879

33 bd.

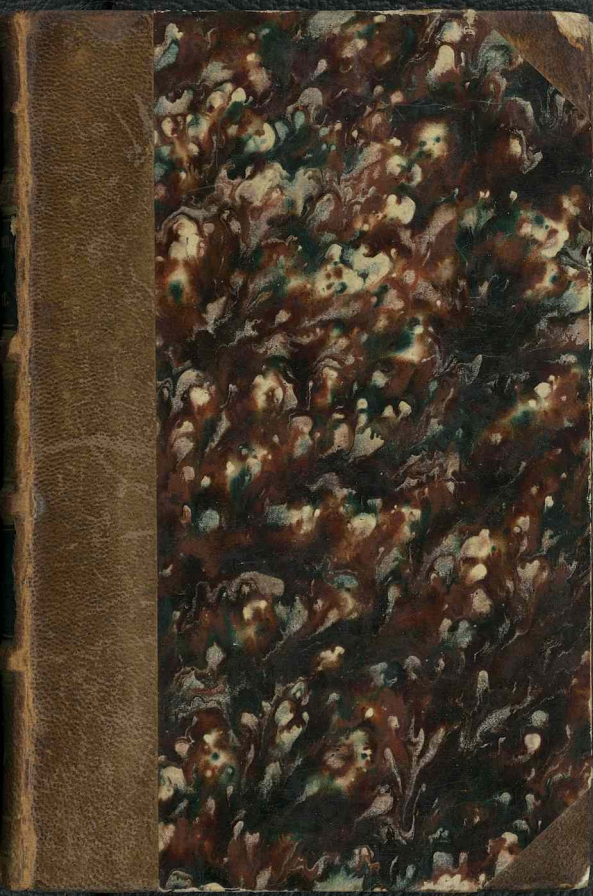
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52. - 69.

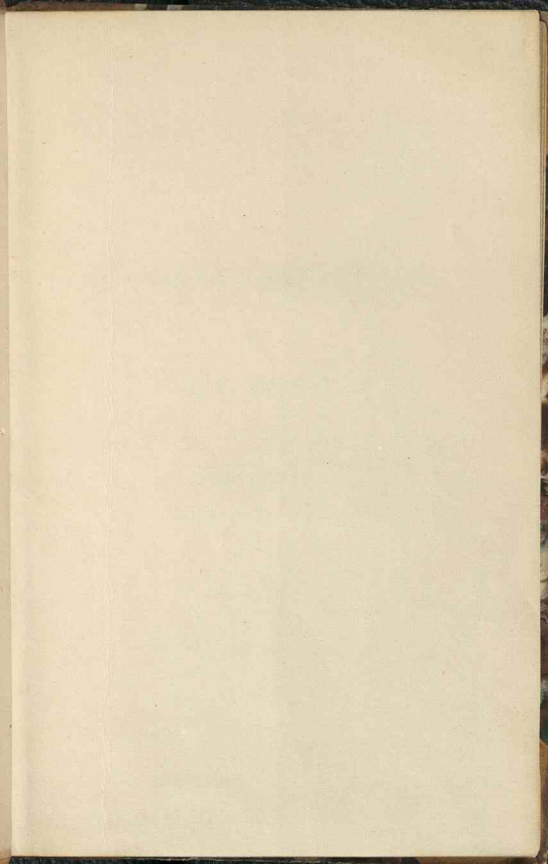
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

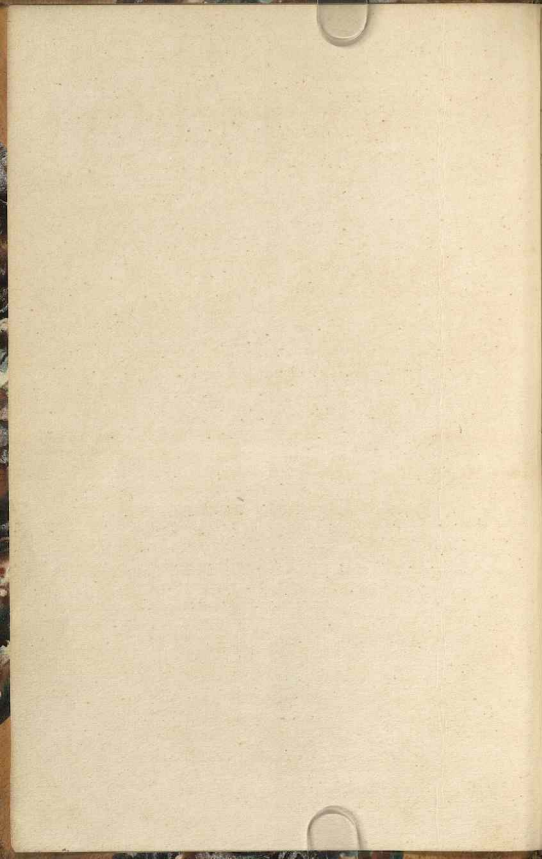

1 1 52 0 8 01612 1

REX/S

Samlede Skrifter

af

H. C. Andersen.

Syttende Bind.

(Agnete og Havmanden. — Ahasverus.)

Samling af Skrifter

A. C. Andersen

Samling af Skrifter

Samling af Skrifter

Samling af Skrifter

1838

Agnete og Havmanden,

dramatisk Digt i to Dele.

Første Deel.

Agnete paa Holmegaard. Havmandens Bryllup.

Anden Deel.

Agnete Havmandens Viv.

(1833.)

Handwritten title or header, likely bleed-through from the reverse side.

Agente og Sammenhæng

Præsentation af de to Bøger

Forste Del

Agente og Sammenhæng. Sammenhæng og Agente

Anden Del

Agente og Sammenhæng. Sammenhæng og Agente

Første Deel.

Agnete paa Holmegaard.

Personerne.

Mo'er Gertrud, Fisser-Enke.

Agnete, hendes Datter.

Hemming, Spillemand, boende hos Mo'er Gertrud.

Hintze, en rig Slagter.

Liden Kirsten, Mo'er Gertruds Søsterdatter.

En Jigeuner-Familie.

Savmanden.

Scenen er i det nordlige Fyen, ved den Lange, som nu banner
Ødense Fjord.

Tiden omtrent 1106.

Et gammeldags Bærelse med Trægallerie, forrevne Tapeter ic. i en forfalden Bygning, kaldet „Holmegaard,“ tæt ved et Fisserleie. — Det er Sommeraften.

Mo'er Gertrud (sidder og spinner), Hemming (stjærer paa en Toirepas).

Gertrud.

Ja vist, jeg holder grumme meget af Dig,
Vil nødigt miste Dig, ja meget nødigt!
Men Du maa ud at tumle Dig i Verden;
Det hører til, især naar man er ung.
Du gjælder for en dygtig Spillemand —
Ja, spille kan Du, saa det gaaer til Hjertet!
Men slige Folk har aldrig noget Hjem.
Man gaaer fra By til By, fra Borg til Borg,
Her er Begravelse med Spil og Gilde,
Her dandses Takkeldands i Ridder salen,
Og der er Lystighed paa Maadagsaften!
Det er et broget Liv, det maa Du kende,
Ei, som en Lønehund, bestandigt springe
Det visse Stykke, og ei meer, om Huset;
Nei, ud omkring, det sætter Gang i Blodet,
Det muntre Sindet! Vil Du lyde mig,
Da skal Du see, Du bliver mere lystig,
Jeg troer, Agnete med sit søre Væsen
Har smittet Dig. Nei, Du maa ud at lufte!

Hemming.

En Spillemand er ikke agtet stort,
 Med Bagabonden har han Alt tilfælleds.
 Jeg veed, jeg kan ei skille mig fra Hjemmet,
 Til dette Sted er Hjertet voret fast.
 De halv afbleg'de Billeder paa Væggen,
 Træ-Galleriet sort af Røg og Uld,
 Selv Krusemynten i det smalle Vindue,
 Har skabt et Tvillingbillede i mit Hjerte,
 Der ei kan skilles fra sin anden Halvdeel!
 Og hvor i Verden finder jeg vel Noget,
 Der er, som I, saa moderlig imod mig?
 Nei, lad endnu det blive ved det Gamle!
 Engang, maaskee, vel Reiselysten kommer,
 Da tager jeg min Bylt og Sækkepiben,
 Og gaaer da ud, hvorhen vor Herre vil det!

Gertrud.

Hvad jeg har sagt, var i den bedste Mening,
 Lænk lidt derpaa og gjør saa hvad Du vil!
 Gid mine Klæder skaarne var, som dine,
 Jeg sløi affæd, før selv jeg vidste af det.
 — Men Hunden gjør! —

Hemming.

Her komme Fremmede!

Der rider En, derinde, gjennem Stuen.

Gertrud.

Uh! det er Hintze Slagter tør jeg vædde!
 Nu faae vi Nyt at høre; det var herligt!
 — Hjelp til, at Dvæget kommer under Tag.
 I den forfaldne Sal er Plads og Foder.
 Gjør Gavn i Huset! vær min tredie Haand! —
 Hvor dog Agnete bliver af i Aften.

Nu sidder hun ved Stranden, kan jeg tænke,
 Og spiller Liden, som er mig saa kostbar!

— Men see der er han: Ih, velkommen Hintze.

Maria, Joseph signe Eder's Indgang.

(Hun rykker paa sin Haand og rækker den til Hintze, som træder ind.)

Hintze.

Her har I mig og fem og tyve Stude,

Jeg lod dem som mit Følge staae i Porten!

Hu, jeg er bandsat træ! imorges tidlig

Gik jeg fra Odense, og Veien veed I

Gaaer ud og ind, saa den faaer aldrig Ende.

Nu er jeg her da i mit Standqvarteer,

Kan hvile og faae Kræfter til imorgen.

Nu Mutter Gertrud, I maa brase op!

Selv har jeg med mig heiligt Bremer-Øl

Og denne Flaske med Klaret for Eder.

Gertrud.

Jeg brase op! hvad tænker I dog paa?

Det er jo Fastedag.

Hintze.

Ja, ja, det veed jeg!

Men tæt herved jeg traf en sølle Tigger,

Ham gav jeg Penge for at faste for mig;

Og seer I da, saa har jeg Lov at spise;

Det er jo tydeligt! — Men sliig mig nu,

Hvor er Agnete? Altid er hun ude.

Gertrud.

Hun er ved Stranden vel, der gaaer hun gjerne.

Hintze.

Ved Stranden? Ih det kan jeg ikke lide! —

Ved Stranden, see der gaaer hun alletider!

Hun er formeget paa sin egen Haand.

J skulde, det vil sige med det Gode,
 Dog have Haand i Hanke lidt med hende.
 Hvad driver hende vel derved til Vandet?
 Det er ei godt, og hvortil skal det lede!

Gertrud.

Hun kan ei Andet! tro mig, thi jeg veed det.
 Det reiser sig fra hendes Fødselsstund.
 I veed jeg kommet er fra Ishlands Vestkyst.
 Jeg med min Mand gik tidt paa Fiskefangst;
 En Dag, mens jeg var svanger med Agnete,
 Og Ebben havde trukket Havet bort,
 Gik jeg med ham; vi var' en Mil fra Land,
 Vi samlede Rav og Solen brændte hedt;
 Da fik jeg ondt. Der stod et Brag i Sandet,
 Der kreb jeg ind og fødte min Agnete.
 Men Floden kom; langt ude brølte Havet;
 De store Bølger vælted' frem paa Sandet!
 Det var ei Spøg! min Mand tog mig paa Ryggen
 Og holdt det spæde Barn fast i sin Arm;
 Saaledes løb og gik han, fulgt af Floden,
 Der naaede ham, før han fik Fod paa Kysten.
 Han vaded' frem med os igjennem Strømmen;
 Den salte Bølge i sin vilde Brænding
 Har døbt Agnete! hun er Havets Barn!
 Der blev hun født, der drømmer hendes Tanke!

Hintze.

Men I, fra den Tid, fik vel nok af Havet?

Gertrud.

Det var en farlig Stund! nu er den glemt.
 Og gjerne var jeg blevet der ved Havet,
 Thi det var Noget imod Kattegattet!
 Men da min Mand med vore Nabofolk

Forfulgte hid Kong Knud, der var for haard,
 — Nu er han salig og en mægtig Helgen —
 Saa drog jeg med til Thyen — hvor jeg blev Enke.
 Her boer jeg nu i denne gamle Gaard,
 Der staaer forfalden og forladt paa Næsset,
 Og kaldes Holmegaard. Den Smule Herberg,
 Jeg her kan holde, hjælper altid Noget.

Hintze.

Nu ja, det veed jeg! hvad skal dette til?
 Bras heller op, saae Ilden til at brænde,
 Thi jeg er sulten, trænger til at spise;
 Saa kommer vel Agnete, vil jeg troe,
 Thi naar jeg først er mæt, saa har jeg Noget,
 Ja noget Vigtigt, for Jer begge To!
 Alt sidste Gang jeg vilde talt derom,
 Da blev der Intet af, nu maa det siges!
 Kjød er jeg af at være Enkemand;
 Jeg er ei gammel, staaer mig ogsaa godt,
 Og naar en Mand, som jeg, nu kom som Frier,
 Hvad vilde man da sige, Moder Gertrud?

Gertrud.

O Gud, o Gud! — Ja, hvad vil man vel sige?
 Det kommer saa uventet! Eligt et Skridt
 Maa overveies, overtankes noie!
 Nu er jeg Enke alt paa tolvte Aar;
 Min salig Mand, hvor han var iegod,
 Men jeg har grædt for ham de salte Taarer.
 Og skulde En erstatte mig hans Tab,
 Ja, da I vil, at jeg skal tale Sandhed,
 Da var det Eder.

Hintze.

Hvad? I troer at det

Er Eder, som det gjælder! Nei Agnete!
Jeg mener hende; det er saa naturligt!

Gertrud.

Ah, saa! Agnete? Jeg forstaaer det nok!
— Ja, det beroer paa hendes eget Hjerte!
Der kommer hun med Hemming, prøv derpaa!
Dog frygter jeg, I hende er for gammel.
Hust paa at: „lige Børn de lege bedst!“

Agnete og Hemming (træde ind).

Agnete.

Den smukke Aften loffed mig fra Huset.
Fuldmaanen skinner, det er deiligt Havblik!
Herinde er saa trykkende, saa lummert,
Dg mindst jeg ventede' sli en Gjest som Eder.

Gertrud.

Og det er Dig især Besøget gjælder.
Ah, hvi Dig Barn for al den store Ære!

Agnete.

Hvorledes, mig?

Hintze.

Kom, sæt Dig ned Agnete!

Du mærker nok, Mo'er Gertrud er lidt gnaven.
Men det gaaer over, kjender jeg til hende!
See, hvad jeg har til Dig fra Svendborg Marked,
En Perlehue; den vil flæde godt!
Jeg tænker paa Dig, naar Du mindst det drømmer.
Jeg holder af Dig, Du er god og smuk!
Og naar jeg nu har spist, er bleven mæt,
Saa faae vi en fornustig Vasslar;
Og om Du vil, naar jeg imorgen reiser,

Saa skal jeg lave Dig det bedste Sæde
 Paa een af Studene. Du tager med mig,
 Og naar Du seer, hvorledes Alt er hjemme,
 At der er fuldt op, som sig hør og hør,
 Saa kan vi lade Præsten sige Amen.
 Har Du forstaaet mig? Jeg frier til Dig!

Hemming.

Agnete, kan og vil Du os forlade?

Hintze.

Ja vist, det kan hun! men hvad er vel det?
 Mo'er Gertrud følger med, isald hun vil,
 Og Du, min Gut, skal spille ved vort Bryllup!
 Som Søskende I vored' op tilsammen,
 Dog Søskende maae skilles her i Verden!
 — Men see, der er Mo'er Gertrud alt med Bissen.
 Hør, hvor den braser! sæt Jer nu Børnlille,
 Og smag mit Bremer-Øl og min Klarer,
 Imidlertid vi tale om mit Bryllup.

Hemming.

Jeg er ei sulten, og saa vidt jeg troer
 Er' Orerne urolige derinde.
 Jeg faaer at see, hvorledes de er' bundne.

(Gaaer ud.)

Gertrud.

Hvad siger nu Agnete til jert Ord? —
 Naa, Barn, Du har din egen Billie for Dig.

Hintze.

Uh! hvad hun siger? Bigen siger „Ja!“

Agnete.

Der feiler I! hun kan, hun tør det ikke.
 En Husfru skal forlade Slægt og Hjem
 Og følge Manden, hvor han gaaer i Verden;

Med Sjæl og Tanke leve kun for ham
 Og slabe Lykke ved sin stille Birken;
 Det kan jeg ei, det føler jeg for vel!
 Der er en mægtig Higen i min Sjæl,
 Der driver mig, jeg kan det ei forklare!
 I vil ei vredes —?

Hintze.

Altsaa da et Afslag?

Agnete.

I hører dog jo helst Oprigtighed.

Hintze (hestig).

Ja vist, ja vist! — Nu skynd Jer lidt Mo'er Gertrud!
 Lidt mere Brød, to Fisk endnu paa Bordet,
 En Slurk Klaret, saa reiser jeg igjen!
 Det er saa kjeligt nu ved Nattetid,
 Imorgen brænder Solen altfor hedt.

Agnete.

I bryder op i Aften! er I vred?

Hintze.

Jeg vred? Hvorfor? Jeg har jo ingen Grund.
 Det er mit Lune! jeg har ogsaa Lune! —
 Nu, Eders Sundhed! den vil I dog drikke?
 Tag med et Bæger, Gertrud! lad det smage! —
 I see mig, — naar jeg kommer her igjen!

Strandbred.

Hemming (sidder paa en Steen og svinger).

Bag Ellekrattet nede, hvor Møllehjulet gaaer,
 Der tjente jeg hos Mølleren i fire Ungdoms Aar;
 Paa Stænten jeg om Aftenen satte mig tidt,
 Og talte med Mølleren's Datter da lidt.

Det var som man fra Vinene ind i Hjertet saae,
 Jeg kunde hele Matten ligge og tænke derpaa.
 Hun deelte mine Sorger, jeg sagde hende Alt,
 Men aldrig om min Elskov jeg hende har fortalt.

Men havde hun mig kjær, som jeg hende, her paa Jord,
 Da havde hun nok vidst det uden et eneste Ord.
 Lidt bad jeg i mit Hjerte: „lad min Elskov forgaae,
 Jeg fattige Knøs kan dog aldrig hende saae!“

Hun trykked' mig i Haanden, da jeg var syg og bleg,
 Men derved af mit Hjerte ei Kjærligheden veg!
 Hun saae saa venlig til mig, hun bad mig være glad,
 Og vor Herre og mit Hjerte, de gjorde hvad hun bad.

Jeg følte saadan Drift, saadan Lyst i min Sjæl,
 Saa mødtes vi ved Lunden forleden i Avel,
 Da tog hun mig i Haanden og sagde: „er Du der?
 Du hilser en Trolovet, min Fastensring er her!“

„Ja, Guld og rige Berler gav mig hans Kjærlighed?
 Og Du, Du er den første, der om min Lykke veed!“
 Jeg kyskede paa Haanden, men sagde ei et Ord,
 Det var som al min Tanke var lagt i forten Jord.

Om Aft'nen var der Gilde, og jeg var ogsaa med,
 Jeg sad ved Siden af dem, paa det fornemste Sted,
 Vi klinkede, vi drak, sang Viser ovenpaa; —
 Jeg maatte være glad, thi de Alle paa mig saae!

Men Morgenens derefter og hver en Dag der kom,
 Saa løb det mig i Hovedet underligt om.
 Alt gik mig, som jeg ønskede, det Gne mangled' kun!
 De holdt jo Alle af mig, selv Kjæresten og hun!

De trykfed' mig i Haanden, de vidste ei min Vee,
 De kysfede hinanden, det var stor Lyst at see! —
 Da fik jeg saadan Længsel at see mig lidt om,
 Jeg pakkede da sammen, ei veed jeg, hvor det kom!

Jeg sagde: „jeg vil see Alverden og dens Lyst!“
 Men meente: „jeg vil glemme den Verden i mit Bryst!“
 Hun saae paa mig og sagde, o Gud det var saa haardt!
 „Vi holde Alle af Dig, hvorfor vil Du da bort?“

Da kom jeg til at græde, men dengang gif det an,
 Man græder, naar man stilles, det sagde ogsaa han.
 De fulgte mig paa Veien, — da gled jeg paa en Steen,
 Det var vor Herres Billie, jeg brød mit ene Been.

Nu ligger jeg i Møllen, hun pleier mig der,
 Hver Dag hun kommer til mig, og med sin Hjertenskjær.
 Til Juli holdes Bryllup, „kom med,“ igaar de bad',
 „For saa er Du helbredet og skal ret være glad!“

Jeg hører Vandet bruse og Hjulene at gaae,
 Gud give, jeg derude under Møllehjulet laae!
 Der blev jeg bedst helbredet og i mit Hjerte glad,
 Og derom var det jo, de to Elskende bad.

Agnete (som nærmer sig ham).

Det er en sorgfuld Vise, der Du synger.

Hemming.

Agnete! Det er Dig! Du kommer her! —

— Imorgen altsaa vil Du os forlade?

(griber hendes Haand.)

Farvel Agnete! glem mig ikke ganske.

Bliv lykkelig! — ja, ja, det vil Du sikkert!

Agnete.

Dog græder Du!

Hemming.

Jeg er for blød som Mand,

Det veed jeg nok, jeg kan ei gjøre for det!

Du er mig kjær, som om Du var min Søster,

Og for en Søster tør en Broder græde.

Agnete.

Men hvo har sagt, jeg gaaer? Jeg bliver her.

Jeg gav ham Afslag; hørte Du det ikke?

Hemming (springer glad op).

Du gav ham nei?! Du kan ei elske ham?

O Gud, Agnete, hvor Du gjør mig glad!

Du bliver hos os, vil os ei forlade? —

Ja tro mig, tro mig, der er bedst her hjemme!

Alt vil jeg gjøre, Alt, hvad Du forlanger!

Siig mig Agnete, er der Feil hos mig,

Siig, er der Noget, der mishager Dig?

Jeg skal forandre mig! O, siig kun Alt!

Jeg vil saa gjerne, Du skal synes om mig,

Alt Du maa være ret tilfreds her hjemme!

— Men siig, hvad svarte Hintze? Han blev vred!

Han skjændte vel, og drak saa ret i Harm!

Agnete.

I denne Stund han bryder op herfra;

Jeg har fortørnet ham imod min Willie.

Hemming.

Han reiser bort? Nu, det er jo det bedste!

Tænk ikke meer derpaa. Her er saa smukt,

Det er, som Træ og Blomst nu sov og drømte.

See, hvilken Spille af det pure Guld,

Fuldmaanen kaster henad Søens Blade!

Jeg veed ei selv, som Eldre, og hos Dig,
 Har Aftenen, mod før, sig reent forandret.
 Naar med min Sækkepibe jeg gik hjem,
 Lidt ud mod Midnat, viste sig saa Meget!
 Den søle Natravn spang sig op fra Mosen
 Og skreg høit over mig; ei saae jeg op,
 Jeg frygted' for at see igjennem Vingen
 Og da forvandles selv til sli en Rædsel;
 Varulven stak sit Hoved frem bag Krattet
 Og viste Tænder, mens jeg gik forbi,
 Hvor Kjempehoien stod paa røde Bæle!

Agnete.

Kan det forfærkke Dig, at Ratten har,
 Saavel som Dagen, sin særegne Færdsel?

Gemming.

Jeg følte altid dog en selsom Øyfen,
 Naar jeg ved Maanestien kom nær ved Kirken,
 Hvor Straalen faldt paa de bemalte Mader,
 Og Kirkenisfen med sin røde Hue
 Sad i den aabne Luge over mig,
 Og nikked' Tacten til de Dødes Dands; —
 Men nu, som sagt, nu er det anderledes!
 Nu seer jeg aldrig uden Elverpigen,
 Der som en Taage svæver over Engen,
 Og ei hun skrækker, thi hun ligner Dig;
 Ja, lidt jeg troer, det er Dig selv, som kalder;
 Men nævner jeg da glad Guds Moders Navn,
 Da er hun borte. Lidt gjør det mig sorgfuld;
 Saa nær er Du min Tanke og mit Hjerte.
 — Ja lee kun ad mig, jeg er ret et Barn!
 Jeg troer, jeg døde, hvis vi stilles ad.

Agnete (rækker ham Haanden).

Vi skilles ikke! Du er mig for sorgfuld!
Hvad fattes Dig?

Hemming.

Jeg veed det ikke selv,
Og dog jeg troer, jeg veed det! denne Aften
Har gjort mig ældre i min hele Tanke!
O var jeg rig og havde Guds og Land,
Da kunde jeg vist blive ret lykkelig!
Hvorfor skal dog saa Mangen være fattig,
Kun Guld, kun Guld kan gjøre ret vor Lykke!

Agnete.

Hvor kan Du sige Eligt? Det klinger hæsligt!

Hemming.

Men er dog Sandhed! — Armod eier Intet!
Dets Haab er selv et søgt, forkuet Barn,
Der gaaer i Pjalter, synger Tiggerviser!
O, var jeg rig! rig, som jeg nu er fattig,
Da voved jeg, hvad nu der er umuligt!
Jeg sagde Dig, hvor høit jeg elsker Dig,
Hvorledes Du mig er mit halve Væsen!
Jeg tilstod Dig min stærke Kjærlighed — —!
O, vær ei vred, jeg kan jo ei derfor! —
Du er saa taus! — Du vil ei see paa mig!
— Al, jeg har sagt, hvad ei jeg burde sige!
Har jeg fornærmet Dig? — O græd dog ei!
Din Taare falder mig saa tungt paa Hjertet.

Agnete.

Lev vel! lev vel!

(river sig lod.)

Hemming.

O, din Tilgivelse!

Glem, hvad jeg sagde! Vær mig god, som før!

Agnete (trøster hans Haand).

Jeg er Dig god!

(Muler sit Ansigt med Hænderne og forlader ham.)

Gemming

(snaaer et Dieblis taus og seer efter hende).

„Jeg er Dig god!“ hvorledes

Tør jeg forstaae det? — Hun brast stærkt i Graad,
Hun som saa sjældent græd, sjøndt dybt hun følte.
Min Haand hun trykkede. — O, gode Gud,
O, tør jeg troe det? — Ja, hun elsker mig!
Hun elsker mig! O, hvor det lyder smukt!
Jeg Blomsterne maa kysse i min Glæde
Og vække Alserne til Morgen-Flugt,
De saae i Aftes mig saa bittert græde!

(tager en Blomst.)

See, Blad for Blad har lukket sig saa tæt,
Derinde slumrer Alsen sødt og drømmer;
Vaagn op! hun elsker mig! O veed Du det?
O søl den Lyst, som mig igjennemstrømmer!

Et andet Sted ved Stranden.

Agnete (indesluttet i sig selv).

Jeg skal bedrove alle mine Kjære,
Kun hige efter, hvad ei selv jeg veed?
Jeg føler tidt, at her er godt at være,
Og dog har Intet heelt min Kjærlighed.
Min Længsel er kun, at jeg maatte blunde,
Ja, ret en evig Sovn; o, gid jeg kunde!

Ved Havblik, naar man seer de lave Grunde
Som grønne Baner i det mørke Blaa,
Jeg veed ei selv, jeg ønsker der at blunde,
Hvor over mig de store Skibe gaae.

Det er ei nogen Grav, hvor Jorden tynger,
 Det Verdens Bugge er, hvor Barnet gynger.

Naar Storm og Bølger kæmpe med hinanden,
 Men Brændingen og Skummet flyge op,
 Da har jeg Lyft at springe ud i Stranden
 Og flybe paa den vilde Bølgetop,
 Hvad eller blunde under Dybets Strømme,
 Og skue Stormen over mig i Drømme!

Med Blomster og med Grønt sig Landet smykker,
 Et sminket Liig, hver Sommer, Høst og Vaar;
 Nei, Liv og Sjæl i Havet mægtigt bygger,
 Thi svulmer det og høit mod Kysten slaar.
 Mens Jorden pyntes maa, for at behage,
 Alt ved sig selv er Havet alle Dage!

Bølgernes Sang.

Første Chor.

Seer Du, der ved Stenen atter
 Staaer den smukke Gva-Datter,
 Seer paa os i sine Drømme,
 Medens Lustens friske Strømme
 Om de lette Klæderølge,
 Vise Formerne, de dølge?
 Lad os svulme høit og sukke,
 Kysse Foden paa den Smukke.

Andet Chor.

Pige, lad mig Dig omslynge,
 Bryst mod Bryst vi da vil' gyng,
 Paa min Arm jeg Dig skal hæve,
 Høit mod Himlen vil vi svinge,

Læbe fast mod Læbe bære;
 Stige, dale, atter stige
 Salig gennem Luftens Rige,
 Mens af Siv og Skummet's Vilie,
 Kongekronen jeg Dig fletter
 Og om dine Lokker sætter!
 Trostak er mit Hjertes Villie!

Tredie Chor.

Elskov, Du kan Kjempen boie!
 O hvor sødt, at kunne blunde,
 Hoved lagt paa Barmens funde
 Fyldig runde Livsens-Hoie!
 Sjælen see i Pigens Blikke,
 Og af Tryllemjøden drikke!

Fjerde Chor.

Ha! den stolte Havmand kommer.
 I hans Bryst er Elskovs Sommer,
 Hende søger han, kun hende!
 Havet maa ved Solen brænde.
 Hen til Stenen hist han haster,
 Kappen, gjort af Skum, han kaster;
 Nu i Maan'skin der han sidder,
 Omflabt til en deilig Nidder.
 Sik, som han, vi flige Kræfter,
 O, da fulgte vi strax efter.

Havmanden (singer).

Jeg veed et Slot, det's Væg og Lag
 Er' grønne Bølger, Lag paa Lag,
 Ei bygge Spurveene derpaa,
 Nei Skibe sees for Fugle smaa.

Dets Søiler er' de stride Strømme,
Hvor Hvaler og Delfhiner svømme!

Det naaer fra begge Polers Iis
Hen under Sydens Paradiis,
Det har en Urtegaard saa fjon,
Den vorer altid sommergrøn.
Det vilde Dvæg paa Engen gaaer,
Hvor Tang, som Krusemynter, staaer;
Ei Stormen naaer til disse Zoner,
Den høres kun som Orgeltoner!

Naar stolt den over Slottet boer,
Paa Taget Skummet's Lilie groer;
Men er det maaneklart og lyst,
Da smelter dobbelt der hvert Bryst,
I Maanens milde Glød man svømmer,
Og synger høit, hvad Hjertet drømmer.

Agnete.

Hvo er den Fremmede? En Riddersmand?
Saa takkefuld, saa ene her ved Stranden!
Hans dybe Sang gaaer underligt til Hjertet.

Havmanden.

Gil være Dig Agnete!

Agnete.

I mig kjender?

Ei saae jeg Eder før! I er en Ridder!
Dog ei I hører hjemme her i Egnen.

Havmanden.

Hvor vil Du hen! vi ere Naboer.
Du boer ved Havet; Havet er mit Hjem,
Der sædes jeg!

Agnete.

Fribytter er I altsaa?

Havmanden.

Ja, som Du vil! tidt gjør jeg herligt Bytte.
Tro ei, min Bei begrændses her af Danmark!
Tidt var jeg Ethrmand paa det løse Iisfjeld,
Hvor kun en Iisbjørn var min Rejsefælle;
Tidt gif min Bei, hvor Solen brændte lodret,
Og spraglet Pragtblomst speiled' sig i Vandet.

Agnete.

— I har da sikkert, da I kom saa vidt,
Seet Golgatha og Paradisets Have?
Det ligger jo mod Vst, langt over Havet?

Havmanden.

Jeg bragte mangan Pilgrims-Skare did,
Hvor Mahoms Maane lyser over Korset,
Hvor Græklands stolte Gudebilleder,
Halv sønderbrudte, ligge skjult i Græsset.
Der lærte jeg: selv Guderne maae døe! —
Før Edens Have reiste sig Olympen
Med Sneelaviner, og med Blomst og Frugt;
Og da den sank, stød i den lave Dal
Den røde Mose dustende og frisk,
Der svulmer til en Throne for Madonna!
Gi Mahoms Houris bryder den saa let!
Dog selv den bedste Blomst i Tiden visner:
Madonna selv gaaer til de gamle Guder!

Agnete.

Du skrækker mig! Heel sølsom er din Tale!
Den saaer mig til at gysse, og dog maa jeg
Begjærlig høre efter hvad du siger.

Ei Alt jeg fatter, hvad Du der fortæller,
Men ny' Begreber fødes i min Tanke!

Havmanden.

Som Ornen flyver Manden vidt omkring,
Mod Solen og mod Dybet gaaer hans Veie;
Da skjærpes Blikket, Tanken vinder Kraft,
Mens Qvinden ligner Urten, der er dømt
Alt vore fast og kvægende om Røden.

Agnete.

Og denne Lod Du troer da er saa tung?

Havmanden.

Glemt tumler hun sig i det snevre Hjem,
Seer vel til Gryden, tvætter sine Børn,
Og spær og lapper paa de gamle Klæder.
Selv hendes Tanke er en bunden Falk
Paa Mandens Haand, afrettet for hans Villie.

Agnete.

Er stille Huuslighed da ei en Dyd?
Er det ei skjönt, heelt at opoffre sig
For Een alene, trofast lyde ham,
Og smykke Hyttens Væg med Fredens Maigrønt?
Lad Mandens Navn kun naae til fjerne Slægter,
Mens Qvinden, som var Qvinde kun, er glemt;
Hun veed med Bished dog, at mange Aar
De Tanker leve vil, som hun har vaft
Og nedlagt i en kjær Omgivnings Hjerter;
Og var' de gode, har hun ogsaa virket,
Ei blot for Hjemmet, men for Land og Nige!

Havmanden.

Du er tilfreds da med din Lod, Agnete?
Nei kun din Læbe maler deiligst Havblik!
Jeg veed din Tanke, veed den, som Du selv.

Hvis Du var Mand, da fleg Du stolt paa Bølgen,
 Forlod en dorst, en død Gensformighed!
 Rod Stormen kjæle Blodets vilde Brand,
 Og saae Dig om i denne smukke Verden!
 Men selv som Dvinde er Du ikke skabt,
 At hode Garnet for den ringe Fisser,
 Ei bære Sækkepiben til et Gilde,
 Hvor Adelsdamen, frøbt i Sølv og Zobel,
 En aandløs Duffe, fornemt overseer Dig!
 Din Sjæl er stærk og dristig som en Hval,
 Mandsmod og Tanke lever i dit Indre;
 Følg denne Kraft, derfor blev den Dig givet!

Agnete.

Hvo er Du Fremmede? Ei veed jeg ret,
 Om jeg skal frygte Dig! — —

Havmanden.

Hvorfor vel frygte?

Jeg peger løst kun paa de Billeder,
 Jeg finder i din Tanke's Billedbog.

Agnete.

Men saae Du ret, saa sandt Du der ei Afrids
 Af dristig Kjempe, klædt som Fiskerpige.
 Jeg er et selsomt, et usaligt Væsen,
 Der ønsker kun, hvad selv jeg ei begriber!
 Jeg saae engang en fremmed Gjøgler her,
 Der med en sjelden Fingersfærdighed
 Rod flere Rugler spille høit i Lusten,
 Hver greb han for at kaste den igjen
 Og saae den ny', som strax han atter kasted'.
 Det var det sande Billed af mig selv,
 Af Hjertets Rængsel og min hele Stræben.

Havmanden.

Er Villien fast, da kan man Alt beseire.
 Du finder Ro, Du finder Hjem og Lykke!
 Naar Evnen flyver over Verdenshavet
 Og synker træt, den drukner ei i Bølgen,
 Men finder tidt en Løthushavplante der,
 Som aabner Bøgeret med Livsens Manna.
 — Du synker ei! jeg spaaer Dig Livets Lykke!
 Den stolteste af dine Drømme stæer.

Agnete.

Hvem er Du dog?

Havmanden.

En trofast Ven, Agnete.

Lev vel! vi mødes snart igjen ved Stranden.

(forlader hende pludselig.)

Agnete.

Var det en Drøm? Nei, Klarhed selv jeg fik!
 En Tankeverden i min Sjæl opgik.
 Jeg frygted' ham, og hørte dog saa gjerne
 Hans lette Leg med Sandkorn, som med Stjerne.
 Det var en Mand! stolt som den vilde Strøm,
 Saa klog, saa smuk —! — — Det var dog vist en Drøm!

Alserne i Græsset.

Den Første.

Nas dog ikke, som Bersærker.
 Lys! os ellers Pigen mærker!
 Ha, hvor hendes Kinder brænde!
 Lad os bære let om hende,
 See, hvor Varmen smukt sig runder,
 Og, naar hun paa Leiets blunder,

Vise hende Fremtids Sommer,
 Hvor den stolte Havmand kommer
 I sin Skikkelse som Ridder.
 Hun høs ham paa Skibet sidder,
 Svæver over Dybets Bunde,
 Skuer alle Verdens Lande,
 Storm og Stille, Ekhyens Haller,
 Dybets Sale af Koraller.
 Dog i Drømme selv vi føde
 Kjærlighedens bittre Søde.

Den Anden.

Mens dit Drømmeskib stolt sejler,
 Gaaer jeg til den anden Veiler;
 Spillemanden vil jeg gjeſte;
 Han ſkal ſin Agnete fæſte.
 Kom Enhver, ſom følge vilde,
 Vi vil holde Bryllups-Gilde
 I den duftende Skjærſommer!
 Solvtrompeter, Kjedeltrummer
 Klinge ſkal fra Brudehuſet,
 Njoden ſlumme høit i Kruset,
 Og mens Alt er Fryd og Gammen,
 Dandſer Brud og Brudgom ſammen.

Næſte Dag.

Mo'er Gertruds Stue.

Hemming. Gertrud.

Hemming.

Jeg fik det ſagt, jeg veed ei ſelv, hvorledes!
 Jeg ſagde hende høit min Kjærlighed.

Først blev hun taus, saa trykked' hun min Haand
 Og sagde mig, hun var mig god af Hjertet.
 Jeg veed det nok, jeg har ei handlet klogt,
 Jeg har kun Fattigdom at hyde hende,
 Men jeg er ung, og nu ei Modet mangler!
 Arbejde vil jeg! hugge Ved i Skoven!
 Og muligvis, hvo veed, jeg faaer en Plads,
 Som Landsthingsrider. Jeg har Haab derom!
 O vær ei vred! vær god, som altid, mod mig!
 Jeg elsker hende! hun er al min Tanke.
 Giv din Velsignelse! Af Ingen
 Vil være Dig saa trofast Søn, som jeg!

Gertrud (med Taarer).

Du elsker hende. Ja, det veed jeg nok!
 Det har jeg mærket vel og vidst ret længe.
 En Daarssab er det, som Du siger selv,
 Og dog begaaer jeg, ved mit Ja, den samme!
 Du er mig kjær, Du er min gode Søn,
 Og hvad vor Herre vil, kan ei forandres!
 Jeg vil ei tvinge hende til en Rig,
 Ei drikke Wiin af hendes salte Taare.
 Har I hinanden kjær, da ægt hinanden!
 Vær tro, vær stikkelig, lad saa staae til,
 Vor Herre sørger nok for Brød i Huset

Hemming (jublende).

Du siger Ja! nei, er det ogsaa muligt!
 Har jeg forstaaet Dig? Hun bliver min?
 Agnete tør jeg kalde Brud og Husfru?
 O, jeg maa græde, græde og dog lee,
 Og kysse Dig min egen gode Moder!
 Nei, hvor man dog kan blive lykkelig!
 O, Gud skee Lov og Tak, fordi jeg lever!

Gertrud.

Jeg mærked' nok i Aftes med Agnete,
Da hun kom hjem, at der var Noget skeet,
Jeg vidste selv ei hvad! hun var saa taus!
Og eengang, som jeg saae ret flibt paa hende,
Blev hun saa rød; men jeg var træt og søvnig,
Og gjorde mig ei nogen Tanke om det.
Nu først begriber jeg, hvad vel hun sølte!

Hemming.

Jeg burde alt i Aftes sagt det Hele,
Det havde vist Agnete ogsaa ventet.
Imorges trykkede hun mildt min Haand,
Og saae ret underligt veemodigt paa mig.
Saa skyndte hun sig bort. Jeg saae, hun gif
Til Engen for at samle Bukkeblade
Og Rølleker til Klosters Abbedisse. —
Jeg finder hende strax, jeg løber alt,
Og siger — at Du er vor gode Moder!

Gertrud (idet Agnete træder ind).

Der er Agnete! — Nei, hvad er dog det,
Du dér har plukket mellem hvad Du skulde?
Der er jo allskens Ukrud deriblandt!
Men Tankerne var' ikke med paa Engen,
De blev' og havde Feber her i Stuen.

Hemming.

Agnete, det er sagt! Hun veed det Hele.
Du er min Brud! Hun har velsignet os!
O Gud, jeg ei fortjener denne Lykke!

Agnete.

Din Brud! — —

Gertrud.

Sa, Varn! bliv nu ei rød igjen,

Jeg holder selv jo grumme meget af ham,
 Net som han var min Søn! det er han ogsaa!
 Nu ere I jo begge mine Børn!

Agnete (som uforandret stirrer hen for sig).

Din Brud!

Hemming.

— Agnete, ja! min Brud,
 Det er Du nu! Du elsker mig jo dog?
 Dit milde Blik, dit Ord, dit stærke Haandtryk
 Har skabt den søde Vished i min Sjæl!
 Du er dog glad? O, tro mig! al min Tanke,
 Mit hele Væsen lever kun for Dig!

Gertrud.

Naa Pige! hvor Du staaer! kom til Dig selv!
 Hvad er der meer —?

Agnete (tankefuld).

Jeg tænkte paa mit Bryllup!

Strandbred.

En lille Fugl (flyver forbi og synger).
 Qvivit! qvivit! O søde Lyft,
 At flyve langs den grønne Kyst!
 — Mens Skibet staaer med flappe Seil,
 Min Vinge staaer paa Havets Speil!
 Nys kom jeg der, hvor Humlen groer
 Om Vinduet, hvor Agnete boer;
 Jeg nipped' af det grønne Blad,
 Men Ingen saae mig, hvor jeg sad;
 Jeg qvibbred', som jeg kunde bedst,
 Man talte høit om Bryllups-Fest,

Dog Ingen saae fra Ruden ud.
 Qvivot! nu er Agnete Brud!

Bølgerne.

Sært jeg bærer! Sorg og Brede
 Driver mig fra Kystens Tang.
 Stolte Havmand, dybt bernede,
 Hørte Du, hvad Fuglen sang?
 Snart skal Kirkens Klokker klinge,
 Lyset skinne stærkt herud,
 Sangens Toner til os bringe:
 Ak, nu staaer Agnete Brud!

Havmanden.

Svulmer høit, I vilde Strømme,
 Dulmer mine Elfskøds-Drømme!
 Braasøe høit ved Braasøe stige!
 Nat og Død er nu mit Nige. —
 Mens jeg rast hiin Tremast frænger,
 Bryd da Ruger, Noer og Stænger,
 Løst den hver med stærke Arme
 Høit mod Stormen, der i Harme
 Sprænger Seilet. Ethrt den atter
 Ned imellem Eders Hjelde,
 Hvor selv intet Vindpust melde
 Kan om Stormene, som spille!
 Seilet hænge slapt og stille!
 Løst paa ny den høit med Skummet,
 Bryd hver Plank! træng i Rummet!
 Slynger høit mod Skyen Vandet,
 Der er Bryllups-Fest paa Landet!

Mo'er Gertruds Stue.

(Udvættet tager meer og meer til. Agnete sidder tankesuld paa en Bænk og snart nynnerr, snart taler stille for sig selv.)

Solen brænder, Dagen er klar,
Duggen falder fra Himlens Glar
Over de grønne Lunde,
Der hvor de Døde blunde! — —

— Hans Brud! — Jeg er hans Brud? Snart holdes Bryllup!
Men er han mig ei kjærest da blandt Alle?
Han er saa god, han elsker mig saa trofast!
— Jeg gav ham „Ja.“ — — Nei! taus min Læbe var
Mit stærke Venstreb gav ham Elskovs Vinger.
Dog var hans Smerte min! jeg maatte græde;
Men, kan ei dele med ham nu hans Glæde!

(Hun bliver nogle Diebliske taus.)

Lærken synger sin Morgensang,
Bader i Dug sin Vinge;
Toner græge, er Barmen trang,
Hjertet de Taarer bringe! — —

— — Nei, nei! jeg er ei længer noget Barn;
Mig mangler ikke Mod og kraftig Villie.
Jeg slabtes ei, for evig her at drømme!
Jeg er jo Dvinde! Dvindens Lod er min,
Og den er skjøn og stor, en Verden selv!
Hvad kan mit Hjerte ville ønske mere? —
Kort Dagen er; jeg syssler tro her hjemme,
Og ud paa Aft'nen, naar ei Hemming kommer
Endnu fra Gildet med sin Sættepibe,
Gaaer jeg at møde ham, og hører Habet
Med sagte Skulpen synge dybe Sange,
Som ei jeg ret forstaaer og vil ei heller,
Ihi der er vorden Havblis i min Sjæl,

Hvor Fortids Drøm staaer lig en sjunken Stad,
 Dens Minde stiger kun i Klokketoner,
 Der sæt veemodigt bæve over Seen,
 Og spinde snart igjen i Aftenluften!

(Hun synger stille for sig.)

Lykkens Guldflugl den flyver med,
 Hvor vi end vandre ville;
 Al, paa vor Grav er dog først det Sted,
 Hvor den sidder os stille!

Gertrud og Hemming (træde ind).

Gertrud.

Hvor kan Du synge, Barn, i sligt et Veir?
 Det er, som Jord og Himmel vil gaae sammen!
 Hør, hvilken Søgang, som ved Vesterhavet!
 Maria Joseph! saae Du dette Lyn?
 Gud være naadig hver en Sjæl paa Havet!

Hemming.

Nu skyller Regnen ned; snart vil det hoste.
 Strandmaagerne flaae Vingerne mod Ruden.
 Der falder Hagl; nu gaaer vor Ugle-Høst!
 See, Humleranken rives ned fra Muren
 Og hvirvles bort! — Der ligned' det igjen!
 Det er et Veir!

Gertrud.

Vi høre snart om Stranding!

O, hellige Maria, Jesu Moder!|
 Skal dog Ulykken skee, da tænk paa os!
 Lad Godset drive op paa vore Kyster!
 De Døde skal vi synge Sjelemesfer,
 Og pynte deres Grav med Sand og Blomster.

Dog, af! hvad faaer man vel? Det hele Gods
Tilhører Bispen, og han passer paa.

Jeg tænker, vi har snart hans Folk herude!

Men vi er' først! — — Hu, hvilket Tordenstrald!

Nu slog det ned; det fulgte tæt paa Lynet.

Hemming.

Der kommer Nogen!

Gertrud.

Dog ei Bispens Folk?

En Zigeuner-Familie (gjennemblødt af Regnen, træder ind).

Zigeunermo'er.

Ah, see god Dag! god Aften! hvad det er;

Thi Alt er ud i Gæt, hvorfra vi komme.

I Sanct Huberti Navn, I vil vel unde

Os Tag i dette Veir? Plads mangler ikke!

Gertrud.

Men stjal ei fra mig! dog her er ei Stort,

Undtagen Rænehunden og min Kat,

Dem maae I spare! — Nei, hvor I er vasket'!

Der er ei tør Traad paa jer Allesammen.

Zigeuneren.

Det frister op og tørres snart paa Kroppen!

Staf os kun Ild! selv har vi nok for Landen.

Zigeunermo'er.

Der løb en Gaasestok forskrækket mod os,

Da Stormen nu brød ud med Regn og Hagel;

Vi greb' tre, fire. De skal smage os!

I har vel Mjød og Mælske, kan jeg tænke.

Gertrud.

Jeg stakkels Enke! nei, jeg drikker Vand.

Men det er deiligt iiskoldt Kildevand!
 I har vel jagtens nogle stærke Draaber?

Hemming.

I komme langveis fra, kan jeg nok tænke!
 Hvor fandt I dog den Bei herop til Danmark?

Zigeuneren.

Vi havde jo, her oppe, Elægt og Venner,
 Der reise om, som vi; dem har vi fulgt.
 Bort Hjem er Bøhmen! Kjender I det Land?
 Det ligger nogle hundred' Mile borte,
 Med høie Bjerger, der gaae over Skyen;
 En fulsort Granstov er det halve Land.

Gertrud.

Nu brænder Ilden. Gjør den ikke større!
 Det stormer gjennem de udslagne Ruder,
 Og hvirvler Røg og Gnister op mod Loftet.

Zigeuneren.

Men Muren holder nok, den brænder ikke.
 Men see, der hænger jo en Sækkepibe!

(til Hemming.)

Du spiller paa den? Tag den ned min Knejs!
 Hvor er min Kjærling! Lad os faae en Dands,
 Saa tørres bedre Kludene paa Kroppen.
 Rast, gamle Mutter! Gæsfene paa Spid!
 Lad Stormen ruske, Ilden brænde lystigt!
 Blæs op i Piben! heisa, brune Linka!

(De danser.)

Zigeunermø'er (til Agnete).

Saa ung og dog saa tankefuld, mit Barn!
 Du gjetter dog ei Skjæbnens Terningspil?
 Giv mig din Haand. Ei, hvor det frydser der!
 Livslinien er lang, skøndt meest usynlig.

— Ah! Stjernerne har meent det godt med Dig!

Har ingen Ridder viist sig end som Veiler?

— Tænk paa mig, Barn! hæb Hovedet! vær glad!

Du synker ei! jeg spaaer Dig Livets Lykke!

Den stolteste af dine Drømme skeer!

Agnete (for sig selv).

Ha, just hans Ord! hvorfor har jeg ei glemt det?

Zigeunermo'er.

Naa, lad mig læse meer! — kom hid i Krogen!

Zigeuneren.

Nu er jeg træt! (til Hemming.) Du blæser som en Mester!

See til, Du fanger Lykken med din Pibe.

Hemming.

J troer, jeg greb den, hvis jeg gif med Eder?

Zigeuneren.

O ja, det var vel muligt! Du kan troe mig,

Zigeunerlivet er et lystigt Liv!

Vi fødtes ei som Træl for nogen Herre,

Vi ere Herrer selv, thi vi er' frie!

Lyngheden er vor Seng, see den er bred,

En Søsterseng af friske, sunde Urter!

Dg giftes vi, vi ligne Kongerne:

Af egen Slægt, af egen Stand vi vælge.

Vi stifte Stok, et Brød vi bryde sammen

Dg spise op; det er vor Vielse!

Gertrud.

Forfør mig ikke Røgsen til det Gale!

Dog, han er sikker! ei han løber med.

Han er jo Brudgom, min Agnetes Brudgom,

Imorgen alt de blive Mand og Kone!

Zigeuneren.

Ah, saa kan vi komme med til Bryllup!

Udenfor Huset.

To Fugle (hoppe om paa Trægrenen ved Huset).

Den Første.

Nu har Stormen lagt sig, Alt'n'en er saa sval,
 Duftende sig reiser Skovens Bøge-Sal!
 Solen gaaer i Havet, straalende og rund,
 Maler os en Regnbue høit paa Skyens Grund.
 O, hvor Alt er stille, ifkun Søen gaaer,
 Om de hvide Maager Bølgen Skummet slaaer.

Den Anden.

Medens Stormen bruste gjennem Guds Natur,
 Sad vi stult' ved Vinduet i den sprukne Muur,
 Litted' gjennem Ruden, hvor Agnete boer.
 Saae Du vel den gamle, graa Zigeunermø'er?
 Hvad mon vel hun spaaede? Du har hørt derpaa!

Den Første.

Kun paa Dig jeg tænkte, kun paa Dig jeg saa!
 Skal vi bygge Nede under dette Tag,
 Altid være sammen, baade Nat og Dag?
 Vil Du flyve med mig til den grønne Eng,
 Der i Hast vi samle til en Brudsfeng!

Den Anden.

Kom først med til Vinduet, see dog lidt endnu!

Den Første.

Søde, lille Hjerter, jeg vil Alt som Du!

(De flyve hen til Vinduet.)

Den Anden.

Endt er deres Maaltid, De slaae sig til Ro!

Den Første.

Det er det jeg mener, vi skal med, vi To!

Den Anden.

Hvad mon hver nu drømmer? Siig mig lidt Bæst.

Den Første.

Kan man drømme Andet, end om Kjærlighed?

Den Anden.

Ei Agnete blunder! seer Du, hun staaer op,
Spænder løst kun Bæltet om sin smekre Krop;
Sagte hun sig lister bort fra hver og Een.
Lad os sidde stille her paa denne Green,
Ei forkrække Pigen, naar hun kommer ud.

Den Første.

Siig „Qvivit!“ til hende; hun er ogsaa Brud!

Agnete (træder ud).

— De sove bort den smukke Aftenstund!
Jeg selv har blundet lidt, men som i Heber.
Her er dog bedre! Luften er saa frisk! —
Jeg drømte halvt, og syntes at jeg saae
Den gamle Qvinde reise sig fra Krogen,
Og med fordreiet Ansigt, løste Haar,
Alt sætte sig som Mare paa mit Bryst
Og nævne ham, — som ei jeg ret kan glemme!
Jeg mægted' ei at røre selv en Finger,
Hun knuged' fast de lange, magre Been
Om mine Sider, saa jeg tabte Veiret! —
Det var en Drøm! her føler jeg mig bedre!
O, hvor de friske Windpust qvæge mig!
De snevre Vægge knuge Sjæl og Tanke.
— Snart er jeg bunden her! — hvad var det dog,
Den gamle Qvinde spaaede mig derinde?
Jeg veed ei selv! kun det alene veed jeg,
Alt ei jeg elsker ham! at jeg som Hustru
Fortvivle vil! O Gud, jeg er hans Brud!
Imorgen alt det ringer til mit Bryllup.

(Hun skjuler sit Ansigt.)

Bølgerne.

Vor dybe Bugge gynger
 Med bløde Bølstre i,
 Mens Stormen for Dig synger
 Sin stærke Melodi,
 Den klipper Mænd og Heste
 Af Skyerne Du seer;
 Vor Bugge er den bedste,
 Her græder Du ei meer!

Agnete.

Hvor felfomt lyder dog, i denne Stilhed,
 Den sagte Bølgehvulpen hen ad Kysten!
 Det er, som om den sang et gammelt Drapa,
 Betydningsfuldt, men dunkelt dog for Dret!
 Jeg føler mig saa træt! jeg veed ei selv.

(Hun sætter sig paa en Træstub.)

Blomsterne.

Alf, som i Drømme leger
 I vort Væger!
 Alf er af Duft
 Stiger i den friske Lust,
 Som en gjennemsigtig Laage!
 Kysser hendes Dienlaage!
 Sødt hun blunde! —
 Hvo med Eder flyve kunde!

Agnete.

Mit Die lukker sig, jeg er saa træt.

Alferne.

Vi spille os i Taaren, hun har grædt!

Havmanden (Niger op fra Havet).

Agnete, kjend mig i din Drøm,
 Trofast og øm!

Har Du Mod, vil Du mig følge
Paa Bølge?

Agnete (i Drømme).

— Paa Bølge!

Havmanden.

Ingen Sjæl jeg fik i mit Bliv,
Kun Liv,
Mægtige Kræfter. — Du kan mig ene
Forlene
Udødelig Sjæl! — Løt Du følge
Med under Bølge?

Agnete (i Drømme).

Dig følge?

Havmanden.

Jeg skal Dig berede
Derne
Et Jordblivs Glæde og Lykke!
Slotte Dig bygge,
Smykke med Berler de hvælvede Haller,
Gjort' af Coraller.
Plante en Have med duftende Sale,
Høie og Dale.
Synge og tale
Mægter hvert Blad.
Alt vil jeg gjøre, for Dig at see glad!
Høit gennem Vandet
Skuer Du Landet;
Over dit Hoved, med Blomster og Krat,
Speiler det sig i den maanklare Nat!
Lande med Byer,
Svømme som Skyer
Over Dig hen ad den blikstille Sø;

Følg mig derned, dybt under D,
Jeg ellers maa døe!

Agnete (i Dromme).

Som Bolgesang, som Hornets Melodier,
Hans Tale klinger og gaaer til mit Hjerte;
I Havet, ja i Havet er mit Hjem,
Der fødtes jeg, der drømte tidt min Tanke!
Nu er jeg der! hvo holder mig tilbage?
Den gamle Qvinde! fast hun knuger mig
I Tungen ned. Hun sidder paa mit Bryst!
De søle Marelokker flyve om
Den magre, brune Hals, hvor Naren svulmer;
Hun synger mig en hæsleg Bryllups-Vise,
Og famler med de lange Knokkelfingre
I mine Haar. Nu slaaer hun Knude paa det,
Og binder mig til Stenene ved Stranden!
Hun dræber mig! O frels mig i min Nød!
Svulm høit I Bolger! red mig, stolte Havmand!
(Hun raagner pludselig i Skral, og iler nogle Skridt hen imod Havet.)

Havmanden (strækker sine Arme imod hende).

Agnete, kom! her ruller Lyffens Elv.

Agnete (idet hun gjenfjender ham).

Der staaer han! der! — Beskyt mig for mig selv!

(Hun styrter sig i Bolgerne.)

Fuglene.

Agnete har sig kasset i Havmandens Arm,
Han holder hende fast til sin bankende Barm;
Han kysser hendes Dine, han kysser hendes Mund,
Og fører hende med sig paa Havsens Bund!

Bolgerne.

Sært vi have og ærbødigt

Vige maae, men dog saa nødigt!

Bister, ræk os dine Hænder,
 Føl, hvor stakkels Vølge brænder! —
 Solens Rys paa Skummet's Sne
 Født, længst i Oldtids-Dage,
 Hende, vi nu atter see,
 Vendt fra Himlene tilbage.
 Ja, vi atter hos os finde
 Skjønheds, Kjærligheds Gudinde!

Blomsterne.

Hvad synge dog de Vølger? Hvad qvad de Fugle smaa?
 Vi drømte halvt, og kunde ei Ordene forstaae!
 — Der oppe, høit paa Næsset, en lille Vige gaar,
 Det er jo liden Kirsten, som passer Bondens Saar.
 Hun vridder sine Hænder, hun græder! hvad er skeet?
 Har hver en Blomst da sovet? Har Ingen Noget seet?

Liden Kirsten.

Hun sprang i Vølgerne, det har jeg seet!
 Jeg saae, den stærke Haymand sad paa Vandet
 Og kaldte hende. Dengang de dykked' ned,
 Blev der en Ring saa bred paa Havets Blade.
 O Gud, hun kommer aldrig meer tilbage!
 Agnete! af, Agnete! hun er død!

Hemming og Gertrud (komme ud).

Hvad er det Varn! hvor er Agnete dog?

Liden Kirsten.

Jeg sad ved Stranden, kunde ikke sove,
 Men saae paa Søen, der var ganske stille;
 Da kom med Get en Vølge midt derude,
 Og da den saldt, saae jeg den smukke Haymand,
 Med Siv om Haaret og en Perlekrone.
 Han sang saa smukt, saa jeg blev ikke bange!
 Han kaldte paa Agnete og hun kom.

Dg tænk dog, Møster, hun sprang ud i Vandet!
 Jeg saae, hun sank, og Havmanden med hende.

Hemming.

Agnete! nei, det er umuligt dog! —
 Du drømte det! ei sandt, Du drømte det?

Gertrud.

Mit Barn! Agnete! hun har os forladt!
 Alt længe har jeg anet denne Time!

Liden Kirsten.

See, der er hendes Fodspor jo i Sandet,
 Og der ved Stranden, see det vaade Klæde,
 Som driver op! —

Hemming.

O Gud, det er Agnetes!

(Kjuler sit Ansigt og græder.)

Gertrud.

Jeg gjorde i min Fattigdom, det veed jeg,
 Dog Alt for hende, hvad jeg kunde gjøre!
 Jeg deelte hver en Bid. Jeg var for god!
 Agnete, kunde saa Du os bedrøve! —
 Alf, har man Børn, saa har man Hjertesorg.
 — Men hun var ikke skabt for os heroppe,
 Det har jeg altid følt. Den stærke Havmand
 Har loffet Byttet, som jeg røved' fra ham!
 Men hendes Sjæl kan han dog ikke dræbe.
 O Jesus! frels den for dit Paradiis!

Hemming.

Hun har ei elsket mig! jeg var en Daare,
 Som kunde troe det! jeg var ikke smuk nok,
 Ei rig! hvad kunde jeg vel byde hende?
 Et Hjerte er ei nok for nogen Qvinde! —
 — Jeg hang ved hende med min hele Sjæl!

Enhver min Tanke jeg betroede hende,
 Og glad jeg syntes, Alt hun følte med mig!
 Hvem kan jeg troe paa nu i denne Verden
 Hvor har jeg kunnet elske dette Liv?
 Hvad er vel Dyd? Hvad er Usthyldighed?
 En Grille kun, en Duffe, man tilbeder!
 Afsted, afsted! mig staaer jo Verden aaben;
 Et broget, lystigt Liv mig venter der!
 Min Blodhed skal forvandle sig til Kraft,
 Jeg Livet drikke vil i stærke Drag! —
 — I havde Ret! her hjemme sygner Hjertet,
 Jeg følger med Zigeunerflæren bort
 Til nye Lande og til nye Glæder!

Gertrud.

Vil ogsaa Du forlade mig, mit Barn?

Hemming.

O Gud, jeg maa! jeg ellers gaaer tilgrunde!
 — Tro ikke, disse Taarer er' af Svagthed!
 Nei, jeg er stærk, thi jeg vil være det!
 Imorgen tidlig gaaer jo Skibet bort,
 Hvormed Zigeunerfolket vil afsted.
 Jeg flyver, som en lystig Fugl, da med dem,
 Høit over Taget, hvor Agnete boer.
 Men ei hun seer den fattige Fugl beroppe!
 Han fik kun Sang og Hjerte — intet mere!
 Den rige bruser med de gylde Bjere!

Efterspil til første Deel.

Havmandens Bryllup.

Personerne.

Skipperen.
Skibsdrengen.
Den gamle Styrmand.
Zigeuneren,
Hemming.

Dækket af et Skib paa Kattegattet.

(Solen gaaer ned.)

Skibsbrengen (siddet i Masten og synger):

Ingen Døning, Alt er tyst!
Som en Sky staaer Everrigs Ryst
Fjernt paa Horizontens Ring;
Alt er Himmel rundt omkring.
Maager flyve over Strand,
Ligge nu som Skum paa Vand.
Ja, jeg helst paa Havet boer,
Verden bliver der saa stor!

Den gamle Styrmand.

Paa Landet bliver jeg træt og tung,
Der føler jeg Alderen trykke;
Men Søen gjør mig igjen saa ung,
Thi vil jeg paa Søen bygge!
Og bliver jeg der engang for træt,
Da sover jeg ind uden Præsten;
I furre med Flaget mig fast til et Bræt,
Lad Bølgen saa serge for Ræsten.
Om jeg paa Bunden vel sætter til,
Vor Herre nok finder mig, hvis han vil!

Skipperen.

Nu hænger Fløien! der er ingen Skibsmagt;
Ret op og ned staaer Loddet, see engang!

Zigeunereren.

Hvor Vandet dog er klart! hvor her er dybt!
 Det er, som saae man lige ned til Bunden,
 Der voxer høit, som Træer, det mørke Søgræs;
 Det er en fælsom Verden dog derude!

Den gamle Styrmand.

Jeg husker altfor tydeligt en Aften,
 For mange Aar tilbage; jeg var ung,
 Gik med et Skib; vi vare under Norge,
 Og mens vi spiste vores Julegrød,
 Tog Stormen til og drev os ind mod Kysten;
 Der drukned' Mand og Muus, undtagen jeg.
 Snart blev det roligt Veir og maanedag,
 Drivvaad jeg sad imellem nogle Skjær;
 Der stod en Klippe lodret op af Vandet,
 Den ligned' Overdelen af en Mand,
 Men det var Steen det Hele, saae jeg nok!
 Imidlertid det pladsked' rundt omkring,
 Jeg troede det var Marer fra en Naad,
 Men saae nu, hvide som det friske Skum,
 En Mængde Dvinder, nøgne, deiligst stæbte,
 Men Underdelen var en Fiskehale;
 De svømmed' rundt omkring den store Steen,
 Og sang saa lifligt, legede med Vandet;
 Men Een imellem dem, den Smukkeste,
 Var ganske bleg og saae bedrøvet ud;
 Hun klynged' sig til Stenen, kysked den
 Og græd, og kysked' atter; see, da var det,
 Som Stenen rørte sig! Den gjorde det!
 Jeg saae, hvor Vinden hølgede med Haaret,
 Thi Maanen stod saa rund og stor der bagved.
 Og Skiffelsen hød Dvinden op til Dands

Og svinged' hende, saa der blev en Døning.
 Jeg kom da til at raabe: „Herre Jesus!“
 Og samme Dieblif forsvandt det Hele.
 Steenklippen stod uroffelig som før,
 Og Maanen skinned' paa det glatte Vand;
 Dog var det, som jeg hørte Nogen græde;
 Ja, dybt fra Vandet klang det saa veemodigt:
 „Du har ham dræbt, gjort mig ulykkelig,
 Dog ei jeg hevner mig! Du er uskyldig.
 En mægtig Christens-Drot, for Secler siden,
 Vandt ved sit stærke Ord min stolte Brudgom,
 Forvandlede ham til Fjeld; mig blev det givet,
 Hver Julenat, ved Kys og Kjærlighed
 At vække ham til Liv i Midnats-Timen.
 Nu har dit Ord ham atter bundet fast
 I hundred' Aar. Alt, hver en Julenat,
 Naar ellers Alt, hvad der er dødt, faaer Liv,
 Skal kold han staae for mine Kys og Favntag!“
 Saaledes sang hun, og saa blev det stille.
 Ei blot vi Menneſker fik Kjærlighed,
 Den bygger ogsaa under Havets Bølger.

Skibsdrengen.

Ind kan jeg see i den runde Sol,
 Den lige ved Vandspeilet rører;
 Skibet staaer som en Bedstemo'ers Stol,
 Hvor man Historier hører;
 Alle lytte, ja Havet med,
 Det er, som laae vi i Havnen!

Søfuglene.

Hvo har dog gjort den Stakkel Tortred,
 Som sidder saa ene i Stavnen?

Skibsdrengen.

Snart bærer Vinden stolt fra Land,
 Da skal det gaae paa saltens Vand,
 Skibet flyve og jeg flyve med,
 Masten svaie i Vinden;
 Lad kun Søen gjøre sig vred,
 Kaste mig Skummet om Rinden.
 Nu den sover saa dybt og fast,
 Drømmer om Solens Kugle;
 Jeg sidder oppe i høien Mast,
 Griber de flyvende Fugle.

Hemming (i Stærnen af Skibet).

Kun som en Taage kan jeg nu see Kysten,
 Jeg skjælnes der ei længer nogen Gjenstand.
 Det greb mig stærkt, da sidste Gang vi krydsed'
 Forbi den gamle Gaard, der var mit Hjem.
 Mo'er Gertrud stod endnu paa Digets Hjørne,
 Og vinkede, idet hun tørred' Diet;
 Men snart hun glemmer det! naturligviis!
 Den vante Dont i Hjemmet dulmer Savnet,
 Der har man alle kjære Minder om sig;
 Men Den, som drager bort, er ganske ene,
 Han gaaer fra Alt, der er hans Hjerte kjært!
 Han staaer som Fremmed, selv blandt nye Venner,
 Han savner Alle hjemme, de kun ham!
 Ha, savne! Hvem vel savner mig derhjemme?
 Den, som jeg troede, som mit Fadervor,
 Den, som jeg elsker høiere end Alt,
 Hun sølte Intet for mig! ret naturligt!
 Jeg var en fangen Fugl i hendes Haand,
 Nu er jeg fri, kan flyve, hvor jeg vil!
 Et lystigt Liv, der ender først med Døden.

Med Døden? Den er da det høie Maal?
 — Men hvorfor slagre om i store Kredse,
 Ei strax gaae did, hvor Hjertet maa og vil?
 Du grønne Vølge, i dit stolte Favntag
 Jeg vugges i et Nu fra Livets Smerte! —
 O hvilken selsom Lyft jeg faaer dertil!
 Jeg er jo dog til Intet her i Verden!
 — Hvad bringer Døden vel? En evig Sørn?
 Maaskee et andet Liv? Det er os lovet!
 Selv bryde Kænken? Sælge Vist for Uvist?
 For Uvist? Hm! det er det dog ei ganske!
 Umoden Frugt, som Stormen rev fra Grenen,
 Den modnes aldrig, raadner hen paa Jorden!
 Og Larven, som for tidlig brød sin Puppe,
 Sik aldrig Vinger, sank som Orm i Støvet!
 En større Verden fordrer større Kamp!
 Kan jeg den mindre Kamp ei kjæmpe her,
 Hvorledes da udholde hine hisset?
 Fortvivle skulde jeg da der, som her,
 Og synke atter! O, jeg føler det,
 Jeg frygter Døden, mens jeg dog forbander,
 At jeg fik Liv. Hvad kan jeg gjøre for,
 Jeg fik det bløde, svage Qvinde-Sind,
 Alt i mit Kjød er mere Ondt end Godt?
 Hvorfor fik jeg ei større Kraft og Villie?
 O, riv mig atter til mit første Intet,
 Mit Dødsjuk, Gud, er da Velsignelse!

(Skjuler sit Ansigt med Hænderne.)

(Efter et Ophold.)

Mørke Griller, flyver bort!
 Solskin faaes imorgen.
 Livets Bise er saa kort,
 Knap saa lang, som Sorgen!

Nyd det korte Dieblif,
 Vær som Børn fornøiet!
 Tiden kommer ei, som gif,
 Men vel Graad i Diet!

Hjertets Du faaer Læbens De,
 Det er Venstabs-Drømmen!
 Vil Du Elskovs Billed see,
 Søg da Skum paa Strømmen!

Tro paa Ingen, ei Dig selv,
 Glæden kun Du prise.
 Lyftig hen ad Livets Elv,
 Snart er endt vor Bise!

Søfuglene.

Stakkels Ungerøend paa Skibet,
 Hvorfor er Du dog saa sorgfuld?
 Hørte Du, hvad Vølgen synger,
 Saae Du, hvad vi see dernede,
 Du vist ogsaa vilde glædes.
 O, et Eventyr saa herligt,
 Skjønnere end det, den Gamle
 Nys fortalte dem paa Skibet,
 See vi paa den grønne Havbund;
 Der er Bryllups-Fest dernede!
 Seer Du ei det stolte Røgflot,
 Hvor det friske Søgræs vorer
 Høit, som Viinløv, op ad Muren?
 O, fortæl os dog, i Strømme,
 Siig, hvorledes blev det bygget?

Hvor det glimrer! hvor det lyser!

Hvo der kunde komme der!

Havet.

Lad mig blunde, lad mig drømme,

Hende see i mine Drømme!

Ei min Lykke kan I kjende!

Mellem Himmelen og hende

Har mig Livets Herre stillet,

Derfor straalet Himlens Viljed'

Saligt fra mit stolte Hele!

Fuglene.

Lad os dog din Lykke dele!

Havet.

Første Chor.

Sidste Nat, mens Skyen blottet'

Maanens Skive, rund og stor,

Byggede vi Trylleslottet

Dybt, hvor nu Agnete boer.

Med bornholmske Diamanter

Lagde vi den faste Grund,

Slottet selv, fra alle Kanter,

Blev af Hav fra Havjens Bund!

Blomster, Fugle og Insecter,

Længst uddøde, glemte Slægter,

Broget smukke, som de leved',

Inde midt i Havet svæved'.

Vægge, Kuppel, hvert et Kammer

Straaler nu med Solens Flamme!

Andet Chor.

Høit mod Nord vi saae to Hvaler
 Kjempe i den mørke Nat;
 Fast vi snoede deres Haler,
 Og som Slotsport blev' de sat.
 Gulvet i de store Sale
 Er af solvghvidt Iisfeskæl!
 Maanens Straaler lod' vi male
 Blomster der den tauske Dvel,
 Mens fra Middelhavets Grunde
 Sjunkne Skatte bringes kunde:
 Purpurtæpper, Silkepuder,
 Græklunds stolte Marmorguder,
 Malerier, skaarne Stene —!
 Alt er herligt, tør jeg mene!

Tredie Chor.

See det dunkle Brudekammer,
 Søgræs høit om Kypen slaaer;
 Grøntligt matte, Solens Flamme
 Ned til Blomsterleiet naae.
 Der hun blunder. Haarets Fletning
 Falder løst om Barmens Sne;,
 Armen ligger i en Netning,
 Der just lader Skjønhed see!
 — Thyldig rund og dog saa smækker!
 Alt, som skabt for Kjerlighed! —
 Hun i Søvnens Foden strækker,
 Tæppet glider lidt derved — —!
 Skjønheds-Formerne mig blende!
 Havmand, Du tør kysse hende!

I hans Die seer jeg Flammen —

O, der slog nu Græsset sammen

Høit om Kiplen, hvor jeg følger!

Paradiset man mig følger.

Fjerde Chor.

Solen synker nu i Boven,

Bryllups-Morgen er nær,

Thi naar det er Nat heroven,

Rerer først sig Livet der!

Nu hun vaagner. Toner klinge!

Hjertets dybe Fred hun har.

Kaade Marsvin lystigt springe

Rundt om Brudehusets Glar.

See, i Havet Morild brænder!

Hun er den, som Flammen tænder!

Nu hun seer høit gennem Boven

Alle Stjernerne heroven,

Skibet selv, og sæt sig glæder,

Thi hun seer ei ham, som græder!

Psalmesang fra Skibet.

Nu kysker Dagen Mattens Kind,

Og Vand og Bølge sove ind;

Hver Blomst sit Bæger lukker til,

Men Hjertet meer sig aabne vil;

Guds Stjerner straale fra det Høie

I Havet og mit Die!

Det Onde kan mig ikke naae,

Mit „Fadervor“ jeg stoler paa;

Jeg holder fast min Gud i Favn,

Og sover saa i Jesu Navn! —

Skibsdrengen.

Paa den blanke Sø kan jeg see
 En Svane, hvid som Snee;
 Den ligger saa stille, — dens Drøm veed Ingen!
 Havet.

Der sidder en blodig Pjil under Vingen.

Anden Deel.

Agnete, Havmandens Duv.

Personerne.

Knud Porse, Borgherre.

Karen, hans Datter.

Hr. Aage, hendes Brudgom.

Hovel Dibe.

Peter Valle.

} Herremænd i Iven.

Jomfru Bodil, Karens Moster.

Kjøgemesteren.

Ane i Stegerset. } og flere Lyende hos Knud Porse.

Erik Staldsvend }

Hemming, gammel Spillemand.

Fiskeren.

Fiskerbrengen.

Valles Jægere.

Brudepiger og Bryllupsgjester.

Agnete.

Hendes smaa Børn.

Havmanden.

Scenen er i Iven 1156.

Ouverture.

Stormene.

Over det brusende Hav,
 Den græssgroede Grav,
 Skove og Byer
 Vi jage de lynsvangre Skyer!
 Lege med Skibet, som var det ei meer,
 End en Fjer!
 Høit i Nord er vort Hjem,
 Hvor alene
 De mosgroede Stene,
 Som Knokler, af Jorden staae frem!
 Vi lege paa Alpernes Linde,
 Som Hvirvelvinde,
 Vælte Lavinen dybt med vor Fod,
 Mens vor Heire oprykker med Rod
 Fra Italiens Skove,
 Hvor evig nu sove
 De stolte Guder og skjærmende Genier,
 Dens Vinier! —
 Fra Nilens Kilder til Danmarks D,
 Over brusende Sø,
 Mod vort Norden tilbage
 Stormene drage!

Bølgerne.

Røfter høit de skumklædte Toppe!
 Vælter mod Kysten! — Deroppe
 Ligger et Skrog af en Hai; dens Been
 Er' hærde' i Vinden til Steen.
 Fast om dens Sider Tangen sig snoer;
 Græsjet groer
 I Gabet, hvor Vildanden boer! —
 Den er vor! den har været vor mægtige Gjest!
 Tumlet med Liv,
 Langt fra de grønne Siv;
 Den var med til Havmandens Fæst,
 Da Brylluppet stod, hvor Slottet nu staaer!
 Et halvhundred' Aar
 Har den ligget paa Strand,
 Som et Skrog, beskuet af Barn og Mand,
 Mens Agnete, bag Hædhybets Rør,
 Ung og deilig, som før,
 Med de Smaa, hun gav Liv,
 Lever, som Havmandens Viv!

Bøgeskoven.

Sov liden Fugl i din Bugge saa grøn,
 Du har sjunget din Aftenbøn!
 Som Moder savner Dig Skoven;
 Hver Green gjør et Kors deroven!
 Det hellige Tegn maa den Onde flye,
 Han flygter bort paa den natdunkle Sky!
 Høit oppe Stjernerne svømme,
 Du seer dem og Maanen i Drømme!
 Kun fattige Mand, med det sølvhvide Haar,
 Som eenfom Fugl mellem Træerne gaaer;

Een Wijsf sang han faa mangen Gang,
 At ei han har mere Sovn eller Sang.
 Men Verden ei fatter hans dybe Vee!
 Naar Muslingen døer, kan man Perlen først see.
 Forlængst blev hans Hjerte begravet
 Dybt under Havet! —
 I Ungdomshjemmet nu Ræven boer,
 Den vilde Humle om Steenbænken groer,
 Sedt dufte de Blade hver Sommernat —
 At fattige Dugl er faa reent forladt!

Jagthornet.

Trara! trara! — See Moser og Kjør
 Damppe høit mellem Skovens Trær!
 Næste Dag bliver rosenrød,
 Elverkongen jo brygger sin Njød,
 Brygger til Festen imorgen
 Paa Ridderborgen!

Mattergalen.

Ja der faae vi Bryllup med Sang og Spil.
 Men naar det er Nat, jeg synge vil
 Om Kjærligheds deilige Drømme!
 Jeg synger for Bruden og Guds Natur,
 Mens Borgen speiler sin røde Muur
 I Vandet, hvor Fiskene svømme!

Bølgerne.

Der kommer igjen den gamle Mand,
 Der ridser faa tidt i det hvide Sand,
 Og seer paa de stride Strømme!
 Som Ungerfvend har vi godt ham kjendt,
 Vi veed, hvad der er hans Hjerte hændt, —

Halvhundred' Aar er' til Ende,
 De syntes som syv kun for Hende!
 Han nynner os tidt, mens vi kysse hans Fod:
 „Agnete var elsket, uskyldig og god —!“

Stormene.

Over brusende Hav
 Og græsgroede Grav!
 Aarene døde i vor hvirvlende Strøm,
 Som en Drøm!

Ridderborg ved Stranden.

Stegerfæt.

(En Deel af Lyndet er samlet; det er ud paa Aftenen.)

Ane (ibet hun lægger mere Brænde til Ilden.)

Jo, jo! vi faae en Bryllups-Stads imorgen,
 Og Veiret bliver smukt, det klare Solfskin!
 Thi kun naar Bruden græder faaer man Regn,
 Men vor, hun leer, og saa vil Solen skinne!

Erif.

Nu skulde Jomfru Bodil ogsaa giftes!
 See, hun er ganske af en anden Slags!
 Hun veed at være med, kan tømme Kruset,
 Og jage op sin Hare, som en Mand.
 Forleden Søndag, da jeg var i Kirke,
 Kom og vor Jomfru Karen; from og stille
 Hun satte sig i Stolen tæt ved Choret,
 Men vendte Ryggen til det store Billed

Paa Kirkemuren. Hun gad ikke seet
 Historien med Job, — hun er for fin!
 Det er et deiligt Stykke, saa naturligt!
 See, da kom Jomfru Bodil just fra Jagten.
 De fire store Hunde fulgte med
 Og laae i Stolen, medens Messen holdtes.
 Men jeg saae nok, hvorledes hele Tiden
 Den raske Bodil puffede til Karen,
 For at hun skulde see paa Billedet.
 Jeg loe i Skjæget og det blev bemærket,
 For Bodil løstede' lidt paa Nidepisken,
 Og Jomfru Karen hun sad ganske rød.
 Det flødte hende! — Jeg veed ikke selv,
 Om hun var kjønneft med sit stille Væsen,
 Sin Jomfru-Blyhed, eller Kloster Bodil.
 Der spøjte, som hun var et rigtigt Mandfolk.

Ane.

Vor unge Jomfru er saa hjertensgod,
 Og Kjæresten — det er en Mand, hun faaer!
 Saa ung og velskabt og saa mild som Dagen,
 Han er saa ligefrem og er dog boglærd,
 Har hele fire store Herregaarde,
 Er Adelsbarn, endskjøndt hans Moders Mo'er
 Var kun en Bondepige, som vi Andre.

Kjøgemeisteren.

Jeg kjendte hende godt, den lille Kirsten,
 Som Børn, vi To har vogtet faar paa Marken.
 Hun havde kun een Slægting, gamle Gertrud,
 Hvis Datter blev forloftet af en Havmand.
 Men liden Kirsten vored' og blev smuk,
 Og da hun gif i sine jerten Aar,

Bandt hun den gamle Ridder Laales Hjerte,
 Blev Abelsfrue, bar sin Hoved-Dug,
 Og Sobelskind om Ormer og om Livet.
 Hun fik en Datter, det var Moderen
 Til Junker Aage. Seer I, det er Stammen!

Erif (idet han seer gjennem den aabne Gang).

Gud hjælpe mig, der troer jeg, at vi har
 Den gamle Hemming med sin Sækkpibe!
 Det er jo noget Nyt, som sjældent skeer.

Rjøgemesteren.

Ja ja, det er jo ham! — Den gamle Staffel
 Har ikke spundet Silke her i Verden.
 Jeg var en Dreng, da han var Ungersvend,
 Da gif Agnete fra ham til sin Havmand;
 Saa drog han Verden om, kom siden hjem,
 Gud veed, hvorfor! Han sagde, at han længtes.
 Klog er han ikke, men ei heller gal,
 Han gaaer saa stille om i sine Tanker.
 Nu er han gammel, fylbt halvsjerdssindstøve.
 God Aften, Hemming. Det er kjönt, Du kommer! --

Hemming

(som har et langt graat Haar ned over den fattige Kittel.)

Guds Fred herinde! det er længe siden,
 Jeg var heroppe under Tag hos Eder!

Rjøgemesteren.

Men hvorfor kommer I saa sjældent her?
 Der bygger I ved Stranden, som en Maage;
 Det gamle hule Træ er Eders Huus,
 Og som en Fugl I sover der paa Grenen,
 Skjøndt tidt den hænger ganske hvid af Diumfrost.

Hemming.

Jeg er jo ogsaa her en fattig Fugl,
 Og bygged' derfor Rede, som de Andre.

Der var saa lustigt paa den høie Green,
 Den var just voret til en Seng for mig;
 Jeg laae saa godt! nu kan jeg ikke travle.
 Nu har jeg reist en Hytte op af Rør
 Tæt under Træet, gravet lidt i Jorden,
 Der kan jeg ogsaa ligge, naar jeg døer.

Grif.

Tal ei om Døden i et Brudehuus!
 I er jo raske endnu, har ogsaa Kræfter.
 Nu drik med os, der staaer et Kruus paa Bordet.
 I vil dog drikke Brudeparrets Skaal?

Hemming.

Gid Bryllups-Fryd maa være Hjerte-Fryd!
 Det er den vistnok her. Gid liden Kirsten,
 Den høie True, leved' nu paa Jorden!

Ane.

Hun var nok død, den Gang I kom fra Reisen?

Hemming.

Jeg troer, hun blev begravet samme Dag.
 Jeg huster det ei ret, jeg bliver gammel!
 — Ja, Lykkehjulet gaaer saa selsomt om,
 Men Graven er dog Arelen paa Hjulet. —

Grif.

Du blæser endnu paa din Sækkepibe?
 Giv os et lille Stykke og en Vise.

Hemming.

Jeg kan kun een, men den er ganske lystig!

(singer:)

Der vored' et Træ i min Moders Gaard,
 Hvert Blad saae ud som et Hjerte;
 Men Skjæbnen syntes mig altfor haard,
 Og jeg reiste bort i min Smerte.

Som Fuglen jeg fløi og min Tanke med,
 Vi To var' aldrig alene,
 Men hver Gang vi satte os ned et Sted,
 Saa vi paa de samme Grene!

Jeg saa paa Solen, saa at Dødt blev dødt,
 Det Træ var Skjld i min Smerte,
 Ak, da stod det just med Grønt og med Rødt,
 Hvert Blad saa ud som et Hjerter.

Med Fisken jeg svømmed' til Havsens Bund,
 Der vilde jeg boe og bygge,
 Men gennem Vandet til Hjertets Grund
 Det Træ har Nodder og Skygge.

Da søgte jeg mig i Graven Lø,
 Det var jo det Bedste og Sidste;
 Men hver en Midnat duster det Træ,
 Saa jeg maa staae op af min Kiste!

Et stort Værelse paa Borgen.

Bodil med Povel Bibe, Peter Halle og flere Bryllups-Gjester sidde om Bordet; Hr. Nage og Hr. Karen ere rykkede lidt borte og tage kun halv Deel i Samtalen.

Bodil.

— Jeg lider ikke sliq Lykjalighed,
 Som liden Karen finder nu saa herlig:
 At leve altid i en huuslig Fred,
 Kun gaae i Messe, see til Rjokkenet,
 Imellem læse i en skreven Bog

Med Billeder og hellige Legender,
 Og allerhøiest lege med et Brætspil
 Og flaaes med Ubler eller Balsam-Glaster.
 Nei paa sin Hest og med et Kobbelt Hunde
 Hen over Marken efter Ulv og Raadhr,
 Imellem prøve Kræfter med en Ridder;
 Det er dog Noget!

Karen.

Men det Liv, jeg ynder,
 Er ogsaa virksomt, intet Klosterliv!

Bodil.

O, Klosterlivet det er ganske lystigt!
 De gode Nonner veed at more sig!
 Ei sandt, Hr. Povel?

Povel Bibe.

Jeg er ikke Nonne.

Bodil.

Men tidt I kommer dog til Dalum Kloster!
 Net gjeftfrie, veed vi, er' de gode Nonner;
 I kommer tidt, som andre Herremænd —!
 Derover klage jo de fromme Munke,
 De tidt maa gaae den lange Vej forgjæves.

Povel Bibe (leer).

Det er jo godt, at bygge hos de Fromme.

Peter Palle.

Jeg lider ikke dette Kloster-Væsen!
 Med Religionen er det noget Andet,
 Ora pro nobis, sancta Margaritha!
 Men Klosteret! den Magt, selv Stedet har!
 Der løbe mine Bønder over fra mig,
 Naar jeg vil tugte dem; der har de Fristed;
 Sligt skabet Dvæg skal intet Fristed have!

Iforgaars nød jeg ret en herlig Spas:
 Jeg sad ved Standen, drak med Bovel Bibe,
 Da bragte man en Krybeshytte til mig,
 Den jydskke Chræn, som i sin egen Gaard
 Just havde skudt en Hare; som han sagde,
 Fordi den aad hans Smule Grønkaal bort.
 Men Loven kjender jeg og brugte den:
 Selv stak jeg Vinene ud paa den Skurf
 Og jog ham ud af Gaarden, lod ham løbe!

Bodil.

Det var dog ei saa snildt! I skulde heller
 Da have solgt ham med hans Børn og Qvinde,
 Det var langt bedre, end at blende ham!

Peter Palle.

Nei, det var just det Rette, hvad jeg gjorde.
 Den blinde Hund vil ikke flyde meer,
 Og det er nok! man maa dog ogsaa vise,
 Man er en Christen. — Ja, det kan I troe,
 Jeg er i Grunden bedre, end I tænker!
 Lidt ærgerlig imellem, det er Alt!
 Men Jomfru Bodil, hvis I voyed' paa det,
 I kunde faae den bedste Mand af mig.
 Og da vi er' her nu til Bryllups-Gilde,
 Bort kunne da jo gøres med det samme,
 Saa var det gjort. Hvad siger I dertil?

Bodil.

At Bryllups-Stads og Kirkegang mig kjeder! —
 Jeg tager ei til Vielsen imorgen,
 Jeg heller flyde vil lidt Fuglevildt,
 Det kan vi spise med til Bryllups-Gildet.

Peter Palle.

Men Eders Ja —? Thi I har fanget mig!

Bodil.

Tal ei derom! kom heller med paa Sagt,
 I passer dog jo ei til Bøn og Messe.
 Imorgen tidlig, førend Sol staaer op,
 Jeg rider ud; tag I da Eders Bei,
 Og lad os see, hvem Lykken meest er gunstig,
 Hvem der, til Vielsen er endt i Kirken,
 Har skudt den største Bugl.

Peter Valle.

Det er et Ord!

Og hvis det skeer, jeg bringer hjem den største,
 Saa vil I giftes med mig? Ikke sandt?

Bodil.

Det Bæddemaal jo klinger ganske lystigt.
 Du har da hørt det, Karen? Nei, hun sidder
 Med Kjæresten nu i en anden Verden!
 Og han har da ei sagt et Ord i Aften;
 De tale kun med Dinene og Kys!
 O det er hæsligt med det Kjæleri,
 Ijer naar der er andre Folk i Stuen.

Peter Valle.

Imorgen altsaa? Og den største Bugl?

Bodil.

Hvis jeg nu bringer den, da har I tabt,
 Og giver mig det nye Kobbelt Hunde;
 Jeg troer, at der er sexten Stykker i det.

Peter Valle.

Med mig I ogsaa faaer dem allesammen.

(Anub Porse træder ind.)

Povel Wibe (vender sig imod ham.)

Jo, det er smukt at gaae fra Eders Gjæster!

Knud Porse.

Tilgiv! men Meget er at tage vare
 Den sidste Aften før en Datters Bryllup.
 Jeg selv vil have Die med det Hele! —
 I Kjøkken, Stald og Kjælder Alt er ordnet,
 Høitredte Senge, hver for fire Gjester!
 — Jeg har valgt Bixere for at credentse,
 Strøbonden Lhyge har jeg gjort til Dørsvend,
 Og meget meer. Nu er jeg ganske træt!
 Jeg tænker, at et Bæger ret vil smage.

(sætter sig.)

Vor vakkre Møster Bodil har vel sørget,
 At ei man savned' mig.

Peter Palle.

Jeg nytted' Liden,
 Og haaber, snart hun hedder Bodil Palle.

Bodil.

Lad ei saa høit, see først, hvad Sagten bringer!

Aage (til Karen.)

Imorgen er Du ganske min!

Karen (ibet han heftig kysser hende).

O! tys!

Aage.

Gid denne Nat var fort som dette Kys!

Strandbred.

(Maanen skinner paa Vandet.)

Fisken (i sin Vaad, synger:)

Agnete var elsket, uskyldig og god,
 Eligt Hjerte har aldrig en ond Draabe Blod;

Hun var som Guds Engle og mild som Guds Sol.
 Og dog saa besteden, som Markens Viol.
 O Gud, hvor mit Hjerte maa lide!

Den fattige Fugl sad paa Grenen og sang,
 Men hun saae alene paa Bølgernes Gang,
 Der klang det saa lifligt, ei vidste hun hvad;
 Hun hørte paa Havmandens loffende Qvad.
 O Gud! hvor mit Hjerte maa lide!

Den Havmand, han nævned' saa sødt hendes Navn,
 Hun glemte sin Jesum og sprang i hans Favn;
 — Ak, sand er min Vise, men det er ei stort!
 Den fattige Fugl har selv Wisen gjort.
 O Gud! hvor mit Hjerte maa lide! —

(han seiler forbi.)

Havet.

Sorgfuld Sang og lystigt Sind,
 Lad mig Eder drikke ind,
 Medens Skyen skygger.
 Blunder, blunder Bølger blaa,
 Sov, sover sødt, I Smaa,
 Hvor Agnete bygger!

Havmandens Slot.

Det ældre Barn leger paa Gulvet; Agnete sidder ved Buggen og synger:

Sol deroppe ganger under Lide;
 Sov mit Barn, saa bli'er Du stærk og stor!
 Paa den vilde Havhest skal Du ride;
 Under Bølgen deiligt Engen groer.

Hvalerne med deres brede Finne
 Over Dig, som store Skyer, gaae.
 Sol og Maane gennem Vandet skinne,
 Begge To Du skal i Drømme faae.

Visseful! jeg fødte Dig med Smerte!
 Bliv min Glæde altid, Nar for Nar;
 Du har drukket Livet ved mit Hjerte,
 Hver din Taare til mit Hjerte gaaer.

Sov mit Barn, jeg sidder ved din Bugge,
 Lad mig kysse dine Dine til!
 Naar engang de begge mine lufte,
 Hvo mon Dig da Moder være vil?

Det ældre Barn (slapper hende paa Kinden.)
 Nu græder Du igjen! det maa Du ikke,
 Thi ellers dør jeg fra Dig, søde Mo'er.
 O, tag mig paa dit Skjød, der vil jeg ligge!
 Og lad mig kysse faa den lille Bro'er!

Agnete.

Tal ei saa høit, Du vækker mig den Lille.

Barnet.

Fortæl mig en Historie, o, hvad!
 Saa skal Du see, hvor jeg skal være stille.
 Fortæl mig Noget om et Slot, en Stad,
 Om Sol og Maane og om Folk deroppe,
 Og de smaa Bugle, der har Binger paa,
 Saa de kan flyve over Træers Toppe,
 Og synge smukt. Kan vi dog ingen faae?

Men naar de syng, kan de da ei tale?
 Der vil vi reise op, naar jeg er stor!
 Har ogsaa Menneſkene Fiſkebale?
 Og hvorfor har Du ingen, søde Mo'er?
 Hvorlænge kan en ſaadan Reife vare?
 Er Solen ogsaa der ſaa ſtor og net? —

Agnete.

Du ſpørger meget meer, end Ti kan ſvare.
 See til, Du ſover, Du var jo ſaa træt.

Barnet.

Jeg vil ſaa gjerne høre, Du fortæller.
 Siig, hvorfor har Du ingen Fa'er og Moer?
 Om dem Du ſiger mig jo ikke heller.
 Skal man da døe, ſaaſnart man bliver ſtor?
 Nei, jeg vil aldrig døe! ſaa ſkal jeg ligge
 Dybt i det hvide Sand, hvor Tangen groer.
 Jeg blive vil et Barn, ſaa dør jeg ikke!
 Jeg er ſaa træt! O, kyſ mig, søde Mo'er!

(ſover ind.)

Agnete.

I Barne-Ord er tidt en dyb Betydning!
 Ja, bliv ſom Barn, ſaa kommer Du i Himlen!
 Der kommer viſt hans Sjæl, thi en han har —
 Mig griber tidt, ſom nu, en ſelfom Angelt:
 Om mine Børn ſik ingen Deel i Naaden?
 — Hver Gang jeg læſte Bønner over dem,
 Saa grød de ſtærkeſt; deres ſpæde Hænder
 Jeg aldrig kunde folde fromt til Bøn,
 Thi mellem Fingrene groer Svømmehuden,
 De ſik ei anden Daab, end mine Taarer.

— Min Moder nævned' han! han tænkte paa,
 Hvem han har aldrig seet! jeg glemte hende,
 Jeg, som sit hendes hele Kjærlighed! —
 Forglemmes af sit Barn! — Det er umuligt!
 — Mon hun vel lever, er bedrøvet for mig?
 Jeg har ei længe tænkt paa gamle Dage.
 Syv lange Aar — ja, det er det vist siden! —
 Syv lange Aar har hun ei seet sit Barn.
 Og uden et Lexvel jeg gif fra hende!

(bryder i Graad.)

En Moder veed kun, hvad en Moder føler!

(lyøser sine Smaa.)

Hun skulde see de kjære, kjære Børn!
 Hun skulde høre dem at sige Moder!
 Velsigne dem —! maaskee hun vilde gys
 Og frygte! — Nei! De er' uskyldige! —
 O, hvor mit Hjerte flaaer! kan jeg dog aldrig
 Ret blive lykkelig i denne Verden?
 Kan ei den stolte Havmands Kjærlighed,
 De kjære Børn, den rige Pragt omkring mig,
 Gaae Solskin i mit underlige Hjerte? —
 Ifald jeg had ham om, for søie Tid
 At see Guds klare Solskin og min Moder,
 Jeg veed han soied' mig, men blev bedrøvet,
 Og kan og bør jeg vel bedrøve ham?
 Her er min Verden! her de kjære Børn!
 Her løste han min Tanke, gav den Vinger,
 Og viste mig, hvad kun den Vise seer,
 Det rige Dyb af underfulde Skatte.

(Hun seer en Stund tankesult hen for sig.)

— Hvor selsomt smile dog fra Væggen der
 De hvide Marmor-Gudebilleder!

Langveis fra Græklænds Kyster blev de bragt,
 Der har de levet; nu er' de kun Marmor;
 Dog smile de med Liv, ret som de vidste,
 De skulde vaagne atter op og herse! —
 Hun, nærmest her, er Kjærligheds Gudinde,
 Har man fortalt mig! Og saa hun er Steen!
 Saa klar som Sneen vel, men dog kun Steen! —
 Kan selv da Kjærlighed i Døden isne?
 Nei, min er stærk! jeg vil den ei udgrunde.
 Jeg hos de kjære Smaa vil stille blunde!
 En Kuppel over os de Bølger runde;
 Der lege Fiskene med gyldne Finner,
 Mens Skibet sejler og mens Maanen skinner!

Havmanden (siger ned).

Du vil blunde, nu jeg kommer fra den lange Bølge-Vei?

Agnete

Vilde Mand, hvor har Du færdet? Grusom, veed jeg, var Du ei!

Havmanden.

Hvor end ingen Skipper styred', men kun Stormen Skibet drev,
 Mod en ukjendt Verdens Lande, jeg min Bølge-Ture strev.
 Natten lyste, Havet blunded', klart det som dit Dø var,
 Og fra Landets tætte Skove hver en Luftning Virak bar.
 Høie gamle Træer skygged' rundt om Bugten hvor jeg saae;
 Bag ved steg de stolte Fjelde, der kun Sne og Skyer laae,
 Men det hele Billed' straaled' omvendt fra den blanke Sø,
 Maanen selv paa Vandet spommed', som en jelsom Flamme=D.
 I det høie Græs ved Stranden, hvor den brune Hytte stod,
 Laae en Bildmand, dybt han blunded'; paa hans Bryst og Arm
 var Blod,
 Hos ham sad hans unge Dvinde, to Smaabørn i Skjedet laae;
 Paa hans sorte Skjæg hun kysjed' og saa kjærligt til ham saae.
 Det var jo vort eget Billed', mig og Dig med vore Smaa!

Nu løb Rarm og Skrig fra Skoven; Fienden kom, — det var
en Strid!

Dødens Pii! fløi gjennem Luften, mangen solbrændt Kind blev hvid!
Ovindeerne rev Haaret af sig. Billedet af deres Gud
Tog' de ned af Alterstenen, styrteb' det i Bølgen ud. —
Alt er Guld og Edelstene, det jeg bringer til mit Slot;
Under Bølgen, dybt hernebe, spiller Guldet grønt og blaat!
Nær ved England Stormen bruste, flig en Luftning gjør mig godt!
Der jeg saae et Skib i Havsnød, ret som Spaaner Planken brast,
Masten drev for kaade Bølger, Skipperen sig flammred' fast.
Børn og Kone høit han nævned', thi han var alt Dødens Mand;
Paa de Smaa og Dig jeg tænkte, bragte ham da frelst i Land.

Agnete.

Tag mit Kys! jeg har ei mere, længst Du fik min Kjærlighed!

Havmanden.

Du har reent mit Sind forandret; Du er stærk, meer end Du veed!

Agnete.

Jeg er svag! ei længer Tanken savner om det stolte Hav,
Under det som Barn jeg leger med de Perler, Du mig gav.

(tvøser Børnene.)

Havmanden.

Mine Smaa, de herligt vore! snart nu komme vil den Dag,
De med mig skal gjennem Havet ride paa det vilde Brag!
Dig og dem jeg ømt maa kysse, saa til Mændene i Gal,
Dig de nævne, mens de tomme Hornet, dreiet af Korall.
Hundred' Møer, foroven Ovinde, men forneden som en Fisk,
Bringe under Sang og Dandse Vinen paa den blanke Dyst.
Hver er deilig, stolt at skue, Ingen dog saa skøn, som Du!
Snart igjen hos Dig jeg hygger, Tiden spinder som et Nu.
— Men jeg glemmer, hvad jeg bringer; ogsaa Dig det glæde vil!
Jeg en lille Fugl har fanget, den de Smaa skal høre til.

Livet har den ikke mistet, fast jeg holdt den ved mit Bryst,
 See, det er den allerførste, jeg har bragt fra Landets Kyst! —
 Den vil Børnene fornøje, den har neppe glemt sin Sang:
 Flyve kan den her i Stuen, ret som paa den grønne Bang.

Agnete

(griber hans Haand, idet han vil forlade hende).

Mødes, stilles, altid stilles —!

Havmanden.

Det er Livets vante Gang.

(kysser hende paa Panden og gaar. Den lille Fugl slagger om i Stuen.)

Agnete.

Lille Fugl, flyv ei saa hange! væg mit Hjerte ved din Sang.

Fuglen.

Deilig er den friske Luft,
 Himlen er saa blaa!
 Liflig er de Blomsters Duft,
 Duggen falder paa!
 Grønne Skov ved blanke Sø,
 Under Bølgen maa jeg døe!

Agnete.

Den slaaer sig til Blods mod Muren. Lille Fugl, flyv ei saa vilde!
 Vær ei frøgtfom, jeg skal pleie Dig, som Moder, sømt og mildt.

Fuglen.

Havmands Viv, saa ung og smuk,
 Ei Du fatter mine Suk,
 Veed, hvorfor jeg længes her;
 Du har ingen Kjære der;
 Kjender ei mit Hjem derovent!
 Aldrig vandred' Du i Skoven,
 Hvor de røde Bær og Rødder
 Hænge over Træets Rødder,

Hvor den lille Sti sig snoer,
 — Og den grønne Veibred groer!
 Der, i Aftensolens Glands,
 Hvirvle Myggene i Dands,
 Summe høit i Straale-Bader;
 Glade Smaabørn hos dem staae,
 Jage dem med Skræppebladet,
 Det er Viste for de Smaa.
 Kirkekloffen fæsligt klinger,
 Aftenpsalmen vi forstaae;
 Hovedet bag sine Vinger
 Lægge nu de Fugle smaa;
 Sønnen smukke Drømme bringer,
 Kjærest'folk i Skoven gaae!
 O, der er saa smukt deroven!
 Maanen skinner henad Sø.
 Ei jeg glemmer den og Skoven!
 Under Bølgen maa jeg døe.

Agnete.

Aldrig Vinterstormen kommer ned i denne ny Natur;
 Altid sommergrønt sig slynger Søgræs høit om Slottets Muur.

Fuglen.

Vint'ren selv, saa skær og hvid,
 Med den fjære Juletid,
 Som den er der hjemme,
 Kan jeg den vel glemme! —
 Hvor jeg ind i Hytten saae,
 Barnet jo i Krybben laae!
 Kirken stod med Krands ved Krands
 Af de dunkle Graner,
 Udenfor var lystig Dands
 Mellem Kors og Faner.

Viden Fugl fik selv sin Skjerv,
 Alle vare glade.
 Høit paa Stang hang Havrefjærv,
 Læt ved hver en Lade.
 Skoven stod saa glimmerhvid,
 Julelys man tændte.
 Ak, den kjære Juletid,
 Den Du aldrig kjendte! —
 Valborg Dag — nu er den endt,
 Aldrig meer den kommer!
 Da de røde Blus blev tændt',
 Og de red' Skjærsommer.
 Ungerfævd med Slettens Mo
 Juble vil deroven —!
 Under Vølgen maa jeg døe,
 Langt fra Bøgeskoven!
 Agnete.

Ogsaa jeg har drømt og levet oppe, der hvor Bøgen groer,
 Seet Guds Sol, følt Blomsten dufte; der endnu min Moder boer.
 — O, din Sang gaaer til mit Hjerte! — Klare Sol og stolte Hav,
 Grønne Skov, I brune Marker! under Vølgen er min Grav.

Fuglen.

Hører Du de Klokker klinge
 Ned til os i Havets Skjød?
 Hift til Bryllups-Fest de ringe,
 Her det er for mig til Død! —
 Bryllups-Glæde over Hav,
 Under Vølgen mig en Grav!

(den falder død ned.)

Agnete (tager den i sin Haand).

O den er død! af Savn og Længsel død!
 Kan ei min Aande atter den oplive? —

— Hør Kirkeklokkerne! ei før de til mig lød.
 O, skal jeg altid da hernede blive!
 Ei see Guds klare Sol, de grønne Sletter,
 Min Moder, Hemming — nu har han mig glemt! —
 Og Jesus, som de Tørnekronen fletter,
 At Frydens Harpe os kan vorde stemt! —
 — Nu gaaer til Kirke der den fromme Skare,
 De nyde af hans Legem og hans Blod,
 Og synge fromt: „Du, Herre, os bevare,
 „I hver en Nød støt Du vor svage Fod!“ —
 Den lille Fugl er død af Sorg og Savn,
 Mit Hjerte glemte selv min Frelser's Navn.
 O, kunde jeg for ham kun eengang knæle,
 Og nyde Lammets Blod ved Psalme-Sang,
 En Time ifkun der paa Jorden dvæle,
 Og see min Moder kun den ene Gang!
 O hør, o hør, hvor alle Klokker klinge!
 Du lille Fugl, hvad hjælper Dig din Vinge!

(hun synker hen i Bebrovelse.)

Havmanden (kommer).

Dølg mig ei din Smerte,

Alt Du mig betroe!

Sorgen i dit Hjerte

Røver mig min Ro.

Alt, hvad Du kan drømme,

Bringer jeg for Nat;

Dybets stærke Strømme

Eie hver en Skat!

Intet vil jeg negte,

Siig mig, hvad og hvor?

Guld og Perler ægte,

Sydens Blomster-Flor.

Agnete.

Hør, gennem Vandet lyder den dybe Klokkeslang!
 O, lad mig gaae til Kirke, kun een eneste Gang!
 Een Time kun deroppe, og jeg kommer her igjen;
 Jeg min Altergang vil holde; ei holbt jeg længe den.
 Derfor er jeg bedrovet, derfor min Barm mig trang; —
 O, lad mig gaae til Kirke, kun een eneste Gang!

Havmanden.

Agnete, vil Du fra os gaae?
 Vil Du forlade dine Smaa?
 Hvis vi Dig aldrig her gjensee,
 Saa har de ingen Moder meer;
 De vildsomt flyde vil paa Sø,
 Thi uden Dig, da maae de døe!
 Ei skabt for Jord, ei skabt for Hav,
 De, uden Dig, har kun en Grav!

(Hun bryder i Graad og skjuler sit Hoved ved hans Bryst; han seer bedrovet paa hende.)

Græd ei! — din Laare paa mig falbt!
 Ei Bølgen er saa tung, saa salt!
 Dit Hjerte slaaer mod Hjemmets D! —
 Af Længsel liden Fugl kan døe! —
 Agnete, kom da i min Favn,
 Thi jeg har følt din Sorg, dit Savn!
 Hvert Ønske skal Du opfyldt faae,
 Det har jeg sagt. — Glem ei de Smaa!
 Glem ei de Smaa! — Den Mindste her
 Var altid meest dit Hjerte kjær,
 Ei blot et Pant paa Kjærlighed,
 Men, at Du kommer atter ned.
 En Moder glemmer ei de Smaa,
 Paa Jord, som under Bølgen blaa!
 Kom til mit Bryst, som første Gang,

Da Verden hift var Dig for trang!
 Jeg kysjer Dine, Dre, Mund,
 Og bringer Dig fra Havsens Bund.
 Paa Kystens Tang Du vaagne vil;
 Gaae da til Kirke, men see til
 At der en Time kun gaaer hen,
 Saa vil jeg hente Dig igjen,
 Og Du vil trofast med mig gaae,
 Ei glemme mig og vore Smaa!

Agnete.

Dig vil jeg følge
 Dybt under Bølge! —
 Du vil mig bringe
 Op til mit Hjem, hvor Klokkerne klinge,
 Livet at sive!
 Bade jeg skal mig i Sollyssets Lue.
 Tale med Jesu ved Alterets Fod,
 Drikke Forsoning og Fred af hans Blod,
 Høre, hvor Orgelet bruser til Psalmen!
 Englen med Palmen
 Vinker fra Muren!
 Gud i Naturen
 Taler til Hjerte, til Sind og til Tanke!
 Ja, Du mig elsker! Dig vil jeg følge
 Atter bag Bølge!

Havmanden.

Saa kom da gjennem Dybets Blaa!
 Forlad de Smaa!
 Giv dem et Kys, og saa paa Vei!
 Men væk dem ei! —
 — Nu kan og maa Du ikke græde,
 Jeg gjør jo Alt, for Dig at glæde!

Agnete (lyser Bornene).

Sov, til jeg atter kommer! Farvel! — det er saa haardt!
 Tilgiv, at Eder's Moder gaaer saadan fra Jer bort!
 I røre dybt mit Hjerte, som Kirkekloffens Klang!
 O, lad mig kysse Eder! — og saa endnu en Gang!
 Farvel! farvel! — de vaagne! — de græde! Hvilken Bæe!

Harmanden.

Kom nu, Agnete, følg mig! — Du vil jo, det skal skee!

(Han tager hende i sine Arme; de smaa Born græde.)

For længselsglad at mødes, maae Hjerter skilles ad!

Glem ei de Smaa, Agnete! (lyser hende.) Sov sødt! Du
 vaagner glad!

Landevei gjennem Skoven.

Jægerchor

Trara!

Med Falk paa Haand

Jager i Skoven den Lilliebaand!

Hjeren slagrer paa Fløiels Baret,

Skimlen flyver i Luften let.

Lystig afsted,

Lykken er med!

Viden Bugl, tør Du jove?

Trara!

Hør: trara!

I de duftende Skove!

Trara!

Al Solen beåndt

Jægerne følge med Bøsserne spændt,

Hundene halse, en flyvende Flok,

Jage afsted over Steen og Stof.

Det er en Flugtf

See dog, hvor smukt!

Trara!

Liden Fugl tør Du sove?

Hør! Trara!

I de grønne Skove!

Som Lyn i Lyn

Kom og forsvandt det brogede Syn.

Solsraalen bæver paa Træets Blad,

Skoven forstummed, endt er vort Qvad.

Echo fik Røst,

Hør fra dets Bryst:

Trara!

Liden Fugl tør Du sove?

Hør! Trara!

I de grønne Skove!

Peter Valle

(Jager med sine Svende tværs over Veien).

Ingen Fugl er at see! — Hereri!

Dig Satan før Qvel

Vil jeg give en Sjæl!

Staa mig bi!

(De forsvinde i Arattet.)

Fuglene.

Flyv! flyv! ud over Strand!

I Skoven jager den onde Mand.

Kom! kom til de grønne Siv,

Der slumrer Havmandens Biv!

Kirkeklokkerne.

Ding dang! ding dang!

Hjerte, kan Du græde?

Her er Bryllups-Blæde!

Byntet er hver Kirkefjol
 Smukt med grønne Grene!
 Ude skinner klart Guds Sol
 Over Gravens Stene.
 Christen-Sjal, hør Klokkens Klang,
 Kom og gjør din Kirkegang!
 Ding dang!

(Brudekoren drager gennem Skoven til Kirke; foran ride Skolebregene med store
 Kabuser paa Hovederne og tændte Vortlys i Hænderne. Spillemandene spille til:)

Brudepigernes Sang.

Skovduer høit i knudred' Teg,
 Kurre fra Øvst deroven;
 Mens I sidde i Elskovs Leg,
 Flyve I gennem Skoven,
 Kurrende Duer saavel som I.
 Jomfru Maria os høre!
 Du bragte Duer til Kirken, som vi,
 Du skal til Kirken os føre!

Skoven stander i al sin Bynt,
 Engen er Alter-Klæde.
 Den vilde Timian og Krusemynt
 Dufte til Hjertets Glæde.

Skolebregene.

Ave Maria! gratia plena!

(De drage forbi.)

Blomsterne.

Den Brudgom var saa fager som min,
 Der flyver paa brogede Vinge!
 Og Bruden en blussende Rose saa fin.
 Den Stads var ikke saa ringe!

Strandbred.

Agnete (vaagner op ved Sivene).

Hvor Solen alt staaer høit! hvor jeg har sovet,
 Og drømt! ja ret en selsom Drøm! nei! nei!
 Det var ei Drøm! Jeg har endnu hans Ring,
 Jeg hører end de kjære Smaa at græde!
 Een Time har jeg Orlov her at blive! —
 O Gud, hvor Solen dog er deilig varm!
 Den blender mig med sine stærke Straaler!
 Hvor stort, uendeligt, sig Havet strækker!
 Hvor Græsset dog er grønt! hvor smuk dog Skoven!
 Hør alle Fuglene! — O, jeg maa græde!
 Min Frelser Jesus, hellige Guds Moder,
 Velsignet være i al Evighed! —

(Hun synker paa Ana.)

Jeg kan ei bede! Hjertet er saa fuldt.
 Jeg er som født paa ny! — Her er mit Hjem!
 Her skal min Moder boe! — Jeg kjender Høien,
 De store Kampesteen staae der som før!
 Men hvor er' Træerne! — hvor Alt er smaat!
 Alt er saa selsomt for mig her i Hjemmet,
 Ret som jeg var en Død, der kom tilbage
 Med nye Begreber, men med gamle Minder!
 Her er jo Holmegaard, min Moders Huus,
 Men halv i Gruus! Vandparken tørret ud,
 Vor lille Have staaer kun som en Græsplet!
 Kan da syv Somre reent forandre Alt!
 Men Løsehunden maa dog være her!
 Ak, kun den rustne Jern-Ring er tilbage! —
 Hvor er min Moder dog! O Moder! Moder!
 Her er Agnete! Hører Du mig ikke?
 Her er dit Barn! her er Agnete, Moder!

— Af, Døren længst er falden fra sit Hængsel,
Der vorer Græs og Tidsler over Trinet,
Og Edderkoppens Væv er tung af Støv. —

(Hun træder ind i Stuen.)

— Kun nogle Mure, Steen og Gruus herinde!

Hvor Rokken snurrede, graver Ræven Hule!

— O Gud, om hun var død! — Hun er vist død!

Har jeg da Ingen, Ingen meer paa Jorden!

(Bryder i Graad.)

Der ligger end, men sonderbrudt i Gruset,
Træbageret, hvoraf hun drak hver Morgen!

(Hun kysker det.)

Her har hun trykket sine Læber til!

Her faldt for mig maaskee den bittere Taare!

Af hvem fik hun den sidste Læbsedriv?

Brudt ligger Bageret, og hun er død!

En Fremmed luffed' hendes trætte Dine!

(Hun træder ud af Huset.)

Maaskee den gamle Mand, som kommer der,

Kan sige mig et Trøstens Ord om hende.

O, hvis hun leved'! — han vist kjender hende!

(Hemming kommer med Sælpepiben, støttende sig paa sin Stol.)

Agnete.

O, siig mig gamle Mand, hvor boer Mo'er Gertrud?

Hun er dog ikke død? Du kjender hende?

Hemming.

Mo'er Gertrud, siger Du? — Det er jo snart

De fyrgetyve Aar hun laae i Graven!

Hvem er Du smukke Barn?

(Han stirrer paa hende.)

O, Herre Jesus!

Agnete!

(Hans Arme synke, han staaer som livløs og stirrer paa hende.)

Agnete.

Gamle, Du har kjendt mig før?

Hemming.

Agnete! ja, o Jesus, det er hende!
Den samme Skikkelse, det samme Smil,
Men meer bedrøvet! — Endnu samme Ungdom,
Ei graa af Alder, som jeg gamle Mand!
Det er et Blendværk, det er Satans Magt!

(Han folder Hænderne og synger:)

O, Sjæl, frygt ingen Fare,
Den Onde har ei Magt!
Min Jesu Engleskare
Er mig mit Skjold, min Vagt! —

Agnete (tager hans Haand).

Grad frygter Du? — Du gjør mig ganske bange!
Du er ei vel!

Hemming.

Jeg veed det nok, man siger,
At jeg er sindssvag; ja, jeg troer det nu!
Du maatte være gammel jo, som jeg!
Og Du er død! — Kan Du ei kjende mig?
Det er halvtredsjendsthye Somre siden,
Vi saae hinanden, Dagen før vort Bryllup.
Kan Du ei kjende mig, den gamle Hemming?
O, jeg har elsket Dig saa høit, Agnete,
Og grædt for Dig! — Nu kan jeg ikke græde!

Agnete.

Du, Hemming? Du? Forbarm Dig, Herre Jesus!

(Hun skjuler sit Ansigt.)

Hemming.

O, husker Du den Aften, Hintze kom
Og beilede' til Dig, men Du gav ham Afslag?
Saa mødtes vi ved Stranden, blev forloved';
Det var et Lørdensveir; der kom Zigeunere;
Om Natten gif Du fra os til din Havmand,

Og jeg gif ud i Verden, o, saa langt!
 Men jeg fik Længsel og kom siden hjem;
 Du blev i Havet hos din rige Brudgom.
 Du kjender Visen dog? Jeg selv har gjort den:

„Den fattige Bugl sad paa Grenen og sang,
 Men hun saae alene paa Bølgernes Gang!
 — Den Havmand nævned' saa sødt hendes Navn,
 Hun glemte sin Jesum og sprang i hans Favn.
 O Gud, hvor mit Hjerte maa lide!“ —

Agnete.

O, tie! o, tie! Du ellers dræber mig!

Hemming.

Hvor har Du været dog den lange Tid?
 Dit Ungdoms-Blik mig strammer. Vee Dig! vee!
 Død er din Moder, død din hele Slægt,
 Jeg er en gammel Mand, nær ved min Grav.

Agnete, sig, hvad gav den rige Havmand
 Dig for din Salighed? — — Jeg frygter Dig!

Agnete, jeg tør ikke see dit Ansigt!
 O læs dit „Fader vor,“ ifald Du kan!
 Ak, nei! Du ei tilhører os og Jesus!

(Han flyr hende.)

Agnete.

Vee! vee mig! af hvor
 Mon Forbarmelsen boer?
 Nu jeg fatter min Jammer,
 Den brænder min Sjæl med Fordommelsens Flamme!
 — Din Stilhed, o Hav,
 Har talt høit om min Moders Grav;
 Derfor var det thst og jeg saae
 Maane og Sol, som en Dødning blegblaa
 See paa mig under Hav.

Ia hver Storm over Vølgen saa vild,
 Naar Skummet lyste som Ild
 For mit Blis,
 Medens Hvaler og Stør
 Sank til Havdybets Rør,
 Var et Mar, der gif
 Og pyntede Verden med Grav ved Grav
 Over det brusende Hav,
 Men væltede Afgrundens Dynd
 Til min stigende Synd. —
 — O, Guds Moder mig høre!
 Luf ikke dit Dre!
 Blod vil jeg græde,
 Kyssse dit hellige Alterflæde!
 Lad ei mig i Nøden
 Døe Døden! —
 — Til din Kirke vil jeg vandre,
 Hvor de andre
 Fromme Christne Psalmer bringe,
 Røgelse i Choret svinge.
 Tag et knust, bødserdigt Hjerte,
 Og tilgiv for Sønnens Smerte!

(Hun gaaer ind i Kirken.)

Chorangen.

Vielsen er endt. Alterlysene brænde. Brudekoren drager bort, medens
 Menigheden synger:

Værn Jesus, Brudgom faur og fin,
 For Dig jeg Kne vil bøie!
 O, vær Du min, som jeg er din!
 Hosianna i det Høie! —

Agnete (træder ind).

Som jeg, større Synder til Kirken ei kom!
 Ak, alle de Smaa-billeder, de vende sig om!
 Tør jeg vel hæve Kalken med Blodet til min Mund?
 Ak, det er, som jeg stirred' derved paa Havets Bund!
 Maria, hør mig bede!

Ufsynligt Chør.

Gud straffer i sin Brede!

Vee! Syndens Frugt er død!

Agnete.

Der op til Kirkeruden staaer jo min Moders Liig!
 Hun vrider sine Hænder! O, hør de dybe Skrig! —
 Ak, der er ingen Naade, jeg synker i min Vee!
 Ak, selv de smaa Guds Engle vil ikke til mig see!

Chør fra de Døde.

Agnete, gaae ikke i Hævdhbet ned,
 Betænk dog din evige Salighed!
 Der venter Dig Graven i uviet Jord,
 Og over Dig læses ei Naadens Ord
 Dit Liig skal henraadne i Tang og Rør,
 Men Ilden ei slukkes, ei Ormen dør.
 Gaae ikke igjen til Havmanden ned,
 Agnete, tænk dog paa din Salighed!

Strandbred.

Fuglene.

Det græder fra Bølgen dybt under Næs,
 Fra Graven under det høie Græs,
 Og Kirkesangen lyder som Vee. —
 Agnete, vi tør ikke paa Dig see!

Din stride Taare, blodig og salt,
 Udhuler Steenslisen, hvor den faldt.
 Ak, Synden knuger vist dybt og tungt,
 Saa Hjertet maa bryde, om det end var ungt!
 Ja, selv vi smaa Fugle fik Angest og Gru,
 Agnete, hvad maa ikke føle da Du!

Blomsterne.

Det varme Solskin bag Skyen dør;
 Fuglene klynke fra de høie Rør!
 Gaaer Aft'nen alt gjennem Lunde?
 Da maae vi blunde!

Havmanden.

O kom dog, Agnete! o kom dog til de Smaa,
 De længes saa faare paa Havdybets Blaa,
 De græde høit dernede og nævne Dig ved Navn!
 O kom dog, Agnete! kom i din Husbonds Favn!
 Det lille Varn i Buggen sig reiste, hvilken Nød!
 Det bed i de smaa Hænder og græd sig ganske rød!
 O, kom dog tilbage, forlængst er Timen endt!

Agnete.

Ak, alle de smaa Billeder, de har mig Ryggen vendt!
 De Døde sang fra Graven, min Moders Liig jeg saae —
 Jeg tør Dig ikke følge, hvis jeg vil Himlen naae!

Havmanden.

Ak, kan Du os forlade! ak, vil Du fra os gaae?
 O, tænk dog paa den Spæde, der udi Buggen laae!
 Hver Gang nu Stormen stiger og Bølgen slaaer paa Land,
 De dybe Suk, Du hører, er' fra din Ægtemand!
 Og hver Gang Maanen skinner paa Søen blank og blaa,
 Derude vil det græde og det er dine Smaa!

Agnete.

See Træets Blade hæve, naar jeg det kommer nær,
 Og for mig flygter Buglen hen til de andre Træer,
 Selv Blomsterne sig lukke; vanhellig er min Fod,
 Af, tungt den Synd mig tynger, at jeg min Gud forlod!

Havmanden

(løfter de smaa Børn op over Vandet, de strække Hænderne imod hende og græde).

O, hør dog hvor de græde! De er' dit eget Blod!

De strække Haanden mod Dig, som da Du os forlod!

Forbarm Dig dog Agnete, thi ellers maae de døe!

Af, vil Du, de skal flyde som Skum paa vilde Sø?

— Farvel da! bryd det Løfte, Du os saa ærligt gav!

— Farvel, farvel, Agnete! vi synke i vor Grav!

(Han synker ned med Børnene.)

Agnete (ubstøder et Skrig).

Tilgiv mig Herre Jesus! modtag mig, dybe Hav!

(Hun løber hen imod Vandet, for at styrte sig derud, men falder tæt ved Bredden, livløs om mellem Stenene.)

Et andet Sted ved Stranden.

Hemming

(Sidder under et Træ; fra Skoven lyde Jægerens Horn, medens han nynner for sig selv:)

„Agnete var elsket, uskyldig og god,

Sligt Hjerte har aldrig en ond Draabe Blod!

— Uskyldig og god!” —

Marias Himmelfart —! ja, just den Dag,

Nu for halvtredsfindstyve Aar tilbage,

Da døde hun! — da døde hun for mig!

Hun fik en Kiste af det hvide Strandsand,

Blev ikke lagt paa Høvlspaan, som de Andre,

Nei, paa det friske Søgræs mellem Berler!

Ligklæde var det store, klare Hav;

Dg Englene de tændte tusind' Lamper
 Høit under Himlen i den mørke Nat!
 Jeg kunde ikke tale, ikke græde,
 Saa blev jeg til en lille Fugl, som sang,
 Men Sorg kan ikke synges bort af Hjertet!

(Han grunder.)

Peter Palle (med sine Jægere; de standse).
 Jeg fanger ingen Fugl! ei løst et Skud!
 Dg Klokkerne ei ringe meer. Ha, Satan!
 Du hjælper godt! tomhændet skal jeg komme
 Dg blive ugleet af den snilde Bodil,
 Der spotter mig og faaer mit Kobbet Hunde!
 — Er der da ingen Fugl, en udsel Bonde,
 Jeg kunde stræmme op paa Træets Green
 Dg skyde ham for Pelsen, saa han faldt!
 Det var en Gjøg!

(Jægerne lee.)

Den Ene.

Der sidder under Træet
 En gammel Fugl! — Det kalder han sig selv!

Den Anden.

Isald han fik et Rævehagl i Venet!
 Saa at han humped' lidt; det var en Spas!
 Han dør jo ei deraf!

Peter Palle.

Et lystigt Indfald!

(til Hemming:)

Derop i Træet! Du skal med til Bryllup!
 Ja vist, jeg bringer nu den største Fugl!
 Naa vil Du flattrer! løst ham op 3 Svende!
 See saa! nu sigter jeg. Der ligger Fuglen!

(Han skyder; Hemming falder død ned.)

Saa stærkt var det ei meent! men skeet er eet
 Det var en Bonde kun! nu tag ham med!
 En Fugl, som ham, har Bodil neppe truffet

Det forrige Sted ved Stranden.

(Det er Aften.)

Fiskerdrengen (siddet ved Agnetes Lig.)

Hun ligger død, saa ung og smuk,

Glet Ingen hende kjender!

Kun Bølgen sender dybe Suf,

Og kysjer hendes Hænder!

Bag Stenen her saa bred og stor,

Jeg vil begrave hende,

Og læse fromt mit „Fader vor,”

Naar Alt er der til Ende!

Ei Bølgerne skal Liget naae,

Om Stormene dem sende,

De vil som Skum mod Stenen slaae,

Og græde over hende!

(Han lægger Liget i Graven.)

Nu, Du er bragt i Fredens Havn,

Jeg Dig Farvel vil sige!

Sov sødt, og vaagn i Jesu Navn,

Hvor ingen Storme stige!

(kastet Jorden til over hende.)

En Flok vilde Svaner (flyve forbi.)

Paa susende Vinge

Vi svinge

Os over skumklædte Sø

Til en skønnere D,

Hvor Vintren ei kommer;
 Hvor i evige Sommer
 Om de dustende Lunde
 Bølgerne blunde!

(de forsvinde i Horisonten.)

Havmanden (ude fra Dødet.)

Død er hun, død Agnete, og jordet hendes Been!
 Der hviler hun paa Stranden bagved den store Steen.
 Hver Morgen Fisserdrengen vil finde Stenen vaad,
 Og Elskende vil sige: det er Havmandens Graad!
 Men jeg fik ikke Taarer, som Menneffene fik,
 Jeg Sorgens Løst skal kjende, men ei dens Lædskedrik!
 Smaa-Alferne vil græde, som Taarer Duggen staae,
 Det lune Mos da vorer saa deiligt grønt derpaa.
 — Dig, som har trofast jordet det kjære, tabte Liig,
 Vil jeg og Havet lønne; ja, Du skal blive rig!
 Paa Stranden her Du finder det kostelige Rav,
 Thi nu er Slottet styrtet, jeg reiste under Hav. —
 De Smaa har ingen Moder, derfor de maatte døe,
 Som brudte Siv de spømme om paa den vilde Sø. —
 Narhundreder vil Bølgen høit op mod Stenen slaae,
 Og mangt et Navn forglemmes, men hendes skal bestaae!
 I Sagn og gammel Vise det selsomt klinge vil,
 Saalænge Bøgestove paa Danmarks D er til!
 Dog ingen Skjald vil synge saa dybt Agnetes Navn,
 Som Den, hvis Hjerte bløder af lige Sorg og Savn!
 Hver Nat jeg her vil sidde og see paa Stenen der.
 Det er saa tungt at skilles fra Den, man ret har kjær!

Ahasverus.

(1847.)

Over Thine in Jemini,

Over i over Summer

Over the infinite world

Believe Me!

in faith i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

Over the world i faith

forgrund.

Lucifer, Hovmodens Engel,
Reiste sig mod Gud og styrted;
Vingerne i Faldet lyfte
Som et Sodoma i Flammer.
Men det Skin var dog en Skygge
I den rene Himmel-Klarhed.
— Isnende hans Lænders Gnibsel
Gik igjennem hver en Engel.

Og saa Ahas, Tvivlens Engel,
Han, den Svageste iblandt dem,
Som forkasted' og forstødte
Hvad han ikke selv begreb,
Styrted' ned imod den Stjerne,
Som blandt Stjerner kaldes Jorden.
Synkende hans Vinger smelted'
Lig en Foraars-Snee i Solen.
Da hans Fod berørte Jorden,
Var med Vingerne hvert Minde,
Hver Grindring om hans Fortid
Slettet ud, forglemmt og borte.
Nu, et nyfødt Barn i Laarer,
Laae han i en Moders Skjød.

Fra Guds Rige Haabets Engel
 Talte om den faldne Broder;
 Jorden har ei Melodier,
 Som Musiken i hans Ord.

„Jordens Born de vore opad,
 Ogsaa Ahas vorer med dem;
 Han vil see den friske Rose,
 Og ved Stuet, usforklarligt,
 Komme Laarer i hans Dine,
 Stille Beemod i hans Hjerte.
 Han seer Havet, blaat som Himlen
 Og uendeligt som den;
 Da udvider sig hans Tanke,
 Og en selsom Rængjel fødes,
 Ja en Andagt — men han eier
 Endnu ei Grindringen.
 Da seer han en Moder sidde
 Kjærligt med sit lille Barn,
 Det slaaer Diet op, det smiler,
 Det udstrækker de smaa Hænder,
 Og der gaaer en Solglands over
 Hendes Ansigt; Diets Udryk
 Og det søde Smil om Munden
 Sige meer end Ord og Tale;
 Derfra trænger sig en Straale
 I den faldne Engels Bryst,
 Og han har igjen Grindring
 Om sin Himmel, om sin Gud;
 Thi den lykkelige Moders
 Smil til sin Ukyldige

Er en Afglands af Guds Afsyn,
Er et Blink fra Himlens Rige."

— „Gjennem Farver byder Ahas
Rosen blomstre frist i Secler,
Heit i Sange han udtaler
Hjertets Længsel og Grindring,
Hugger ud i Marmorstenen
Billeder, som har det Sjælblik
Og den Ufkyld, som han saae i
Moderens og Barnets Die.
Menneffene heit ham prise,
Laurbærkrandsse flettes ham;
Han er vorden Mand i Manden,
Klart med Tanken han omfatter
Kraften, som ham Gud har givet,
Og taknemlig i sin Glæde
Vøier han sig ydmygt ned.
Hede Angerstaarer flyde,
Og med denne Flok — jeg seer det —
Vore atter frem hans Vinger!
Ja, jo dybere at Sindet
Vøier sig, des høiere
Stiger han fra Jordens Dale.
Han har ikke Tanke om det,
Ei engang han øiner Skyggen,
Der ved Vingeslaget falder
Over Skyerne; han staaer nu
I sin Himmel hos sin Gud,
Ham, i hvem hans Tanke hvile,
Ham, i hvem sit Jeg han glemte.

Han er atter her iblandt os

 Tublende: Hallelujah!"

„ — Ja!" det toner gennem Himlen:

 „Ahas kommer atter til os!

Men hans Veie hid gaae ikke,

 Som din Tanke fører dem.

Ahas sank ned til den Stjerne,

 Til den Slægt, som han er lig

I Forkastelse og Tvivlen,

 Esvagheds Børn med Guddoms Gnisten;

Som et evigt Led i Slægten

 Han med denne vore fremad,

Med Aartusinder den hæver

 Sig til os i Kraft og Sandhed;

Dens Udvikling er de Vinger,

 Som ham løfte op i Himlen."

I en fattig By paa Jorden,

 Bethlehem, blev Christus født.

Og i samme Stund og Time

 Tvivlen og Forkastelsen,

Englen Ahas, der et Barn kun,

 Hjælpeles, i Graad og Armød. —

— Barnet voret er til Mand,

 Ahasverus, engang Ahas.

Første Afdeling.

Indgang.

Astenkumring hviler over
 Kongegravene i Dalen,
 Og en eensom Hyrde driver
 Sine sorte Haar foran sig
 Over den af Sol udbrændte
 Redrons Bæk mod Byens Mure.
 Ind igjennem Porten rider
 Frem en romersk Legion;
 Hvide billedløse Faner
 Vaie i den røde Sol,
 Der befinder Oliebjergets
 Mørke Top og fjerne Bjerge.
 I Jerusalems de snevre
 Gader rider Legionen.
 „Spærrer ikke Veien, Dreng!
 Reiser Gder! see den Pragt dog!
 Hvad er det I lytte efter?
 Kan den fattige Skomager
 Ove Trolldom! Er' I bundne
 Allesammen til hans Tærskel?“
 „Han kan hundrede Historier,
 Veed om Folkets Dommere,
 Om de hellige Propheter,
 Om Jehovas Magt og Røste;
 Nu fortæller han om Samson,
 Kampen med Philisterne.“

Ordets Ild gaaer gennem Hoben,
 Selv den mindste Haand sig knytter,
 Og saa den vil være Samson,
 Sønderrive Levens Gab,
 Slaae med Højskøjtebeinet;
 Diet funkler, Læben zitterer,
 Hovedet de høie fremad,
 For at kunne høre Alting;
 Samson er Philistres Bytte! —
 Hoben mærker ikke hende,
 Som sig nærmer, lytter med dem,
 Ung og smuk — Veronika.

Jerusalem.

Ahasverus (fortæller).

— — Og da var Samson fanget. De afskar
 Hans lange Haar, de stak hans Dine ud,
 Og lænkebundet, spændt i Højskøjte-Nag,
 Han maatte gaae og male Kornet for dem.
 Men Haaret vorte og hans Kræfter kom,
 Philisterne sprang om i faade Dandse
 Om Dagon's Billede, og der blev druffet,
 Og Alle spottede den blinde Kjempe;
 De satte ham til Skue i et Huus,
 Hvor Gymbler løb, hvor tusind Hjender dandsed';
 Da greb han fast om Seilerne, som holdt
 Det tunge Tag, hans Muffel-Arme svulmed',
 Han vendte de udbrændte Dine opad,
 Og Tag og Huus, Alt knaged', slyrtede
 Og knuste Hjenderne — og Samson med.
 Thi stærk er Israel, selv i sin Død,

Stærk til at hævne. — Nu har jeg fortalt;
 Staae op! I faae ei fleer Historier
 For næste Dag. Naa! leeg, og plag mig ikke!

Veronika.

Alt staaer saa levende, naar Du fortæller,
 Men hvorfor altid just om Jephtha, Samson
 Og Gideon?

Ahasverus.

Om dem vil de just høre,
 Og jeg fortæller ogsaa helst om disse.
 Det er en Lykt at see, hvor de smaa Sjæle
 Kan ladsles ved mit Ord, som var det Kilden,
 Der sprang i Drknen frem ved Mosestav.
 Jeg selv som Dreng har lyttet ligesaa,
 Inddruffet disse gamle Kroniker,
 De give Mod til ret at holde ud. —

Veronika.

Saa gjerne flokke Bornene sig om dig.
 De Eldre lytte til; selv Phariæer
 Og Saducæer har jeg ofte seet
 Staae stille ved dit Bærfæd, tale med Dig,
 Du veed til hver at søie dine Ord.

Ahasverus.

Der Tider er, jeg troer at være flittet
 Til noget Bedre just, end flitte Sko.
 Hvergang Levitersangen naaer mit Dre,
 Saaer jeg en Lykt at sidde mellem dem
 Og blande høit min stærke Røst med deres!
 Hvergang jeg hører de Ekristkloges Tale,
 Det piner mig, jeg ei fik deres Rærdom,
 Og jeg faaer onde Tanker, som Kong Saul,
 Men veed Du hvad da er mit Strængespil?

Det er at see paa disse Fremmede
 Og deres Pragt; — det hvister inden i mig:
 „Hvad ere de mod Dig, Du Israels Søn!
 Det rustne Søn i Herrens Tempeldør
 Er meer end Guldet i et Afgudsbilled!“

Veronika.

I Davids Tid stod Niget i sin Blomst,
 Kong Salomon saae Blomsten blive Frugt;
 Men Frugten faldt og skiltes ad, dens Kjerne
 Er spredt i Nord og Syd; ei meer groer Træet
 Med Davids Kongekrone og hans Harpe.

Alhasverus.

Har ikke Folket engang maattet sukke
 I fjæндig Trældom hos Ægypterne,
 Seet sine Sønner kastede i Nilen?
 Men op fra den steg Moses, Folkets Frelser!
 Da Bagtens Ark blev Bytte for Philistre,
 Da fødtes Samuel! — skal jeg fortælle
 Dig Krøniker, der hæve Mod og Tanke?

Veronika.

Du kan opflamme mig, opvække hos mig
 En Storhed og en Stoltthed, ved at vide,
 Jeg er en Israels Kvinde — af, men snart
 Udmattet synker jeg i mig tilbage.
 Jeg de Skriftkloges Ord begjærlig griber,
 Men ogsaa dette som en Steen mig tynger,
 Al Phariseer=Viisdom sært forvirrer;
 Jeg seer op, som til en Forstandens Reg,
 Og ikke styrkes jeg i Sjæl og Tanke,
 Saaledes som hos Nazaræeren,
 Den nye Prophet; jeg hørte i hans Ord
 Mit eget Hjertes hemmeligste Tanker,

Alt var saa klart og dog saa trostende;
Jeg sølte Fred med mig og hele Verden,
Selv Hedningen jeg syntes var min Broder.

Uhasverus.

Ha vogt Dig! vogt Dig for hver falsk Prophet!

Udenfor Jerusalem.

Judas Ischarioth. Barrabas.

Judas.

Du her? Du, Barrabas! fredløs, forfulgt!
Hvert Spor af Dig var tabt, hvor har Du været?

Barrabas.

Jeg kommer nu fra Nilens Land, Ægypten,
Med Skipperkasten levede jeg meest,
Den bedste Tid i dette Land er deres.
Naar Nilen svulmer til en udstrakt Sø,
Og alle Byer rundt om blive Der,
Da seiler festligt Tog for Tog af Folk,
I hele tusindviis, fra By til By
Med Sang, Musik og Dands, jo det gaaer lystigt!
Ja Du kan troe mig, at de døde Konger,
Der sidde mummiesvøbte i Pyramiden,
Gad gjerne være med, selv om de skulde
Saa tage Plads ved Svinehyrdens Side.

Judas.

Du har ret nydt dit Liv og Diebliffet.

Barrabas.

Jeg sov ei altid der paa Silkehwynder,
Jeg dandsed' ikke hver Dag kaade Dandse,
Dog det just kildre kan et Sind som mit.

Jeg kjenner Maanens stærke, kolde Straale
 Fra mangen Nat, jeg sov nær Krokodilen.
 Jeg prøvet har den hede, tunge Luft
 I Thebens Katakomber; hver en Væg der
 Er Mumier, opstillet' paa hverandre,
 Endeel er styrtet ned, man træder paa dem;
 Der er en Dunst, en Støv, en rædsom Hede,
 Men der er sikkert for en banlyst Mand.

Judas.

Dit Liv var rigt, det seer man paa dit Ansigt.

Barrabas.

Ja dette Ansigt er en Talisman!
 Det veed Du selv, fra Du var ung med mig
 Og nød dit Liv, som man skal nyde det.
 Ja dette Ansigt har tidt bragt mig Lykke.
 I Høsten har Egypterne en Fest,
 Der kaldes Cherubs; da der føres frem
 En fed, en prægtig Dre, rigt bemalet
 Med Hieroglypher, Hornene forghldte,
 En Skare smukke, nøgne Piger dandse
 Med Blomster om den, og et lille Barn,
 Det smukkeste man har i hele Byen,
 Som Ufkylds Symbol rider Drens Ryg.
 Det Barn var jeg som Lille, og man siger,
 Jeg skal endnu besidde visse Træk
 Af sød Ufkyldighed, de gjør min Lykke.

Judas.

Men hvad er nu din Plan i dette Land.
 Der er en Kraft hos Dig, et eget Mod,
 Som, ledet klogt, kan skabe noget Dydigt. —

Barrabas.

Judas Ischarioth har samme Kraft,

Men Modet stivnet er til Sindighed;
 Du er saa velberegnet, og hvad vandt Du
 — Et lille Embed' kun, hvori Du daglig
 Kan høre Hverdags-Klynken af hver Fattig
 Og have Indfig i Glendigheden.
 Hvo har valgt bedst, Du eller jeg, min Broder?
 For femten Aar tilbage vented' jeg,
 Du blev lidt mere! Du er jo en Drommer,
 Og derfor slutter Du Dig fast til ham,
 Den nye Prophet!

Judas.

Ham, som Du ikke kjender!

Han er en stor, en mærkelig Natur,
 En Onst udsprungen fra den haarde Steen.

Barrabas.

Jeg veed, han har tilfælles mange af
 De Tegn, hvormed alt fra de ældste Læder
 Propheterne betegnede Messias —
 Et sært Naturspil, som hos os med Apis,
 Et Lyffetræf, at være født med Sligt.
 Og Du, Du følger ham, som i Ægypten
 De kloge Præster følge den og — handle.
 Vel! er det saa, jeg rækker ogsaa Haand,
 Hvo veed, vort Møde her kan bære Frugter.

Judas.

Vi To kan ikke mødes under Tag.

Barrabas.

Men Orknens Veie løbe i hverandre.

Farvel, Du Præst for Jedefolkets Apis,

Gaae Du til dine mægtige Mysterier,

Jeg søger mine — disse blev i Nat

Et deiligt Pigebarn, en ægte Perle.

Jeg som Cleopatra den kaster i
Mit Glædesbæger! Ha, det skal jeg tomme!

(gaar.)

Judas.

Et Senepskorn han kasted' i min Sjæl,
Mon det skal vore eller veires hen?
Det Livens Dylde blev, Messias kommer,
Hver Spaadom om ham kan udlægges findrigt
Paa Nazaraeren, min store Lærer. —
Hvad var det hos mig, som først bandt mig til ham?
Det var mit Had til disse Pharisæere,
Hvis falske Størhed har oprørt mit Sind;
De staae som Goliath, med Ordets Landsfer,
Med alle Klogtens snilde Fægtetekunster,
Og han gik mod dem, som en David, væbnet
Med eet alene, sin Ustyldighed!
Den Underfulde! han er snild som Slangen
Og from som Duen; ham jeg holder ved!
Han er, som Barrabas har sagt: en Alpis
Med alle Lyffens Tegn. Det gjælder kun,
At Folket seer og fjender disse Tegn.
Det skal, det maa! Vort Møde, Barrabas,
Gav Tanken Blomster, som kan blive Frugter!

Jerusalem.

(Nat.)

Kroniken fortæller:

„I den fattige Stue, hvor Vandkruffen staaer ved Leiet,
siddet Veronika, den unge, forældreløse Deilighed; den gamle
Bedstemoder med den runke gule Hud, de sølvhvide Haar og
de store, fulsorte Dine, lader sine magre Fingre løsne den unge

Viges deilige Loffer, og som en Flod, der gemmer Mørket
 falde de ned over de fine og dog saa faste, runde Skuldre.
 Sarons Rose er ikke saa smuk, den unge Hind paa Peters
 Bjerger løber ikke mere snelt! Hendes Dines Sjælblik er Vel-
 signelse, hendes Læbers Frihed er listigere, end al den Duft,
 der strømmer fra den kostelige Salve. Nu holder hun sit Hoved
 op til den gamle Bedstemoders Skuldre og hvisker god Nat —
 men gennem den aabne Luge i Loftet stirre to onde Dine, de
 stirre som Slangens Dine fra Træet, hvor den klam og smidig
 hænger snoet om Grenene og vil springe paa det forgjæves Kid,
 der leger i Græsgangen. En Fremmed har fundet Veien over
 Husenes flade Tage; — Barrabas, væbnet med Kniv og uroffelig
 Villie, møtter sit onde Die ved den friske Skjønhed; vilde Lyfter
 ere i hans Blod, hans Tanke har Salomon udslunget: „Gid
 min venstre Arm laae under dit Hoved, min høire omkring dit
 Liv“. — Der er stille i den fattige Hytte, Lampen slukkes. —
 Vee! Vee! Hør Angestens Skrig! Hør Dødens Skrig! — —
 Barrabas! hvorfor myrdede Du en gammel Kvinde!

Næste Morgen.

(I Huset hos Ahasverus.)

Veronika.

Vee mig! i vort Huus var Fordærvsens Aand;
 Jeg mødte hans stærke, omslyngende Arm,
 Jeg følte hans brændende Aande,
 Jeg streg: „Jehova,“ og fra ham fik jeg Kraft,
 Jeg fløi frem, som om Stormene bar mig!
 Det hængende Wiinløv en Stige blev,
 Og Murene bare mig fremad.
 Jeg veed ikke selv, men jeg hørte et Skrig,

Min Bedstemoders Skrig, hun brødes med hani,
 Hun har udgydt sit Blod, hun er myrdet inat,
 Hendes Dine de milde see ei mere paa mig,
 Hendes Haand salder kold fra mit Hjerte!

Alhasverus.

Dræbt; Moderen dræbt! Ha, hvor griber Du ind
 I mit dybeste Saar, selv veed Du det ei.

O, jeg lider som Du, ingen Ord give Trøst!
 Ha! Fordømmelse over Herodes!

Veronika.

Hun var mig Forældre, hun var mig Alt,
 I hende jeg eied' min Verden!

Alt om mig er tomt, Alt stille og dødt,
 Thi hendes Hjerte staaer stille.

Alhasverus.

Jeg kjenner det, veed det, Veronika,
 Ogjaa jeg, jeg misted' en Moder.

Jeg har hørt hendes Skrig, jeg har seet hendes Blod.

I Bethlehem —, ja, Du hørte det tidt,

Alle Smaabørn blev' dræbt' af Herodes.

Min Søster var spæd, hun diende laae

Bed min Moders Bryst, da vi flygted'.

Der var Dødens Angst, jeg løb og jeg fløi,

Min Fod blev saa træt, min Moder mig bar.

Bag den smuldrende Muur, mellem Gacternes Tjørn

Sad vi skjulte, vi Tre! Hun saae ud som et Liig,

Hun var marmorhvid, hendes fulsorte Haar

Skjulte Børnet, hun holdt ved Brystet.

Soldaterne kom, og hun greb med sin Haand

Om det skarpe Sværd, og hun kasted' sig ned,

Hun skjulte sit Børn! men mig rev man bort,

Medlidenhed var det — Medlidenhed!

Jeg saae, at de myrded' min Moder!
 Min diende Søster løfted' de høit,
 De knuste hende mod Muren.
 Jeg seer det endnu — Jehova, ingen Nar
 Kan udslutte Tanken — og Hævnen!

Udenfor Jerusalem.

Chor.

I Ørkenen ville vi gaae og høre den nye Prophet! Hans
 Haand berører det syge Regeme, og det bliver karst, hans Aand
 berører den syge Sjæl, og den fyldes med Sundhed.

I Huset hos Ahasverus.

(Judas Ischarioth er hos ham.)

Ahasverus.

— — Nu vel, saa viis mig da Propheters Tegn
 Hos ham, der kommet er fra Nazareth.

Judas.

Hans Stjerne tændtes over Davids Stad,
 Og Hyrderne forkyndte for Herodes
 Om Barnet, der var født i Bethlehém;
 Tyrannen frygtede, lod Bud udgaae
 At dræbe alle Smaa — —

Ahasverus.

Jeg veed det, veed det!
 For denne Nazaræers Skyld de dræbtes?
 For hans Skyld sølte Mødrene sliq Jammer?
 Dit første Tegn jo dhyppet er i Blod.

Vee, tifold Vee! Hvad giver han igjen?
 Med salomonste kostelige Tæpper
 Maa han bedække denne søle Blod-Grund,
 Med Davids Harpespil maa Skriget dæmpes.
 Jeg knæler for ham eller søndertræder — —
 Tal! giv mig flere Tegn, Propheters Tegn
 Hos ham, der fødtes udi Bethlehem!

Judas.

Min Finger dypper jeg i Sandheds Kilde
 Og vader dine Læber, Ahasverus! —
 — — — — —

Jerusalem.

(Flere Dage derefter.)

Ghor.

Hosianna, Davids Søn!

Vær velsignet Den som kommer

I dit Navn, o Jehova!

Veronika

(kommer fra Orkenen).

Jeg har ham hørt, jeg har min Sorg udgrædt,
 Tilfidsst græd Hjertet oversyldt af Glæde,
 Jeg har Propheten seet fra Nazareth.
 „Hosianna, Davids Søn“ sang selv den Spæde.
 Bryd Palmegrene, kast din bedste Dragt,
 Ved ham blev hellig Orkenes store Dde.
 Han har en Tanke i mit Bryst nedlagt,
 En Kjæmpe-Tanke, som vil Liv gjenseede;
 Hvis jeg udtalte den ved Kedrons Bæk
 Ved Gulerne, hvor Israels Konger blunde,

Da sprang i Blomster strax den nøgne Hæf,
Til Liv igjen de Døde stige kunde!

Chor.

Hosianna, Davids Søn!

Ahasverus

(mellem den jublende Mængde).

Det Blod er udgydt, som blev forudsagt,
Nu stæer den Herlighed, Profheter loved',
Nu Davids Rige opstaaer i sin Pragt,
Jerusalem, opløst dit stolte Hoved.

Hvert hedensk Rige smelte skal som Sne,
Dets stærke Arme visne og henveire,
Jehovas Folk sin Herlighed skal see
Og over alle Jordens Slægter feire!

Chor.

Hosianna, Davids Søn!

Nat.

Onde Mander.

Kundskabs-Frugten blev brudt, brudt blev vort Vaand;
Lædskedriksen, den første vi fik, flød o Gaiu for din Haand!
Da vor Røst vi lod mægtigt med Stormen sig blande,
„Nu er Verden vor, dens Lande og Vande,
Og de, som bleve slagne i hans Villed og Mand!“

Judas.

— Og Folket stræde Palmer for hans Fod,
Han drog ind i Jerusalem, — for hvad?
Mon for at vælte Kræmmerstolene
I Templets Forgaard og helbrede Syge,
Opirre Bræsterne og derpaa stille

Begive sig paa Vandring til Bethania?
 — Han er en Røler! Pilen flyver ikke
 Fra Buen mod sit Maal rast, som den skal.
 Jeg maa nok til at være Bueskytten.
 — Han er ei længer Byernes Prophet,
 Han er Jerusalems; han optraadt er
 Imod Synedriet, mod Pharisæer
 Og Saducæer. Vel, at det er saa!
 Nødvendigheden er vor gode Genius.
 Her kan ei nøles, her maa handles nu!
 Er han Messias, Legioner Engle
 Vil møde paa hans Bud, — og er han ikke,
 Saa lad ham styrte! — Jeg har ingen Frygt.
 Ha! Moses trængte til en Arons Hjelp,
 Messias til en Judas! vore Navne
 Vil knyttes sammen, staae som Tvilling-Stjerner,
 Naar Davids Rige gjenfødt er paa Jorden.

De onde Aander.

Som det renefte Glar,
 Som en Lustning fra Paradiis's Glette,
 Er din Tanke klar,
 Din Villie den eneste rette.

Judas.

Jeg handle vil! Jeg gaaer til Caiphas!

Sorgens Engel.

I det fugtig-mørke Fængsel
 Sover Barrabas, han hviler
 Hovedet til den kolde Steen,
 Sund og drømmeløs er Sønnen.
 Draaben, som fra Loftet falder,

Tæller ud Minutterne.
 Der er som i Graven stille
 Indenfor og stille ude
 I Naturen, Luft og Stjerner
 Lyse i den tause Nat.
 Fra den fjerne Karavane
 Høres Klokkerne saa sagte,
 Som den Lyd, naar Strængen zitter.
 Trygt den vilde Turteldue
 Sover høit paa Træets Grene,
 Skjult, med Hovedet bag Vingen,
 Der som Perlemoret glindser
 I det klare Stjernelys.
 Ei i Barnets Sjæl er større,
 Mere hellig No end her;
 Og i denne Fredens Time
 Bliver Jesus Christ forraadt.

Næste Morgen.

Judas og Ahasverus.

Judas.

Jeg har forraadt ham!
 De gav mig Penge,
 Bryd dem i Stykker,
 Og Du seer Blod!
 Jeg har ham givet
 Til sine Fjender.
 Men i hvad Hensigt?
 Du mig forstod!

Jeg kun hans Storhed
 Vilde fremsthynde,
 See ham i Glandsen,
 Som aldrig er seet.
 Menneſte var han,
 Ikke Meſſias,
 Dømmes og myrdes
 Skal vor Prophet!

Renere Hjerte
 Fødtes der ikke!
 Gid mit jeg kunde
 Slide itu!
 Du, som med Folket
 Stræde ham Palmer,
 Du kun med Folket
 Frelser ham nu!

Ahasverus.

Falſt var Propheten,
 Tegnene falſke,
 Bethlehems Vørn dog
 Gav deres Blod;
 Moder og Søſter,
 For Eders Morder
 Stræde jeg Palmer,
 Ydmyg jeg stod.

Hvor jeg var taabelig,
 Jeg kunde tænke,
 Lømmersmands-Sonnen
 Var en Prophet!

Troe, at fra Nazareth
 Kom en Messias!
 Fattig, som jeg jo,
 Har jeg ham seet.

Skjalvet af Kulde,
 Tørstet og hungret,
 Trængt til at sove
 Har han, som jeg.
 Han vorde Konge!
 Blod under Svøben
 Blive hans Purpur,
 Døden hans Bei!

Høit jeg med Folket
 Raaber: korsfæst ham!
 Han er et Rør kun
 Under vor Fod.

Judas.

Blodet vil komme
 Over mit Hoved,
 Vee, jeg forraadte
 Ustyldigt Blod.

Ahasverus.

I rev til Side
 Præsternes Kjortel,
 Blotted' hver Bunde,
 Visste kun den,
 Raabte: „see disse
 Kalkede Grave!“
 Siig, men hvad gav I
 Folket igjen?

Ophidsø Folket,
Omskryte Loven,
Det kun I vilde,
Det I forstod!

Judas.

Wee! jeg har syndet,
Jeg gjorde ilde,
At jeg forraadte
Ustyldigt Blod!

Medlidenshedens Engel.

Lustinde Lunger har sølt den brændende Livstørst i Ornen,
Fod for Fod gaaer det frem, Sandet dybt er og hedt,
Som en Ildslue slaaer hver Lustning Vandrerens Ansigt,
Og han hyller det i Klædningens skjærmende Flig,
Standser med sin Kameel, en Vædsfedrif findes der ikke,
Ingen Grændse han seer, uden Himmel og Sand.
Lustinde Lunger vansmagtede der, de kunne fortælle,
Udtale Lidelsens Stund, skildre den navnløse Dval —
Judas alene formaaer at sige, hvad Judas har udholdt
I Fortvivlelsens Nat, Afgrundens jublende Nat.

Chor af Mander.

Dybt i Klippens Klost, hvor Evalen
Aldrig svæved ned,
Hvor kun Tigren og Schakalen
Klipperisten veed,
Knust og blodig der sig strækker
Legemet — selv Navnet strækker —
„Judas Ischarioth“!

Fra Urskovene i Norden,
 Fra en uopdaget Verdens
 Ubekjendte, fjerne Lande,
 Fra usødte nye Slægter
 Lyder høit Fordømmelsen!

Medlidenhedens Engel.

Men kun Judas kan udsige det som Judas her har lidt,
 Lidt og levet, følt og udholdt i hiin stræffelige Nat.

Jerusalem.

I den aarle Morgen Folket
 Hædres i de snevre Gader,
 Nogle stige op paa Taget,
 Andre i det høie Taarn
 Tæt ved Porten, hvor de kunne
 See til Bjerget Golgatha.
 „Styrk ham, styrk ham!“ raaber Storken
 Fra sin Rede høit paa Soilen,
 „Sval ham!“ synger Svalen frygtløs,
 Jesus Christus har de dømt.
 Folket streg: „hans Blod det komme
 over os og vore Børn!“
 See, der staaer han midt i Kredsen,
 Evangeliet derom.
 Det vil staae i alle Hjerter,
 Alle Tider, hos hver Slægt:

„— Og de førte ham af og fastede en Purpurkaabe om ham.“

Dg de flettede en Krone af Torne og satte den paa hans Hoved, og et Rør i hans høire Haand; og de faldt paa Knæ for ham og bespottede ham og sagde: hil være Dig, Du Jødernes Konge."

"Dg de spyttede paa ham og toge Røret og sloge paa hans Hoved."

"Dg der de havde bespottet ham, førte de ham af Raaben og førte ham i sine Klæder og førte ham til at korsfæstes." —

Ghor af Qvinder.

Græder, Jerusalems Døttre! Taarer I blande!

Veronika.

Med udslaget Haar og iturevne Klæder

Følger Jerusalems Datter og græder.

Hun vil afstørre din blodige Bænde.

Ahasverus.

For ham jo Bethlehem blødte,

Jeg, jeg har Fortvivlelsen seet.

Ham var det vi Palmer stræde,

Ham var det vor Jubel mødte,

— Dg han er en falsk Prophet!

Naar blive de Bunder lagte,

Som Verden mit Hjerte slog?

— See hift de væbnede Knegte,

Der kommer, det Dødens Tog;

Ind imod Husenes Vægge

Bølger den tunge Strøm,

Røverne bundne begge,

Bødlen med Strikker og Søm,

Dg vor Prophet, vor Kere,

Som i Triumf tog red,

Selv maa han Korset bære,

Dybt det trynger ham ned.

Ha, han synker! Meer svære

Byrder i Sjælen jeg led.

Bort! her tør Du ei være,

Blisfelsesstedet Du veed!

Du har beplettet det Rene,

Udsaaet Forvirring og Nød,

Selv vort Jerusalems Stene

Bidne og raabe din Død.

Ha, ved min Moders Bunder,

Bort til dit Golgatha!

Ingen No jeg Dig under,

Bort! uden Hvile herfra!

Stemme fra oven.

Ingen No jeg Dig under.

Bort! uden Hvile herfra!

Ahasverus

(synker sammen).

Ufynligt Chor.

Ahasverus, Ahasverus!

Villede paa Jordens Slægter!

Du forstøder, Du fornægter

Gud i det Guddommelige,

Det som dog til Seier fødes.

— Alle ligne I hverandre!

Vandre, vandre, altid vandre

Skal Du, til vi atter mødes.

Ahasverus (forfærdet).

Bee! „Ingen No jeg Dig under, bort! uden Hvile herfra!“

Fornam Du Røsten i Lufsten, den gif mig til Marv og Sjæl,

Fornam Du vel Trolldoms-Ordet! Han traadte mig med sin Hæl,

Han traadte paa mig som Slangen — jeg har ei Hvile, ei Fred.
 Fordi jeg jog ham fra Døren, skal selv jeg jages afsted,
 Ja vandre i alle Læder, omvandre den hele Jord,
 Indtil han atter gjenkommer. Du hørte de Dommens Ord:
 „Vee, ingen Ro jeg Dig under, bort! uden Hvile herfra!“

Veronika.

Den Stemme, som Dig forfærded', blev født af dit Hjertes Trods,
 Du selv, Ahasverus, har dømt Dig, der bygger en Gud i os.

Ahasverus.

Ha, Jorden hæver! og hvilket Mørke!
 De Døde stige fra deres Grave,
 De vandre gennem de taus Gader —
 Jeg flyr til Templet og holder Hovedet
 Til Israels Gud!

Veronika.

Som Skyer svæver en lustig Skare,
 Nomadestjæren med Patriarken,
 Og Dommerslægten og Israels Konger,
 Som Banner slagrer en Davidsharpe; —
 En Kreds de slutte, det er en Glorie
 Om hele Bjerget, hvor han er naglet
 Til Korsets Træ!

Ahasverus.

Med brede Miner de knytte Hænder,
 De ham forhaane, som jeg forhaaned',
 De ham forstøde, som jeg har gjort det
 Og altid vil!

Fem og tyve Aar derefter.

Kroniken fortæller.

„I Libanons Bjergorken knæler en Mand, isørt Døberens grove Klædebon, hans Haar er graanet, den vilde Glød i hans Dine er mildnet, hans Hænder folde sig, og han nævner Forløserens Navn, ham, som maatte døe, for at Syndens Børn kunne frigives. Det er Barrabas. Aar ere hengaaede; som luttrende Vande strømmede de gennem hans haarde Hjerte; han saae den Ustyldige isørt Forhaanelsens Purpur, hørte ham paa Korset udaande sin Sjæl, saa at Jorden bævede og Alt indhyledes i Mørke; Forsærdelsens Vande var Barrabas's første Daab. Der er Glæde i Himmelen over hver Synder, som omvender sig. Gne gennemvandrer han Bjergorkenen, de vilde Bier møtte ham med deres Honning, Klippen aabner sit Bryst, for at lædse ham. Ikke frygter han de vilde Dyr i de dybe Guler, derinde hviler han sine Lemmer, medens Matten dækker Libanon.

— Hvad reiser sig i den mørke Gule? Hvilket Gyl, hvilket hjertestjærende Skrig! Der staaer en Mand, halv skjult i sit lange Haar, Lemmerne som hamret Kobber, intet Klædebon dækker hans Nogenhed; der staaer han opreist foran den angrende Barrabas. Aftensolens røde Straaler falde ind i Gulen paa de To, Barrabas strækker Haanden mod ham med Disciplenes Hilsen: „Lobet være Jesus Christus!“

„Forbandet!“ raaber hiin med Vilddhrets Stemme og støder sit Hoved mod Klippens Muur; det er som naar Fjeldets Stene falde mod hinanden. Saaledes mødes Barrabas og Ahasverus.”

Modet.

Ahasverus. Barrabas.

Ahasverus.

— I Sommerheden og i Winterstormen,
Aar ud, Aar ind jeg vandred uden Hvile

I mine Fædres Land. Ei Kanaans Græsgang,
 Hvor Abraham udspændte sine Telte,
 Gav mig en Tue for mit trætte Hoved,
 Og ei paa Bjerget, hvorfra Moses saae
 I Landet og gif ind til Jehova,
 Kom Glimt af Fred og Glæde i min Sjæl.
 Jeg kasted' mig i Sivene ved Jordan,
 Vandslangen laae bedøvet ved min Side,
 Og Tigeren, der kom at lædste Lørsten,
 Den vendte om igjen, hvor jeg tog Leie.
 Det hele Land jeg vandret har igjennem,
 Men altid kom jeg dog igjen tilbage
 Til mit Jerusalem. Jeg sølte Lyft til
 At stige ind og møtte mine Dine
 Ved Templets Brød, at see de rige Guldkar
 Og stille Lytte til Leviter-Sangen.
 Men naar jeg nærmede mig Kedrons Bæk,
 Kom hen til Golgatha, da gif en Gysen
 Igjennem Træerne; ja Børn og Qvinder
 Tog' Flugten for mig, selv Veronika,
 Hun, Søsteren, ustyldig from og god,
 Tildækkede sit Ansigt ved at see mig.
 Dog een Gang, kjæpende imod sin Frygt,
 Besejrede hun den, mit Navn hun nævned',
 Udbredte sine Arme, saae paa mig,
 Men med det Udtryk, Nazaræeren
 Betragtede mig med hiin Rædselsstund,
 Og jeg forfærdedes, jeg maatte flye. —
 De mørke Huler her i Libanon,
 Ved Afgrundsranden, er' min Jammers Bolig.

Barrabas.

Fred over Dig! Han, som Du stødte fra Dig, —

Han, som er død paa Korset, opstod atter,
 Kom blandt os Levende, jeg selv har seet ham,
 Hans Tale hørte jeg; han stod paa Bjerget,
 Han skjultes af en Sky og var forsvundet,
 Som Moses. Lovet være Jesus Kristus!

Alhasverus.

Opstanden? Vendi tilbage? Vandre, vandre
 Skal jeg, til han gjenkommer. Ei han kommer!
 Han kan det ei. — Jeg har seet Naglerne
 I Hænder og i Fødder, hørt hans Dødsstus.
 De jog' de skarpe Spyd ind i hans Side,
 Og der flød Blod og Vand. Han kommer ikke!
 Det var ei ham, Profeterne forkyndte.
 Læs ret og tyd med Israels gamle Kløgt.

Barrabas.

Hvad er vor Kløgt?

Alhasverus.

Et Mærke just for Israel!

Barrabas.

I Eders Kløgt blev I et Hovmodsfolk,
 Idmægede ved Babylon og Euphrat;
 Forgjæves faldt de ædle Maccabæer;
 Fortvivlet rased' Folket mod sig selv.
 O, Israels Kløgt, i Hovmod døer Du Døden!
 Af Jehova I fik en hellig Frugt,
 Den glemte I, som Gjerrigheden glemmer,
 Den mugnede i Præstekongeriget,
 Hvor Porten naglet var for hver en Fremmed;
 Men nu har Kjernen sprængt den gamle Frugt
 Og skudt et Livsens-Træ for alle Slægter!

Alhasverus.

See mig! Jerusaleml!

Barrabas.

Det snart har ophørt!

J vilbe Vænder raser der Partier,
 Og Romerfolket staaer med hævet Dre.
 I Mar og Dag skjød ingen Blindeflod frem
 Om Murene, nei ikkun Fjendens Landsjer!
 Korn-Dalen lyder høit af Romer-Sange,
 Kometens Flammesværd i Natten lyser,
 Og Skyerne ved Dagen forme sig
 Som vilde Dyr, som frigeriste Hære!
 Det stolte Tempel Kampplads er og Fæstning,
 Paa Altret ligger stablet Sværd og Rustning,
 Vanhelligede ere Herrens Kar,
 Hver Gade blev forvandlet til Befæstning,
 Hvert Huus er nu en Borg. Forsædet stride
 De mod sig selv og imod Hedningsfolket.
 Der findes ingen Hvile uden Dødens!
 Opfyldt er Christi Dom!

Uhasverus.

Altid hans Dom!

Hans Ord som sønderkruiser! Stærk er Israhel!
 Nu fatter jeg min Daab, de Ildens Flammer,
 Som hærdede mit Legeme til Kobber,
 Med Døden tør jeg brydes i en Kamp,
 Som Jacob voved den med Israhels Gud.
 Naar jeg mig styrted' i de vilde Floder,
 De bære mig, som dybe, stille Bænder,
 De vilde Dyr forstrækket' flyede for mig.
 Velan! jeg kommer og jeg trænger gjennem
 De stærke Hære, bryder Hedning-Sværdet!

(Iser bert.)

Jerusalem.

(En Flok Ravnne flyve henover Taarnet Mephennon.)

Den Ene.

Kom og sid paa Taarnets Muurfant, her er ingen Vægter meer,
 Ingen Haand os meer forjager, Tagene med Ligt jeg seer,
 Alle Haverne om Byen ere borte, trampet ned.
 Jeg er mattet, her jeg hviler, nede Luften er saa hed!

Den Anden.

Sidste Nat totusind Jøder tog til Leiren hurtig Flugt,
 De blev slagted' strax, thi Rhytet sagde, Guld de havde slugt!
 Blodet strømmed', jeg sloi dristigt til det første Ligt, der faldt,
 Aldrig i min Moders Nede om sligt Maaltid er fortalt!

Den Tredie.

See dernedenfor i Gaden, ret som Spøgelsjer de gaae!
 Vore blev de! Her vi vente! kan I Ravnens Skrig forstaae?

Chor af Folket.

Vee Dig, Jerusalem, vee! Forkastet er Du af Herren!
 Hungerens rasende Grib sønderslider din Bug.
 Moderen slagter sit Barn og sluger de bævende Stykker,
 Med vore Dhynger af Ligt stoppes den styrte Muur,
 Lemlæstet sendes os hjem Enhver, som blev fanget i Leiren.
 Her er ei Graad, ei Suk, Alt er Glendigheds Dyh.
 Over Israels Børn nu svæver Forførdelsens Mande,
 Sammentrængte de staae, slagne af Rædsel og Skæk.
 Dog det er svoret og vist, at Sværdet affskærer den Tunge,
 Som tør sige de Ord: giv Dig i Fjendernes Haand!

Chor af Leviter.

Hvor er slig Sammer og Hjertesjorg,
 Vee! Jehova har forladt sin Borg,

Forladt sit Folk og det bortslødt;
 Vort Hjerte blev dødt, vort Folk er dødt,
 Knust ligge Gymbler og Harper!

Romernes Leir udenfor Jerusalem.

En af Soldaterne.

Der indenfor de halvdød' er' af Gult,
 De æde deres Vælder, deres Sko,
 Ja gnave Skindet selv af deres Skjolde.
 Nu ene Templet er Jerusalem.
 Hvor rigt og prægtigt! der vi finde Bytte.

En Anden.

Det langveis fra, naar Solen skinner paa det,
 Seer ganske ud, som om det var et Sneebjerg.

Den Første.

Det kommer af, dets Lag er Marmorsteen
 Med tykke Plader, alle drevet Guld —
 Men Luben lyder!

Den Anden.

Det er Tegn til Angreb!

Den Første.

Mod Muren rykker frem den høire Floi,
 Stormstiger sættes til. See, vore Folk
 Som Myrer kravle opad; hver en Stige
 Er fuld af Krigsmænd, de bedække sig
 Med deres Skjolde imod Fjendens Pile.
 See der, og atter der, det er en Gru! —
 Stormstiger rives løs og kastes ned,
 Som Svaleunger falde alle Bore!

Hør hvilket Skrig, nu Touren er til os!
 Bogt Tungens Varfel!*) Hjælp nu, Jupiter!

Romerstænen har nu Muren, Israel sin Skjæbne veed,
 Templets ydre Porte brænde, smeltet drypper Sølvet ned.
 Mellem Ild og Sværd indsluttet, stander Israel som Liig,
 Romerstænen sønderhugger under stræffelige Skrig.
 Ind af Tempel-Vinduet kastes der en Brand, nu tænder den!
 Ilden brager, Baaben buldre, Alt i Røgen hvirvles hen.

Chor af Romere.

Seiren er for Romas Helte!
 Røgen slaaer mod vore Telte,
 Flammespiler fremad vælte,
 Templets gyldne Plader smelte;
 Overmodets Søn staaer rød.
 De, som halvdød' laae af Hunger,
 Reise sig for Ildens Tunger;
 Skriget fælt fra Dalen runger,
 Som om alle Bjerge græd!
 Hør, ja hør, hvor dybt de sukke!
 Tungt med vore Sværd vi hugge,
 Blodet flyder, men udslukke
 Disse Flammer ei det kan,
 Jupiter alene! han!

Ahasverus.

See hvor det blodrøde Baal nu skinner i Josaphats-Dalen,
 Skinner paa Gravene, hvor Israels Konger er Støv.
 Landets opvoksende Slægt forjages fra rygende Arne,
 Ret som en Hjord af Dvæg — det blev Jerusalems Lod!

*) „savete lingvis!”

Israels Døttre! riv af de Læber, som skabtes til Smil,
 Udftik de Dine, som før kunde henrykke jaa sedt,
 At den hedenste Slægt maa væmmes og støde Jer fra sig.
 Jeg vil i Tempelets Brand styrte mig ind og forgaae,
 Med de hellige Kar jeg vil brændende smelte mig sammen.
 Standser mig ikke! vig bort, Dybets blodige Horde!
 Ei Eders kløvende Sværd skal trænge sig ind i mit Legem! —
 — Vee! hvor fik I flig Kraft, Kraft til at holde min Arm,
 Kraft til at lænke min Fod! Ha Israels Time er kommen,
 Opfyldt Propheternes Dom! Ei er Jerusalem meer!

Anden Afdeling.

Rom. Colosseum.

En Carthagenienfer.

Ja denne ene Bygning er en By,
 Hver enkelt Bue danner jo en Gade,
 Hvor høit man staaer! man seer ud over Rom
 Og har foran sig hele Skuepladsen.
 Det er et Djeld! hvo løfted' disse Stene?

En Romer.

Kun Fanger, Jøder fra Jerusalem.
 Jeg breder Hyndet ud, vil her I sidde.
 Og da jeg skal forklare Eder Alt.
 — De hvide Dvinder med de lange Slør
 Læt ved Arena ere Vestalinder;
 I veed, jeg skylder en af dem mit Liv,

Jeg var til Deden dømt, uskyldig dømt,
 Som let kan hænde Folk i vore Tider;
 Men Guderne de vilde ei min Død,
 Jeg mødte paa min Wei en Vestalinde,
 Sligt helligt Møde gav mig atter fri! —
 — Men hør Musik, vor store Keiser kommer,
 Domitianus, Hærens, Folkets Ven,
 En sjelden Mand, saa stor og høist forskjellig;
 Snart som et Barn han kan uskyldig lege
 Den hele Dag og slaae med Bluesmekken
 Mod Marmorsoilen Fluene ihjel,
 Snart han udtaler kongelige Ord,
 Og stolte Bade, Buer og Theatre
 Er' opreist' til en Morstab for hans Folk.
 Hver Dag forvandler han da til en Fest
 For sig og os. Vor store Keiser leve!

Carthagenienseren.

Som Tordendron den stærke Jubel runger,
 Nu tier den, og Alt med Gæt er stille!
 Jeg hører Brølet fra de vilde Dyr,
 Nu aabnes Ekrankerne. Ha det er Tigre!
 Hvor smidige, hvor lette! hvilke Spring!
 En Skare nøgne Mænd skal kæmpe med dem.
 Ha hvilket Skue! Vee, de sønderlides!
 Høit som en Sø i Dyrer jubler Folket!
 Hvo vare disse, som blev Tigrens Føde?

Romeren.

Kun fangne Joder. Endnu stundom kommer
 En Ladning hid, men de gaae langsomt af,
 De blive kjøbt kun til Dyrekampen
 Og Biskedammene, hvor de fortæres.
 Men Luben klinger atter, Tegnet lyder!

Det er et Skue! hundred' nøgne Knøse,
 Saa kraftig brune, hver en Mussel sjulmer,
 Og høit er Bryttet, Dinene fulsorte,
 De træde frem, de gribe kraftigt fat,
 See hvor den skarpe Kniv i Solen blinker!
 Der fik alt Lo det visse Dødens Kys,
 Og atter Lo — der ligge de i Sandet,
 Som Marmorstøtter, formede ved Meislen.
 Men hvo er denne stærke brune Mand,
 Ei længer Ungling, kraftig senestærk,
 Som støbt af Malm, de vige Alle for ham!
 Nu seer han til os! det er en Hebræer,
 Uovervindelig, troer jeg, han er;
 Hver Kjemper flygter for ham, men Laniistæ
 Dem drive atter frem med Bidstefslag
 Og glohedt Jern. Han snubler!
 En Modig griber ham! nei, han er stærk,
 Høit op fra Jorden løfter han sin Fjende
 Og kaster ham henover sig i Sandet;
 Han sætter Foden paa den Faldnes Hoved
 Og Kniven mod hans Bryst, idet han seer
 Til alle Sider, men der findes Ingen,
 Der løfter Tømmelfingeren til Naade —
 Han støder Kniven i den Faldnes Bryst!

Carthageniensenferen.

Mit Die bliver ikke træt deraf.
 See, strax en ny! ha hold Dig skjæk, Hebræer!
 Som mod den glatte Steen hvert Stød af Kniven
 Jo glider af imod hans faste Lemmer.
 Men denne Ungling, som han strider med,
 Og holder med sin Jernhaand fast om Armen,
 Hvor han er smuk og smidig som en Tiger,

Hver Muskel svulmer deiligt i hans Lemmer!
 Ha det er Ganhmed og Herkules,
 Som stride der! de løfte Armene,
 Nu hæver Benet sig som til en Dands,
 Dog staae de begge fast paa samme Plet, —
 Alt er saa tykt, man hører Mandedraget.
 — Hvo seirer vel! — Blodstraalen sprøjter frem,
 Hvo af dem er det! — endnu staae de fast —!
 Den Unge bøier Hovedet og falder,
 Han presser Bunden sammen, Læben jviler,
 Han døer som en Spartaner; han har fuldenbt!
 Hebræeren staaer ene nu tilbage.
 Hør Seiersraabet, see de friske Krandsse,
 Som flyve til ham! Nævnes skal hans Navn,
 Iys, det blev udtalt! Jeg forstod det ikke.
 Af Keiseren han bliver givet fri,
 Han bæres i Triumph! Hvad er hans Navn?

Romerne.

Det lyder høit fra Mund til Mund rundt om os,
 Han hedder Ahasverus! hvilken Jubel!
 De storme Alle bort. Nu synker Solen,
 Men lystigt brænde alt de røde Baal
 Langs Veien, hvor vi gaae til Keiserborgen;
 Hvert Blus det er en ussel Christensfange,
 Spet ind i Maatter, som er' tjæred' vel,
 De brænde lystigt og de lyse hjem.
 Vil I en god Falerner, kom med mig,
 En deilig Dreng skal følge med i Bad
 Og raffe Eder Bageret paa Leiet.

Ahasverus.

Fri er jeg, fri, med Seiersstrands om Vanden,
 Mig Israels Herrer i Triumphtog bære.
 Paa Veien stod, som Disterblus ved Stranden,
 Baal tæt ved Baal, det var en Christensfare,
 Som lyfte for mig; slikt kan vederqvæge!
 En saadan Time giver Lyft til Livet,
 Den kan et kort Minut min Vunde læge —
 At leve, denne Vunde blev mig givet!

Nu vel! at nyde være skal min Stræben,
 Dog ei, som disse, paa det bløde Leie,
 Med Roser om min Pande, Blin paa Læben,
 Og skjønne Dvinder i min Magt og Gie;
 Nei op til Fængselsmurens kolde Stene —
 Der hvor de Christne alt er Dødens Bytte,
 Thi Herrens Haand skrev der sit „mene, mene —“
 Jeg helde vil mit Hoved og vil lytte.

Jeg høre vil de dybe Suk derinde,
 I deres Hymne selv jeg dem fornemmer.
 — Hvo nærmer sig? En Orientens Dvinde.
 Det tætte Slør indhyller hendes Lemmer,
 Hun bøier sig mod Gittret ned og siger
 Prophetisk Trostens Ord om Martyr=Væge,
 Og Glands og Herlighed. Ha, Grubens Tiger
 Smorgen sønderflider hendes Kjære!

Jeg føler en Hjertebanken,
 Men ikke mig selv jeg troer,
 En Duft strømmer gennem Tanken,
 En Duft, hvori Mindet boer.

Hvo er Du, fremmede Qvinde?
 Jeg troer, jeg har seet Dig før!
 Mine Dine de saae sig tilblinde
 Paa Blomsten, som nu er et Rør.

Det Svundne aldrig gjenfindes,
 Tidshjulet gaaer knusende tungt;
 Din Kind er den gamle Qvindes,
 Dit Die dog evig ungt.

Veronika.

Lovet være Jesus Christus! — Bortført mellem fangne Qvinder,
 Gensomt bærer jeg Vandkrukken for mit Herkskab paa en fremmed
 Strandbred. Ahasverus! hvorfor strider Du mod ham,
 Som Elias og Profheter forudsagde vilde komme?

Ahasverus.

Jeg fatter ikke din Tale,
 Dog det kan jeg dybt forstaae,
 Dit Die kan sødt husvæle
 Som Ungdoms-Venindens, jeg saae,
 Det er som Ord de sagde,
 Der kaldte det Svundne frem!
 — Lande som Vølger sig lagde
 Mellem mig og mit Hjem.
 Trældom og Alaringer skifted',
 Jeg troer der var gaaet ni,
 Da kom vi — en Lustning vifted' —
 Disse Kyfter forbi.
 Som Dancer, udstrakt paa Dækket,
 Israels Søner laae,
 Ved Tordenbrag blev vi vækket,
 Dog rundtom var Luften blaa;

Paa Bjerget Besub sig hæved'
 Røgstøtten, som Moses saae,
 Ds Jehova gjennembæved',
 Forjættelsen for os laae!
 Hver Bølge mod Himmelteltet
 Svulmed' ved Bjergets Røst,
 Den hede Afte nedvælted'
 Som Skylregn i Efterhøst.
 Guds Finger i Lyn og Skyer
 Udslettet' de græste Byer,
 O det var en Lise og Trøst!
 Vi fanger lod Sangen flige
 Om Israels mægtige Id,
 Om Davids og Salomons Rige,
 Vor stolte Berømmelses Tid.

Veronika.

Som et Vindpust gennem Leyet er al jordist Navn og Værelse!

Ahasverus.

Velsignet være vort Møde,
 Siig ikke, Du kjender mig ei,
 Men vend Dig bort fra det Døde,
 Du gaaer Vildfarelsens Wei.

Veronika.

O Du troer, at jeg kun helder Hov'det til den døde Steen,
 Som ved Dag af Solen brænder og i Natten gennemisner,
 Nei, jeg bøier mig mod Kristus, mod den Sol, som evig lyser,
 Jeg mit trætte Hoved helder til hans milde, varme Hjerte.

Ahasverus.

Forbandet er' disse Steder,
 Her spejder man hvert dit Fjed,
 I Jammerens Spor Du træder,
 O fly dog fra dette Sted!

Udslætted af Folkevrimslen
 Skal Nazarærens Sect,
 Ei Jorden, ei heller Himlen
 Har Naade for denne Slægt.
 Selv vil jeg den martre og pine,
 Alt Boddeld-Dren jeg tog! —
 Stir ikke med denne Mine,
 Saa mild og fordommende dog.
 Saaledes talte hans Die,
 Saaledes gaaſte ſom dit —
 Du Barnets Hjerte kan høie,
 Men ikke et Hjerte ſom mit. —

Veronika.

Tænker Du at kunne t mme Verdens-Havet i dets Svulmen,
 Standſe Solen, naar den ſt ger? Alle Kongers Kroner ere
 Kiſelſtene, ſom henrulle i den Flod: Guds Villie!

Ratten fortæller.

Aldrig Maanen var ſaa bleg, ſom
 Nhasverus denne Time;
 Uden Raſt og Ro han iler
 Gjennem Skyggen af de høie
 Bygninger i Romerbyen,
 Og hans Dre hører ei den
 Bacchanalſke vilde Jubel
 Fra de vaabensmykte Sale,
 Ei Soldatens Raab, at komme
 For at tage Deel i Sviren.
 Ei han ſtandſer ved de unge,
 Lyſtige Patriciers Log.

Som ved Fakkelskin fremdandse,
 Fulgt' af prægtigt klædte Slaver,
 Syngende Horatjes Sange,
 Kommende fra lystigt Gilde.

Aldrig Maanen var saa lys, som
 Helgenstjæret paa din Pande,
 Vor Veronika! med Veemod
 I sit Hjerte, Gud i Tanken,
 Vandrer hun til den eensomme
 Biingaard langt fra Byens Muur. —

Græsset voxer høit i Gruset,
 Tjørnede Slyngplanter hænge
 Som et Net om Murens Nester.

Her hun standser, og hun vender
 Sig mod Verdens fire Hjørner,
 Som Præstinden, der vil speide
 Fuglens Flugt. Ei Lyd der høres,
 Al Naturen stille, som et
 Skjønheds-Digt, der uaffløret
 Hviler i en Digters Hjerte.

Lov og Dviste ligge fæstet
 I en Hob, — de maae til Side —
 Og en Muurkant er tilshyne;
 Med en Steen hun banker paa.

Her er Beien, her er Gulen,
 Matten ruger sort derinde,
 Og hun bøier ned sit Dre,
 Kytter mod det mørke Svælg.
 Dødsfold strømmer Luften udad,
 Og en Haand berører hendes,

Og hun stiger varsomt ned ad
 Mellem kolde, flamme Stene.
 Falden brænder, Skjæret bærer
 Hun staaer i de Christnes Skare
 Mellem Mænd og Børn og Qvinder,
 Alle knæle de for ham,
 Den Korsfæstede, ham, Livet
 Og Opstandelsen i Gud.
 Sangen lyder, Bonnen stiger:
 „Lovet være Jesus Christus!“

Flere Dage derefter.

Chor af romerske Soldater.

Saa lysteligt gif Mattens Stund,
 Jeg blev en Gud i Tanken,
 Hun skjælved', Mund berørte Mund,
 Jeg hørte Hjertets Banken.
 Hvor var hun frisk og ungdomsund,
 Saa slank og dog saa deilig rund! —
 Jeg Jupiter i Tanken!
 Hun luttret blev den bange Mo,
 Som Semele hun bæved';
 Det er dog altfor tungt at døe,
 Naar man har aldrig levet!

En Bonde fra Bjergene.

Du staaer saa stille her og leer i Skjagget,
 To andre dandse rundt, her er jo lystigt!
 Er det en Festsdag? I har altid Fests!

En af Soldaterne.

Et godt Humeur gjør hver en Dag til Festsdag,
 Dog her gaaer lystigt til, det skal Du see.

Den Sect af Jøder, som sig kalde Christne
 Og ikke agte Guderne og Loven,
 Er fanget og skal pines nu til døde.
 De sang dybt under Jorden deres Hymner;
 I Katakomberne blandt muldne Døde
 Var deres Tempel; der vi fanged' dem.
 De smukke, unge Qvinder bleve vore,
 Vi farned' dem, vi gav dem Kjærlighed,
 Thi det var Synd, at flige smukke Blomster
 Ei skulde slattes, før de kom i Ønen.
 I dag skal Trosset, Mænd og gamle Qvinder,
 Til Oliegrøden eller under Øren.
 Der komme de og synge som til Bryllup!
 Hvor faae de dette Mod og denne Styrke!

Chor af Christne.

Lad Hedningens graadige Ørne
 Kun slenge mit Bryst itu.
 O Christus! Du Rose blandt Tjerne,
 Hvor bløder og blomstrer dog Du!

Alhasverus.

Ei længer min Dval mig thnger,
 Jeg føler en qvægende Lyst,
 Naar Veddeløren jeg slynger
 Til Døds hug mod Christnes Bryst!
 Den sydende Olie helder
 Jeg i den bævende Mund,
 Og da som en Lædskedrik vælber
 Det mig gjennem Hjertets Grund.
 — Hvi stirrer Du paa mig, Du Qvinde?
 Min Haand afriver dit Eler — —
 Jeg troer, at dit Die kan binde —
 Ja, ja jeg har seet det før!

(med et Skrig.)

Veronika! min Veninde!

Du døer, og ved mig Du døer!

Du var i de Christnes Hule,

Dengang de blev jagte som Vildt —

(betragter hende.)

Til Bøden i Dødens Rule.

Smiler dit Døe saa mildt;

Det taler, som ingen Læbe —

Mit Hjerter bliver saa ungt!

Veronika! Dig at dræbe,

Nei, det er for knusende tungt!

Chor af Folket.

De Christnes Banvid griber Bøddelfnegten,

Ha, hug ham ned med Dren, som han tabte!

Han er Hebræer, ynkes ved sit Folk —!

Knuus Panden paa ham! Dren er alt hævet, —

Den falder mod hans Bryst, — han styrter ned!

Katakomberne under Rom.

Chor af Christne.

Salige de som døe i Herren!

I den tause Nat vi sneg os

Hen til Hednings-Marterstedet;

Vi bortbare vore Døde

Hid til disse skjulte Huler.

Herrens Engle kjender Stedet,

Dækker det med sine Vinger!

Død! Du er Opstandelse!

Alhasverus.

Hvor er jeg? Hvor? hvor har man bragt mig hen?

O, jeg har blundet, som jeg ikke kunde
 I mange mange Aar. Ja, blundet har jeg,
 Og mellem Døde laae jeg! jeg har hældet
 Mit Hoved op til dette kolde Liig;
 Ved dette Hjerte, som ei længer flaaer,
 Jeg sov, som Barnet sover hos sin Moder.
 — Veronika! jeg blunded' ved dit Hjerte!
 Hvor er jeg? Hvor? Rundt om mig ligge Døde!
 Men her er ogsaa Liv, her brænde Fakler,
 En Mumlen lyder i de dybe Gange.

Chor af Christne.

Lovet være Jesus Christus!

Alasverus.

Ja, den Korsfæstede's Nige
 Er kun Grave og Guler
 Under Hedningers By. — —
 Her kan jeg ikke aande,
 Nøgelsen kvalende vælter
 Mod mig sin pestfyldte Skj.
 Ha! som Grædendes Hulken
 Lyde de mumlende Gange!
 Gæt høres altid og altid,
 Det: „Ingen No jeg Dig under,
 Bort! uden Hvile herfra!“

(Hyrter ud.)

Chor af Christne.

Salige de som døe i Herren!
 Død! Du er Opstandelse!

Vindenes Sang om Ahasverus.

Ensom vandrer han fra Land til Land,
 Ensom paa de skibsbefarne Kyster,
 Hvor hver Fremmed mødes og forstaaes.
 Ensom gaaer han langs de stille Floder,
 Skifter daglig Hjem. Al, altid eensom!
 Hyrden, graa og gammel, under Træet
 Veed fra Ungdomstid om Vandringssmanden;
 Han har seet og seer ham usorandret.
 Om ham er en Sang, Nomaden synger,
 Løsende sit Telt igjen til Vandring:
 „Hvo er eensom vel som Ahasverus!“
 Ikke hører han, og ei forstaaer han
 Verdens-Stemmen, Folks og Landes Røst;
 Secler fuge hen, som var det Nar kun —
 Tanken sig indruller i sig selv! —

Afrikas Aand

(til Ahasverus).

Vandrer! stig over mine høie Bjerge, som gjennem Aar-
 tusinder skulle udelukke mit Folk fra Jordens andre Slægter!
 Stig ind i mit slumrende Land, der staaer uden Historie, uden
 Guddom! Natten, som hviler over mine Sønners Anstgt, hviler
 ogsaa over deres Aand, der boier sig for Bæverens Instinct;
 dog er i deres Blod Ubændighed, som Lovens og Eigerens.
 Her vil Du finde Dig hjemme, her være Dig Livet en eventyrlig
 Drøm, her i mine tætte Skove, hvor Elephanten standser med at
 løfte sin plumpe Fod, for ei at træde paa sin Unge, medens Lan-

dets Søn følger sit eget Varn. Her Du blunde, her Du vælte
Dig i Støvet; det er din Fetiſch! hans Magt dør hen i Lyden
af Magerens Tromme. Her er Hvile, her er Ro; en chaotisk
Nat omgive din Tanke!

Chinas Land.

Ding dang, ding dang!

Gens Klang, eens Klang.

Hvortil denne Sjæle-Vaanden?

Bei dit Dre, mig Du høre!

Intet ville, intet gjøre,

Labe ſig i Verdens-Manden,

Det kun er Lykſalighed.

Ding dang, ding dang!

Gens Klang, eens Klang.

Paa den ſamme Flammevinge

Sig Aarhundreder henſvinge,

Keiſernavne de udbringe,

Samme Klokketoner klinge,

Ding dang, ding dang!

Gens Klang, eens Klang.

Dog er hvert et Navn en Stjerne,

Keiſernavnet er den Kjerne,

Hvorom ſig al Verden dreier.

Alle Magiers Kraft han eier,

Marets Lider han udveier,

Himlen ſelv ſig for ham neier,

Ham, den Gneſte, den Tri —

Keiſerſkarer gaae forbi!

Ding dang, ding dang!

Gens Klang, eens Klang.

Indiens Land.

Ei Gud sig gjemmer

I Een alene,

Hans Kraft fornemmer

Du sig forgrene

Til alle Lemmer!

Deel af hans Læbe det er Bramanen,

Ud af hans Arm sprang Kriger=Banen,

Og fra hans Hoste Karavanen,

Mens Sudras fødtes af Bramas Fod.

Al ham, det Hele, vi ere Dele,

I os han nyder, i os han lider!

O hæv Dig Vandrer! huff alle Tider,

At Du skal stride, at Du skal stræbe,

At Deel Du vorder af Bramas Læbe!

Den er det Første,

Det Bedste, Største,

Ja den er Kilden;

Thi drøb i Ilden

Al jordisk Villen!

Ægyptens Land.

Igen Du træder ind i Afrika,

Et Kredslob af din Vandring er tilende,

Nil-Dalen, Speil af Snillets Golgatha,

Dig lade Nsiens Folkeaand gjenkjende.

Betischen ligger ikke længer død,

Med Memmons=Soilen den i Solen klinger,

Den blev en Sphinx, dens Gaade= Tale løb,

Frit seer den om sig, som et Folks Betvinger.

Der er et Aandens Liv, og det ei døer,
 Forgaaer end selv hvert synligt Værk, det øved',
 Dog hvo formaaer at hæve Isis Slør,
 Det, mellem Sjæl og Legem', Gud og Støvet!

Grækenlands Aand.

Gaaden, hvad Mennesket er, den Gaade blev løst af Oedipus;
 Aandige Magter betvang dristig den vilde Natur,
 Aandige Magter tog Form, og Skjønheden fødtes i Marmor!
 Olie-Træet skød frem, Kroner nedtraadtes i Støv.
 Menneskeslægten begreb sin Daad, sin hellige Flamme,
 See mit Tvillingepar, see Alexander, Achill!
 Ungdom, Begeistring i Hast udtømte den skumrende Livsdrif.
 — Vandrer, Du rynker dit Bryn, seer paa Ruinernes Gruus,
 Søger de Roser, som blomstred' engang, end søler Du Duften,
 Duften, som aldrig forgaaer — Jordlivets Have er her —,
 Videnskab, Kunst og Natur som Hjemstavn nævne mit Hellas!
 Vandrer, Du rynker dit Bryn, rundtom er plyndret og dødt! —
 — Vidt over Jorden udplantede man mine duftende Roser,
 Vidt over Jord er' de bragt, blomstrende dufte de der! —

Italiens Aand.

Hører Du Sangen, mine Sønner synge!
 „Vilid, at Ulvinden gav vor Hersker Dine!
 Vilid, vore Fædre tog som Bytte hende,
 Som blev vor Moder.

Svingffjedren i os det er Tapperheden,
 Sceptret vi føre, det er Armens Styrke.
 Grækenlands Værker, alle Staters Rigdom,
 De bleve vore.

Stor er vor Cæsar, stor som Alexander!

Ranken han kaster over Alpemuren,
Ranken, som holder alle Folkeslægter."

Saa lyder Sangen.

Roma har plukket Verdens-Kundstabs-Frugten,

Hoved sig høier, Slangen er i Brystet, —

Men paa dens Hoved sætter Christus Foden —

Godt er os Kristus!

Grækenlands Guder siege ned i Stenen,

Menneske, veed Du, ned i Dig steg Kristus!

— Utter i Roma staaer Du, Ahasverus!

Kjender Du Stedet?

Ahasverus.

Jeg kjender dette Sted, ja det er Forum,

Jeg kjender det i sin Omfistelse.

Men Korset, det forbryderiske Kors,

Hiint Blinselftegn er plantet høit paa Kuplen.

Hvorfor? — Og Templerne, de hellige,

Staae luffede, Græs groer om Dorens Hængsel!

End staaer din Marmor-Seiersbue, Titus,

Et Minde om Jerusalem, som faldt.

I Stenen hugget, vandre vore Bræster

Som Fanger; Templets hellige Guldstager

Brembares som den Seirendes Trophæer.

Ha, nær ved Titus-Buen staaer en ny,

En mere prægtig Bue, høi og bred.

For hvem er denne sat, og hvilket Rige

Er sjunket, hvorum denne blev Grindring?

En Christen.

Det sjunkne Hedenstak! For Constantin,
 De Christnes Ben og Romas høie Cæsar,
 Er denne under Folkejubel reist.

Seer Du, fra Borgen kommer Processionen,
 Vor Cæsar følger med! hør Messesangen!

I Colosæum knæle de og bede,
 Høilovet være Gud og Jesus Christus!

Ahasverus.

Christ! dette Navn det lever da endnu!

Fra Folkets Tunge lyder Navnet Christus!

Chor af Christne.

Tre Aarhundreder ere Minuter i din Evighed, o Herre!
 Minuter forvandles den Christnes Jammer til Lyksalighed!

Ahasverus.

Igjennem Verdens ældste Lande gik jeg,

Jeg hørte Folkeslægternes Hensufen;

Det var en mægtig Klang, som døde hen. —

I tre Aarhundreder jeg var ei her,

Jeg kommer, — Christus er min Velkomsthilsen!

Her, hvor Veronika laae blødende

Og jublede det Navn, som ei vil døe,

Her knæler Romas Keiser, Romersfolk

Med samme Navn paa Læben. Vee mig, vee mig!

Alt er omstøttet, Alt en stor Forvirring!

De stolte Guder bleve døde Stene,

Men Martyrknoklerne Reliquier!

De skumle Katakomber staae som Tæmpler,

Og Korset, det foragtede, forhadte,

Ophøiet er i Gæ! Jehova!

Din Aand, som eengang favnede Judæa,

Er veget bort fra Jorden, og dit Folk
 Henveiret i det store Verdens-Chaos!
 Hvor findes Traad i disse Slægters Skjæbne,
 I Verdens Orden? Knust er alt det Gamle,
 Det Ny er Skum, Tilfældet ene raader.
 Mit Bryst, o Jehova, det er dit Tempel,
 Dit sidste Tempel paa den faldne Jord!

Chor af Engle.

Alhasverus! — eengang Alhas!

Faldne Broder, Dig vi følge
 Og den Slægt, i hvis Udvikling
 Gud har dine Vinger lagt!

Tredie Afdeling.

Et Blad af Kroniken.

„Over Alperne, mellem nedstyrtende Bænde, mellem tusende Graner, gaaer Alhasverus; vaade Sky-Laager jage forbi. Matten ruger alt nede i den dybe Dal, hvor ingen Mennekebolig findes; Mørket stiger op fra den, som engang Syndflodens Bænde steg op om Ararats Sider, høiere, altid høiere, medens Bjergenes Sneetoppe lyse i Aftensolen. — — Alpevandringen er endt, uoverskuelige tætte Skove ligge foran ham.

Under den tusindaarige Eg staaer Præstinden og affjærer i Matten de grønne Grene; ikke standser hans Fod, ikke dvæler

hans Dje ved det fremmede Skue, ikke boier Dret sig efter de nye selsomme Toner, — fremad iler han, hvor Romernes Dime vandt Seire, fremad imod Norden.

De tætte Sivbredder ved den rullende Donau omslagres af tusinde Fuglekarer, Ulven bygger i dette Vildnis, hvor den stærke Storm kun mægter at høie Sivenes Top. Hvor findes et Vabested? Den halvraadne Træbul maa tjene som Vaad, Strømmen selv være Styrmand. Hvad suzer gjennem Luften? Det er en beenoddet Pii! Skiffelser jage frem, de synes vorne fast til Hestene, deres krumme Been ere ombundne med Bukkestind, deres Kjørtel, syet af Skovmusens Pels, har i Nar og Dage prøvet Regn og Slud, i Pjalter hænger den om dem. Dybe Skrammer sidde i Hage og Kinder, det er Mænd fra Middelfartens Stepper, det er Hunnerne."

Skovduen synger.

De kastede Elhyngen om Ahasverus,
De fangede ham som de vilde Heste,
De førte ham ind i Skovens Dykning
Til Attilas Leir, den By, de reiste
Af fældede Stammer og Grene-Lag.
Ved mangt et Leie i Sovestuen,
Hvor Maanestinnen er Sengens Omhæng,
Fremsthyder villig den vilde Rose
Og udgjør Dele af Tag og Væg.
Med høie Søiler af Egebjælker,
Med Tag af blankpoleret Træ
Staaer Hersterborgen, og om den hundred'
Gulstruers særskilt reiste Huse,
Med gresle Farvers stærke Pragt.
En Træspeer tændes, den Fakkelløser
Og viser Veien til Scythiens Herster,

Det rigtidsstraffe Germaniens Seirer,
 Ham, som har fundet Krigsgudens Slagsværd,
 Ham, for hvis Fodder en Skare Konger
 I Støvet skjælve! — Attila!

Herskerens Borg.

. Svallerne (flyve ud og ind).

Langs Væggen i den store Højsal,
 Belyst ved Flammen af en Træskaar,
 De krigeriske Mænd sig bænke
 Og tomme Bægere af Guld.
 See! Attila har overst Sæde,
 Hans Bæger er af simpelt Træ,
 Det staaer foran ham, paa det han fæster
 De smaa Ildøine, som gjennembore.
 Han sløtter Hovedet mod Haanden,
 En sortbrun Lidsel paa knortet Eg;
 Der synges Sange om Kamp og Seire,
 De slaae til Omkvæd med Sværdets Skæfte
 Mod Egebordet, saa lydt det runger;
 Mens Guldpokalen ved Spaanen blinker,
 Og Hærens Vldste udgyde Taarer,
 De huske deres foundne Kraft.

Krigernes Rundsang.

Som Steppens Brand fremvælte vore Skarer,
 Og Folkeslag gaae op i dette Baal.
 Vi bruse fremad som Græshoppesværmen,
 Der dækker Solen, og hvis Vingers Lyd
 Er lig et Hagel-Skybrud i en Lovskov. —
 :.: Løft Attila, din Arm, og Alt sig bøier! :.:

Attila.

Hvo er hiin Mand, sortskjægget, høi og stolt,
 Germaniens vaade Skove har ei sødt ham,
 Og ingen hunniff Qvinde gav ham Die.
 Træd hid! løs Stryngen om hans Bryst og Arm!
 Tal! Fremmede, Du staaer for Attila. — —
 Har Stræk vel bundet Tungen paa Dig? Tal!
 Du skal ei døe!

Ahasverus.

Nei, jeg skal ikke døe!
 Men Du og dine aldrig talte Starer,
 I, ved hvis Kraft den halve Verden skjælver,
 I skulle døe, henfalde som et Blad
 Og blive Støv; men jeg skal vandre, vandre
 Foruden Hvile, som den røde Stjerne,
 Der skinner ned til os fra Nattens Himmel.

Attila.

En Præst er Du hos den Korsfæstede,
 Ham, der i Døden styrted' Sydens Guder!
 Jeg veed, at Ordet føre I som Sværd,
 Og at Udholdenhed er Eders Styrke.
 I glide over Landene som Skyer,
 Hvis Magt afpræger sig som Skyens Skygge;
 Jeg ruller frem som Orknens tunge Sand,
 Af Stormen baaret. Du tilbeder Kristus?

Ahasverus.

Nei, nei! fra dine Læber ogsaa høre
 Maa jeg det Navn, det Navn, som dog skal døe
 Om Korsets Træ skjød frem Martyrerstakren,
 Af deres Blod er nu igjen en Sæd,
 Sig Hellas Dragetænder, sødt til Myrden.

Du, Attila, træd frem, plant Seirens Banner
Paa Dødens Plads, Forvirringens Arena.

Attila.

Ha er det Sværdets Gud, som taler af Dig!

Alhasverus.

Ja, han, som straffer gennem flere Led,
Som var, og er, og bliver — Jehova!
— Jeg kjender disse Christne, jeg har seet
Dem i Oprindelsen. En lille Flok,
Sig Jaarehjorden, frygtløs uden Villie,
De knugede sig i Krogen til hverandre!
Med sine krumme Horn stod Bædderen
Og spejdede omkring den bange Hjord.
Jeg saae, hvor dette Krumhorn vorte til
En Bispestav, der straaled rigt forgyldt
I Glandsen af den constantinske Krone;
Jeg saae, — det var et Glammesværd, saa stærkt,
Det Sværd, som Tanken smedede og løstede!
— „Er den Korsfæstede fra Gud udsprungen,
Hvad heller blev han født, som vi, af Intet?“
Det Tankesværd slog ned og deelte Hjorden,
Saa ei Bistopper, selv i Hundredviis,
Formaae at samle den igjen til een! —
Ved Bosporus er reist, som ved et Under,
Den nye christne Stad, hvor Constantin
Antegnede med Landsen Murens Grændse,
Mens Bosporus bar Bjælker hid fra Balkan;
Der staaer med rige Kirker, stolte Buer,
De Christnes Stad mod Østen, langt fra Rom.
En Række Lande ligge mellem begge,
Et Steenhav, vilde Skove danne Skummet,
Dog Meer end Afstand fjerner disse Magter,

Det Saar, som Sværdet slog, er Dødens Bunde,
 Først for den vestre Deel, saa for den østre.
 Thi reis Dig Attila! grib Diebliffet,
 Stig over Alperne, Dig følger Seiren,
 Behersk det blomstrende Italia!

Attila.

Du er en Nattens Fugl, som varsler Lykke,
 Min Wei er din, jeg vil ei slippe Dig.

Attilas Mor.

En Lykkesfugl er Du med Skjæg om dit Næb,
 Hele min Familie vil tjene som dit Slæg;
 Jeg har klingende Vjelde og et klingende Sind,
 Naar jeg bliver aflægs, kan Du sættes ind.
 Savist! de lee som Solskin, kun Attila er Slud;
 For ret at være fornem, maa man see kjedelig ud.

Nat.

Skovduen.

Dybt sover Skoven, drømmelos er Sønnen;
 Den vilde Hunne læner sig til Spydet
 Og stirrer paa den halvudbrændte Bagtilb,
 Han staaer imellem Søvn og daarlig Vaagen.
 Da — hvad var det? Han farer op lig Wildtet,
 Han lytter, hæver Spydet! ha, hvo kommer?
 Som brudt af en usynlig Haand faldt der
 En visnen Green fra Træet ned i Ilden,
 Som gnistrede derved og fløi omkring. —
 Og Alt igjen er stille, Alt i Søvn. —
 Dog lyde Fodtrin, — hvis man hørte dem!

Da fastede Dryaden Grenen ned —
 Og Alhasverus var ei meer i Leiren!

Bindenes Chor.

Han gaaer igjennem urgamle Skove,
 Hvor Taager herske, hvor Vi omsuse,
 Op mod de Lande, der, hvor i Uger
 Den korte Sommer med Blomster ødsler,
 Og Vintertiden saa lang og mægtig,
 Slaaer over Havet sin stærke Bro.

Paa Offerstenen de slagte Fanger
 For vrede Guder, hvis Skjønhedsdatter
 I Karmen trækkes af vilde Katte;
 Olympens Billed fra Grækerlandet
 Sig her afspeiler i tunge Styer,
 I stride Strømme og kolde Nordlys.

— I Kamp og Myrden døe disse Slægter. —
 Du trætte Vandrer, tør her Du standse?
 Tør her Du strække de trætte Lemmer —
 Nei vandre, vandre og altid vandre!

Nordens Hilsen.

Trygt Du træde over Tærfflen,
 Vil Du finde Hvile, Vandrer.
 Vorgen, bygt af Bark og Bjælker,
 Stor og stærktreist, sort og sødet,
 Kongehuset kaldet, kalder.
 Piltten passer Pragt-Pokalen,
 Mændene ei mangle Mjoden;

Sov og stræk Dig sundt i Aften,
 Hvor de blodig store Stykker
 Steges, skaaret ud af Dren.

Ahasverus.

Min Fod har ikke Hvile,
 Den rastløs er som Tanken,
 Jeg vandre maa, og vandre
 Igjennem vaade Taager,
 I Solfin og i Sneestorm.

Jeg seer ved Bauners Flamme
 Smaafongerne i Norden,
 De sidde brynjelædte,
 En gylden Ring omfatter
 De lange, gule Lokker.
 De skue stolt fra Thinge;
 En Graasteen, reist paa Marken,
 Er deres Kongesæde;
 Hen over deres Hoved
 I Blæsten Ethen gaaer.

Mod Norden, meer mod Norden!
 Ak! ingen Fjeldstorm kjøler
 Mit Blod, som altid brænder.
 Grankovens dybe Susen
 Har Ord som Dommens Stemme,
 Nordlysens røde Flamme
 Er stærk, som Tempelbranden.
 Vee! Natterne i Norden,
 De brænde jo, de lyse
 Som Dalen Josaphat.

Jeg som et Bilddyr jages
 Af Flamme og af Storme!
 Vee! ingen Ro mig undes,
 Bort maa jeg uden Hvile,
 Og jeg kan aldrig døe!

Tilbagevandring.

Alhasverus bort sig vender fra det røde Nordlys-Skær,
 Atter seer han Lydsfjelds Skove. Hvad! har Branden lustet her?
 Var mod Hvirvelvindens Styrke Kæmpe-Egen kun et Rør?
 Hvor forandret! Han alene uforandret er som før.
 Hvor er Hunnerne, hvis Skare vælted' frem saa stor, utalt?
 Grundet, veiret hen for stedsse, som det gule Løv, der faldt.
 See paa Klippen har man opreist Muur og Taarn og Windelbro,
 Hytter ligge klinet rundtom, Folk i Ly af Borgen boe.
 Dybt i Skovens Stilhed bygget er af Grene, Bark og Græs,
 Eneboer-Hytten, tegnet fromt med Mærket J. H. S.:
 Jesus hominum salvator; ovenover Korset staaer.
 Skovens friske Grønne duster, og i Luften Lærken staaer.
 Lovet være Jesus Christus, det er Hilsenen han faaer.
 Stum og stille, som forstenet, staaer han — Ordet han forstod.
 Har alt Nordens Jis indvirket Sundhed i hans hede Blod,
 Eller har et nyt Aarhundred, der som een Dag for ham gif
 Gjort ham ældre, viis og bedre? — Nedad vender han sit Blik,
 Og et Hav af Tanker vælter gennem Sjælens dybe Nat;
 Sig et Gjenfærd, bleg og blodløs, stirrer han paa Skovens Krat.
 Deilig falde Solens Straaler paa det dugbesprængte Blad,
 Hele Skovnaturen hyder Hjertet til et Livsens Bad,
 Alting duster, alting synger: see dog op, vær farsk og glad!

Eneboerens Hylte.

Eneboeren.

Er Du forfulgt? Det er en løsløs Tid,
 Den Bærgeløse blev den Stærkes Bytte.
 Jeg seer paa Dig, at Du er en Hebræer;
 Har Magten taget dine Skatte fra Dig?
 Er Du et Bildt, som jages? Her er Skjul.

Ahasverus.

Hvor ere Gunnerne, hvor deres Afkom?
 Hvo hersker her? Jeg seer ei Romas Drne.
 Er Korset thyet til disse dybe Skove?
 Er denne Hvalving nye Katakomber?

Eneboeren.

Du taler selsomt. Hvil Dig, spiis og drik!
 De brune Gunner leve kun i Sagnet,
 Det franste Kongescepter naaer herhid.
 I hele Landet staaer det christne Kors,
 Men Træets Duft ei fylder Folkets Hjerte.

Ahasverus.

Saa seer jeg her af Christendommens Baal,
 Hen over Alperne, den sidste Afglands!
 Jeg skulde, maatte see den — og jeg seer den.

Eneboeren.

Stærk er den christne Sol, men der skal Tid til,
 Før Taagen spredes ret i denne Urskog!
 Den maa! — Med Blod er Frankrigs Jordbund gjødet,
 Men Christendommens Sol har selsom Kraft,
 Den lader Roser vore frem af Blodet,
 Men ikke jeg, ei heller Du skal see dem;

Vor hele Slægt er som et fugtigt Træ,
 Af Tidens Storme maa det gjennebtørres,
 For Himlens Lyn kan sætte det i Flamme.

Ahasverus.

De franske Kongers Scepter naaer herhid?
 Hvo ere disse?

Eneboeren.

Merovingerne!

En Kongeslægt, der staaer som vaade Træer
 For Christendommens Straaler, de belyses
 Af disse, men de gjennebtænges ikke.

Ahasverus.

Du rev Dig løs fra dem, Du maa foragte,
 Skoveensomheden blevet er din Verden,
 Du føler ingen Længsel eller Uro,
 Du kan, som Planter, trives paa en Plet?

Eneboeren.

Imorgen gaaer jeg bort fra denne Hytte.
 Her kommet er en Skare fromme Mænd,
 Sanct Benedicts Forskrifter følge de.
 Et Kloster vil de bygge hist ved Floden,
 De have lovet at optage mig.
 Selv mure vi os Gelle tæt ved Gelle,
 Om Aar og Dag er da vor Bolig reist.
 Der vil vi ei, som Orientens Munkes,
 Kun gruble, bede, nei vi ville høit
 Forkynde Evangeliet om Kristus.
 Vi ville, Christi Sol skal skinne ind
 I Menneffenes Hjerter, og Guds Sol
 Hen over Algeren, som Boven fured'!

Ved Kunst og Videnskab skal Tanken qvæges,
 Mens Religionen styrker og velsigner.
 Er Du betrængt og lider, slut Dig til os;
 Der er Lyksalighed i Bøn og Arbeid',
 Lyksalighed i at berige sig
 Med Aandens Skatte, de som ei kan røves,
 Lyksalighed i, ret med ærlig Villie
 At værne om det Skjønne, Gode, Sande.

Ahasverus.

Et Aandens, Hjertets Rige ville I
 Her bygge paa den vilde Verdens-Sø?
 I, spage Næst, den sidste Purpurrose,
 Der vorer af hans Blod, hvem de forskæsted!

Gneboeren.

Den sidste Blomst? Hvo er Du, Fremmede?
 I Øst, og Vest, i Norden og i Syden
 Jo vore rigt og herligt flige Roser,
 Og i det gamle Rom, der hvor Apostlen
 Sanct Paulus sad i Lænker, trives Stammen,
 Saa stærk og frisk, den faste Rosenstamme,
 Der sender Blomsterfloret over Jorden;
 Vor Overbiskop, Baven kaldes han,
 Du har vel hørt det Navn, Gregor den Første,
 Han Billed er paa Christendommens Eenhed,
 Han Tjener er for Herrens Tjenere,
 Saa mægtig er ei Østens Patriark!

Ahasverus (i dybe Tanker).

Ja jeg erkjender, jeg begriber det!
 Stor, stor var din Prophet; jeg det ei troede!
 Jeg sølte Magten, som mig sønderknuste,
 Men nu jeg seer den Magt, hans Være har,
 Dens Lykke, dens forunderlige Lykke.

Maria-Josephs Søn, som blev forskæftet,
 Han Nazaræeren, hvem jeg — ja vist! — —
 Stor er han ved sin underfulde Lykke,
 Stor, stor, og dog der fødes vil en større!
 Det skeer, det skal og maa! Profpheterne
 Forkyndte det, og Israels Folk ham venter,
 Det Gamle, det Bestaaende han hævder.
 Marias Søn var kun et Menneske,
 I Brede spinged' Svøben han i Templet,
 Han lystte sin Forbandelse — jeg veed det,
 Forbandelse! i den hans Magt var stor! —
 Forbandelsen! — En Storre skal der fødes,
 En Storre, som vil samle Israels Hjord!

Gneboeren.

Biig fra mig Satan, jeg er ikke din!
 Ha vær forbandet, som de Ord, Du talte.

Rom. Colosseum.

En lille Fugl synger.

Over høie Alpe-Volde
 Kom gulhaaret Rjæmpefære,
 Ornen saae dem nedad fare,
 Siddende paa deres Stjølde.

De vort skjønne Land betraadte,
 Som en Stormvind frem de bruste,
 Marmorguder bleve knuste,
 Flammer slog fra Oldtids Slotte.

Ryftet blev selv disse Stene,
 Styrtet ligge store Buer,
 Korset stod, uroffet stuer
 Det udover Dødens Scene.

Ghor af Engle.

Hvor Martyrblodet flød,
 Hvor Martyrsangen lød:
 "Lad Hedningens graadige Orne
 Kun slenge mit Bryst itu,
 O Christus, du Rose blandt Tjørne,
 Hvor bløder og blomstrer dog Du!"
 Her lyder Glædesbud mod Sky
 Fra Davids Stad, de Christnes By.

Et Blad af Krøniken.

— Under Colosseums buffbegrøede Mure, hvor Fuglen
 synger, hvor Guds Engle vogte om Korsets Træ, samler Folket
 sig. Den Rige og den Fattige staae Side ved Side, Mødrene
 løfte deres Smaa iveiret, den Døende vender sit Hoved fra Mo-
 derens Bryst, forundret over den stærke Bevægelse. En Pilegrim
 betragte de Alle; hans Fod har betraadt den Jord, som er
 hellig ved Jesus Christus, hans Øie har seet det Træ, som bar
 Frelseren; han saae det gjenreises, omstraalet af tusinde Sølv-
 lamper, hans Røst blandede sig da med Menighedens Sang i
 Jerusalems, de Christnes By. Og Pilegrimen stiger op paa
 Marmorsøilen, der ligger knust og omstyrtet; han taler om de
 hellige Steder, og alle Drer og Hjerter lytte.

Men midt imellem dem Alle staae To, hvis Ansigter vidne
 om Slægten fra Korsets Land. Ned over Kinderne paa den

Ældste rulle tunge Taarer, de falde i hans Skjæg; den Ungre er ikke saa blød, han stirrer omkring sig som Tigren stirrer, naar den spejder efter Bytte.

Menigheden synker i Knæ, de To staae opreiste som Markens vilde Tidfler. „Hebræer!“ lyder det rundt om, og med brede Ord og Miner stødes de ud af de Christnes Kreds, Forhaanelse følger dem.

Fast holder den Ældre om den Ungres Haand, de flygte ind i de snevreste Gader, ind i den mørkeste Krog, ind i det fattigste Huus.

„Broder i Israel, træd over min Tærskel!“ er den Gamles Ord.

„Jerusalem, de Christnes By!“ gentager den Ungre, og hans Hænder knytte sig mod Vanden; han farer op, som vakt af en ond Drøm. Men blød og deilig klinger fra Kammeret tætvæd en Qvindes Sang, utallige Natters Jammer og Længsel hæve i den:

Vi give vort Guld med Glæde,
Det sidste Smykke, vi have,
For det at kunne græde
Ved vore Kongers Grave.

For Hedningsfolket vi træde,
Vi sælge os selv som Slave,
For det at turde græde
Ved vore Kongers Grave.

Og den gamle Hebræer fører sin Gjest ind i Kammeret, hvor rige Tapeter dække de raue Mure, hvor Nøgelfarret svinges; skjult, som engang de Christne, synge nu her Israels Vorn deres Lovsang til Jehova. Og den Fremmede blander sin Stemme i deres Chor, den lyder som Stormens Sang; dybt og brændende

beder hans Hjerte. Men fra den skjulte Baggrund høres den unge Jøbindes sørgende Stemme: „For Jerusalems Tempel, som faldt, for Murene, som bleve nedrevne, for vore Konger, som de foragtede, for Israels styrtede Herlighed“ — „sidde vi her eensomt og græde!“ svarer Choret.

Først seent paa Matten tier Sangen og Bøgenes Læsning. I Stuen udbredes Gynder paa østerlandst Viis, det usyrede Brød bliver brudt, Lammet spises, dets Blod er smurt paa Dørstolperne efter hellig Brug.

Midnat.

Den Fremmede.

Saa er Jerusalem de Christnes By!
 Vee Dig, o Israel, hvor er din Lykke!
 Naar skal opfyldes Loven og Profheten,
 Vil da Messias aldrig, aldrig komme?

Den gamle Hebræer.

Han kommer! ja, Profheters Ord opfyldes,
 Han kommer, han er kommet, jeg det troer!
 Det Skib, som førte hid den Pilegrim,
 Som nylig prædiked' i Colosseum,
 Har bragt et Rygte hid, et selsomt Rygte;
 Hjernt i Arabien, i Ørkenlandet,
 Hvor Ismael, Slavinden Hagars Søn,
 Blev Stammefader til et mægtigt Folk,
 Er fremtraadt en Profhet, forkyndende
 Den eneste, den sande Gud. Saa er det!
 Seg veed ei mere, men jeg troer derpaa,
 Han er Messias, han maa være ham,
 Han kommer! hvad os lovet er, vil skee.

Den Fremmede.

Ham er det, ham! vor gamle Herlighed

Skal atter sødes som i Davids Tid.

De nye Verdensslægters Kamp var fun

En Leg af Skyerne, mens det var Nat,

Nu stiger atter Østens klare Sol!

Messias kommer, Israels Messias.

Min Fod har ikke Hvile, jeg maa vandre,

Mit Hoved kan ei beie sig til Blunden,

Nei vandre, vandre — til Arabien!

Til Ørkenens Sand, hvor Ismael var Herker!

Den gamle Hebræer.

Hvad er dit Navn, Hebræer?

Den Fremmede.

Ahasverus.

Arabien.

Beduinen (til sin Hest, idet de jage gennem Ørkenen).

Løft dit stolte Hoved med de flogte, menneftelige Dine! Lad
din lange, hvide Mantel flyve som skinnende, sølvhvide Faner om
den slanke Hals, som Amuletten skjærmer og som Ørkenens dei-
ligste Dvinde klappede med sin fine Haand.

Ikke gaaer det til den rolige Leir ved den blomstrende Dase,
hvor Teltene ere udspændte og de gamle Dvinder malte Kamelerne,
medens Ungdommen sidder i Kreds og hører Eventyr, skjønnere
og mere rige end Arabiens Deilighed.

Ikke gaaer det paa Rov, hvor Karavanen kommer med kost-
bart Kjøbmandsgods paa de velbeladte Kameler, og deilige Dvin-
der siddende paa det sammenrullede Telt paa Dromedarens Ryg,

langsomt bevægende sig fremad gennem Orkenens rødgule Sand, hvor Sporet forsvinder, som Vandslangens Spor paa Søens Glade.

Til Mekka, Arabiens prægtige By, flyve vi! Til Templet Raaba, hvor Gudebillederne ere omstyrtede, hvor nu af al den gamle Pragt Intet er tilbage, uden de gyldne Navne paa Digsterne, der seirede i Sangens Væddekamp. Til Mekka flyve vi, for at skue Propheten og under hans Bane beseire Verden!

De skarpe Sværd skulle trænge ind i vort Kjød, de brændende Byers Flamme omviste os, som Orkenens Sand løftet af Samum; men Mahomed's Navn skal lyse over Jorden, og vi skulle nævnes i Sangen, naar Digterne begynde deres aarlige Væddestrød! vi skulle gennem Martusinder lyde fra Læben, der hvor en Skare samler sig ved Dagens rindende Kilde, eller ved Cisternerne, der fyldes med Skyens vederqvægende Vand.

Flyv afsted, hurtig som Strudsen, der jages over Sandet! Du forstaaer mit Ord og min Tanke, derfor vrinsker Du, som hørte Du den klingrende Kobbertrompet! Du vrinsker og strækker de fine og stærke Been og det stolte Hoved fremad, saa at de mødes og fløve Vinden. Gud er kun een, og Mahomed er hans Prophet!

Jerusalem.

Den hellige Gravs Kirke.

Høit over Klippehulen, hvor Christi Liig blev lagt,
Nu Marmorkuplen hvælver med Guld og Farvepragt.
Sølsolamper kaste Glorie omkring det Dødens Sted,
Hvor Herrens Engel trøstede med Livsens-Herlighed.
Ihø, ude stiger Stormen, den synger store Ting,
Og Kirkenissen stirrer fra Kuplen vidt omkring.

Kirkenisjen.

Hvorfor er her denne Travlhed?
 Jeg kjender ei Bøsten, de feire,
 Den varer i Nætter og Dage.
 See alle Biskopper og Præster
 I deres rigeste Klædning,
 Men Alle med Sværd om Lænden,
 Alle herinde og ude
 Være Vaaben og Rustning.

Stormvinden.

Over Jerusalem spørver
 Atter Fordærvsens Engel!
 Jeg kan Budskabet melde,
 Vidt har jeg stormet omkring.
 Orkenens Skarer, hvis Lante
 Brænder som Afrikas Sol,
 Gage nu seirende fremad,
 Gage med mig omkap.
 Af Propheten er lovet
 Paradiis hver Den, som kjæmper,
 Om kun saalænge, Kanielens
 Diende Unge slipper,
 For at inddrikke Lusten!
 Hver, hvis Fod bliver støvet
 Under Slaget for Herren,
 Vil paa den Dag, han dømmes,
 Være fra Lidelsen fjernet
 Meer, end Veien kan være,
 Som den hurtigste Rytter
 Vægger bag sig paa Flugten
 Gjennem tusinde Aar!

Kjæmpe for Troen er større,
 Bedre, selv mere helligt,
 End det, at rætte en Pilgrim
 En vederqvægende Drif.

— Derfor bruse de fremad,
 Derfor eie de Seiren!
 Der er ei Svov, ei Hvile,
 Skaren vorer hver Time.
 Hver en Bunde vil være
 Sød som et Kys af Qvinden,
 Blodet vil lyse som Skyen,
 Morgensolen bestinner.

Derfor er Seiren deres,
 Derfor skal Mahomets Maane
 Plantes som Seiersbanner
 Over Jerusalems Mure;
 Blodet skal flyde i Strømme
 Gjennem Gader og Porte,
 Det skal flyde om Graven,
 Her hvor Qvinderne græde,
 Og hvor Engelen trosted'
 Med Opstandelsens Ord.

Chor af Christne.

Min Sjæl er spændt i Angst og Nød,
 Dybt Hjertets Bunde brænder,
 Dig, Herre over Liv og Død,
 Mit Sjælesuk jeg sender!
 Mit Hoved ligger i dit Skjød,
 Jeg folder mine Hænder.

Kirkenisfen.

De vilde Skarer komme,
 De søle Skrig jeg hører,

De blande sig med Stormen,
 De trænge ind i Kirken.
 Hør Sabelhug og Dødsstuf,
 Den røde Fakkelflamber
 Igennem Tempeldøren.

En Stikkelse sig viser,
 En Mand, vild, bleg og blodig,
 Han styrter frem og løfter
 Begfaklen, som han slænger
 Mod de forgyldte Bjælker
 Og mod det rige Forhæng.

Han standser, thi forbi ham
 En Skare Dødens Mander
 I lange, hvide Klæder
 Hensvære som en Taage,
 De svinge Palmegrenen,
 Den som et Ildriis truer;
 Der allerforrest seer jeg
 Sancta Veronica.

Han løfter atter Faklen —
 Hvo tør afbrænde Templet!
 Dit Navn, du vilde Tiger,
 Dit Navn skal vække Rædsel,
 Naar Verden nævner det!

Veronikas Mand.

Ahasverus! — —

Stormvinden.

Ahasverus!

Hvorfor standser Du forfærdet?

Haaret staaer Dig om dit Hoved,

Dine Dine vil af Hulen,

Bleg og blaa din Læbe zitter!

Som en Malmfigur Du staaer jo,
 Stirrer hen mod Klippegraven,
 Hvor de tusind' Lampers Flamme
 Synes blege Blomsterblade
 Mod den Glands, som Graven sender,
 Der hvor Jesus Christus opstod.

Veronikas Mand.

Ahasverus! — —

Stormvinden.

Ahasverus!

Jeg ham griber, jeg ham hvirvler!
 Dødt forfærdet, gennemgittret,
 Sønderknust han synker om.
 Ahasverus! Ahasverus!
 Du skal leve, Du skal lide,
 Vandre, vandre, altid vandre,
 Husker Du din Herres Dom!

Ahasverus.

Som Moses saae jeg Flammen,
 En Stemme talte fra den. —
 Hvo ere disse Christne?
 Beskytter Du, Jehova,
 Det Folk, som jeg forfølger? — —
 Ja vandre vil jeg, vandre
 Til deres største Byer;
 Jeg vil med Sandheds Willen
 Dem læse som en Bog,
 See Handlingen og Troen;
 Jeg vil, — thi jeg som Moses

Har hørt en Røst fra Flammen,
En Røst fra bedre Tid!

Chor af Muselmænd.

Gud er kun een, og Mahomed er hans Prophet!

Julemorgen. Aaret 800. Rom.

En Borger.

Ham er det med de store, klare Dine,
Den kraftig raske Mand med sølvhvidt Haar,
Ham er det, Frankerkongen Carl, en Ven
Og tro Forsægter af vor hellige Fader.

En Anden.

Strengt har han her holdt Ret; Rebellerne,
Som rev Pav' Leo ud af Processionen,
Er' fængslede og Dren venter paa dem.

Den Første.

Han er en Julius Cæsar for vor Tid,
Urolig, kjæk og altid lykkelig!
Hans Tanke flyver og hans Arm har Kraft
Fra Spaniens Bjerger og til Roms Campagne,
Fra Bretland til Germaniens sidste Grændse.
Han præker Evangelium med Sværdet,
Og døber Hedningen i Hedningblod!

En Tredie.

Han Baven hjalp mod Longobarderne;
Jeg har ei seet ham siden, før idag!
Da var jeg ogsaa med at juble for ham.

Det hele Rom drog ud i Procession
 At møde ham, jeg saae ham siden knæle
 Med Paven ved St. Peters gyldne Kiste
 Og love helligt Vensteb hele Livet.
 Kong Carl er stærk som Ven og haard som Fjende.

Den Første.

Med ham er Lykken, derfor vorer stolt
 Hans Land og Rige. Du skal saae at see,
 Tilslidst det vorer ned til Bosporus,
 Han sætter sig paa Thronen i Byzanz.

Den Anden.

Dertil behøves kun et Giftermaal.
 Irene, Keiserinden, er en Djævel,
 Men han kan tæmme Djævel, har vi seet,
 Og om de ikke ville, tugter han dem
 Med Ild og Sværd! — Men hvilken Trængsel hist!
 De strømme Alle ind i Peters-Kirken!
 Kom Nabø! see, de pavelige Tropper
 Marschere frem fra Vaticanets Bue.
 Pav' Leo kommer! Lad os saae en Plads.

Svalerne.

Her vi har vor lille Nede,
 Her er luftigt, luunt og godt,
 Høre kan vi hvad der nede
 Folket siger, stort og smaat.

Vi forstaae det, vi kan tale,
 Vi kan sige store Ting,
 Ikke Folk i Havens Sale
 Var saa vidt, saa vidt som vi.

Den Ene.

Jeg har været længst, det troer jeg!
 Jeg har været i Byzanz,
 Seet Irene, Keiserinden!
 Jeg er født der udenlands.
 Paa den aabne Plads med Trær,
 Der hvor Selgenstøtter staae,
 Mangen Nat fra Moders Rede
 Paa de Knælende jeg saae;
 Deres syge Børn de lagde
 Fromt i Steensfigurens Arm.
 Siden saae jeg Billedstormen,
 Hvilken Jammer, hvilken Harm!
 Selv jeg mistede vor Rede,
 Alle Gader flød med Blod.
 Tiden gik og Tiden stifted',
 Nye Billedstøtter stod,
 Folket jublede: Irene!
 Jeg fløi hen til hendes Slot,
 Litted ind ad Vinduesruden,
 O jeg husker det saa godt!
 Midt i Keisersalen sad hun,
 Stolt som Seirens rige Brud,
 Bøblen stod ved hendes Side,
 Han paa hendes Bud stak ud
 Dinene paa hendes egen
 Søn — jeg denne Rædsel saae,

Og hun løftede sit Hoved,
 Satte selv sig Kronen paa;
 Sønnens Skrig mig gjennembæved',
 Bort fra Slot og By jeg drog
 Over Have, over Bjerger;
 Altid hører jeg det dog,
 Angest-Skriget mig forfølger,
 Hun og Bøblen for mig staaer,
 Hendes blanke Krone brænder,
 Synes jeg, i hendes Haar.

En Anden.

Og saa jeg fløi til en Rude,
 Men et deiligt Syn jeg saa,
 Det engang i gamle Skrifter
 Skal med Guld og Snirkler staae.
 Jeg er født i Lydslands Skove
 Ved det sidste Hedning-Blus,
 Hvor den stolte Eg blev fældet
 Af Sanct Bonifacius.
 Vidt jeg fløi, jeg fløi til Frankrig,
 Til det Slot, som Kongen har,
 See da hændtes det en Aften,
 Luften den var mild og klar,
 Kongens Vindue stod aabent,
 Nok saa dristig ind jeg fløi,
 Lampelyset mig forstrækket,
 Flere Stemmer gjorde Støi.
 Jeg mig skjulte ved Karnissen,
 Paa Kong Carl især jeg saa,
 Han sig bøied over Bordet,
 Pergamenter laae derpaa,

Og han tørrede sin Pande
 Med det kunstigt syede Liin.
 De, han havde hos sig, hedte
 Angelbert og Alcuin.
 Mangt et kraftigt Ord de talte,
 Herligst talte Kongen dog,
 Om de tydske Helteange
 Og om Landets gamle Sprog,
 Folkets Lykke, Videnskaben;
 Nok saa ivrig Kongen blev,
 Saa han kastede sit Klæde
 Høit henover ham der strev,
 Mig det ramte, og forkræffet
 Fløi jeg — ei jeg vidste hvad —
 Jeg fløi Kongen ned paa Brystet,
 Og jeg rysted som et Blad.
 Han med begge Hænder greb mig,
 Jeg i Dødsangst sprælled' vildt,
 Sine kongelige Læber
 Trykkede han paa mig mildt,
 Satte mig saa ud af Vinduet,
 Sagde: „Lille Bugl, flyv frit!“
 Derved just blev jeg hans Fange,
 Altid følger jeg, og tidt,
 Mellem tusind bedre Sange,
 Mærker han mit Dvirrevit.

En Tredie.

Elsker saa Du Frankerkongen,
 Skynd Dig da til Neden hift,
 Ting, som vidt og bredt vil rygtes,
 Skee i denne Time vist.

Jeg har hørt en Fugl imorges
 Synge om det, og jeg veed,
 Sidste Nat Pave' Leo samled'
 Al sin første Geistlighed.
 Raad blev holdt, og tidt man nævned'
 Kongens Navn, ja Noget fleer!
 Lad os flyve hen til Muden,
 Der man ind i Kirken feer.

(De flyve med Kirkevinduet.)

Hele Folket ydmygt knæler,
 Mig og Dattig, Hvi og Lav,
 Herligt Lamperne, som Stjerner,
 Straale om Sanct Peters Grav.
 Nærmest Graven knæler Kongen,
 Front han sig for Brystet slaaer;
 Choret opfyldt er af Præster,
 Frem af Skaren Paven gaaer.
 Med en gylden Keiserkrone
 Nærmer han sig høitidsfuld
 Frankerkongen, paa hans Hoved
 Sætter han det blanke Guld,
 Folder sine fromme Hænder
 Og begejstret bryder ud:
 „Leve Romerrigets Keiser,
 Carl August, indviet af Gud!“

Samme Aften.

Joden Isaks Huus.

Ahasverus sidder foran en udgaaet Dd. Isak træder ind.

Isak.

Hvad! Er I blevet hjemme, vise Rabbi?

Det hele Rom er Festlighed og Glæde,

Europa har igjen en romersk Keiser.

Ahasverus.

Jeg veed det!

Isak.

Vi maae stilles ad imorgen,

Jeg reiser bort. Bliv og benyt mit Huus,

Hvad eller har I Lyft at følge med mig?

Ahasverus.

I reiser?

Isak.

Just i dette Dieblis

Jeg kommer fra den ædle Keiser Carl;

Han lod mig kalde. Jeg har ofte før

Udført hans Bud, nu sender han mig atter.

Jeg gaaer som hans Gesandt til Bagdad, til

Harun al Raschid, Tyrkens Salomon,

Hvem Keiser Carl vil give Efterretning

Om sin Indvielse til romersk Keiser.

En Hob Soldater skal ledsage mig

Til Ryften, til den Stad Brundisium,

Hvor jeg indsfiber mig med rige Gaver.

Ahasverus.

Alt længe, Israel, blev dine Spinner

De Christnes Tjenere!

Isak.

I seer saa vred ud?

Hvo tjener ikke gjerne Keiser Carl!
 Mig Tusinde misunde vil mit Hverd.
 Følg med mig, har I intet bedre Maal!
 I har Erfaring, taler alle Sprog,
 I kan saa herligt mig forfarte Reisen.
 Naar I fortæller, maa man næsten troe,
 I levet har igjennem alle Tider.
 Følg med mig, vise Rabbi! det at reise,
 At see sig om, gjør Livet langt og rigt,
 Og Livet er og bliver dog det Bedste.

Alhasverus.

Det Bedste!

Isak.

Ia, det troer jeg nu engang,
 Vi vil ei strides, følg nu bare med mig,
 I skal ei lide Tab, nei have Vinding!
 Kostbare Tæpper, Nøgelse og Perler
 Vi bringe hjem igjen fra Orienten.
 Jeg reiser sikkert, reiser som Gesandt,
 I fører ogsaa Eders Deel tilbage.
 Hvi fæster saa I Eders Dine paa mig,
 Hvorfor tilhyller saa I Eders Hoved?
 I sønderriver Eders Bælte! Rabbi,
 Hvad er det? Hvilke Tanker fra Gehenna
 Gaae op i Eders Sjæl? I hader jo
 De Christne meget mere, end I hader
 De vilde Hedninger!

Alhasverus.

Jeg hader dem!

Har I ei hørt, Ulvinden sønderslides

Sin egen Unge, naar hun kommer efter,
 At den kun halvt er hendes Kjød og Blod,
 Og halvt er Hundens! Bildere hun hader
 Et saadant blandet Blod. Og sligt et Altkom
 Er' disse Christne. Ja, jeg hader dem!
 Jeg haded' dem fra deres første Udspring,
 Selv før min Tanke var mig klar, hvorfor!
 Instinctet blev mig, og jeg dem forfulgte,
 Jeg løstede Faklen selv i deres Tempel.
 Da rysted mig et Syn, jeg ei forstod det,
 Jeg troede, jeg som Moses saae en Flamme,
 Og ud af Flammen talte Stemmen til mig;
 Det var i Kirken, over Christi Grav.
 Da spurgte jeg mig selv og Verden ad:
 „Hvo ere disse Christne? Kan Jehova
 Beskytte dem? — Jeg gaaer til deres Byer,
 Jeg spejder deres Handlinger og Tro.“
 Og jeg drog bort; jeg kom, jeg saae og læste
 I alle Stæder og i alle Hjerter;
 Jo meer jeg læste, desto klarere
 Blev for mig Bogens Indhold og dens Formaal.
 Idag jeg læste her det sidste Blad;
 Den hele Bog jeg kjender nu, den handler
 Om Israæl, men om det falske Israæl,
 Den stolte Ekhed af vor Herlighed!
 Det sidste Blad i Bogen viser det:
 Pav' Leo salver Frankerkongen Carl,
 Og han er stor og glad, som Saul jo var det,
 Da Samuel paasatte ham en Krone.
 Du skønne Israëls Træ, du ligger splintret,
 Men Christendommen, dette vilde Skud,
 Der udsprang dybt fra Roden, trives herligt,

Det er vor Tro forfalsket, som nu blomstrer!
 Vor Kongemagt, vort Hierarchie blev gjenfødt,
 Det Israel er, men et forfalsket Israel.
 Al Wiisdom har de laant af vore Bøger,
 I tusind' Aar de kom til, hvor vi var:
 Det er det Nye, Bedre, Verdens Stræben!
 Ulvindens Unge, halv kun hendes Blod,
 Som skulde sønderrives af sin Moder,
 Er voret til; — hun ligger dræbt og haanet,
 Men Ungen, stærk og stor, er Skovens Herre!
 Tjen ham, bøj Dig for ham, slik Støvet bort!
 Min Vei er ikke din, vi mødes aldrig!

(iiter ub.)

Chor af Engle.

O Ahas! Dig vi følge paa din Vei,
 Din Vinge voxer, men Du veed det ei!

Fjerde Afdeling.

Slottet Canossa.

Borgstue.

En Deel af Markgrevindens, Paven og Keiser Henriks Folk. **Ahasverus**
sidder høit ved et Vindue og seer ned i Gaarden.

En af Markgrevindens Tjenere.

Før var her Fest paa Fest, nu er her dødt,
Vi leve jo som i beleiret Tilstand,
Det hele Slot er ret et Sørgehuus.
Vor kloge, hjertensgode Markgrevinde
Er dybt bedrøvet over al den Strengthed,
Vor hellige Fader viser hendes Slægtning.

En Anden.

Jeg veed, at hun for Keiser Henriks Skyld
Har tryglet Paven; men fra denne Kant,
Skjøndt han er hende inderlig hengiven,
Hun bragte det dog ikke til Forsoning.
Streng er Gregor; han vil, at Keiseren
I en Bodsfærdigs Klædning, knælende
Skal overrække ham sin Keiserkrone,
Og sige høit, at han er den uærdig.

Den Første.

Ha det er haardt.

En af Paven's Folk.

Men det er vel fortjent,
Og Keiser Henrik lystrer, skal I see!

Det er jo alt den tredie Aften nu,
 Han staaer derude i den ydre Slotsgaard
 Barbenet, med en ulden Kappe kun,
 Med Graad og Klageraab, som ikke høres.
 Alt gaaer ud paa at blive løst af Bannen,
 At han kan straffe sine tydske Fyrster.

En keiserlig Knegt.

I lyver, I har Uret mod vor Keiser,
 Og kan jeg ei bevise det med Ord,
 Saa skal jeg vise det med dette Bradspid!

Borgfogden.

Lidt rolig! Vand i Blodet, Kammerat!
 Her taales ingen Strid, og mindst af Eder,
 Vei heller Hovedet, som Eders Herre.

Den keiserlige Knegt.

I spotte os! Saa skal da ogsaa — —

En ældre Kammerat.

Ditlev!

Her er ei Tid og Sted til Strid for os.
 Tilgiv ham, Venner! han er lidt forstyrret,
 De kolde Natter paa Savoiens Bjerger,
 Den Kjærlighed, han bærer for vort Herfskab,
 Har rystet Hjernen paa ham.

Borgfogden.

Ingen Strid!

Vi kunne tale mindeligt derom;
 Hvorledes sætter I det Hele sammen!

Den Ældre.

De tydske Fyrster, Keiserens Vasaller,
 Har hærget Landene med Ild og Sværd;

Hver Rejsende afsvang de Leide-Penge.
 Det vilde han ei taale og lod bygge
 Rundtom i Landet stærke Ridderborge
 Til Værn; det hjalp ei, Paven gav dem Medhold.

Den keiserlige Knegt.

De falske Sachser sloised' vore Borge,
 Den matte Love sparkede de til.
 Kan Paven vel forsvare det for Gud?

Den pavelige Knegt.

I Himlen hersker Gud, paa Jorden Paven!

Den keiserlige Knegt.

Gregor vil, troer jeg, gjerne det skal gjælde!
 Han skalded' dristigt i vor Keisers Land,
 Behandled' ham som Skolepog og stævned'
 Ham hid at gjøre Regnskab for sit Levnet.
 Det var at skjænke Bageret for suldt!
 Vor Keiser født og baaret er til Kronen,
 Han reiste sig, og Sceptret blev en Svøbe!
 Da skrev Gregor igjen til Visperne:
 Ophøiet er' I over alle Konger,
 I Dan jeg lyser herved Keiser Henrik,
 Banstraalen overstjærer alle Baand.
 Og han stod ene, haanet og forladt.
 Det hele Tydskland er et lovløst Land —
 Saaledes vilde, gjorde Pave Gregor.

Den pavelige Knegt.

Nu jager jeg Dig Sværdet gjennem Livet!

Borgfogden.

Jeg paa mit Ansvar lader hugge ned
 Enhver, der bryder Freden her i Slottet.

Den ældre Krigsknekt.
 Ulykken skal man agte, har jeg hørt,
 O, hvo var meer ulykkelig end Henrik!
 Betænk den tunge Pilgrimsfart herhid.
 De tydske Fyrster spærred alle Veie,
 Han med sin Hustru og sit stakkels Barn
 Lidt som en Hund har krobet paa sin Bug
 Høit paa Savoiens vilde, nøgne Bjerge.

En anden Krigsknekt.
 Hvorledes fandt I Bei? hvor kom I frem?

Den Forrige.
 Hvor vi kom frem? Igjennem Is og Sne,
 Saa Hænderne var ved at fryse af!
 Vi maatte vaske dem til Liv i Sneen,
 For at faae bundet Loug og Stænger sammen;
 Saaledes gik det over dybe Kløfter
 Og op af steile, glatte Klippemure.
 Vi bandt paa vore Heste Godderne
 Og lod dem glide ned; og stete det,
 De brak et Been, saa jog vi Kniven i dem
 Og flaaede Huden af; i saadan en
 Vi maatte slæbe Keiserinden fremad.
 Det var en Gru! vor stakkels Keiser Henrik!
 — Vi takke maae Hebræeren derhenne,
 Han gik os flink tilhaande, førte os.
 Da Keiserinden sank halvdød i Sneen,
 Han løfted' hende høit paa sine Arme
 Og vandred' usfortrødent altid fremad.
 Hebræer! hvorfor sidder Du saa stille,
 Og stirrer gjennem Vinduet ned i Gaarden?
 Jeg roser Dig! Slikt er vist aldrig hændt Dig.

Ahasverus.

Jeg seer paa Verdens sjære Herlighed,
Paa Reiseren, barfodet og i Taarer;
Jeg tænker derhos paa en gammel Vise:

Verdens Land er Straffens Land,
Den Rigeste Intet eier;
Barnehaand bliver Kjempehaand,
Lykkehjulet dreier.

Midnat.

Chor af Engle.

Ved Taarnets Lydhul, der hvor Nanken
I Maanens Skin sin Skygge strev,
Staaer Ahas — hør hans Hjertes Banken,
Sin Kjortel han fra Brystet rev. —
Et Mændens Blink gaaer gennem Tanken
Om hvad han var og hvad han blev.

Ahasverus.

En Verdens-Land er denne Christendom,
Men en Forbandelse mod Israels Folk!
Som en Korals-D er den voret frem
Trods Havets Magt, trods alle stærke Storme;
Nu staaer den blomstrende med høie Palmer,
Med rige Blomster i det varme Solskin.
Vil Jehova den ryste i dens Grundvold?
Vil Jehova, den atter styrte fal?
Nei, nei! — Gregor, Du ligger paa din Pragtsteng
Med kostelige, tunge Silkeforhæng,

Og store Mander, mægtige at ryste
 Et Kongerige, herske i din Tanke;
 Din Verdens Sang er Hierarchiets Storhed.
 Barfodet og i Poenitentsedragt
 Staaer Keiser Henrik i den aabne Gaard,
 Knust er hans Stoltthed, men ei knust hans Had!
 Det blunder, men den Blunden føder Dromme,
 Saa Jorden have vil, naar de opfyldes.
 Gregor! jeg seer i Dig den christne Stor-Mand.
 Et Pragt-Træ steg af et foragtet Trø,
 Og jeg ydmyget staaer, som Keiser Henrik!
 Jeg staaer i den tillukte Verdens-Gaard,
 Kan ei forlade den, men maa, som han,
 Først løses af min Van. Han stod i Nætter,
 Men mine Nætter er' Martusinder!
 — Det blusser fælsomt op i mine Tanker,
 Som om jeg var den hele, store Sum
 Af Verdens Strid mod det Guddommelige,
 Som om jeg var et kraftigt Mandens Lys,
 Der sluktes ikke under alle Storme. — —
 Jeg smiler! Hvad var Tanken? Ei jeg veed den.
 Hver drømmer sit, Gregor, som svinger Lynet,
 Og han, hvis Scepter blev en Tiggerstav.
 Men hvilken Drøm opfyldes? — Jeg har ingen.

Chor af Engle.

I Livets store Timer fødes
 Der Tanker for en Evighed;
 Hvad kom fra Gud i Gud vil mødes,
 Men Engle selv ei Tiden veed.

Korsfarerne.

Lybssland.

(Landevei udenfor et Kloster.)

Alhåbverus.

Lidt paa min Vandring i de hede Zoner
 Jeg saae de vilde Drer reent forsmagte.
 Rundtom dem fandtes kun glohede Stene
 Og store, skarpe Tidsler; men hver Tidsel
 Indsluttet' i sit pigbejatte Hoved
 En Vædsfedrif, de af Instinct det knuste.
 De skarpe Pigge rev dem Munden blodig,
 Mens Tungen slikkede den kjole Drif.
 For mig er Jorden sig en Tidselblomst,
 Jeg gad den knuse — om jeg end forblødte,
 Jeg blev for første Gang dog vederqvæget!
 Min Tørst er den at hvile, finde Ro,
 Forglemmelse. Men Tidselblomsten brister!
 Det er mod Aften, alle Tegn er' der,
 Snart endes vil det store Verdensdrama!
 Fra Verdens fire Hjørner komme jo
 Nationerne, de skulle samles atter,
 De stride Strømme, stilt' af Had og Mød,
 Og samles, hvor Jehovas Alter stod,
 I Davids Kongestad, Jerusalem.
 — For mig er Verden nu en aaben Bog.
 Du Israels Kongekrone var et Sol-Rygs
 Paa Orientens Plante; den fremstod,
 Var Blomst, og faldt i samme korte Nu.
 I Sæller stod den visne Stilk tilbage,
 Nu snoer sig om den alt Europas Grønt,

En Arons Stav, som blomstrer frisk og skjøn,
 For Herren knuser Jorden, der har fuldendt.

En ung Ridder ledsaget af en Munk træder ud af Klosteret.

Ridderen.

Den nærmer sig den store, stolte Hær,
 De rige Rustninger i Solen blinker!
 De komme, og jeg slutter mig til dem;
 Giv mig Velsignelsen, min fromme Fader!

Munken.

Den har Du, Du med Riddersnavnet fik den.
 Jeg saae Dig vore op, jeg fik Dig kjær.
 Du var et deiligt Barn, da Du blev Page,
 De lange, gule Løkker krolled smukt
 Omkring de runde, sunde Barnefinder,
 Naar fromt andægtig Du gik til Capellet
 Med Ridderskolekens guldbeslagne Bog.
 Jeg saae Dig, som din Herres Vaabendrager,
 Blink strigle Hesten, lystig følge ham.
 Nu har hans Sværd indviet Dig til Ridder.
 Du vaaget har den lange Nat i Kirken,
 Hvor alle fromme Billeder fra Muren
 Lilsniled Dig, thi Du var from og god.
 Reen fra hver Synd Du der steg op fra Badet.
 Din hvide Klædning Tegnet var paa Reenhed,
 Det røde Skjær, Du bløde vil for Kirken,
 De sorte Sko, Du fik, antyde Døden,
 De gyldne Eporer, Iver i at tjene
 Din Gud. — Husk paa, Du agter Dyinden!
 Veskjærm den Svage! denne Ridderdyd
 Dig hæver over Hedenskabet's Vise.

Den unge Ridder.

Tak for hvert Ord, din milde Læbe taler!
Jerusalem skal nævne mig som Ridder.

Munken.

Jeg hører Hornets Lyd og Hestetrampen,
Den fromme Ridderstare nærmer sig;
Fra Verdens mange Lande kom de sammen,
En Aand, eet Folk — ja, saa er Herrens Villie!

(Korsfarere leire sig ved Veien; forskjellige Nationer mødes.)

En Russer.

Der høit fra Nord, fra Rusland kommer jeg,
I har vel hørt om Vladimir den Store!
Ham kjender Jøde, Græker, Muselman,
Hver vilde, at han skulde være deres.
Græsk Christen blev han og lod ødelægge
Hvert russisk Afgudsbillede; Folket græd,
Men Ingen reiste sig til Strid mod ham.
Saa bød han, Rig og fattig skulde døbes,
Han lod dem drive ud i Dnieperfloden
I Vand til Hals og Bryst, der fik de Daabs-Bad,
Selv hang jeg dengang paa min Moders Arm.
Jeg vorte op med Had mod Muselmænd
Og Jøder — de som prøvede at lokke
Fra Sandheds Tro vor store Vladimir. —
Mod Muselmænd jeg svinger nu mit Sværd,
Gjør atter Davids Stad til Christenstaden.

En Engländer.

Min Fader faldt ved Hastings, jeg nedstammer
Fra Nordens Argonauter, fra Normanner.
De saae i hver en fremmed Ryst et Kolchis;

Mig ligger dette gamle Sind i Blodet;
 Mit Kolchis seer jeg i den hellige Stad,
 Det gyldne Skind jeg henter fra Galisen.

En Spanier.

Den store Gid, Don Roderigo Diaz,
 Er mit Exempel! høit hans Navn besynges
 I Echachterne, hvor Guldet graves ud,
 I hver Fabrik, i Haandværksmandens Stue,
 I Bondens Hytte og i Ridder salen;
 Hans Daad opfylder Alle! Jeg er Spanier!
 Som Gid jeg kæmpe vil for Dyd og Tro!

En gammel Kriger.

Bed dette Tog er mig min Synd forladt,
 Og da det er paa Verdens sidste Lider,
 Saa er det klogt at staae sig godt med Himlen.

Ahasverus.

De drage bort, hver drives af sin Lyst!
 Europa gyder ud sit Folk, og det forsvinder,
 Som Vjergets Floder i det hede Sand. —
 Jeg følger med til mine Fædres Grave,
 Hvor Gottfried plante vil Europas Fane,
 Før Jorden og mit Hjerte med den brister!

Samme Sted, tohundrede Aar derefter.

Ahasverus.

Her strakte sig en Skov langs denne Flodbred;
 Hvert Træ er fældet, Floden blev den samme.

Her laae et Kloster, og den dybe Huulvei
 Gik tæt forbi; nu ligger her en Stad
 Med dybe Grave og med høie Mure.
 Der paa det høie Punkt just Klofret laae,
 Nu bygges der en stolt, en prægtig Kirke.
 Her Sang og Lyftighed ved Slid og Slæb!
 Saa lægges Steen paa Steen og Bjælker reises,
 Og atter staaer det stille nogen Tid,
 Saa bygges der igjen i hundreb' Aar,
 Og nye Slægter følge paa hinanden.

Bygmesteren.

I ryfter utilfreds med Hovedet,
 Idet I seer paa hvad der alt er gjort;
 Forstaaer I Kunsten? Seer I nogen Feil?

Ahasverus.

Hvor Mennesket og Tiden dog kan lege,
 De bygge Korthuus, rive dem saa ned —
 Der er en Travlhed, som det gjaldt om Noget.

Bygmesteren.

Det gjælder om det Nyttige og Skjønne,
 Det gjælder om Udholdenhed og Kraft;
 I min Tid ei vil denne Bygning endes,
 Jeg følger selv en afdød Mesters Plan,
 Men jeg gjør mit; vor Tid udfører sit
 Til Gavn for sig og for en usødt Slægt!

Ahasverus.

Ret som det gaaer med hele Verdensgangen.

Bygmesteren.

Men Gud er der Bygmester, og han døer ei.

Etthvert Aarhundred er en Qvadersteen,
 Han lægger til den forrige, der lagdes,
 Imedens Slægter siige Trin for Trin.

Ahasverus.

Lidt synes der en Hvile.

Bygmesteren.

Ja den er der,

Men Hvilen er en Samlen kun af Kraft.

Engang er alle Slægters Bygning fuldendt;

Hvad her da synes Leg og Barneværk,

Er dog et smukt, et nyttigt Tegn, vi hugge

I vort Aarhundred's stolte Qvadersteen.

Ahasverus.

Dg eet Trin mere er det op mod Himlen?

Bygmesteren.

Man siger, hvert Aarhundred' er en Bølge,

Der bærer mod det Land: Fulddendelsen,

Hvert Bølgeslag vil sætte til en Steen -

Paa Slægters Aandsudvikling, deres Lykke —

Ahasverus.

Det klinger vel, men Klangen er ei Sandhed.

Bygmesteren.

Jeg tvivler ei! der er en Verdens-Mand,

Historien forkhynder Evangeliet! — —

Vor Bygning her, som sagt, er kun et Tegn

Paa Seklets Snille; — Gud han bygger fort.

Ahasverus.

„Historien forkhynder Evangeliet?“

Jeg kjenner ogsaa lidt til denne Bog.

Her, hvor Du bygger, stod engang et Kloster;

Korsfarerne, de bedste Mænd iblandt dem,

Lod sig indvie her, drog saa mod Osten,

Og Millioner fulgte, Gode, Slette —
 Hvad vandt Europa ved, det gav sit Blod,
 Ved to Marhundreder's Anstrengelser,
 Der kun mislykkedes? To Dvaderstene
 For Aandens Pyramide blev hængslangte!

Bygmesteren.

Nei fremad, herligt fremad gif det just!
 Nationerne sig nærmede hverandre,
 Og under Mødet fødtes Frihedstanken.
 En Mængde Herrer folgte deres Gode,
 Det kom i Hænderne paa Borgerstanden;
 Den altfor store Adelsmagt blev stækket,
 Nyt Liv der kom i Videnskab og Kunst —
 O, fremad, herligt fremad gif det just!

Ahasverus

(til en Skare som har samlet sig om dem).

I give ham da Ret? I nikke til det!
 Saa finde I, at Alt er gaaet fremad,
 Alt Alt er blevet bedre, meer fuldkomment,
 Fra Paven selv og lige ned til Folket?

En Borger.

Nævn ikke Paven! Aldrig blev der født
 En større Skurk, end han, der nu regjerer!

Ahasverus.

Har Vanvid slaget Dig? Vid af din Tunge,
 Tør saa Du tale!

Borgeren.

Kjender I ei Paven,

Johan den Tre og Tyvende, den Synder!
 Nævn mig en Last, som ikke han har øvet!
 Sorøver var han jo fra første Værd,
 Pav' Alexander fik han ud af Verden,

Sin egen Broders Kone har han savnet,
 Trehundred Nonner fulgte siden efter.
 Ha, nævn ei Paven! nei, saavidt dog er vi,
 At vi tør fige ind i Munkecellen
 Og Vaticanet med, og tale om det!

Alhasverus.

Du taler dristigt, som en Keiser Henrik,
 Er Du en Konge, at Du saa tør tale?

Borgeren.

En Borger er jeg, deraf er jeg stolt!
 En Tid vi os behandle lod som Hunde
 Af Adel og af Tyrste! Gud ske Lov,
 Den Tid er nu forbi, vi ogsaa have
 Et Ord at tale med.

Alhasverus.

Men naar nu Pave
 Og Ridderstab sig slutte imod Eder?

Borgeren.

Saa bliver det en Dyst, vi slaes med dem,
 Thi alle Landets Stæder holde sammen.

Bygmesteren (til Alhasverus).

Troer I endnu, det ei er gaaet fremad?

En anden Borger.

Ih, hvad er det? Stormkloffen er i Gang!
 Det vented' jeg. Nu er ei Tid til Sladdren,
 Ethvert Qvarteer og hvert et Laug maa samles.

Mængden.

Til Baaben! ud imod dem! Gud med os!

(Iser afsted.)

Alhasverus.

De spredes ad, Stormkloffen bliver ved!
 Hvad gjælder denne Larm? Er Djenden her?

Bygmesteren.

Javist — idag skal komme Kjøbmandsbogne,
 Det veed Borgridderne, det Nøverpaf,
 I hver en Huulvei kan man frygte dem.
 — Hold op, I Svende, spænder Sværdet fast,
 Afsted, for at forsvare Borgerretten!

(fler bort.)

Ahasverus.

Med Stadens Banner foran kommer Skaren
 Til Fods og Hest. Jeg ene staaer tilbage.
 Arbeidet hviler paa den store Bygning —
 Naar seer jeg den fuldendt, og naar — udslettet.

Huulvei.

(Kamp mellem Kjøbmandene og Ridderne.)

Rattergalen (lynger i Buxten).

Hør Guds Røst fra Fuglehammen
 Under Skovens dunkle Træer:
 „Brave Mænd, som holde sammen,
 Have tolv Mænds Styrke hver.“

Ahasverus

(gaaer de Kjempenbe forbi).

Det er den bedre Tid, den nye Bølge,
 Der løfter Mennesket meer mod sin Gud!

(spottende.)

Den store Mandens Bygning vorer herligt!
 — Lykkelig Den, som sover i sin Grav
 Og bliver Jord i Jorden! Lykkelig
 Den Døde, selv om han fortvivlet dør,
 Det er forbi dog, reent forbi — for evigt.

Klosterkjokken.

(Det koger og braser. Satan er Mestertof.)

Satan.

Det er den hellige Julefest,
Koges skal der og brases.
Før vi vide det, Bisp og Prior
Komme her hjem fra Dagten.
Maden er udsøgt, Vinen er god,
Keiseren har den ei bedre.
Concubinen er nok saa smuk,
Sun og Munken er hjemme,
Elstovspanterne lege saa rart,
Inde i Kirken de stoe.

En lille Djævel.

Jeg vilde saa gjerne i Kirken gaae,
See paa Munken og Nonnen,
Høre af dem det lystige Spil,
De gjøre saa helvedes deiligt.

Chor udenfor af Folket.

Det er den hellige Julefest,
Et Væsel vi føre til Kirke;
Selv har vi lavet os Bisp og Præst,
Nøgne Jomfruer dandse bedst,
Elskjønt Skoene ikke knirke.
Vi læse Messe saa fæl og styg,
Jomfruen sidder paa Væselets Ryg.
Væselet skriger: Hinham!
Kyrie, Gloria, Credo smukt,
Følger, der er en Gændens Lugt!
Hinham! hinham!

Satan.

Det er den hellige Julefest,

Folket er lystigt derude.

Ulfest har de og Narrefest!

Satan bræser i Klosteret!

Böhmen.

Ahasverus.

Ja, det gaaer fremad, altid lystigt fremad!

Det Laveste faaer Bladsen allerøverst,

Snart kommer Helved vel saa høit som Himlen.

I vilde Orgler gaaer Livet op,

Og klogt det er at dandse, som de Andre,

Bemale sig, som de, med Tidens Bærme.

Kun Daaren staaer imod og vil mod Strømmen,

Han vil, og synker — og han slettes ud. —

Der kommer En — til Gostniz gaaer hans Bei,

Frit Velde fik han, ja som En til Galgen.

Det bedre var for ham og hele Landet,

Han blev fornuftig hjemme ved sin Dont.

Hvad gavned Wicliff England ved sin Lære!

Hos ham han hentet har sin — Laab'lighed.

God Lykke, Johan Hus! jeg varer høit:

Lag Dig iagt for Prager-Theologer.

En gammel Mand.

Det gaaer ham ikke godt', ei heller os,

Men Hjulet er i Gang, nu maa det rulle!

(En Skare Ryttere standser ved Beien.)

Ridderen.

Hvad mumler du? Afveien med din Hund,

Min Hest jo støder Bringen mod Dig, Beenrad!

Den Blinde.

Af Herre, jeg er blind! Min Hund mig leder.

Ridderen.

Dog skulde Du her ud, at høre Sladder
Og være med, naar Hus kom her forbi;
Det er en Helt, fordi han præker Oprør.

I Böhmer er et egenraadigt Folk!

Hans Lære huer Eder, ikke sandt?

Den store Hob er altid utilfreds.

Den Blinde.

Der er dog ogsaa Mænd af Eder's Stand

Som slutte sig til Hus. Hjeronimus

Er Adelsmand —

Ridderen.

Ho, ho! dumdriftigt hængte

Han nylig Bøvens Bulle for paa Bryllet

Af tvende frække Qvinder, han lod drive

Igjennem Byen. Hvo er Bøhmens Konge!

Det gaaer for vidt!

Den Blinde.

Gud glemme Bøhmens Konge!

Ridderen.

Hvad siger du? Skal Gud forglemme ham?

Den Blinde.

Ja, kan jeg bede noget Bedre for ham?

Han for at more sig og ikke Andet,

Lod sine Hunde æde mine Børn,

Og da jeg græd, udstak man mine Dine.

Ridderen.

Men nu er der jo intet mere Ondt,

Din Konge kan i Morstab gjøre Dig?

Den Blinde.

Han! jo, min Hund, den kunde han jo dræbe.

Ridderen.

Det gjør jeg nu! (Noder den ned.) Jeg, jeg er Venceslaus!

Ahasverus.

Der rider han bort,

Bøhmerfongen!

Meget grusomt og haardt

Saae mit Die.

Hør Ravnene's Strig

Over Marken,

De lugte nok Liig —

De vil komme. —

Nu gaaer jeg min Gang

Gjennem Landet.

Jeg i Ravnene's Sang

Hører Livet.

Ravnene (slynge).

Seer Du Baalet, seer Du Brimlen!

Alle Byer strømme sammen.

Bundet staaer han, seer mod Himlen;

Byerne gaae op i Flammen.

Ham afriber Præstedragten,

Paa hans Hoved sættes Huen,

Malet op med Helvedspragten,

Djævlle dandsende i Luen.

Bundet staaer han der til Væsen,

Straa og Brænde de antænde,

Fromt han beder: Gud, tag Sjælen!

— Rogen hvirvler — Alt har Ende. —

Hørend Luen Læben rørte,
 Brast hans Hjerte. Hvilket Skue!
 Svanetoner Dret hørte —
 See, der fløi en sneehvid Due!

Stormvinden.

Johan Hus! dit Navn har Stormlyd,
 Ved dit Baal en Brand der tændtes,
 Der, lig en Komet, nu flyver
 Gjennem hele Böhmerlandet.
 Kirker, Klostre staae i Luer,
 Borger strider imod Borger,
 Mens jeg bruser, Alt man knuser!
 Seer Du hist Johan af Kalken,
 Alle Laboriters Høvding!
 Skjøndt hans Dine blev udstukne,
 Paa den vilde Hest han rider,
 Fulgt af blege, vilde Qvinder;
 Haaret hænger dem om Skuldren,
 Blodet drypper dem fra Armen;
 Elige Nædseks-Bacchanaler
 Kjendte Oldtids Guder ikke.
 Ziska taler, og hans Tale
 Er som Vinen, der beruser.
 Altting brændes, Alle myrdes,
 Børn og Qvinder — Qvinder gjør det!
 Johan Hus! nu er Du hævnret!
 Paa din Hue blev der malet
 Vilde Djævla, de fik Regeme,
 Traadte ud i Ungarlandet,
 Leded' af den blinde Ziska.
 Ingenfinde Bonden ploie
 Skal den Alger, hvor hans Telt stod,

Dg hans Sjæl foer ud i Luften,
 Baaret bort paa stærke Arme.
 Alle gysede, Alle frygte.
 Ahasverus! vil Du flygte.
 Kom og hvil Dig paa min Skulder,
 Bort jeg bærer Dig og Bista.

Chor af Engle.

Her de onde Aander hænge.
 Kom, til Rhinens grønne Bjerger,
 Hvor den ædle Drue fødes!
 — Lucifer og Ahas mødes. —

Eggen omkring Mainz.

Ahasverus.

En Fest! igjen en Fest, et Bryllupstog!
 Fra Baaden vaale broget smukke Wimpler.

En Sortebroder.

Det er ei Bryllupsgjester, som I seer.
 Her er en Fest for ham, som staaer paa Skibet
 Saa stolt, som var han Verdens første Mand.

Ahasverus.

Dg hvo er han?

Sortebroderen.

Patricier! Gutenberg!

— I Verdensburet sad fra evig Tid
 Med Lynet i sin Klo en fangen Drn;
 Og Mange stræbte for at bryde Lænken,
 Stjændt ei de vidste selv hvorfor, hvortil;
 Instinctet drev dem. Lænken fileet blev;
 Der var een Traad kun; den, som filed' sidst,

Var denne Gutenberg. Nu flyver Ornen
 Og skriver med sit Pyn hver Støvets Tanke.

Ahasverus.

Og saa? — Hvad skal der komme ud af det?
 Sortebroderen.

En Gysen, troer jeg. Alle Kongers Konge
 Har følt et Gys.

Ahasverus.

Hvad kalder han sig?

Sortebroderen.

Satan!

Ahasverus.

J er en Spøgesugl, og er ei vred
 Paa Gutenberg, som ender Eders Slid
 Og laver i et Døgn saamange Bøger,
 Som ei J skriver Eders hele Liv.
 Hviil Eder! for! det er dog bedst af Alt.
 Hvad Gutenberg har grebet er dog kun
 Et broget Nit, der gjælde skal for Noget.

Sortebroderen.

En Mandens Flamme boer i denne Slægt,
 Arhundrebet har sødt; den griber Himlens Snille,
 Den lægger nye Lande til sin Verden,
 Den skaber Pyn og Torden, stormer vidt.

Ahasverus.

En Flyve-Tanke kommer, den opelstes,
 Og snart den er en mægtig Livsopgave,
 Hvorfor der lides, slæbes, offres Alt.
 I mange Aar jeg traf en saadan Daare,
 Hvis Tanke favner Jorden som en Kugle.
 Mod Vesten vil han søge Indien,
 Vil binde Jordens Endepunkter sammen,

Dg samle rundt om sig og til een Fane
Nationerne.

Sortebroderen.

Columbus.

Ahasverus.

Du veed Navnet,
Columbus! ja, en af de nye Titaner,
Der stormer Himlen. Tidt jeg mødte ham,
Dg i hans Livs fremtrædende Momenter.
I Andalusien ved Klosterporten,
Hvor med sit Barn han stod vansmægtende,
Vi saae hinanden just for første Gang.
Han talte med en Kundskab, en Begeistring,
Fortalte os sit hele Ungdomsliv.
Han ved sit Ord og ved sin Tale henrev
Den vakre Læge, Rødsen og Prioren,
I ham han vandt en Ven! Vi skiltes ad.
I Salamanca hørte jeg ham atter.
I Klostret Sanct Stephan, hvor fjækt de Lærde
Slog ham med Bibelfsteder; stolt han stod,
En Konge lig, hans Tale en Prophets!
Hvad ikke Verdens store Philosopher
Udgrunded', troede han at have fundet,
Hvad ei igjennem flere tusind' Aar
De bedste Sømænd mægtede at finde,
Det vilde han. Smaadrene paa Gaden,
De pegede til Hovedet og loe,
Hvergang Columbus kom. End gaaer han om
Med sin Idee. Vi mødes vel engang,
Dg jeg er vis paa, han endnu har Haab.

Sortebroderen

Ja meer end nogenfinde. Veed du ei
Om Ferdinands og Isabelles Seire,
Om deres Løste? — Faldet er Granada?
Columbus drager paa sit Eventyr.

Alhasverus.

Nu, efter atten lange Prove-Aar!
Ha! ha! saa rul i Verdensdybet, Drømmer!
Men denne Død for ham er stor og stolt,
Han flyver med begejstret Ungdomshaab
Hen over Havet til de stærke Hvirvler,
Der sluger ham. — — Jeg følger med Columbus!
— Hvor har Du hørt derom? Hvor veed Du det?

Sortebroderen.

Jeg kommer fra en Pilgrimsfart, fra Spanien,
Jeg er som du en Vandrer — Lucifer.

(forsvinder.)

Verdenshavet.

Ombord paa Caravelen Santa Maria.

Columbus (sidder forud). Menneskehedens Genius, (svæver som et
lysende Meteor foran Skibet og synger).

Jeg fulgte Dig til Klosters Bort paa dine Fædres Strande,
I Juntaen jeg hos Dig stod og kjælede din Pande.
Jeg kaldte, for at trøste Dig, en tropisk Fugle-Skare,
Jeg lod Pæsfaten blæse til, Du floi, ukjendt med Bære.
Føl Luftens Kys, det qvæge Dig, betragt saa Havets Strømme,
En Green saa frisk, en Krebs paa den og rundtom Urter spømme!
Seer Du, hist driver der en Stav, bemalet og udflaaret,
Snart seer Du Land, Guds stærke Haand har Dig til Landet baaret.

Ahasverus

(siddet mellem Matroserne i den anden Deel af Skibet).

Forlængst det sidste Spor af Land er soundet,
Et Chaos af ukjendte Farer see vi.
Beständig fører Vinden her mod Vest,
Der kommer intet Skib med den tilbage,
Undtagen, som det sidste Tegn vi saae,
Dødsstegnet! husker I den Mast, der drev!

En Matros.

Du skriger som en Ravn min egen Frygt!
I Balos har de længst begravt vor Død;
Det var en Sorgens Dag, vi seiled bort,
Godbillig reiste Ingen uden Du,
Du blev ei kjøbt, ei tvunget, hvorfor gif Du?

Ahasverus.

Jeg veed, mod Vesten taber Havet sig
I frygtelige Strømme, dybe Hvirvler,
Der drage Alt i Chaos. Jeg gif med,
Fordi jeg ikke føler Lyst at leve.

En Sømand.

Vi ville ikke længer imod Vesten,
Vi have jo en Villie, stærk som hans.
En Fremmed er han uden Magt i Hjemmet,
Hvo veed i Spanien, om det var en Vølge
Hvad eller os, der kasted' ham i Havet.
Der staaer han stolt og taus, vor Morderengel,
Columbus.

Flere Søfolk.

Ve, der luster ingen Vind!
Blikstille rundt omkring, selv ingen Døning.

Columbus.

Jeg byder tredive Kroner til den Første,
 Som pincer Land! snart vil det stige frem.
 Baa Havet drive friske Bår og Blomster,
 En Sangfugl synger, hører I dens Røst?
 Den lille Fugl har sat sig i vort Lougværk.
 Nu svulmer Havet! Tro mig, vi see Land!

Søfolkene.

Der kom en Døning! Hellige Guds Moder!
 Var det et Tegn? Nu er der Liv i Havet.

Nhasverus.

De Daarer, altid haabe, altid fluffes.
 Columbus, Du bedrager ei Dig selv.
 I Natterne dit Die bange hefted'
 Sig til Compasjet, der har tabt sin Kraft,
 Thi Skibet er alt over Tryllekrebsen,
 Der holder Luft og Bolger i sin Magt,
 See, nu gaaer Solen ned! Frem flyver Skibet,
 Og Havet sender Junker, som det brændte.

Nat.

Columbus.

Søen gaaer høiere,
 Vinden er stærkere,
 Hjerte, hvor svulmer Du!
 Herre, Du følger mig,
 Herre, din Villie skee! —
 Ja, du mig viser det!
 Sagte bevæger sig
 Lyset, jeg seer det jo.
 Luften ei føder Eligt,

Havet ei tænder Eligt,
 Nu er det slukt — ha! nei,
 Langsomt bevæges det.
 Hjerte, hvor svulmer Du,
 Meer end det store Hav
 Rundt om vor Jord.

Alhåshverus (i Skibet).

Hvor Søen nu gaaer høit! Er' vi ved Maalet,
 Det Maal, jeg søger, Døden, Altings Ende,
 Hvad eller stiger atter Solen for os,
 Og atter lægger Bølgen sig til Havblik?

— Da vil de myrde ham! Men Skibet bliver.

Af Hunger og af Tørst døer da hver Mand.

Den sjunkne D'Atlantis strækker ud .

Græs-Armene og holder Skibet fast

Herude paa det stille Verdensdyb,

Og jeg, som ei kan døe, jeg bliver her,

Banlyst fra Menneftenes store Kreds,

Alene, bundet fast som en Polyp

Til disse Planker, der af Solen brændes

Og Aar for Aar vil trødsfet falde sammen.

Naar Havets Døning løfter Skibets Strog,

Da stilles Planterne — og jeg alene,

Jeg, som kan ikke døe, paa Havet flyder;

Alene! — Bee mig! — Ha, der faldt et Skud!

Og atter et! De raabe Land! Nei, nei!

Det er igjen et Spil af Luftens Skyer.

(iler frem.)

Colombus

(Inaler, med Ansigtet mod det nye Verdensland forud).

Du Kraftens Gud, ved mig, dit svage Redskab,

Er Verdenshavets Hemmelighed løst!

Du gav mig Kraft i Farens tunge Dage,
 Nu stjælver jeg i al din Herlighed
 Paa Lyffens Dag. Land! Land mit Die seer!
 O salig Den, din Mande mildt berører,
 O salig Den, Du kaarer til dit Redskab!
 Din Herlighed opfylder heelt mit Hjerte,
 Høitlovet være Du og Jesus Christus!

Søfolkene (snæle om Colombus).

O Herre tilgiv os vor Synd og Afsmagt,
 Tilgiv, tilgiv, der en Gud i Dig!

Ahasverus

(Stirrer med Afsen, seer de stoubegroede Bjerge i den stigende Morgensol, udslober
 et Sfrig og synker om).

Amerika.

Chor af Indfødte.

See den store Land har sendt
 Over Havet, ned fra Himlen
 Til os sine bedste Børn.
 Fugle, større end vor Hytte,
 Vare dem paa stærke Vinger
 Denne lange, vide Wei.
 Tordenen de have med sig,
 Naar den ruller, hæver Hjertet,
 Alle vore Bjerge hæve.
 Men de bringe Lykke til os,
 Thi den store Land dem sendte!

En Dvinde (med et Stykke Speilglas).

Seer Du denne thnde Glade,
 Skaaret ud af stille Vand,
 Deri kommer frem mit Ansigt.

O hvor Lænderne staae hvide,
 Jeg seer Blodet i min Kind.
 Det en Gave er fra disse
 Mænd, den store Mand har sendt os.
 Jeg vil sætte det i Haaret,
 Og jeg bærer da en Flamme,
 Som i Solen kaster Gjenstien
 Ind paa Væggen af min Hytte.

En Kriger.

Sønner af den store Mand
 Mødte mig, Gen saae jeg bære
 Paa et huult, et bladløst Rør,
 Lynets Straale sad derinde.
 Naar han holdt det mod sin Skulder,
 Hør det Stemme, og dets Lynild
 Traf en Fugl høit over os.
 Jeg var stærk, ja jeg var Hersker
 Over alle Himlens Fugle
 Havde jeg det hule Rør.

Skovens Mand.

Vee Dig, Fædreland, og vee dit Afkom!
 Veien fundet er for Østens Mænd!
 Stig mit Suk til Storm i Skovens Drken!
 Dren hævet er, som skal omhugge
 Stammerne, der stod i tusind Aar,
 Ene truede af Himlens Lynild.
 Guldet under disse Træers Rodder
 Skal udbastet i vort Afkoms Blod.
 Bittre, tunge Dage ville komme!
 Jages skulle I af fremmed Mand,
 Jages bort fra Sted til Sted, ei hvile,
 Vandrer altid, ret som Israels Søn,

Der med sin Forbandelse betraadte
 Denne Jordbund. Læus han sidder hist
 Under den vidistyggende Platan,
 Seer paa Havet, det langtbølggende,
 Hvor han kom fra, hvor han gaaer igjen,
 For at vandre, jages, ret som I;
 Uden Hvile „vandre, altid vandre!“

Glor af Indfødt.

Sønner af den store Aand!

Eder elste vi, thi større,

Bedre ere I end vi.

Søde Frugter her vi bringe,

Tilberedet Kjød af Vildtet;

Naar I spise her i Græsset,

Dandse vi til Trommens Klang.

Verdens-Aanden.

Veien er fundet! Atter et nyt Land

Antyttet jeg har til Menneſke-Lykken.

Urstoven hæver, ei den forstaaer mig,

Evige Vandrere, Du vil forstaae mig!

Kom, lad den nye Verdens Oprullen

Rulle Dig ind i Dig selv for at læse

Viisdom og Trøst, ja læse Guds Villie,

Og det er den, for Menneſkeslægten:

Eet Folk, een Tanke, Forening, Forstaaen.

Alhasverus.

Det fusser selsomt i de gamle Skove,

Som engang Hymnerne i Israels Tempel.

Verdens-Aanden.

Rigt, som Amerika, laae du o Israel,
 Tilluft for Jordens vidtspredte Slægter;
 Du eied' Aandens Guld, Sagnenes Urstof,
 Billedet var Du paa det Bestaaende.
 Vee! Du det Nye af Gud stødte fra Dig,
 Det var dit Fald just, o Israels Folk!
 Evige Wandrer, betragt nu det Skete,
 Menneskeslægterne være dit Speil.
 Altid det Gamle fornægter det Nye,
 Gud bliver født, korsfæstes — og lever!
 Seirende bære Aarhundredets Vølger
 Rustfrie Skat mod Fuldendelsens Kyst.
 Landenes Genier have udtalt det,
 Opflaget Bogen, der laae foran Eder,
 Slægters Historie stod paa dens Blade.
 Et haver vendt sig, betragt her et nyt,
 See paa det Blad, som Columbus har viist Dig,
 Læs saa tilbage paa dem, som er' læste.
 — — Dog om de Døde selv opstod og talte,
 Ei I forstode, I vilde forkaste,
 Nagle til Træet det Nye af Herren,
 Det I forstøder, det som dog seirer
 Og bærer fremad Menneskeslægten.

Ahasverus.

En Hvirvelvind mig farer gennem Tanken,
 Et Chaos, der sig ordner i et Heelt.
 Hvad er jeg og hvad var jeg — hvilken Storhed!
 Alt bliver mig saa klart, — et kort Minut!

(Han strækker Hænderne ud mod det uendelige Hav, Solen siger holere og holere.)

Vandreduerne.

Hvad hviste, som i Dremme, Skovens Trær.

Hvad har de seet i denne taase Stund? —

De saae det første Kys, en Europæer

Har trykt paa Karaiber-Pigens Mund.

Skovens Land.

See! med et Kys forraadte ogsaa Judas!

Havfruen (fortæller sine Smaa).

— Og Cain myrdede sin Broder Abel!

Det var det Første i den gamle Verden,

Columbus kom og fandt og vandt en ny.

Der vare tvende Brødre, begge Konger

I dette Land, den ene var en Cain,

Han slog ihjel sin Broder, Gainsmærket

Forbinder nu den ny og gamle Verden.

To Straffens Engle stod ved Oldtids-Eben,

To Straffens Engle fik Amerika,

Den ene fødte Himlen, Ferdinand Cortez,

Den anden sendte Helvede, Pizarro.

Og der flød mere Blod og altid Blod,

Men Guldet søgmed til Europas Kyster.

Gode Mander.

Alt blev et større samvirkende Hele,

Wimplerne vaie som Seierstrophær.

Veronikas Land.

Fra Jerusalem faldt i Flammegrav,

Til Columbus saae Landet i Vesterhav,

Et Spand af Evigheds Døgn rullede hen,

Et nyt og et nyt — ruller op igjen.

Du, Ahas, udfolder din stærke Vinge,

Den vorer, den vil Dig til Himlen bringe,

Ia Dig og Slægter i Svaghed født,
 I Kraft opstaaet, som Liv fra Dødt.

Chor af Engle.

I, Jordens Skjalde, lad Harperne klinge,
 At hver i sin egen og Verdens Historie
 Seer Aandens Udspring, dens Kamp og Glorie.

Sangens Musa.

Hvad dybt i Ahasverus-Mythen klang,
 En Gjenlyd var fra Tidens stærke Bølger. —

En bedre Skjald vil i en bedre Sang
 Fortælle os om Vandringen — som følger.

Samlede Skrifter

af

H. C. Andersen.

Attende Bind.

(Historier. — Biographiske Skizzer og Anmeldelser.)

Sammlung

Dr. E. Zamboni

1895

(Bibliothek - Biographische Skizzen von Wissenschaftlern)

Samlede Skrifter

af

H. C. Andersen.

Attende Bind.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1855.

Samuel's Shifter

A. C. Anderson

Samuel's Shifter

Anderson

Printed at the Press of the University of California, Berkeley

First Edition, 1900

1900

Historier.

19170110

Indhold.

	Side
Narets Historie	1.
Verdens heiligste Rose	10.
Et Billede fra Castelsvolden	13.
Paa den yderste Dag	14.
Det er ganske vist	18.
Svanereden	20.
Et godt Humeur	22.
Hjertesorg	27.
Alt paa sin rette Plads	29.
Nissen hos Spekhøkeren	37.
Om Kartusfinder	41.
Under Piletræet	44.
„Der er Forskjel“	60.
Fem fra en Vertebralg	64.
Et Blad fra Himlen	67.
Den gamle Gravsteen	71.
Klods-Hans	74.
Fra et Vindue i Barton	78.
Jb og lille Christine	80.
Den sidste Perle	92.
„Gud buede ikke“	95.
To Jomfruer	103.
Bed det yderste Hav	105.
Pengegrisen	107.

Index

1	Index
10	Index
15	Index
20	Index
25	Index
30	Index
35	Index
40	Index
45	Index
50	Index
55	Index
60	Index
65	Index
70	Index
75	Index
80	Index
85	Index
90	Index
95	Index
100	Index
105	Index
110	Index
115	Index
120	Index
125	Index
130	Index
135	Index
140	Index
145	Index
150	Index
155	Index
160	Index
165	Index
170	Index
175	Index
180	Index
185	Index
190	Index
195	Index
200	Index

Aarels Historie.

Det var sidst i Januar; en frygtelig Sneestorm var det; Sneen fløi i flygende Hvirvel gennem Gader og Stræder; Muderne udenpaa vare som overklifrede med Sne, fra Tagene styrtede den i Dynger, og saa var der en Flugt i Folk, de løb, de fløi og foer hinanden i Armene, holdt hinanden fast et Diebluk og havde saalænge Fodfæste. Karreeter og Heste vare ligesom overpuddrede, Tjenerne stode med Ryggen mod Karreeten og kjørte baglænds imod Vinden, Fodgjængeren holdt sig stadigt i Læ af Vognen, der kun langsomt gled affted i den dybe Sne; og da endelig Stormen lagde sig og der blev kastet en smal Sti langs Husene, saa stod dog Folk stille der, naar de mødtes; ingen af dem havde Lyft til at gjøre det første Skridt, med at træde op i den dybe Sne, for at den Anden kunde slippe forbi. Lause stode de, til endelig, efter ligesom en stille Overenskomst, hver af dem gav eet Been til Priis og lod dette gaae ind i Sneedyngen.

Mod Aften var det blikstille, Himlen saae ud, som om den var feiet og gjort mere høi og gennemsigtig, Stjernerne syntes splinternye og nogle vare saa blaae og klare, — og det frøs saa det knagede efter, — sagtens kunde da det øverste Sneelag blive saa stærkt, at det i Morgenstunden bar Graaspurvvene; de hoppede

om snart oppe snart nede, hvor der var skovlet, men megen Glæde var der ikke at finde, og de frøs ordenligt.

„Pip!“ sagde den Eine til den Anden, „det kalder man det nye Aar! det er jo værre, end det gamle! saa kunde vi ligesaa godt have beholdt det. Jeg er misfornøiet og det har jeg Grund til!“

„Ja, der løb nu Menneskene om og skjød Nytaar ind,“ sagde en lille forfrosen Spurv, „de sloge Potter paa Døre og vare reent ellevilde af Glæde over at nu gik det gamle Aar væk! og det var jeg ogsaa glad over, for jeg ventede, at vi da vilde faae varme Dage, men det er der ikke blevet Noget af; det fryser meget strengere end før; Menneskene have taget feil af Tidsregningen!“

„Det har de!“ sagde en Tredie, der var gammel og hvid i Toppen; „de have nu Noget, som de kalde Almanaken, den er saadan deres egen Opfindelse, og saa skal Alt gaae efter den, men det gjør det ikke. Naar Foraaret kommer, saa begynder Aaret, det er Naturens Gang, og den regner jeg efter!“

„Men naar kommer Foraaret?“ spurgte de Andre.

„Det kommer naar Storken kommer, men det er meget ubestemt med ham, og herinde i Byen er der Ingen, der veed Noget derom, det veed de bedre ude paa Landet; skal vi flybe derud og vente? Der er man da Foraaret nærmere.“

„Ja, det kan være meget godt!“ sagde en af dem, der længe havde gaaet og pippet uden egentlig at sige Noget. „Jeg har herinde i Byen nogle Bequemmeligheder, som jeg er bange, at jeg vil komme til at savne derude. Heromme i en Gaard er der en Menneske-Familie, der meget fornuftigt har fundet paa at flaae fast i Væggen tre, fire Urtepotter med den store Abning ind og Bunden udad, i den er der skaaret et Hul saa stort, at jeg kan flybe ud og ind; der har jeg og min Mand Nede, og derfra ere alle vore Unger fløine ud. Menneske-Familien har

naturligviis indrettet det Hele for at have den Fornøielse at see paa os, ellers havde de nok ikke gjort det. De store Brødsfrummer ud, ogsaa for deres Fornøielse, og vi have da Tøden! der er ligesom sørget for En; — og saa troer jeg, at jeg bliver og min Mand bliver! skjøndt vi ere meget misfornøiede, — men vi blive!"

"Og vi flyve ud paa Landet, for at see om ikke Foraaret kommer!" og saa fløi de.

Og der var ordenlig Vinter ude paa Landet; det frøs der et Par Grader stærkere end inde i Byen. Den skarpe Vind blæste hen over de sneelagte Marker. Bonden, med store Balsvanter paa, sad i sin Slæde og slog sig med sine Arme for at faae Kulden af dem, Pidsken laae paa Skjødets, de magre Heste løb, saa de dampede, Sneen knagede, og Spurvvene hoppede i Hjulsporene og frøs; „pip! naar kommer Vaaren? Det varer saa længe!"

"Saa længe!" klang det hen over Markerne fra den høieste Banke, belagt med Sne; og det kunde være Echo man hørte, men det kunde ogsaa være Tale af den underlige, gamle Mand, som sad der øverst paa Sneedriven i Vind og Veir; han var ganske hvid, ligesom en Bonde i hvid Badmels-Rokke, med langt, hvidt Haar, hvidt Skjæg, ganske bleg og med store, klare Øine.

"Hvem er den Gamle derhenne?" spurgte Spurvvene.

"Det veed jeg!" sagde en gammel Ravn, der sad paa Ledsælens, og var nebladende nok til at erkjende, at vi Alle ere Smaafugle for vor Herre, og derfor ogsaa indlod sig med Spurvvene og gav Forklaring. „Jeg veed hvem den Gamle er. Det er Vinteren, den gamle Mand fra det forrige Aar, han er ikke død, som Almanaken siger, nei, han er saamæn Formhynder for den lille Prinds Foraar, der kommer. Jo, Vinteren fører Regimentet. Hu! det knager nok i Jer, I Smaa!"

"Ja, er det ikke det, jeg siger!" sagde den Mindste, „den

Almanak er bare Menneſte=Baafund, den er ikke lempet efter Naturen! det ſkulde de lade os om, vi ſom ere finere ſtabte!"

Og der gik een Uge, der gik næſten to; Skoven var fort, den froſne Indſø laae ſaa tung og ſaae ud ſom ſtørket Bly; Skyerne, ja det var ikke Skyer, det var vaade, iſkolde Laager, der hang hen over Landet; de ſtore, ſorte Krager fløj i Flokke uden Skrig, det var ſom om Alt ſov. — Der gled en Solſtraale hen over Søen, og den ſkinne ſom ſmeltet Lin. Sneelaget henover Marken og oppe paa Banken glimrede ikke ſom før, men den hvide Skikkelfe, Vinteren ſelv, ſad der endnu med Blikket ſtadigt mod Syden; han mærkede ſlet ikke, at Sneetæppet ligesom ſank ind i Jorden, at hiſt og her en lille græsgrøn Plet kom frem, og der myſrede det da med Spurve.

„Quivit! Quivit! kommer nu Vaaren?“

„Vaaren!“ klang det hen over Mark og Eng og igjennem de fortbrune Skove, hvor Drosſet ſkinne frift grønt paa Træſtammerne; og gjennem Luften kom flyvende, ſyd fra, de to forſte Storke; paa Nyggen af hver ſad der et lille deiligt Børn, en Dreng og en Pige; og de kyſede Jorden til Hilsen, og hvor de ſatte deres Fødder, vorte hvide Blomſter frem under Sneen; Haand i Haand gik de op til den gamle Viſmand, Vinteren, lagde ſig ved hans Bryſt til ny Hilsen og i ſamme Stund vare de alle Tre ſkjulte og hele Landſkabet ſkjult; en tyk, vaad Laage, ſaa tæt og tung, indhyllede Alt. — Lidt efter luſtede det, — Vinden ſoer afſted, den kom med ſtarke Kaſt og jog Laagen bort, Solen ſkinne ſaa varmt; — Vinteren ſelv var forſvunden, Foraarets deilige Børn ſad paa Mærets Throne.

„Det kalder jeg Nytaar!“ ſagde Spurve. „Nu ſaae vi vel igjen vore Rettigheder og Erſtatning for den ſtreng Vinter!“

Hvorhen de to Børn vendte ſig, der ſkjød grønne Knopper frem paa Buſte og Træer, der blev Græsſet høiere, Sædemarken mere og mere liflig grøn. Og rundtom kaſtede den lille Pige

Blomster; hun havde af dem i Overflodighed i sit Skjort, de syntes der at myldre frem, altid var det fuldt, i hvor ivrig hun var med at kaste, — i sin Tilfærdighed rystede hun en heel Blomster-Snee henover Uble og Ferskentræer, saa at de stode i fuld Pragt før de endnu rigtig havde grønne Blade.

Og hun klappede i Hænderne og Drengen klappede, og da kom der Tugle frem, man vidste ikke hvorfra, og Alle quibbrede og sang: „Vaaren er kommen!“

Det var deiligt at see. Og mangen gammel Mo'erlille kom udenfor sin Dør i Solskinnet, stuttede sig, saae hen paa de gule Blomster, der prangede over hele Engen, affurat ligesom i hendes unge Dage; Verden blev ung igjen, „det er velsignet i Dag herude!“ sagde hun.

Og Skoven var endnu brun-grøn, Knop ved Knop, men Skovmærken var fremme, saa frisk og saa duftende, Violerne stode i en Tylde, og der var Anemoner, Rodriver og Dredriver, ja i hvert Græsstraar var Saft og Kraft, det var rigtignok et Pragt-Tæppe at sidde paa, og der sad Foraarets unge Par og holdt hinanden i Hænderne og sang og smilede og vorte meer og meer.

En mild Regn faldt fra Himlen over dem, de mærkede det ikke, Regndraaben og Glædestaaren blev een og samme Draabe. Brud og Brudgom kysede hinanden, og i det Nu sprang Skoven ud. — Da Solen stod op, vare alle Skove grønne!

Og Haand i Haand gik Brudeparret under det friske hængende Løvtag, hvor kun Sollysens Straaler og Slagfhyggerne gave Farveverel i det Grønne. En jomfruelig Reenhed og en forfriskende Duft var i de fine Blade! Klar og levende rislede Na og Bæk mellem de fløielsgrønne Siv og over de brogede Stene. „Fuldtop evigt og altid er det og bliver det!“ sagde hele Naturen. Og Rufferen sang og Lærken slog, det var det

deilige Foraar; dog Biletræerne havde Udbvanter om sine Blomster, de vare nu saa gruelig forsigtige, og det er kjedeligt!

Og saa gik Dage og saa gik Uger, Varmen ligesom vältede ned; hede Luft=Vølger gik gjennem Kornet, der mere og mere gulnede. Nordens hvide Lothus paa Skovsøerne spredte sine store, grønne Blade ud over Vandspeilet og Fiskene søgte Skygge under dem; og paa Skovens Væ=Side, hvor Solen brændte paa Bondehusets Væg og ordenlig gjennemvarmede de udsprungne Roser, og Kirsebærtræerne hang fulde med saftige, sorte, næsten solhede Bær, sad Sommerens deilige Dvinde, hende, vi saae som Barn og som Brud; og hun saae mod de stigende mørke Skyer, der i Vølgeformer, som Bjerge, fortblaae og tunge, løftede sig høiere og høiere; fra tre Sider kom de; meer og meer som et forstenet omvendt Hav, sankede de sig mod Skoven, hvor Alt, som ved en Trolldom, var taust; hver Luftning havde lagt sig, hver Sugl taug, der var en Alvor, en Forventning i hele Naturen; men paa Veie og Stier styndte sig aasted Kjørende, Ridende og Gaaende, for at komme under Tag. — Da lyfte det med eet, som om Solen brød frem, blinkende, blendende, Alt opbrændende, og der blev Mulm igjen i et rullende Brag; Vandet styrtede i Strømme ned; det blev Nat og det blev Lys, det blev Stilhed og det blev Bulder. De unge bruunsfjedrede Rør i Mosen bevægede sig i lange Vølger, Skovens Grene skjultes i Vandtaager, Mørket kom og Lyset kom, Stilhed og Bulder. — Græs og Korn laae som flaaet ned, som skyldet hen, som skulde det aldrig rejse sig. — Bludselig blev Regnen til enkelte Draaber, Solen skinne og fra Straa og fra Blad blinkede Vanddraaberne som Perler, Suglene sang, Fiskene sloge op fra Aa=Vandet, Myggene dansede, og ude paa Stenen i det salte pidskede Havvand sad Sommeren selv, den kraftige Mand, med de fyldige Lemmer, med drivvaadt Haar, — forynget af det friske Bad, sad han i det varme Sol=

fin. Al Naturen var forynget rundtom, Alt stod frodigt, kraftigt og skjønt; det var Sommer, den varme, deilige Sommer.

Og liflig og sød var den Duft, der kom fra den frodige Kløvermark, Bierne summede der om det gamle Thingsted; Brombærranken snoede sig op om Alterstenen, der vasket af Regnen, skinnede i Sollyset; og derhen fløi Vidronningen med sin Sværm og satte Vov og Honning. Ingen saae det uden Sommeren og hans kraftige Viv; for dem stod Alterbordet dækket med Naturens Dffergave.

Og Astenhimlen straaledede som et Guld, ingen Kirkekuppel har det saa rigt, og Maanen skinnede mellem Astenrøde og Morgenrøde. Det var Sommertid.

Og der gif Uger og der gif Dage. — Høstfolkene blanke Leer blinkede i Kornmarkerne, Ubletræets Grene boiede sig med røde og gule Frugter; Humlen dustede deiligt og hang i store Knopper og under Hasjebuskene, hvor Rødderne sad i svære Kløvsjer, hvilete Mand og Viv, Sommeren med sin alvorsfulde Dvinde.

„Hvilken Rigdom!“ sagde hun, „rundtom Velsignelse, hjemligt og godt, og dog, jeg veed ikke selv, jeg længes efter — Hvile, — No! jeg veed ikke Ordet derfor! — Nu pløie de alt igjen paa Marken! Mere og altid Mere ville Menneskene vinde! — See Storkene komme i Flokke og gaae i Afstand efter Ploven; Ægyptens Fugl, som bar os gjennem Lusten! Husker Du, da vi begge som Børn kom herind i Nordens Lande? — Blomster bragte vi, deiligt Solskin og grønne Skove, dem har nu Vinden faret ilde med, de brunes og mørknes, som Sydens Træer, men bærer ikke, som de, gyldne Frugter!“

„Dem vil Du see?“ sagde Sommeren, „saa glæd Dig da!“ og han løstede sin Arm og Skovens Blade farvedes med Rødt og med Guld, der kom en Farvepragt over alle Skove; Rosenhækken skinnede med ildrøde Hyben, Hyldegrenene hang med store,

tunge, jortebrune Bær, de vilde Kastanier faldt modne ud af de jortegronne Skaller, og inde i Skoven blomstrede Violerne anden Gang.

Men Aarets Dronning blev mere og mere stille, mere bleg. „Det lugter foldt!“ sagde hun, „Natten har vaade Taager! — jeg længes efter — Barndomslandet!“ —

Og hun saae Storkene flyve bort, hver een! og hun strakte Hænderne efter dem. — Hun saae op til Røderne, der stode tomme, og der vorte op i een den langstilkede Kornblomst og i en anden den gule Ribise, som om Røden kun var til som Værn og Gjærde om den; og Spurvene kom derop.

„Pip! hvor er Herstabet blevet af! de kan nok ikke taale at det blæser paa dem, og saa er de taget ud af Landet! Lykke paa Rejsen!“

Og mere og mere gul blev Skovens Blade og Røvd faldt paa Røvd, Efteraarets Storme susse, det var seent paa Høstens Tid. Og paa det gule Røvfald laae Aarets Dronning og saae med milde Bine mod den blinkende Stjerne, og hendes Huusbond stod hos hende. Et Vindstød hvirvlede i Røvet — det faldt igjen, da var hun horte, men en Sommerfugl, Aarets sidste, fløi gjennem den kolde Luft.

Og de vaade Taager kom, den iisnende Blæst og de mørke, længste Nætter. Aarets Drot stod med sneehvidt Haar, men han vidste det ikke selv, han troede at det var Sneesnoffene, som faldt fra Skyen; et tyndt Sneelag laae hen over den grønne Mark.

Og Kirkeklokkerne ringede til Juletid.

„Fødselsklokkerne ringe!“ sagde Aarets Drot, „snart fødes det nye Herster-Bær; og jeg faaer Hvile, som hun! Hvile i den blinkende Stjerne!“

Og i den friske grønne Granskov, hvor Sneen laae, stod Jule-Engelen og indviiede de unge Træer, der skulde til dens Fest.

„Glæde i Stuen og under de grønne Grene!“ sagde Narets gamle Drot, Uger havde ældet ham til sneehvid Gubbe; „det stunder for mig til Hvile, Narets unge Bar faaer nu Krone og Scepter.“

„Dg Magten er dog din!“ sagde Jule-Engelen, „Magten og ikke Hvilen! Lad Sneen ligge varmende hen over den unge Sød! lær at bære det, at en Anden hylbes og Du dog er Hersker, lær at være glemt og dog at leve! din Friheds Time kommer, naar Vaaren kommer!“

„Naar kommer Vaaren?“ spurgte Vinteren.

„Den kommer naar Storken kommer!“

Dg med hvide Lokker og sneehvidt Skjæg sad Vinteren i is-kold, gammel og hviet, men stærk, som Vinterstormen og Isens Magt, høit paa Banskens Sneedrive og saae mod Syd, som Vinteren forud havde sidet og seet. — Isen knagede, Sneen knirkede, Skitelsøberne svang sig paa de blanke Søer, og Ravnne og Krager toge sig godt ud paa den hvide Grund, ingen Vind rørte sig. Dg i den stille Luft knyttede Vinteren Hænderne, og Isen blev Favne tyk mellem Landene.

Saa kom igjen Spurvne fra Byen og spurgte: „Hvem er den gamle Mand derhenne?“ Dg Ravnne sad der igjen, eller en Søn af ham, som er lige det samme, og den sagde dem: „det er Vinteren! den gamle Mand fra det forrige Aar. Han er ikke død, som Almanaken siger, men Formynder for Vaaren, som kommer!“

„Naar kommer Vaaren!“ sagde Spurvne, „saa faae vi god Tid og bedre Regimente! det gamle duede ikke.“

Dg i stille Tanker nikkede Vinteren til den bladløse, sorte Skov, hvor hvert Træ viste Grenenes deilige Form og Bøining; og under Vinterblundet sænkede sig Skyernes iskolde Taager, — Herskeren drømte om sin Ungdoms og sin Manddoms Tid, og ved Dagningen stod hele Skoven deilig med

Nimfrost, det var Vinterens Sommerdrøm; Solskinnet drysfede Nimfrost fra Grenene.

„Naar kommer Vaaren?“ spurgte Spurbene.

„Vaaren!“ Iød det som Echo fra de Banker, hvor Sneen laae. Og Solen flinnede mere og mere varm, Sneen smeltede, Fuglene quiddrede: „Vaaren kommer!“

Og høit gjennem Luften kom den første Stork, den anden fulgte; et deiligt Barn sad paa Ryggen af hver, og de dalede ned paa den aabne Mark og de kysede Jorden, og de kysede den gamle, stille Mand, og som Moses paa Bjerget, svandt han, baaret af Ekhyaaen.

Narets Historie var endt.

„Det er meget rigtigt!“ sagde Spurbene, „og det er ogsaa meget kjent, men det er ikke efter Almanaken og saa er det galt!“

Verdens deiligste Rose.

Der var en mægtig Dronning, i hvis Have fandtes de deiligste Blomster for enhver af Narets Lider og fra alle Verdens Lande, men især var det Roserne, som hun elskede, og derfor havde hun af disse de meest forskjellige Arter, ligesom den vilde Hæk med de æbleduftende grønne Blade til Provences skønneste Rose, og de vorte opad Slottets Mure, slyngede sig om Søilerne og Vinduesfarmene, ind i Gangene og henad Loftet i alle Sale; og Roserne verledte i Duft, Form og Farve.

Men Sorg og Bedrøvelse boede herinde; Dronningen laae paa sin Sotteseng og Lagerne forkyndte, at hun maatte døe.

„Der er dog en Frelse for hende!“ sagde den Blæste

iblandt dem. „Bring hende Verdens deiligste Rose, den, der er Udtrykket af den høieste og reneſte Kjærlighed; kommer den for hendes Dine, før de briſte, da døer hun ikke.“

Og Unge og Gamle kom rundt om fra med Roſer, de deiligſte der blomſtrede i hver Have, men de Roſer var det ikke; fra Kjærlighedens Urtegaard maatte Blomſten hentes; men hvilken Roſe der var Udtrykket af den høieste, den reneſte Kjærlighed?

Og Skjaldene ſang om Verdens deiligſte Roſe, hver nævnede ſin. Og der gik Bud vidt om Land til hvert Hjerter, der slog i Kjærlighed, der gik Bud til hver Stand og hver Alder.

„Ingen har endnu nævnet Blomſten!“ ſagde den Wiſe. „Ingen har peget hen paa det Sted hvor den fremsprang i ſin Herlighed. Ikke er det Roſerne fra Romeo og Julies Kiſte eller fra Valborgs Grav, ſkjøndt de Roſer ville altid duſte gjennem Sagn og Sange, det er ei Roſerne, ſom ſkyde frem fra Winkelrieds blodige Landſer, fra Blodet, der helligt vælder ud fra Heltenſ Bryſt i Døden for Fædrelandet, ſkjøndt ingen Død er mere ſød, ingen Roſe rødere end dette Blod, der da flyder. Ei heller er det hiin Underblomſt, for hvis Pleie Manden i Aar og Dage, i lange ſøvnløſe Natter, i den eenſomme Stue, hengiver ſit friſte Liv, Wiſenſkabens magiſke Roſe!“

„Jeg veed, hvor den blomſtrer!“ ſagde en lykſalig Moder, der med ſit ſpæde Barn kom til Dronningens Leie. „Jeg veed, hvor Verdens deiligſte Roſe findes! Den Roſe, der er Udtrykket af den høieste og reneſte Kjærlighed. Den blomſtrer paa de blufſende Kinder af mit ſøde Barn, naar det ſtyrket af Sønnen ſlaaer Vinene op og leer imod mig med hele ſin Kjærlighed!“

„Deilig er den Roſe, men en deiligere findes der!“ ſagde den Wiſe.

„Ja, langt ſkønnere!“ ſagde en af Dvinderne. „Jeg har ſeet den, en mere op høiet hellig Roſe blomſtrer der ikke, men den var bleg, ſom Thee-Roſens Blade; paa Dronningens Kinder

saae jeg den; hun havde lagt sin kongelige Krone og gif selv i den lange, sorgfyldte Nat med sit syge Barn, græd over det, kyskede det og bad til Gud en Bøn for det, som en Moder beder i Angestens Time!"

"Hellig og vidunderlig i sin Magt er Sorgens hvide Rose, men dog er det ikke den!"

"Nei, Verdens deiligste Rose saae jeg foran Herrens Alter," sagde den fromme, gamle Biskop. "Jeg saae den lyse, som en Engels Aasyn viste sig. De unge Piger gif til Naderens Ord, fornæbde deres Daabs Pakt, og der blussede Roser og der blegnede Roser paa de friske Kinder; en ung Pige stod der; hun saae med hele Sjælens fulde Reenhed og Kjærlighed op mod sin Gud; det var Udtrykket af den rene og den høieste Kjærlighed!"

"Velsignet være den!" sagde den Vise, "dog ingen af Eder har endnu nævnet Verdens deiligste Rose."

Da traadte ind i Stuen et Barn, Dronningens lille Søn; Taarerne stode i hans Dine og paa hans Kinder; han bar en stor opslagen Bog, dens Vind var af Floiel og med store Sølvhægter.

"Moder!" sagde den Lille, "O, hør dog hvad jeg har læst!" og Barnet satte sig ved Sengen og læste af Bogen om ham, der hengav sig selv til Korsets Død for at frelse Menneskene, selv de usødte Slægter. "Større Kjærlighed gives der ikke!"

Og der gif et Rosenstjær over Dronningens Kinder, hendes Dine bleve saa store, saa klare, thi hun saae fra Bogens Blade løfte sig Verdens deiligste Rose, Billedet af den, som fremsprang fra Christi Blod paa Korsets Træ.

"Jeg seer den!" sagde hun. "Aldrig dør Den, som seer den Rose, den deiligste paa Jorden!"

Et Billede fra Castelsvolden.

Det er Efteraar, vi staae paa Castelsvolden og see ud over Havet paa de mange Skibe og paa den svenske Kyst, der løfter sig høit i Aftenens Solskin; bagved os gaaer Volden brat nedad; der staae prægtige Træer, det gule Løv falder fra Grenene; dernede ligge skumle Huse med Træpalisader, og indenfor, hvor Skildevagten gaaer, er saa snevert og skummelt, men endnu mørkere er der bag det gitterede Gul; der sidde fangne Slaver, de værste Forbrydere.

En Straale fra den nedgaaende Sol falder ind i det nøgne Kammer. Solen skinner paa Onde og paa Gode! Den mørke, barske Fange seer med et hæsligt Blik paa den kolde Solstraale. En lille Fugl flyver mod Gitteret. Fuglen synger for Onde og for Gode! den synger et kort „Quivit,“ men bliver siddende, slaaer med Vingen, piller en Fjer af den, lader de andre Fjer bruse om Halsen — og den onde Mand i Lænker seer derpaa; et mildere Udtryk gaaer over det hæslige Ansigt; en Tanke, som han ikke selv gjør sig tydelig, skinner frem i hans Bryst, den er beslægtet med Solstraalen gennem Gitteret, beslægtet med Duften af Violerne, som om Foraaret vore saa rigt udenfor. Nu lyder Jægernes Musik, saa liflig og stærk. Fuglen flyver fra Fængens Gitter, Solstraalen forsvinder og der er mørkt inde i Kammeret, mørkt i den onde Mand's Hjerte, men Solen har dog skinnet derind, Fuglen sjunget derind.

Bliv ved, I smukke Jægerhornetstoner! Aftenen er mild, Havet speilglat og stille.

Paa den yderste Dag.

Den helligste Dag her blandt alle Livets Dage er den, vi døe paa; det er den yderste Dag, den hellige, store Forvandlings Dag. Har Du rigtigt, alvorstfuldt tænkt over denne mægtige, visse, sidste Time her paa Jorden?

Der var en Mand, en strengt Troende, som han kaldtes, en Stridsmand for Ordet, der var ham en Lov, en nidkær Tjener af en nidkær Gud. — Døden stod nu ved hans Seng, Døden med det strenge, himmelske Ansyn.

„Timen er kommen, Du skal følge mig!“ sagde Døden og rørte med sin iisfcolde Finger hans Hænder, og de iisnede, Døden berørte hans Pande, derpaa hans Hjerte, og det brast derved og Sjælen fulgte Dødsengelen.

Men i de faa Secunder forud, mellem Indvielsen fra Fod til Pande og Hjerte, gik som et Havs store, tunge Bølger, Alt hvad Livet havde bragt og vaft, henover den Døende. Saaledes seer man med eet Blik ned i det svimlende Dyb og omfatter i eet Tankelyn, den umaadelige Vei; saaledes seer man med eet Blik, i een Sum, den tallose Stjernevrimmel, kjendende Kloder og Verdner i det vide Rum.

I et saadant Dieblif gyser den forfærdede Synder og har Intet at helde sig til, det er, som sank han ud i en uendelig Tomhed! — Men den Fromme holder sit Hoved til Gud og giver sig, som Barnet, hen i „din Villie stee med mig!“

Men den Døende havde ikke Barnets Sind, han følte, han var Mand; han gjøs ikke, som Synderen, han vidste, han var den rette Troende. Paa Religionens Former i al deres Streng-
hed havde han holdt; Millioner, vidste han, maatte gaae den brede Vei til Fordømmelsen; med Sværd og med Ild kunde han have ødelagt deres Legemer her, som alt deres Sjæl var det og

altid vilde blive det —! hans Vei var nu mod Himlen, hvor Naaden aabnede ham Porten, Naaden, den lovede.

Og Sjælen gik med Dødsengelen, men eengang endnu saae den hen til Leiet, hvor Støv billedet laae i den hvide Klædstjorte, et fremmed Aftryk af dens Jeg. — Og de fløi, og de gik — det var som i en mægtig Hal og dog som i en Skov; Naturen var befaaret, udspændt, opbundet og sat i Række, kunstiggjort, som de gamle franske Haver; her var Masterade.

„Det er Mennekelivet!“ sagde Dødsengelen.

Alle Stikfælsers saaes mere eller mindre fornummede; det var ikke de ædleste eller mægtigste just alle de, som gik i Glæde og Guld, det var ikke de laveste og ringe Alle, der gik i Fattigfolks Kjole. — Det var en underlig Masterade, og især ganske egent var det at see, hvorledes de Allesammen under deres Klædning skjulte omhyggelig Noget for hverandre; men den Ene sled i den Anden, at det kunde blive synligt, og da saae man Hovedet af et Dyr stikke frem; hos Een var det en grinende Abbe, hos en Anden en fæl Gedebuk, en klam Slange eller mat Fisk.

Det var Dyret, som vi Alle bære paa, Dyret, som er voret fast i Menneket, og det hoppede og det sprang og vilde frem, og hver holdt Klæderne tæt om det, men de Andre rev tilside og raabte: „Seer Du! see! Det er ham! det er hende!“ og den Ene blottede den Andens Glendighed.

„Og hvad var Dyret hos mig!“ spurgte den vandrende Sjæl; og Dødsengelen pegede hen for sig paa en stolt Stikkelse, og om dens Hoved viste sig en broget Glorie med skinnende Farver, men ved Mandens Hjerte skjulte sig Dyrets Fodder, Paafuglens Fodder; Glorien var kun Fuglens brogede Hale.

Og som de vandrede frem, streg store Fugle fælt fra Træernes Grene; med lydelige Mennekestemmer streg de: „Du Døds-Vandrer, huffer Du mig!“ — det var alle de onde Tanker og

Begjæringer fra hans Livs Dage, som raabte til ham: „huffer Du mig!“ —

Og Sjælen gjes et Dieblif, thi den kjendte Stemmerne, de onde Tanker og Begjæringer, der traadte op som Thingsvidner.

„I vort Kjød, i vor onde Natur boer intet Godt!“ sagde Sjælen, „men Tankerne hos mig bleve ikke til Gjærninger, Verden har ikke seet den onde Frugt!“ og han skyndte sig end mere, for snart at komme bort fra de fæle Strig, men de store, sorte Fugle omsvævede ham i Kredse og skreg og skreg, som skulde det høres over al Verden; og han sprang som den jagede Hind, og ved hvert Trin stødte han Foden mod skarpe Flintesteen, og de skar hans Fodder og det smertede ham. „Hvor komme disse skarpe Stene her? Som visstent Løv ligge de hen over Jorden!“

„Det er hvert uforsigtigt Ord, Du lod falde, og som saarede din Næstes Hjerte langt dybere, end Stenene nu saare din Fod!“

„Det tænkte jeg ikke over!“ sagde Sjælen.

„Dømmer ikke, saa skulde I ikke dømmes!“ klang det gjennem Luften.

„Alle have vi syndet!“ sagde Sjælen og løftede sig atter. „Jeg har holdt Loven og Evangeliet, jeg har gjort, hvad jeg kunde gøre, jeg er ikke som de Andre!“

Og de stode ved Himlens Bort, og Engelen, Indgangens Bevogter, spurgte: „Hvo er Du? Siig mig din Ero og viis mig den i dine Gjærninger!“

„Jeg har strengt opfyldt alle Bud! jeg har ydmyget mig for Verdens Dine, jeg har hadet og forfulgt det Onde og de Onde, de, som gaae den brede Vej til den evige Fordømmelse, og jeg vil det endnu, med Ild og med Sværd, dersom jeg mægter det!“

„Du er altsaa en af Mahomedes Bekjendere!“ sagde Engelen.

„Jeg! — Aldrig!“

„Hvo, som griber til Sværdet, skal omkomme ved Sværdet, siger Sønnen! hans Tro har Du ikke. Er Du maaskee en Israels Søn, der med Moses siger: Die for Die og Land for Land! en Israels Søn, hvis nidkjære Gud er kun dit Folks Gud!“

„Jeg er Christen!“

„Det kjender jeg ikke i din Tro og dine Gjerninger. Christi Lære er Forsoning, Kjærlighed og Naade!“

„Naade!“ klang det gennem det uendelige Rum, og Himlens Port aabnede sig, og Sjælen svævede mod den aabne Herlighed.

Men Lyset, der udstrømmede, var saa blendende, saa gennemtrængende, at Sjælen veg tilbage, som for et draget Sværd; og Tonerne klang saa bløde og gribende, ingen jordisk Tunge kan udſige det, og Sjælen bævede og høiede ſig dybere og altid dybere, men den himmelfke Klarhed trængte ind i den, og da følte og fornam den, hvad den aldrig før ſaaledes havde følt, Byrden af ſin Hovmod, ſin Haardhed og Synd. — Det blev ſaa klart indeni den.

„Hvad Godt jeg gjorde i Verden, det gjorde jeg, fordi jeg ikke kunde anderledes, men det Onde — — det var af mig ſelv!“

Og Sjælen følte ſig blendet af det rene himmelfke Lys, af mægtig ſant den, ſaaledes ſyntes det, dybt, rullet i ſig ſelv; nedtynget, umoden for Himmeriges Rige, og i Tanken om den ſtrænge, den retfærdige Gud, vovede den ikke at udftamme: „Naade!“

— Og, da var Naaden der, den ikke ventede Naade. —

Guds Himmel var i hele det uendelige Rum, Guds Kjærlighed gennemſtrømmede den i uudtømmelig Fylde.

„Hellig, herlig, kjærlik og evig vorde Du, Menneſteſjæl!“

Klang det og sang det. Og Alle, Alle stulle vi paa vort Jord-
 livs yderste Dag, som Sjælen her, bære tilbage for Himmeriges
 Glæde og Herlighed, høie os dybt, ydmyge nedsyntende og dog
 baarne af hans Kjærlighed, hans Naade, holdes oppe, svævende
 i nye Baner, luttrede, ædlere og bedre, mere og mere nærme os
 Lysets Herlighed, og styrket ved ham mægte at stige ind i den
 evige Klarhed.

Det er ganske vist!

"Det er en frygtelig Historie!" sagde en Høne, og det omme i
 den Kant af Byen, hvor Historien ikke var passeret. "Det er
 en frygtelig Historie i Hønseshuset! jeg tør ikke sove alene inat!
 det er godt at vi ere Mange sammen paa Hjalet!" — Og saa
 fortalte hun, saa at Fjedrene reiste sig paa de andre Høns og
 Hanen lod Kammen falde. Det er ganske vist!

Men vi ville begynde med Begyndelsen, og den var i den
 anden Kant af Byen i et Hønseshuus. Solen gik ned og Hønsene
 fløi op; een af dem, hun var hvidfjedret og lavbenet, lagde sine reg-
 lementerede Vg og var, som Høne, respectabel i alle Maader: idet
 hun kom til Hjals, pillede hun sig med Næbet, og saa faldt der
 en lille Fjeder af hende.

"Der gik den!" sagde hun, "jo mere jeg piller mig, des-
 deiligere bliver jeg nok!" Og det var nu sagt i Munterhed, for
 hun var det muntre Sind mellem de Høns, iøvrigt, som sagt,
 meget respectabel; og saa sov hun.

Mørkt var det rundtom, Høne sad ved Høne og den, som
 sad hende nærmest, sov ikke; hun hørte og hun ikke hørte, som
 man jo skal i denne Verden, for at leve i sin gode Rolighed;

men sin anden Naboerſke maatte hun dog ſige det: „hørte Du hvad her blev ſagt? Jeg nævner Ingen, men der er en Høne, ſom vil plukke ſig, for at ſee godt ud! var jeg Hane, jeg vilde foragte hende!“

Og lige ovenover Hønsene ſad Uglen med Ugle-Mand og Ugle-Børn; de have ſkarpe Drer i den Familie, de hørte hvert Ord, ſom Nabo-hønen ſagde, og de rullede med Vinene og Ugle-Mo'er viſtede ſig med Vingerne: „Hør høre ikke efter! men I hørte ſagtens hvad der blev ſagt? Jeg hørte det med mine egne Drer, og man ſkal høre Meget før de falde af! Der er en af Hønsene, ſom i den Grad har glemmt, hvad der ſtifter ſig en Høne, at hun ſidder og piller alle Fjedrene af ſig og lader Hanen ſee paa det!“

„Prenez garde aux enfants!“ ſagde Ugle-Fader, „det er ikke Noget for Børnene!“

Jeg vil dog fortælle Gjenbo-Ugle det! det er ſaadan en agtværdig Ugle i Omgang!“ og ſaa fløi Mutter.

„Hu-hu! uhuh!“ tudede de begge To og det lige ned i Gjenboens Dueſlag til Duerne. „Har I hørt det! har I hørt det! uhuh! der er en Høne, ſom har plukket alle Fjedrene af ſig for Hanens Skyld! hun fryſer ihjel, om hun ikke er det, uhuh!“

„Hvor? Hvor?“ kurrede Duerne!

„I Gjenboens Gaard! jeg har ſaa godt ſom ſelv ſeet det! det er næſten en upaſſende Hiſtorie at fortælle! men det er ganſke viſt!“

„Troer, troer hvert evige Ord!“ ſagde Duerne, og kurrede ned til deres Hønsagaard: „der er en Høne, ja der er Comme der ſige, at der er to, ſom have plukket alle Fjedrene af ſig, for ikke at ſee ud ſom de andre og ſaaledes vække Hanens Opmærſomhed. Det er et voveligt Spil, man kan forkiøle ſig og døe af Feber, og de ere døde begge To!“

„Vaagn op! vaagn op!“ galede Hanen og fløi op paa Plankværket, Sønnen sad ham endnu i Dinene, men han galede alligevel: „Der er tre Høns døde af ulykkelig Kjærlighed til en Hane! de havde plukket alle Fjedrene af sig! det er en fæl Historie, jeg vil ikke beholde den, lad gaae videre!“

„Lad gaae videre!“ peb Slagermusene, og Hønsene klukkede og Hanerne galede: „lad gaae videre! lad gaae videre!“ og saa foer Historien fra Hønseluus til Hønseluus og tilsidst tilbage til Stedet, hvorfra den egentlig var gaaet ud.

„Der er fem Høns,“ hed det, „som alle have plukket Fjedrene af sig, for at vise, hvem af dem der var blevet magrest af Kjærestesorg til Hanen, og saa hakkede de hinanden tilblods og faldt døde ned, til Skam og Skjændsel for deres Familie og til stort Tab for Eieren!“

Og Hønen, som havde mistet den løse, lille Fjeder, kjendte naturligtvis ikke sin egen Historie igjen, og da hun var en respectabel Høne, saa sagde hun: „Jeg foragter de Høns! men der er flere af den Slags! Sligt skal man ikke fortie, og jeg vil gjøre mit til, at den Historie kan komme i Avisen, saa gaaer den Landet over; det har de Høns fortjent og Familien med!“

Og det kom i Avisen og det blev trykt og det er ganske vist: en lille Fjeder kan nok blive til fem Høns!

Svanereden.

Mellem Østersøen og Nordhavet ligger en gammel Svanerede og den kaldes Danmark; i den er født og fødes Svaner, hvis Navne albrig skulle døe.

I Oldtiden fløi en Svaneflok herfra hen over Alperne ned

til Mai-Landets grønne Sletter, hvor der var deilig at boe; Ewaneflokken kaldes Longobarder.

En anden Skare, med skinnende Bjedre og trofaste Dine svang sig ned mod Byzanz, satte sig der om Keiserens Throne og udbredte sine store, hvide Vinger som Skjolde, for at beskyærne ham. Den fik Navnet Bæringer.

Der løb fra Frankriges Kyst et Angestens Skrig for de blodige Ewaner, der med Ild under Vingen kom fra Norden og Folket bad: „fri os Gud fra de vilde Normanner!“

Paa Englands engfriske Grønsvær ved den aabne Strand stod den danske Ewane med tredobbelt Konge-Krone paa Hovedet, sit gyldne Scepter strakte den hen over Landet.

I Knæ bøiede Hedningerne sig paa Pommerns Kyster, og de danske Ewaner kom med Korsets Flag og med draget Sværd.

Det var i de ældgamle Dage! siger Du.

Ogsaa nærmere vor Tid blev seet mægtige Ewaner flyve ud fra Neden.

Det lyfte gennem Lusten, det lyfte hen over Verdens Lande, Ewanen spredte ved sine stærke Vingeflag den dæmrende Taage, og Stjernehimlen blev mere synlig, det var som om den kom Jorden nærmere; det var Ewanen Tycho Brahe.

„Ja, den Gang!“ siger Du, „men nu i vore Dage!“ Da saae vi Ewane flyve ved Ewane i herlig Flugt. En lod sin Vinge glide hen over Guld-Harpens Strænge og det klang gennem Norden, Norges Fjelde løftede sig høiere i Oldtids Sollys; det susede i Gran og i Birk; Nordens Guder, Helte og ædle Dvinder viste sig i den dybe, mørke Skovgrund.

Vi saae en Ewane flaae med Vingen mod Marmor-Fjeldet, saa at det brast og de i Stenen bundne Skjønheds Skiffelser skred frem ved solklar Dag, og Menneffene rundt om i Landene løftede deres Hoveder for at see disse mægtige Skiffelser.

Vi saae en tredie Ewane spinde Lanketraaden, der fæstes

nu fra Land til Land, rundt om Jorden, saa at Ordet flyver med Lynets Fart gennem Landene.

Vor Herre har kjær den gamle Svanerede mellem Østersø og Nordhav. Lad mægtige Fugle kun komme gennem Luften for at sønderrive den: „Det skal ei stee!“ Selv de duunløse Unger stille sig i Kredss paa Neden's Kant, det have vi seet, de lade sig hugge i det unge Bryst, saa deres Blod flyder, de slaae med Næb og med Klo.

Arhundreder ville endnu gaae hen, Svaner flyve fra Neden, sees og høres rundt om i Verden, før den Tid kommer, at der i Mand og Sandhed skal kunne siges: „det er den sidste Svane, den sidste Sang fra Svanereden!“

Et godt Humeur.

Efter min Fader har jeg faaet den bedste Arvepart, jeg har faaet et godt Humeur. Og hvem var min Fader? Ja, det kommer nu ikke Humeuret ved! han var livlig og trivelig, fed og rund, hans Ydre og Indre ganske i Strid med hans Embede. Og hvad var hans Embede, hans Stilling i Samfundet? Ja, skulde det skrives ned og trykkes lige i Begyndelsen af en Bog, saa er det rimeligt at flere, naar de læste det, lagde Bogen tilside og sagde, det seer mig saa uhyggeligt ud, jeg skal ikke have af den Slags. Og dog var min Fader hverken Rakker eller Skarpretter, tvertimod, hans Embede bragte ham tidt i Spidsen for Stadens allerhæderligste Mand, og han var der ganske i sin Ret, ganske paa sin Plads; han maatte være forrest, foran Bispen, foran Prindsen af Blodet — og han var forrest — — han var Liigvogns-Rudst!

Nu er det sagt! og det kan jeg sige, at naar man saae min Fader sidde der høit, foran paa Dødens Omnibus, isert sin lange side, forte Kappe, og med den sortbestrækkede trekantede Hat paa Hovedet, og dertil saae hans Ansigt, der livagtigt var, som man aftegner Solen, rundt og leende, saa kunde man ikke tænke paa Sorg og Grav; det Ansigt sagde: „det gjør ikke Noget, det bliver meget bedre, end man troer!“

See, fra ham har jeg mit gode Humeur og den Vane, jævnlig at gaae ud paa Kirkegaarden; og det er meget fornuftigt, naar man kun kommer der med et godt Humeur, — og saa holder jeg Adresseavisen, ligesom ogsaa han gjorde.

Jeg er ikke ganske ung, — jeg har hverken Kone, Børn eller Bibliothek, men som sagt, jeg holder Adresseavisen, den er mig nok, den er mig det bedste Blad, og det var den ogsaa for min Fader; den gjør sit gode Gavn og har Alt hvad et Menneske behøver at vide: hvem der prædiker i Kirkerne og hvem der prædiker i de nye Bøger! hvor man faaer Huus, Tjenestefolk, Klæder og Føde, hvem der „sælger ud“ og hvem der selv gaaer ud, og saa seer man saa megen Velgjørenhed og saa mange uskyldige Vers, der ikke gjør Noget! Ægteskab, der søges og Stævnemøder, som man indlader og ikke indlader sig paa; altsammen simpelt og naturligt! Man kan saamæn meget godt leve lykkeligt og lade sig begrave, ved at holde Adresseavisen — og saa har man ved sit Livs Ende, saa deilig meget Papir, at man kan ligge blødt paa det, dersom man ikke holder af at ligge paa Høvlspaaner.

Adresseavisen og Kirkegaarden, det er og var altid mine to meest aandsvækkende Spadserefarter, mine to meest velsignede Badeanstalter for det gode Humeur.

Enhver kan nu gaae ind i Adresseavisen; men gaae med mig paa Kirkegaarden, lad os komme der, naar Solen skinner og Træerne ere grønne; lad os gaae mellem Gravene! hver af

disse er som en lukket Bog med Ryggen opad, man kan læse Titelen, som siger hvad Bogen indeholder og siger dog Ingen-
ting; men jeg veed Bæst, veed den fra min Fader og fra mig
selv. Jeg har det i min Grabog, og det er en Bog, jeg
selv har gjort, til Nytte og Fornøielse; der ligge de Allesammen,
og endnu nogle flere!

Nu er vi paa Kirkegaarden.

Her, bag det hvidmalede Pinde-Gitter, hvor der indenfor
engang stod et Rosentræ, — nu er det borte, men en Smule Grig-
grønt fra Naboen's Grav strækker sin grønne Finger derind, for
dog at gjøre lidt Stads, — hviler en meget ulykkelig Mand, og
dog, da han levede, stod han sig godt, som man siger, havde sit
gode Udkomme, og lidt til, men han tog sig Verden for nær,
det vil sige Kunsten. Saa han en Aften i Theatret for at
nyde med sin hele Sjæl, saa var han reent fra det, naar bare
Maffinmesteren satte for stærkt et Lys i hver Kjæve paa Maas-
nen, eller Luft-Soffiten hang foran Couliæsen hvor den skulde
hænge bagved, eller der kom et Palmetræ paa Amager, Cactus
i Tyrol og Bøgetræer høit oppe i Norge! Kan det ikke være
lige eet og det samme, hvem tænker over Sligt! det er jo Co-
medie, og den skal man fornøie sig over. — Saa klappede Pu-
blicum for meget, saa klappede det for lidt. „Det er vaadt
Brænde,“ sagde han „det vil ikke fænge iasten!“ og saa vendte
han sig om for at see, hvad det var for Folk, og saa saae han
at de loe galt, loe paa Steder hvor de ikke skulde lee, og det
ærgrede han sig over og led ved og var et ulykkeligt Menneske,
og nu er han i Graven.

Her hviler en meget lykkelig Mand, det vil sige, en meget
fornem Mand af høi Byrd, og det var hans Lykke, thi ellers
var der aldrig blevet Noget af ham, men Alt er nu saa viseligt
indrettet i Naturen, at det er en Fornøielse at tænke derpaa.
Han gif broderet for og bag og var anbragt i Storstuen, som

man anbringer den kostelige, perlebroderede Klokkestreng, den har altid bag ved sig en god tyk Snor, der gjør Tjenesten; han havde ogsaa en god Snor bagved, en Substitut, der gjorde Tjenesten og gjør den endnu bag en anden ny, broderet Klokkestreng. Alting er nu saa viseligt indrettet, at man sagtens kan have et godt Humeur.

Her hviler, ja, det er nu saa meget sørgeligt —! her hviler en Mand, som i syv og tredstidstyve Aar havde tænkt paa at sige et godt Indfald; han levede alene for at faae et godt Indfald, og saa fik han virkelig eet, efter egen Overbeviisning, og blev saa glad at han døde i det, døde af Glæde over at have faaet det, og Ingen nød Gavn deraf, Ingen hørte det gode Indfald. Jeg kan nu tænke, at han ikke engang har No i sin Grav for det gode Indfald, thi sæt, at det var et Indfald, der maatte siges til Frokost, naar det skulde gjøre Virkning, og at han som Død kun kan, efter almindelig Mening, komme frem ved Midnat, saa passer ikke Indfaldet til Tiden, Ingen leer og han kan gaae i Graven igjen med sit gode Indfald. Det er en sørgelig Grav.

Her hviler en meget gjerrig Madame; mens hun levede, stod hun op om Natten og miavede, for at Naboerne skulde troe at hun holdt Rat; saa gjerrig var hun!

Her hviler en Frøken af god Familie! altid i Selskab skulde hun lade sin Sangstemme høre, og saa sang hun med: „mi manca la voce!“ det var den eneste Sandhed i hendes Liv!

Her hviler en Jomfru af en anden Slags! Naar Hjertets Kanarifugl begynder at skrige op, saa putter Fornuften Ringene i Ørene. Sejn-Jomfru stod i Ugtestands Glorie —! det er en Hverdagshistorie — men det er pent sagt. Lad de Døde hvile!

Her hviler en Enkesrue, der havde Svanesang i Munden,

og Ugle-Galde i Hjertet. Hun gik om i Familier paa Rov efter Næstens Mangler, ligesom i gamle Dage „Politivennen“ gik om for at finde et Rendessteensbræt, som ikke var der.

Her er en Familiebegravelse; hvert Led af den Slægt holdt saadan sammen i Troen, at om hele Verden og Alvisen sagde: „saaledes er det!“ og da den lille Søn kom fra Skolen og sagde: „jeg har hørt det paa den Maade!“ saa var hans Maade den eneste rigtige, for han var af Familien. Og vist er det, at traf det sig saa, at Familiens Gaardhane galede ved Midnat, saa var det Morgen, om endog saa Bægteren og alle Byens Uhre sagde, det er Midnat.

Den store Goethe slutter sin „Faust“ med, at den „kan fortsættes,“ det kan ogsaa vor Vandring herud paa Kirkegaarden; her kommer jeg tidt! gjør En eller Anden af mine Venner eller Ikke-Venner mig det for broget, saa gaaer jeg herud, op søger en Grønsværs-Blads og indvier den til ham eller hende, hvem jeg vil have begravet, og saa begraver jeg dem strax, saa ligge de der døde og magtesløse, indtil de som nye og bedre Mennesker vende tilbage. Deres Liv og Levnet, seet fra min Side, skriver jeg ind i min Gravgang, og saaledes skulde alle Mennesker bære sig ad, ikke ærgre sig, naar Nogen gjør dem det for galt, men strax begrave dem, holde paa sit gode Humeur og paa Adresse-avisen, dette af Folket selv skrevne Blad, tidt med paaholdt Pen.

Kommer den Tid, at jeg selv med mit Livshistorie skal indbindes i Graven, saa sæt som Indskrift:

„Et godt Humeur!“

Det er min Historie.

Hjertesorg.

Det er egentligt en Historie i to Dele, vi her komme med; første Deel kunde gjerne være borte, — men den giver Forkundskab, og de ere nyttige!

Vi opholdt os inde i Landet paa en Herregaard, og saa traf det sig, at Herstabet der, for en Dagstid, tog bort. Da kom der fra nærmeste Kjøbstad en Madame, hun havde sin Moppe med og kom for, som hun sagde, at man skulde tage „Actier“ i hendes Garveri. Sine Papirer havde hun med, og vi raadede hende, at flaae en Convolut om dem og uden paa at skrive Gaardeierens Adresse: „Generalkrigskommissair, Ridder, etcetera.“

Hun hørte paa os, hun tog Pennen, standsede, og bad os om at gjentage Udkriften, men langsomt. Vi gjorde det, og hun skrev; men midt i „Generalkrigs“ blev hun staaende, sukede og sagde: „jeg er kun et Fruentimmer!“ Moppen havde hun sat paa Gulvet, mens hun skrev, og han knurrede; han var jo ogsaa taget med for sin Fornøielse og Sundheds Skyld, og saa skal man ikke sættes paa Gulvet. Braknæse og Flesterhyg var hans Udvortes.

„Han bider ikke!“ sagde Madamen, „han har ingen Tænder. Han er ligesom Lem af Familien, trofast og arrig, men dette er han tirret til af mine Børnebørn; de lege Bryllup, og saa vil de have ham til at være Brudepige, og det anstrenger ham, det gamle Skind!“

Og hun afleverede sine Papirer og tog Moppen paa Armen. Det er første Deel — som nok kunde undværes!

„Moppen døde!“ det er anden Deel.

Det var en Ugestid efter; vi kom til Kjøbstaden og tog ind paa Gjestgiverstedet. Vore Binduer vendte ud til Gaarden,

der ved et Plankværk var deelt i to Dele; i den ene her hang Skind og Huder, raae og barkede; her stod alle Materialer til et Garveri, og det var Enkens. — Moppen var død i denne Morgen og begravet her i Gaarden; Enkens Børnebørn, det vil sige Garverenkens, for Moppen havde ikke været gift, flappede Graven til, og det var en deilig Grav, det maatte være en Fornøjelse at ligge der.

Graven var indhegnet med Potteflaar, og bestrøet med Sand; øverst paa den havde de sat en halv Al-Blaske med Halsen op, og det var slet ikke allegorisk.

Børnene dansede rundt om Graven, og den ældste af Drengene, en practisk Ungling paa syv Aar, foreslog, at der skulde være en Udstilling af Moppens Grav og det for Alle fra Strædet; Afgangen maatte betales med en Seleknep, det var Noget enhver Dreng havde, og han ogsaa kunde levere for Smaapigerne; og det Forslag blev eenstemmigt antaget.

Og alle Børn fra Strædet og Bagstrædet med kom og gav deres Knap; der vare Mange, der kom til at gaae med een Sele den Eftermiddag, men saa havde man seet Moppens Grav, og det var nok saa Meget værd.

Men udenfor Garvergaarden, tæt op til Laagen der, stod en lille pjaltet Unge, saa yndigt skabt, med det deiligste krøllede Haar og Dine saa blaae og klare, at det var en Lyst; hun jagde ikke et Ord, hun græd ikke heller, men saae saa langt hun kunde, hver Gang Laagen aabnedes. Hun eiede ikke en Knap, vidste hun, og blev derfor sørgmodig staaende udenfor, stod der til de Alle havde seet af, og Alle vare gaaede bort; da satte hun sig ned, holdt de smaa brune Hænder for Dinene og brast i Grand; hun alene havde ikke seet Moppens Grav. Det var Hjertesorg og stor, som den Børnes tidt kan være det.

Vi saae det ovenfra — og ovenfra seet — denne, som mange af vore og Andres Sorger, — ja saa kunne vi lee af

dem! — det er Historien, og Den, som ikke forstaaer den, kan tage Actier i Enkens Garveri.

Alt paa sin rette Plads!

Det er over hundrede Aar siden!

Der laae bag Skoven ved den store Indsø en gammel Herregaard, og rundt om den var der dybe Grave, hvori vorte Dunhammere, Siv og Rør. Tæt ved Broen til Indfjersels-Borten stod et gammelt Piletræ, der hældede sig ud over Nørene.

Omme fra Huulveien løb Horn og Hestetrampen, og derfor skyndte den lille Gaasepige sig med at faae Gæssene tilside fra Broen, før Jagt-Selskabet kom galopperende; det kom i saadan en Fart, at hun gesvindt maatte springe op paa en af de høie Stene ved Broen, for ikke at blive redet overende. Halv Varn var hun endnu, fin og spinkel, men med et velsignet Udtryk i sit Ansigt og to rare, klare Dine; men det saae Herremanden ikke paa; i den flyvende Fart han kom, vendte han Bidsken i sin Haand, og af raa Lyftighed stødte han hende med Skafet lige for Brystet saa hun gik bag over.

„Alt paa sin rette Plads!“ raabte han, „i Skarnet med Dig!“ og saa loe han, det skulde nu være saa morsomt, og de Andre loe med; hele Selskabet gjorde Skrig og Skraal og Jagt-hundene gsjøede, det var rigtigt nok:

„Rige Fugl kommer jufende!“

— Gud veed hvor rig han var endda.

Den stakkels Gaasepige greb for sig, i det hun faldt, og fik fat i en af de nedhængende Pilegrene; ved den holdt hun sig oppe over Dyndet, og saasnart Herskab og Hunde vare vel inde

af Borten, arbeidede hun paa at komme op, men Grenen knækkede af ved Kronen, og Gaasepigens faldt tungt tilbage i Rørene, da i det samme en kraftig Haand ovenfra greb hende. Det var en vandrende Hofsekræmmer, som et Stykke borte havde seet til og skyndte sig nu med at komme hende til Hjælp.

„Alt paa sin rette Plads!“ sagde han i Spøg efter Herremanden og trak hende op paa det Tørrer; den afbrækkede Green stillede han hen mod Stedet, hvor den var knækket af, men „paa sin rette Plads,“ det gaaer ikke altid! og saa stak han Grenen ned i den bløde Jord, „groe om Du kan og fjær dem en god Fløite deroppe paa Gaarden!“ han undte Herremanden og hans en dygtig Spidsrods-Marsch; og saa gif han ind paa Herregaarden, men ikke op i Højsalen, dertil var han for ringe! ind til Holstene i Borgstuen kom han, og de saae paa hans Varer og kjøbsfog; men oppe fra Gildesbordet led Skraal og Brøl, der skulde være Sang, de kunde den ikke bedre. Der løb Patter og Hundehyl, der var stor Braadsen og Sviren; Viin og gammelt Ol skummede i Glas og Kruus, og Liv-Hundene aad med; eet og andet Bæst af dem blev af Junkerne kysset, efterat det først med den lange Drelap var tørret om Snuden. Hofsekræmmeren blev kaldt derop med sine Varer, men kun for at de kunde have deres Spads med ham. Vinen var gaaet ind og Forstanden ud. De heldte Ol i en Strømpe til ham, at han kunde drikke med, men ge-spindt! det var nu saa overordenligt snildt og til Griin. Hele Drift Dvæg, Bønder og Bøndergaarde bleve satte paa eet Kort og tabte.

„Alt paa sin rette Plads!“ sagde Hofsekræmmeren, da han igjen var vel udenfor Sodoma og Gomorra, som han kaldte det. „Den aabne Landevei, det er min rette Plads, deroppe var jeg slet ikke i mit Es.“ Og den lille Gaasepige nikkede til ham fra Markledet.

Dg der gif Dage og der gif Uger, og det viste sig, at den

afbrækkede Pilegreen, som Høsefræmmen havde stukket ned ved Vandgraven, holdt sig stadig frisk og grøn, ja at den skød endog nye Stod; den lille Gaasepige saae, at den maatte have sættet Rod, og hun glædede sig saa inderligt derover, det var hendes Træ, syntes hun.

Ja, med det gik det fremad, men med alt Andet paa Gaarden gik det svært tilbage ved Sviir og ved Spil; det er to Triller, som ikke ere gode at staae paa.

Der var ikke gaaet sex Uar, saa vandrede Herremanden med Pose og Stav, som fattig Mand, fra Gaarden og den blev kjøbt af en rig Høsefræmmen, og det var just ham, som havde været til Spot og Griin og var budt Al i en Strømpe; men Ærlighed og Driftighed, de give god Medbør, og nu var Høsefræmmen Herre paa Gaarden; men fra den Stund kom der aldrig Kortenspil der; „det er en slem Læsning,“ sagde han, „den kommer derfra, at da Fanden første Gang saae Bibelen, vilde han vrænge en efter, der skulde være ligesaadan, og saa opfandt han Kortenspillet!“

Den nye Herremand tog sig en Frue, og hvem var hun, det var den lille Gaasepige, som altid havde været skikkelig, from og god; og i de nye Klæder saae hun ud saa fin og kjon, som var hun født en fornem Jomfru. Hvorledes gik det til? Ja, det er for lang en Historie i vor travle Tid, men det gik til, og det Vigtigste kommer bagefter.

Beslignet og godt var der paa den gamle Gaard, Moder stod selv for det Indvendige og Fader for det Udvendige; det var ligesom Beslignelsen vældede frem, og hvor Velstand er, der kommer Velstand til Huse. Den gamle Gaard blev pudset og malet, Gravene rensede og Frugttræer plantede; venligt og godt saae der ud og Stuegulvet var blankt som et Spækkebræt. I den store Sal sad om Vinterastnerne Madamen med alle sine Piger og spandt Uldent og Linned; og hver Søndagsten læstes

der høit af Bibelen, og det af Justitsraaden selv, for han blev Justitsraad, Hofekammeren, men det var først paa hans meget gamle Dage. Børnene vorte til, — der kom Børn, — og alle bleve de vel oplærte, men de havde jo ikke lige gode Hoveder, saadan som det er i enhver Familie.

Men Pilegrenen udenfor var blevet til et heelt prægtigt Træ, der stod frit og ubeskaaret, „det er vort Stamtræ!“ sagde de gamle Folk, og det Træ skulde holdes i Agt og Ære! sagde de til Børnene, ogsaa til dem som ikke havde gode Hoveder.

Og nu var der gaaet hundrede Aar.

Det var i vor Tid; Søren var blevet til en Mose, og den gamle Herregaard var ligesom visket ud; der stod en aflang Byt Vand, med lidt Steensætning til Siden, det var Resten af de dybe Grave, og her stod endnu et prægtigt gammelt Træ, der helbede sine Grene, det var Stamtræet; det stod og viste, hvor smukt et Piletræ kan være, naar det faaer Lov til at skjotte sig selv. — Det var jo rigtignok revnet midt i Stammen, lige nede fra Roden og op til Kronen, Stormen havde dreiet det lidt, men det stod, og fra alle Rødder og Sprækker i det, hvor Vind og Veir havde lagt Muld-Jord, vorte Græs og Blomster! især overst, hvor de store Grene deelte sig, var der ligesom en heel lille hængende Have med Hindbær og Fuglegræs, ja endog-saa et lille bitte Kønnebærtræ havde der rodfæstet sig og stod saa slankt og flint midt oppe i det gamle Piletræ, der speilede sig i det sorte Vand, naar Vinden havde drevet Andemaden hen i et Hjørne af Vandpytten. — En lille Sti, hen over Hovmarken, førte tæt her forbi.

Høit paa Banken ved Skoven, med en deilig Udslgt, laae den nye Gaard, stor og prægtig, med Glasruder saa klare, at man skulde troe, at der slet ingen var. Den store Trappe ved Døren saae ud, som om den havde Usthuus paa af Roser og storbladede Planter. Græspletten var saa reen grøn, som

om hvert Straa blev seet efter Morgen og Aften. Inde i Saalen hang kostelige Malerier, og der stod med Silke og med Fløiel Stole og Sophaer, der næsten kunde gaae paa deres egne Been, Borde med blanke Marmorplader, og Bøger i Saffian og Guld-snit jo, det var rigtignok rige Folk, som boede her, det var fornemme Folk, her boede Baronens.

Det Ene svarede der til det Andet. „Alt paa sin rette Plads!“ sagde de ogsaa, og derfor var alle de Skilderier, som engang havde været til Stads og Hæder paa den gamle Gaard, nu ophængte i Gangen til Karlekammeret; rigtigt Skrammel var det, især to gamle Portraiter, det ene en Mand i rosenrød Kjole og med Paryk, det andet en Dame med pudret opsat Haar og en rød Rose i Haanden, men begge omgivne eens med en stor Krands af Pilegrene. Der var saa mange runde Huller i de to Billeder, og det kom af at de smaa Baroner altid gik og stød deres Hlitsbuer af paa de to gamle Folk. Det var Justitsraaden og Justitsraadinden, dem hele Slægten stammede ned fra.

„Men de er ikke rigtig af vor Familie!“ sagde en af de smaa Baroner. „Han var en Hofeskrammer og hun en Gaasestø. De vare ikke som Papa og Mama!“

Billederne vare noget daarligt Skrammel, og „Alt paa sin rette Plads!“ sagde man, og saa kom Oldefa'er og Oldemo'er paa Gangen til Karlekammeret.

Præstefønnen var Huuslærer der paa Gaarden; han gik en Dag med de smaa Baroner og deres ældste Søster, der lige nylig var confirmeret, og de kom henover Stien, ned mod det gamle Piletræ; og medens de gik, bandt hun en Bouquet af Markens Grønt; „Alt paa sin rette Plads,“ og det blev et Skjønheids-Hale. Imidlertid hørte hun dog meget godt efter Alt hvad der blev sagt, og det glædede hende saameget at høre Præstefønnen fortælle om Naturens Kræfter og Historiens store Mænd

og Qvinder; hun var en sund velsignet Natur, adlet i Sjæl og Tanke, og med et Hjerte til ret at omfatte alt Skabte af Gud.

De standsede nede ved det gamle Piletræ; den mindste af Baronerne vilde saa gjerne have sig en Floite skaaret, det havde han før faaet af andre Piletræer, og Præstesonnen brød en Green af.

„O gjør det ikke!“ sagde den unge Baronesse; men saa var det gjort. „Det er jo vort gamle berømmelige Træ! jeg holder saa meget af det! ja derfor leer man mig ogsaa ud hjemme, men det er det samme! Der er et Sagn om det Træ —!“

Og nu fortalte hun Alt hvad vi have hørt om Træet, om den gamle Gaard, om Gaasepigen og Høseframmeren, som mødtes her og bleve Stam-Forældre til den fornemme Slægt og til den unge Baronesse.

„De vilde ikke lade sig adle, de gamle stikkelige Folk!“ sagde hun. „De havde det Mundheld: „Alt paa sin rette Plads!“ og det syntes de at de ikke kom, naar de for Benge lod sig ophøie. Det var deres Søn, min Bedstefader, som blev Baron, han skal have haft stor Værd, været høit anseet og afholdt af Prindsen og Prindsessen, været med ved alle deres Fester. Sam holde de Andre hjemme meest af, men, jeg veed ikke selv, der er mig Noget ved det gamle Par, som drager mit Hjerte til dem! der maa have været saa hyggeligt, saa patriarchalsk paa den gamle Gaard, hvor Huusmoderen sad og spandt med alle sine Piger og den gamle Herre læste høit af Bibelen!“

„Det har været prægtige Folk, fornuftige Folk!“ sagde Præstesonnen; og saa vare de lige inde i Tale om Adel og Borgerlig, og det var næsten, som om Præstesonnen ikke hørte til Borgerstabet, saaledes talte han om det at være af Adel.

„Det er lykkeligt at høre til en Slægt, som har udmærket sig! saaledes at have ligesom en Blodets Spore i sig til at gaae frem i det Dygtige. Deilig er det at eie et Slægt-Navn,

der er Afgangskort til de første Familier. Adel betyder ædel, det er Guldmonten, der har faaet i Stempel, hvad den selv er i Værd. — Det er Tidens Tone, og mange Poeter flaae naturligvis ind i den, at Alt hvad adeligt er skal være daarligt og dumt, men hos den Fattige, jo lavere man stiger ned, desmere glindser det. Men det er ikke min Mening, thi det er aldeles galt, aldeles falskt. I de høiere Stænder findes mange gribende skjønne Træk; min Moder har fortalt mig eet, og jeg kunde give flere. Hun var i Besøg i et fornemt Huus i Byen, min Moersmo'er, troer jeg, havde opammet den naadige Frue. Min Moder stod i Stuen med den gamle høiadelige Herre; da saa han, at der kom nede i Gaarden en gammel Kone paa Krykker; hver Søndag kom denne og fik et Par Skilling. „Der er den gamle Staffel, sagde Herren, hun har saa svært ved at gaae!“ — og før min Moder forstod det, var han ude af Døren og nede af Trapperne, han, den halvfjersindstyveaarige gamle Excellence, var selv gaaet ned til den fattige Kone for at spare hende fra at gaae den besværlige Vej op efter den Skillings Hjælp, hun kom efter. Det er jo kun et ringe Træk, men som „Enkens Skjærb“ har den Klang fra Hjertebunden, Klang fra Mennefsnaturen; og derhen skal Digteren pege, i vor Tid just skal han synge derom, det gjør godt, mildner og forsoner! Men hvor et Stykke Mennefs, fordi han er af Blod og har Stamtable, som de arabiske Heste, staaer paa Bagbenene og vrinsker i Gaden, og i Stuen siger: „her har været Folk fra Gaden!“ naar en Borgerlig har været derinde, der er Adelen gaaet i Forraadnelse, blevet til Masse af den Slags, som Theopis gjorde sig dem, og man morer sig over Personen og giver den Satiren i Vold.“

Det var Præstefonnens Tale, den var noget lang, men saa var Sløiten fkaaret.

Der var stort Selskab paa Gaarden, mange Gjæster fra Omegnen og Hovedstaden. Damer klædte med Smag og uden

Smag. Den store Sal ganske opfyldt af Menneſter. Omegnens Præſter ſtode ærbødigſt i Klump i et Hjørne, det ſaae ud, ſom om der var Begravelse, men der var Fornøiſe, men den var endnu ikke ſat igang.

Stor Concert ſkulde der være, og derfor havde den lille Baron ſin Fløite ind med, men han kunde ikke ſaae Veir i den, det kunde ikke heller Papa, og derfor duede den ikke.

Der var Muſik og Sang, af den Slags, der er meeſt morſom for dem, ſom udøver den; forreſten nydeligt.

„De er ogſaa Virtuoſ!“ ſagde en Cavaleer, der var ſine Forældres Barn; „De blæſer Fløite, De ſkærer den ſelv. Det er Geniet, der beherſker — ſidder paa høire Side, — Gud bevar'os! jeg følger ganske med Tiden, det maa man. Ikkeſandt, De vil hemyſke os Alle med det lille Inſtrument!“ og ſaa rakte han ham den lille Fløite, der var ſtaaet af Piletræet nede ved Vandspytten, og høit og lydeligt forkyndte han, at Huuſklæreren vilde ſkænke dem en Solo paa Fløite.

Der ſkulde gøres Nar af ham, det var let at forſtaa, og Huuſklæreren vilde ſaa ikke blæſe, ſkjøndt han nok kunde, men de trængte paa, de nødte ham, og ſaa tog han Fløiten og ſatte den for Munden.

Det var en underlig Fløite! der lød en Tone, ſaa udholdende, ſom den klinger fra Damp-Loocomotivet, ja meget ſtærkere; den lød over hele Gaarden, Haven og Skoven, milevidt ud i Landet, og med Lyden kom der en Stormvind, ſom brulte: „Alt paa ſin rette Plads!“ — og ſaa fløi Papa ligesom baaret af Vinden, ud af Gaarden, og lige luft ind i Røgterhuſet, og Røgteren fløi op — ikke i Storstuen, der kunde han ikke komme, nei op i Tjenerkammeret, mellem det ſine Tjenerſkab, der gik i Silkeſtrømper, og de ſtolte Karle bleve ſom gigtſlaaede ved, at ſaadan en ringe Perſon turde ſætte ſig til Vords mellem dem.

Men i Høiſalen fløi den unge Baroneſſe op ved den øverſte

Vordende, hvor hun var værdig at sidde, men Bræstesønnen fik Sæde ved Siden af, og der sad de begge To, som om de var et Brudepar. En gammel Greve af Landets ældste Slægt blev uroffet paa sin Hæders-Plads; for Floiten var retfærdig, og det skal man være. Den vittige Cavaleer, der var Skyld i Floitespillet, han der var sine Forældres Barn, fløi paa Hovedet ind imellem Hønsene, men ikke alene.

En heel Mill ud i Landet løb Floiten, og der hørtes store Begivenheder. En rig Grosserer-Familie, der kjørte med fire, blæste aldeles ud af Vognen, og fik ikke engang Plads bagpaa; to rige Bønder, der i vor Tid vare vorne over deres egen Kornmark, blæste ned i Muddergrøften; det var en farlig Floite; lyffeligviis sprak den ved den første Lyd, og det var godt, saa kom den i Kommen igjen: „Alt paa sin rette Plads!“

Dagen efter talte man ikke om den Begivenhed, derfor har man den Talemaade „at stikke Biben ind!“ Alt var ogsaa i sin gamle Orden igjen, kun at de to gamle Billede, Høsekræmmeren og Gaasepigen, hang oppe i Høisalen, der vare de blæste op paa Væggen; og da en af de rigtige Kunstkjendere sagde, at de vare malede af en Mesterhaand, saa bleve de hængende og istandsatte, man vidste jo ikke før at de duebe, og hvor skulde man vide det. Nu hang de paa Hæders-Plads. „Alt paa sin rette Plads!“ og der kommer det! Evigheden er lang, længere end denne Historie!

Nissen hos Spekhøkeren.

Der var en rigtig Student, han boede paa Øvisten og eiede Ingenting; der var en rigtig Spekhøker, han boede i Stuen og

iede hele Huset, og han holdt Nissen sig til, for her fik han hver Zuleasten et Fad Grød med en stor Klump Smør i! det kunde Spekhøkeren give; og Nissen blev i Boutiken og det var meget lærerigt.

En Aften kom Studenten ind fra Bagdøren for selv at købe sig Æs og Ost; han havde Ingen at sende, og saa gif han selv; han fik hvad han forlangte, han betalte det og der blev nikket „god Aften“ af Spekhøkeren og af Madamen, og det var en Kone, som kunde mere, end nikke, hun havde Tale-gaver! — og Studenten nikkede igjen og blev saa staaende midt i Læsnningen af det Blad Papir, der var lagt om Osten. Det var et Blad, revet ud af en gammel Bog, der ikke burde rives istykker, en gammel Bog, fuld af Poesi.

„Der ligger meer af den!“ sagde Spekhøkeren, „jeg gav en gammel Kone nogle Kaffebonner for den; vil De give mig otte Skilling, skal De have Resten!“

„Tak,“ sagde Studenten, „lad mig faae den istedetfor Osten! jeg kan spise Smørrebrødet bart! syndigt var det, om hele den Bog skulde rives i Stumper og Stykker. De er en pragtig Mand, en practisk Mand, men Poesi forstaaer De Dem ikke mere paa, end den Bøtte!“

Og det var uartigt sagt, især mod Bøtten, men Spekhøkeren loe og Studenten loe, det var jo sagt saadan i en Slags Spøg. Men Nissen ærgrede sig, at man turde sige Sligt til en Spekhøker, der var Huusvert og folgte det bedste Smør.

Da det blev Nat, Boutiken lukket og Alle tilsengs, paa Studenten nær, gif Nissen ind og tog Madamens Mundlæder, det brugte hun ikke naar hun sov, og hvor i Stuen han satte det paa nogensomhelst Gjenstand, der fik den Maal og Mæle, kunde udtale sine Tanker og Bølelser ligesaa godt, som Madamen, men kun een ad Gangen kunde have det, og det var en Velgjerning, for ellers havde de jo talt hverandre i Munden.

Dg Niſſen ſatte Mundlæderet paa Botten, hvori de gamle Nviſer laae: „Er det virkelig ſandt,“ ſpurgte han, „at de ikke veed, hvad Boeſt er?“

„Jo, det veed jeg,“ ſagde Botten, „det er ſaadant Noget, ſom ſtaaer paa Nederdelen af Nviſerne og klippes ud! jeg ſkulde troe, at jeg har Mere af det indeni mig, end Studenten, og jeg er kun en ringe Bøtte imod Spekhøferen!“

Dg Niſſen ſatte Mundlæderet paa Kaffeſtøllen, nei, hvor den gik! og han ſatte det paa Smørſjerdingen og Pengeſtuffen; — Alle vare de af Mening, ſom Botten, og hvad de Beſte ere enige om, det maa man reſpectere.

„Nu ſkal Studenten ſaae!“ og ſaa gik Niſſen ganſte ſagte ad Kjøkkentrappen op til Kviften, hvor Studenten boede. Der var Lys derinde, og Niſſen kiggede gjennem Nøglehullet og ſaae at Studenten læſte i den pjaltede Bog nedefra. Men, hvor der var Lyſt derinde! der ſtod ud af Bogen en klar Straale, der blev til en Stamme, til et mægtigt Træ, ſom løſtede ſig ſaa høit og bredte ſine Grene vidt ud over Studenten. Hvert Blad var ſaa friſkt og hver Blomſt var et deiligt Pigehoved, nogle med Rine ſaa mørke og ſtraalende, andre ſaa blaa og forunderlige klare. Hver Frugt var en ſtinnende Stjerne, og ſaa ſang og klang det vidunderligt deiligt!

Nei, ſaadan Herlighed havde den lille Niſſe aldrig tænkt ſig, end ſige ſeet og fornummet. Dg ſaa blev han ſtaaende paa Taaspidſerne, kiggede og kiggede, til Lyſet derinde ſlukkedes; Studenten blæſte nok ſin Lampe ud og gik til Sengs, men den lille Niſſe ſtod der alligevel, thi Sangen klang endnu ſaa blød og deilig, en yndig Bugge-Viſe for Studenten, der lagde ſig til Ro.

„Her er mageløſt!“ ſagde den lille Niſſe, „det havde jeg ikke ventet! — Jeg troer, at jeg vil blive hos Studenten —!“ — og han tænkte — og tænkte fornuſtigt, og ſaa ſukkede han:

„Studenten har ingen Grød!“ — og saa gif han — ja, saa gif han ned igjen til Spekhøkeren; — og det var godt han kom, for Botten havde næsten forbrugt alt Madamens Mundslæder, ved at udtale fra een Led Alt hvad den rummede i sig, og nu var den lige i Begreb med at vende sig, for at give det samme igjen fra den anden Led, da Nissen kom og tog Mundslæderet igjen til Madamen; men hele Boutiken, fra Pengeskuffen til Pindebrændet havde fra den Tid Mening efter Botten, og de agtede den i en saadan Grad, og tiltroede den saameget, at naar Spekhøkeren siden efter læste „Kunst- og Theateranmeldelser“ af sin „Tidende“, den om Aftenen, saa troede de, at det kom fra Botten.

Men den lille Nisse sad ikke længer rolig og lyttede til al den Bliisdom og Forstand dernebe, nei saasnart at Lysset skinnede fra Dvistskammeret, saa var det ligejom om Straalerne vare stærke Ankertoug, der drog ham derop, og han maatte affted og figge ind ad Nøglehullet, og der ombruste ham da en Størhed, som den vi føle ved det rullende Hav, naar Gud i Stormen gaaer hen over det, og han brast i Graad, han vidste ikke sely, hvorfor han græd, men der var i denne Graad noget saa velsignet! — Hvor det maatte være mageløst deiligt, at sidde med Studenten under det Træ, men det kunde ikke stee, — han var glad ved Nøglehullet. Der stod han endnu paa den kolde Gang, da Efteraars-Vinden blæste ned fra Loftslugen og det var saa koldt, saa koldt, men det sølte den Lille først, naar Lysset sluktedes inde paa Tagkammeret, og Tonerne døde hen for Vinden. Hu! saa frøs han og krøb ned igjen i sin lune Krog; der var mageligt og behageligt! — Og da Julegrøden kom med en stor Klump Smør, — ja, saa var Spekhøkeren Mester!

Men midt om Natten vaagnede Nissen ved et frygteligt Rabalder paa Vindues-Skodderne, Folk udenfor hundrede paa; Vægteren peb, der var stor Ildløs; hele Gaden stod i lysende

Hue. Var det her i Huset eller hos Naboens? Hvor? Det var en Forsærdelse! Spekhøker-Madamen blev saa besippet, at hun tog sine Guld-Drenringe af Dreene og puttede dem i Lommen, for dog at redde Noget, Spekhøkeren løb efter sine Obligationer og Tjenestepigen efter sin Silkemantille, den havde hun Raad til; hver vilde redde det Bedste og det vilde ogsaa den lille Nisse, og i et Par Spring var han oppe ad Trappen og inde hos Studenten, som stod ganske rolig ved det aabne Vindue og saae ud paa Ilden, der var i Gjenboens Gaard. Den lille Nisse greb paa Bordet den vidunderlige Bog, puttede den i sin røde Hue og holdt paa den med begge Hænder, Husets bedste Skat var frelst! og saa foer han afsted, heelt ud paa Taget, heelt op paa Skorstenen og der sad han belyst af det brændende Huus ligeoverfor og holdt med begge Hænder paa sin røde Hue, hvori Skatten laae. Nu kjendte han sit Hjertelag, hvem han egentlig herte til; men da saa Ilden var slukket og han blev besindig, — ja: „jeg vil dele mig imellem dem!“ sagde han: „jeg kan ikke reent slippe Spekhøkeren for Grødens Skyld!“

Og det var ganske mennefteligt! — Vi andre gaar ogsaa til Spekhøkeren — for Grøden.

Om Martusinder.

Ja, om Martusinder komme de paa Dampens Vinger igjennem Lusten hen over Verdenshavet! Amerikas unge Beboere gjeske det gamle Europa. De komme til Mindesmærkerne her og til de da synkende Stæder, saaledes som vi i vor Tid drage til Eyd-Asiens henjmuldrende Herligheder.

Om Martusfinder komme de!

Themsen, Donau, Rhinen rulle endnu; Montblanc staaer med Sneetop, Nordlysene skinne over Nordens Lande, men Slægt paa Slægt er Støv, Rækker af Diebliffets Mægtige glemte, som de der nu alt slumre i Høien, hvor den velhavende Meelhandler, paa hvis Grund den er, tømmer sig en Bænk for at sidde og see ud over den flade, belgende Kornmark.

„Til Europa!“ lyder det hos Amerikas unge Slægt — — „til Fædrenes Land, Mindernes og Phantasiens deilige Land, Europa!“

Luftskibet kommer; det er oversfyldt med Reisende, thi Farten er hurtigere end tilspæs; den electromagnetiske Traad under Verdenshavet har allerede telegrapheret, hvor stor Luft-Karavanen er. Alt øines Europa, det er Irlands Kyster der sees, men Passagererne sove endnu; de ville først vækkes, naar de ere over England; der betræde de Europas Jord i Shakespeares Land, som det hedder hos Aandens Sønner; Politikens Land, Maskinernes Land, er der Andre der kalde det.

En heel Dag bliver Opholdet her, saamegen Tid har den travle Slægt at give det store England og Skotland.

Farten gaaer under Canal-Tunnelen til Frankrig, Carl den Stores og Napoleons Land, Molière nævnes, de lærde tale om en classisk og romantisk Skole i den fjerne Oldtid og der jubles for Helte, Skjalde og Videnskabsmænd, som vor Tid ikke kjender, men som skulle fødes paa Europas Krater: Paris.

Luftdamperen flyver hen over det Land, hvorfra Columbus gik ud, hvor Cortez blev født, og hvor Calderon sang Dramaer i følgende Vers; deilige fortoiede Dvinder bygge og boe endnu i de blomstrende Dale, og i ældgamle Sange nævnes Tid og Alhambra.

Gjennem Luften, over Havet til Italien, hen hvor det

gamle, evige Roma laae; det er udslettet, Campagnen en Ørk; af Peterskirken vises der en eensomsaaende Muur=Rest, men man tvivler om dens Ægthed.

Til Grækenland, for at sove en Nat i det rige Hotel høit paa Olympens Top, saa har man været der; Garten gaaer mod Boëporus, for der i nogle Timer at hvile ud og see det Sted, hvor Byzanz laae; fattige Viskere spænde deres Net der, hvor Sagnet fortæller om Haremets Have i Tyrkernes Tid.

Resten af mægtige Byer ved den stærke Donau, Byer, vor Tid ikke kjendte, flyves der hen over, men der og der — Mindernes rige Stæder, de, som komme, de, som Tiden søder — der og der daler Luft-Karavanen og løfter sig igjen.

Verne ligger Tydskland — som engang omspændtes med det tætteste Net af Jernbaner og Canaler — Landene, hvor Luther talte, Goethe sang, og hvor Mozart i sin Tid bar Tonernes Scepter! Store Navne lyfte i Videnskab og Kunst, Navne, vi ikke kjende. Een Dags Ophold for Tydskland og een Dag for Norden, for Ørstedes og for Linnés Fædreland og Norge, de gamle Heltes og de unge Nordmands Land. Island tages paa Hjemfarten; Geiser koger ikke længer, Hekla er slukket, men som Sagas evige Steentavle staaer den stærke Klippe-D i det brusende Hav!

„I Europa er meget at see!“ siger den unge Amerikaner; „og vi have seet det i otte Dage, og det lader sig gjøre, som den store Rejsende“ — et Navn nævnes, der hører til deres Samtid — „har viist i sit berømte Værk: „Europa seet i otte Dage.“

Under Piletræet.

Gnen er meget nøgen nede ved Kjøge; Byen ligger jo rigtig nok ved Stranden, og det er altid kjønt, men der kunde dog være kjønnere, end der er: rundt om flad Mark, og langt er der til Skoven; men naar man er rigtig hjemme et Sted, saa finder man dog Noget kjent, Noget, man paa det deiligste Sted i Verden siden kan længes efter! Og det maae vi ogsaa sige, at i Udkanten af Kjøge, hvor et Par smaa fattige Haver strække sig ned til den lille Aa, som løber ud i Stranden, kunde der være ganske hyndigt ved Sommertid, og det fandt især de to smaa Nabobørn, Knud og Johanne, som legede her og krøb under Stikkelsbærbuskene ind til hinanden. I den ene Have stod en Hylb, i den anden et gammelt Piletræ, og under det især legede de Børn saa gjerne, og dertil havde de Lov, skjøndt Træet stod lige tæt ved Aaen, hvor de let kunde falde i Vandet, men vor Herre har Die paa de Smaa, ellers saae det slemt ud; de vare ogsaa meget forsigtige, ja, Drengen var en saadan Gusion for Vandet, at det var ikke muligt ved Sommertid at saae ham ud i Stranden, hvor dog de andre Børn saa gjerne vilde gaae at pjadse; han blev skammet ud for det, og det maatte han taale; men saa drømte Nabøens lille Johanne, at hun seilede i en Baad paa Kjøgebugt og Knud gik lige ud til hende, Vandet naaede ham først til Halsen og saa gik det ham heelt over Hovedet; og fra det Dieblif af, at Knud hørte den Drøm, taalte han ikke længer, at man kaldte ham en Gusion for Vandet, men henviste bare til Johannes Drøm; den var hans Stolt-
hed; men i Vandet gik han ikke.

De fattige Forældre kom jævnlig sammen, og Knud og Johanne legede i Haverne og paa Vandeveien, som langs med Grøfterne havde en heel Række Piletræer, og de vare ikke kjønne,

de vare saa forhuggede i Kronen, men de stode jo heller ikke til Stads, men for at gjøre Nytte; deiligere var den gamle Pøll i Haven, og under den sad de mangen god Gang, som man siger.

Inde i Kjøge er der et stort Torv, og ved Markedstid stod der hele Gader af Telte med Silkebaand, Støvler og alt muligt; der var en Trængsel og sædvanligviis Regnveir, og da mærkede man Dunsten af Bondefoster, men ogsaa den deiligste Lugt af Honningkager, der var en heel Bod fuld, og hvad der var det prægtigste: Manden, som solgte dem, indlogerede sig altid i Markedstiden hos den lille Knuds Forældre, og saa vankede der naturligviis en lille Honningkage, hvoraf Johanne ogsaa fik sit Stykke, men hvad der næsten var endnu meget mere, Honningkagehandleren vidste at fortælle Historier, og det næsten om enhver Ting, selv om sine Honningkager; ja om disse fortalte han en Aften en Historie, som gjorde et saa dybt Indtryk paa de to Børn, at de aldrig siden glemte den, og saa er det vel bedst, vi ogsaa høre den, især da den er kort.

„Der laae paa Disken to Honningkager,“ sagde han, „den ene havde Stikkelse af et Mandfolk med Hat, den anden som en Jomfru uden Hat, men med en Klat Bog-Guld paa Hovedet; de havde Ansigt paa den Side, som vendte opad, og der skulde man see dem og ikke paa Brangen, der skal man aldrig see noget Menneske. Mandfolkene havde en Bittermandel til Benstre, det var hans Hjerte, Jomfruen var derimod bare Honningkage. De laae som Prøver paa Disken, de laae længe og saa elskede de hinanden, men den Ene sagde det ikke til den Anden, og det maa man, naar det skal blive til Noget.

„Han er et Mandfolk, han maa sige det første Ord,“ tænkte hun, men vilde dog være fornøiet med at vide, at hendes Kjærlighed blev gjengjældt.

Han var nu mere glubende i sine Tanker, og det er altid

Mandsfolkene; han drømte, han var en levende Gadedreng og eiede fire Skilling, og saa kjøbte han Jomfruen og aad hende.

Og de laae Dage og Uger paa Disken og blev tørre, og hendes Tanker bleve finere og mere qvindelige: „det er mig nok, at jeg har ligget paa Diske med ham!“ tænkte hun, og saa knækkede hun i Livet.

„Havde hun vidst min Kjærlighed, saa havde hun nok holdt noget længer!“ tænkte han.

„Og det er Historien og her er de begge To!“ sagde Rageshandleren. „De ere mærkelige ved deres Levnetsløb og den stumme Kjærlighed, der aldrig fører til Noget. See der har I dem!“ og saa gav han Johanne Mandsfolket, som var heel, og Knud fik den knækkede Jomfru; men de vare saa betagne af Historien, at de ikke nænte at spise Kjærestefolkene.

Næste Dag gik de med dem ind paa Kjøge Kirkegaard, hvor Kirkemuren er overgroet med det heiligste Vedbend: Grønt, der Winter og Sommer hænger som et rigt Tæppe over Muren; og de stillede Honningkagerne op i det Grønne i Solfinnet og fortalte for en Flok andre Børn Historien om den stumme Kjærlighed, som ikke duede til Noget, „det vil sige Kjærligheden, for Historien var yndig, det fandt de Allesammen, og da de saae hen paa Honning-Barret, ja, saa var der en stor Dreng, der — og det var af Ondskab — havde spist den knækkede Jomfru, Børnene græd derover, og siden, — og det var vistnok for at det stakkels Mandsfolk ikke skulde være ene i Verden, — saa spiste de ham med, men aldrig glemte de Historien.

Altid var de Børn sammen ved Hyldebusten og under Piletræet, og den lille Pige sang med solvkløkkelar Stemme de yndigste Sange; i Knud var der ikke Tone skabt, men han kunde Ordene og det er altid Noget. — Folk i Kjøge, selv Isenkræmmer-Madamen, stod stille og hørte paa Johanne. „Det er en sød Røst, den lille Unge har!“ sagde hun.

Det var velsignede Dage, men de vare ikke ved altid. Naboerne skiltes ad; den lille Piges Moder var død, Faderen skulde giftes inde i Kjøbenhavn og der kunde han faae en Levevei; han skulde være Bud et Sted, det skulde være et meget indbringende Embede. Og Naboerne skiltes ad med Taarer, og Børnene især græd; men de Gamle lovede at skrive hinanden til i detmindste eengang om Aaret. Og Knud kom i Skomagerlære, de kunde jo ikke lade den lange Dreng længer gaae og drive. Og saa blev han confirmeret!

O hvor gjerne vilde han paa den Høitidsdag have kommet til Kjøbenhavn og seet lille Johanne, men han kom ikke og aldrig havde han været der, skjøndt den kun ligger fem Mil fra Kjøge; men Taarnene havde Knud seet over Bugten i klart Veir, og paa Confirmationsdagen saae han tydeligt det gyldne Kors skinne paa Frue Kirke.

Alt hvor tænkte han paa Johanne! mon hun husede ham? Jo! — Ved Zuletid kom der Brev fra hendes Fader til Knuds Forældre, det gik meget godt i Kjøbenhavn, og en stor Lykke vilde blive tilbeelt Johanne ved hendes kjønne Stemme; hun var ansat ved Comedien, den de sang i; og lidt Penge fik hun allerede derfor og af disse sendte hun de kjære Naboefolk i Kjøge en heel Rigsdaler til Fornøielse Zuleasten; de skulde drikke hendes Skaal, og det havde hun selv med egen Haand tilføiet i en Efterkrift, og i den stod: „venlig Hilsen til Knud!“

De græd Allesammen, og det var jo dog saa fornøieligt det Hele, men det var af Glæde, de græd. Hver Dag havde Johanne været i hans Tanke, og nu saae han, at hun ogsaa tænkte paa ham, og alt, som det nærmede sig, at han skulde blive Svend, des klarere stod det for ham, at han holdt saa meget af Johanne og at hun skulde blive hans lille Kone, og saa spillede der ham et Smil om Munden og han trak endnu raslere i Riispen, mens Venet spændte mod Spanderemmen;

han stak Sylen heelt ind i den ene Finger, men det gjorde ikke Noget. Han skulde rigtignok ikke være stum, som de to Hønningfager, den Historie var ham meget til Værdom.

Og saa blev han Svend og Mandfelen snørt. Til Kjøbenhavn skulde han da endelig for første Gang i sit Liv og han havde allerede der en Mester. Naa, hvor Johanne vilde blive overrasket og glad. Hun var nu sytten Aar og han var nitten.

Han vilde allerede kjøbe i Kjøge en Gulbring til hende, men saa betænkte han, at man vist fik den langt kjennere i Kjøbenhavn; og saa blev der taget Afsted med de Gamle, og raft i Efteraarstiden gik han paa sin Fod i Regn og Rusk; Bladene faldt af Træerne; vaad til Skindet kom han til det store Kjøbenhavn og til sin nye Mester.

Førstkommende Søndag vilde han aflægge Besøget hos Johannes Fader. De nye Svende-Klæder kom paa, og den nye Hat fra Kjøge, den klædte Knud saa godt, for havde han altid kun gaaet med Rasket. — Og han fandt Huset, som han søgte, og kom de mange Trapper op; det var ganske til at blive svindel over, hvorledes Menneskene vare stillede ovenpaa hinanden her i den viltsomme By.

Ganske velhavende saae der ud inde i Stuen, og venligt tog Johannes Fader imod ham; for Madamen var han jo en fremmed En, men hun gav ham Haanden og Kaffe.

„Det vil fornøje Johanne at see Dig!“ sagde Faderen, „Du er jo blevet et meget net Menneske! — ja nu skal Du see hende! ja det er en Pige, jeg har Glæde af og faaer mere, med Guds Bistand! hun har sit eget Kammer og det betaler hun os for!“ og Faderen selv bankede ganske høfligt paa hendes Dør, ligesom om han var en fremmed Mand, og saa traadte de ind — nei, hvor der var nydeligt! der var bestemt ikke saadant et Kammer til i hele Kjøge, Dronningen kunde ikke have det yndigere! Der var Gulvtæppe, der var Gardiner lige ned

til Jorden, en virkelig Floiels-Stol og rundtom Blomster og Skilderier og et Speil, som man var færdig ved at løbe lige ind i, det var ligesaa stort som en Dør. Knud saae det altsammen paa eengang og saae dog kun Johanne, hun var en voren Pige; ganske anderledes end Knud havde tænkt sig hende, men meget deiligere! der var ikke en Zomsfru i Kjøge, som hun, og hvor var hun fin! Men hvor saae hun underlig fremmed paa Knud, dog kun et Dieblif, saa floi hun hen imod ham, ligesom om hun vilde kysse ham, hun gjorde det ikke, men hun var lige ved det. Jo, hun var rigtignok glad ved at see sin Barndoms Ven! stod ikke Taarerne hende i Dinene, og saa havde hun saa meget at spørge og tale om, lige fra Knuds Forældre til Hylde træet og Pile træet, og dem kaldte hun Hylde-mo'er og Pilefa'er, ligesom om de ogsaa vare Menneſter, dog det kunde de da ligesaa godt gjælde for, som Honningkagerne kunde det; om dem talte hun ogsaa, om deres stumme Kjærlighed, hvorledes de laae paa Disken og gif ishykker, og saa loe hun saa hjerteligt — men Blodet brændte Knud i Kinderne og hans Hjerte slog stærkere end ellers! — nei, hun var slet ikke blevet storagtig! — Hun var ogsaa Skjld i, mærkede han nok, at hendes Forældre bad ham blive der hele Aftenen, og hun skjænkede Theen og hun selv bød ham en Kop og siden tog hun en Bog og læste høit for dem, og det var for Knud ligesom om netop det, hun læste, var om hans Kjærlighed, det passede saa ganske paa alle hans Tanker; og saa sang hun en simpel Vise, men den blev ved hende til en heel Historie, det var som om hendes eget Hjerte strømmede over deraf. Jo, hun holdt bestemt af Knud. Taarerne løb ham ned over Kinderne, han kunde ikke gjøre derfor, og han kunde ikke si et eneste Ord, han syntes selv, at han var meget dum og dog trykkede hun ham i Haanden og sagde: „Du har et godt Hjerte, Knud! bliv altid, som Du er!“

Det var en mageløs Aften, den var slet ikke til at sove paa, og Knud sov heller ikke. Ved Afskeden havde Johannes Fader sagt: „Ja, nu glemmer Du os vel ikke ganske! Lad os see, at Du ikke lader hele Vinteren gaae hen, før Du seer til os igjen!“ — og saa kunde han jo godt komme paa Søndag! og det vilde han. Men hver Aften, naar Arbeidet var endt, og de arbejdede ved Lys, gik Knud ud i Byen; han gik hen gennem Gaden, hvor Johanne boede, saa op til hendes Vindue, der var næsten altid Lys, og een Aften saa han ganske tydeligt Skyggen af hendes Ansigt paa Gardinet; det var en deilig Aften! Mesters Wiadam syntes ikke om, at han altid om Aftenen skulde paa Garten, som hun kaldte det, og hun rystede paa Hovedet, men Mester loe: „det er et ungt Menneske!“ sagde han.

„Paa Søndag sees vi, og jeg siger hende det, hvordan hun er i mine Tanter, og at hun maa blive min lille Kone! jeg er rigtignok kun en fattig Skomagersvend, men jeg kan blive Mester, i det mindste Tri-Mester, jeg skal arbejde og stræbe —! ja, jeg siger hende det, der kommer ikke Noget ud af den stumme Kjærlighed, det har jeg lært af Honningkagerne!“

Og Søndagen kom og Knud kom, men hvor uheldigt! de skulde Alle ud, de maatte sige ham det. Johanne trykkede hans Haand og spurgte: „har Du været henne paa Comedien? Der maa Du engang! jeg synger paa Onsdag, og har Du da Tid, saa vil jeg sende Dig en Billet; min Fader veed, hvor din Mester boer!“

Hvor det var kjærligt af hende! og Onsdags Middag kom der ogsaa et forseglet Papir uden Ord, men Billetten laae deri, og om Aftenen gik Knud første Gang i sit Liv i Theatret og hvad saa han — ja han saa Johanne, saa deilig, saa yndig; hun blev rigtignok gift med en fremmed Person, men det var Comedie, Noget de forestillede, det vidste Knud, ellers havde

hun heller ikke nænt at sende ham Billet til at see derpaa; og alle Folk klappede og raabte heit, og Knud raabte Hurra!

Selv Kongen smilte ned til Johanne, ligesom om han ogsaa var glad over hende. Gud, hvor Knud sølte sig lille bitte, men han elskede hende saa inderligt og hun holdt jo ogsaa af ham, og Mandfolkene maa sige det første Ord, jaadan tænkte jo Hønningfage-Tomfruen; i den Historie var der Meget lagt.

Saa snart det blev Søndag gik Knud derhen; hans Tænker vare stemte, ligesom til Altergang. Johanne var alene og tog imod ham, det kunde ikke være heldigere.

„Det er godt Du kommer!“ sagde hun, „nær havde jeg sendt Fader til Dig, men saa havde jeg en Fornemmelse af, at Du nok kom i aften; for jeg maa sige Dig, at jeg reiser paa Fredag til Frankrige, det maa jeg, at der kan blive noget rigtigt dygtigt af mig!“ —

Og det var for Knud, som om Stuen dreiede rundt, som om hans Hjerte vilde gaar itu, men der kom ikke Tæarer i hans Dine, dog var det synligt nok, hvor bedrøvet han blev; Johanne saae det og hun var lige ved at græde. „Du ærlige, trofaste Sjæl!“ sagde hun — og saa var Knuds Tunge løst, og han sagde hende, hvor inderligt han holdt af hende og at hun maatte blive hans lille Kone; og idet han sagde det, saae han, at Johanne blev liigbleg, hun slap hans Haand og sagde alvorlig og bedrøvet: „Gjør ikke Dig selv og mig ullykkelig, Knud! jeg bliver Dig altid en god Søster, som Du kan stole paa —! men heller ikke mere!“ og hun strøg sin bløde Haand hen over hans hede Pande. „Gud giver os Styrke til Meget, naar man kun selv vil!“

Da traadte i det samme hendes Stedmoder ind.

„Knud er reent ude af det fordi jeg reiser!“ sagde hun; „var dog et Mandfolk!“ og saa klappede hun ham paa Skulderen, det var ligesom de kun havde talt om Reisen og ikke

om andet. „Barn!“ sagde hun. „Dg nu skal Du være god og fornuftig, som under Piletræet, da vi begge vare Børn!“

Dg det var for Knud, som om der var gaaet et Stykke af Verden, hans Tanke var som en løs Traad, villieløs for Binden. Han blev, han vidste ikke, om de havde bedt ham derom, men venlige og gode vare de, og Johanne gav ham Theevand, og hun sang, det var ikke den gamle Klang, og dog saa mageløst deiligt, det var til at slaae Hjertet i Stykker ved, og saa stiltes de; Knud rakte hende ikke Haanden, men hun tog hans og sagde: „Du giver dog din Søster Haanden til Afsked, min gamle Legebroder!“ og hun smilte med Taarer, de løb hende ned over Kinderne, og hun gentog: „Broder.“ Jo, det skulde stort hjælpe! — Det var Afskeden.

Hun seilede til Frankrige, Knud gif paa de kjøbenhavnske sølede Gader. — De andre Svende fra Værkstedet spurgte ham om, hvad han saadan gif og grubliserede over; han skulde gaae paa Fornøielse med dem, han var jo et ungt Blod.

Dg de gif sammen ind paa en Dandseskole; og der vare mange smukke Piger, men rigtignok ingen, som Johanne, og der hvor han troede at glemme hende, der stod hun just lyslevende i hans Tanker: „Gud giver Styrke til Meget, naar man kun selv vil!“ havde hun sagt; og der kom en Andagt i hans Sind, han foldede sine Hænder — og Violinerne spillede og Jomfruerne dandsede rundtom; han blev ganske forfækket, han syntes, han var et Sted, hvor han ikke kunde føre Johanne med, og hun var med ham i hans Hjerte, — og saa gif han udenfor, han løb gennem Gaderne, gif forbi Huset hvor hun havde boet, der var mørkt, overalt var der mørkt, tomt og eensomt; Verden gif sin Gang og Knud sin.

Dg det blev Vinter og Vandene frøs til, det var ligesom om Alt indrettede sig til Begravelse.

Men da Foraaret kom og det første Dampskib gif, da gif

han saadan Længsel efter at komme bort, langt ud i den vide Verden, men ikke for nær ved Frankrige.

Og saa snørede han sin Mandsel og vandrede langt ind i Thyssland, fra By til By, uden Rist eller No; først da han kom til den gamle, prægtige Stad Nürnberg, saa var det, som om Bisfelæderet kom ham af Skoene, han magtede at blive.

Det er en underlig gammel By, som klippet ud af en Billed-Kronike. Gaderne ligge, som de selv ville, Husene holde ikke af at staae i Række; Karnapper med smaa Taarne, Snirkler og Billedstøtter springe frem over Tortouget, og høit oppe fra de underligt stillede Tage løber der midt ud over Gaden Tagrender, formede som Drager og langlivede Hunde.

Paa Torvet her stod Knud med Mandfelen paa sin Ryg; han stod ved et af de gamle Springvande, hvor de herlige Malmfigurer, bibelske og historiske, staae mellem de springende Vandstraaler. — En smuk Tjenestepige hentede just Vand, hun gav Knud en Lædsedrik; og da hun havde en heel Haandsfuld Roser, gav hun ham ogsaa een af dem, og det syntes ham et godt Varsel. —

Fra Kirken tæt ved brusede Orgelet ud til ham, det klang saa hjemligt, ligesom fra Kjøge Kirke og han traadte ind i den store Dom; Solen skinnede gennem de maledede Ruder, ind mellem de høie, slanke Viller; der var Andagt i hans Tanke, der kom Stilhed i hans Sind.

Og han søgte og fandt en god Mester i Nürnberg, og hos ham blev han og lærte Sproget.

De gamle Grave om Byen ere forvandlede til smaa Kjøstenhaver, men de høie Mure staae endnu, med svære Taarne; Nebflageren snoer sine Reb paa det bjælkebyggede Gallerie henad Muren ind til Byen, og her rundt om fra Revner og Huller vore Gylde træer, der hænge deres Grene udover de smaa, lave Huse nedenfor, og i et af disse boede den Mester, som Knud

arbejdede hos; hen over det lille Tagvindue, hvor han sov, hældede Hylten sine Grene.

Her boede han en Sommer og en Vinter, men da Foraaret kom, saa var her ikke til at holde ud, Hylten stod i Blomster og de duftede saa hjemligt, det var ligesom han var i Haven ved Rjøge, — og saa flyttede Knud fra sin Mester og hen til en anden længer inde i Byen, hvor der ingen Hylde-træer stod.

Det var tæt ved en af de gamle murede Broer, ligeover en altid brusende lav Vandmølle, han her kom paa Værksted; udenfor var der kun en rivende Flod, der blev indflemmet af Husene, som alle vare behængte med gamle, skrøbelige Altaner, det saae ud, som om de vilde ryste dem ned i Vandet. — Her vorte ingen Hylb, her stod ikke engang en Urtepotte med en Smule Grønt i, men lige overfor var der et stort gammelt Piletræ, der ligesom holdt sig fast til Huset der, for ikke at rives bort af Strømmen; det strakte sine Grene hen over Floden, akkurat ligesom Piletræet i Haven ved Rjøge-Na.

Jo, han var rigtignok flyttet fra Hyldemo'er til Pile-fae'r, Træet her, især i Maanefkins Aftener, havde Noget, hvorved han følte sig:

„— saa dans i Sind

I Maanefkin!“

men det var slet ikke Maanefkinnet, som gjorde det, nei, det var det gamle Piletræ.

Han kunde ikke holde det ud, og hvorfor ikke? Spørg Pilen, spørg den blomstrende Hylb! — og saa sagde han Farvel til den Mester og til Nürnberg og drog længer bort.

Til Ingen talte han om Johanne; indeni sig glemte han sin Sorg, og før Betydning lagde han i Historien om Honningkagerne; nu forstod han, hvorfor Mandfolket der havde en bitter Mandel til Vensire, han havde selv en bitter Smag

deraf, og Johanne, som altid var saa mild og smilende, hun var bare Honningkage. Det var, som om Remmen fra hans Mandjel snørede ham, saa at det var svært at trække Veiret, han løsne den, men det hjalp ikke. Verden var kun halv udenom ham, den anden Halvdeel bar han indeni sig, saadan var det!

Først da han saae de høie Bjerge, blev Verden ham større, hans Tanker vendte udad, han fik Taarer i sine Dine. Alperne syntes ham Jordens sammenlagte Vinger; hvad om den opløstede dem, udbredte de store Bjer med brogede Billeder af sorte Skove, brusende Bæde, Skyer og Sneemasser! „Paa Dommedag løfter Jorden de store Vinger, flyver mod Gud og brister som Boble i hans klare Straaler! O, gid at det var Dommedag!“ sukkede han. —

Stille vandrede han gennem Landet, der syntes ham en græsgroet Frugthave; fra Gufenes Træ-Altaner nikkede de knipsende Piger til ham, Bjergtoppene glødede i den røde Aftensol, og da han saae de grønne Søer mellem de mørke Træer — saa tænkte han paa Stranden ved Kjøgebugt; og der var Veemod, men ikke Smerte i hans Bryst.

Der hvor Rhinen, som een lang Bølge, vælter frem, styrter, knuses og forvandles i sneehvide klare Skymasser, som var det Skyernes Skabelse — Regnbuen flager som et løst Baand hen derover, — her tænkte han paa Vandmøllen ved Kjøge, hvor Vandet brusste og knustes.

Gjerne var han blevet i den stille Rhinby, men her var saa megen Hyl og saa mange Piletræer, — og saa drog han videre; over de høie, mægtige Bjerge, gennem KlippeSprængninger og hen ad Veie, der som Svalereder vare klinede til Steen-Væggen. Vandet brusste i Dybet, Skyerne laae under ham; over blanke Fjeldsler, Alperoser og Snee gik han i den varme Sommer sol — og saa sagde han Farvel til Nordens

Landet og kom ned under Kastanietræer, mellem Viinhaver og Maismarker. Bjergene var en Muur mellem ham og alle Grindringer, og saaledes skulde det være. —

Der laae foran ham en stor, prægtig Stad, de kaldte den Milano og her fandt han en tydsk Mester, som gav ham Arbeide; det var et gammelt stikkeligt Vægtepar, han var kommet paa Værkstedet hos. Og de fik kjær den stille Svend, der talte lidt, arbeidede desmere og var from og kristelig. Det var ogsaa, som Gud havde taget den tunge Byrde fra hans Hjerte.

Hans bedste Lyst var, imellem at stige op paa den mægtige Marmor-Kirke, den syntes ham skabt af Sneen hjemme fra, og formet i Villeder, spidse Taarne, blomstersmykkede aabne Haller; fra hver Krog, fra hver Spidse og Bue smilede de hvide Villedstøtter til ham. — Ovenover sig havde han den blaa Himmel, under sig Byen og den vidtudstrakte grønne Lombarder-Slette, og mod Nord de høie Bjerge med den evige Sneen, — og saa tænkte han paa Kjøge-Kirke med Vedbenderankerne om de røde Mure, men han længtes ikke; her bag Bjergene vilde han begravest.

Det Aar havde han levet her, det var tre Aar siden han drog hjemme fra; da førte hans Mester ham ud i Staden, ikke til Arena, for at see Kunstberiderne, nei til den store Opera, og det var ogsaa en Gal, der var værd at see. — I syv Etager derinde hang der Sillegardiner, og fra Gulvet, svimlende høit op til Loftet, sad der de fineste Damer med Blomster-Bouquetter i Hænderne, ligesom om de skulde paa Val, og Herrerne vare i fuld Stads og mange med Sølv og med Guld. Der var saa lyst, som i det klareste Solstien og saa bruste Musikken saa stærkt og deilig, det var mere pragtfuldt end Comedien i Kjøbenhavn, men der var Johanne dog, og her — ja, det var som en Trolldom, Gardinet gik tilside og ogsaa her stod Johanne i Guld og Silke med Guldkrone paa Hovedet; hun sang som kun

en Guds Engel kan synge; hun traadte saa langt frem, hun kunde, hun smilede, som kun Johanne kunde det; hun saae lige paa Knud.

Den stakkels Knud greb Mesters Haand og raabte høit „Johanne!“ men det kunde ikke høres, Musikanterne spillede saa stærkt paa; og Mester nikkede dertil: „Ja vist hedder hun Johanne!“ og saa tog han et trykt Blad og viste, at der stod hendes Navn, hele hendes Navn.

Nei, det var ingen Drøm! og alle Menneſter jubledes for hende og kastede Blomster og Krandsse til hende, og hver Gang hun gik, saa kaldte de paa hende igjen, hun gik og kom og atter kom.

Ude paa Gaden flokkede Folk sig om hendes Vogn og de trak den, og Knud var allerforrest og allergladest, og da de kom til hendes prægtigt oplyste Huus, stod Knud lige ved Vognøren, der aabnedes, og hun traadte ud, og Lyset skinnede lige ind i hendes velsignede Ansigt og hun smilede og takkede saa mildt og hun var saa rørt; og Knud saae hende lige ind i Ansigtet og hun saae Knud lige ind i Ansigtet, men hun kjendte ham ikke. En Herre med Stjerne paa sit Bryst rakte hende sin Arm — de vare forlovede, sagde man.

Og saa gik Knud hjem og snørte sin Randsel; han vilde, han maatte hjem til Hylben og Pilen — af under Piletræet! i een Time kan man leve et heelt Menneſteliv!

De bad ham blive; ingen Ord kunde holde ham tilbage; de sagde ham, at det var mod Vintertid, at Sneen alt faldt i Bjergene; men i Sporet af den langsomt kjørende Vogn, — den maatte der jo baneſ Vej for, — kunde han gaae, med Randselen paa sin Ryg, støttende sig paa sin Stav. —

Og han gik mod Bjergene, op ad dem og ned ad dem; affrættet, saae han endnu ikke By eller Huus; det var mod Norden. Etjernerne tændtes ovenover ham, hans Fodder vaklede,

hans Hoved svimlede; dybt nede i Dalen tændtes ogsaa Stjerner, det var, som om Himlen ogsaa udstrakte sig neden under ham. Han følte sig syg. Stjernerne dernede bleve fleer og fleer og altid klarere, de bevægede sig hid og did. Det var en lille By, hvor Lykene blinkede, og da han forstod det, anstrængte han sine sidste Kræfter og naaede der et ringe Herberg.

Et heelt Døgn blev han her, thi hans Legeme trængte til Hvile og Pleie. Det var Lø og Slud i Dalen. En Morgens-
 stund kom her en Viremand, han spillede en Melodie hjemme fra Danmark, og saa kunde Knud ikke lenger holde det ud, — han gik i Dage, i mange Dage, med en Hast, som gjaldt det at komme hjem for de Allesammen døde der; — men til Ingen talte han om sin Længsel, Ingen kunde troe han havde Hjertes-
 sorg, den dybeste man kan have, den er ikke for Verden, den er ikke morsom, den er ikke engang for Vennerne og han havde ingen Venner! Fremmed gik han i fremmed Land, hjemad, mod Norden. I det eneste Brev hjemme fra, det Forældrene for Aar og Dag siden havde skrevet, stod: „Du er ikke rigtig dansk, som vi Andre hjemme! vi ere det saa uhyre! Du holder kun af fremmed Land!“ Forældrene kunde skrive det — ja, de kjendte ham jo!

Det var Aften, han gik paa den aabne Landevei, det begyndte at fryse; Landet selv blev mere og mere fladt med Mark og Eng; der stod ved Veien et stort Piletræ; Alt saae saa hjemligt, saa dansk ud! han satte sig under Pilen, han følte sig saa træt, hans Hoved hvilede sig, hans Dine luffede sig til Hvile, men han følte og fornåm, hvorledes Pilen sankede sine Grene ned imod ham, Træet syntes en gammel, mægtig Mand, det var Pilefa'er selv, der løftede ham paa sine Arme og bar ham, den trætte Søn, hjem til det danske Land ved den aabne, blege Strand, til Rjøgeby, til Barndoms-Haven. Ja, det var Pile-
 træet selv fra Rjøge, der var gaaet ud i Verden for at søge

og finde ham, og nu var han fundet og bragt hjem i den lille Have ved Aaen, og her stod Johanne i al sin Pragt, med Guldfronen paa, som han sidst havde seet hende og raabte: Velkommen!"

Og lige foran dem stode to underlige Skikkelser, men de saae meget mere mennefskelige ud end i Barndoms-Tiden, de havde ogsaa forandret sig; det var de to Honningfager, Mand-folket og Fruentimmeret; de vendte Netten til og saae godt ud.

"Tak!" sagde de begge To til Knud; "Du har løst vor Tunge! Du har lært os, at man skal freidigt udtale sin Tanke, ellers kommer der ikke Noget ud af det! og nu er der kommet Noget ud af det! — vi ere forlovede!"

Og saa gik de Haand i Haand gennem Kjøge Gader, og de saae meget anstændigt ud paa Brangen, der var ikke Noget at sige paa dem! og de gik lige hen mod Kjøge Kirke, og Knud og Johanne fulgte efter; de gik ogsaa Haand i Haand; og Kirken stod som før med røde Mure og deiligt Vebendgrønt, og Kirkens store Dør aabnede sig til begge Sider og Orgelet bruste og Mand-folket og Fruentimmeret gik begge op ad Kirkegangen: "Herstabet først!" sagde de, "Honningfagernes Brudfolk!" og saa traadte de hver til sin Side for Knud og Johanne, og de knælede deroppe og hun bøjede sit Hoved over hans Ansigt, og der trillede iskolde Taarer fra hendes Dine, det var Isen der smeltede om hendes Hjerte ved hans stærke Kjærlighed, og de faldt paa hans brændende Kinder, og — han vaagnede ved det, og sad under det gamle Piletræ i fremmed Land, i den vinterkolde Aften; der faldt fra Skyerne isnende Hagl, de pidskede hans Ansigt.

"Det var den deiligste Time i mit Liv!" sagde han, "og den var en Drøm. — Gud, lad mig drømme den om igjen!" og han lukkede sine Dine, han sov, han drømte.

I Morgenstunden faldt Sneen, den flygede hen over hans Fødder, han sov. Landsbyfolk gik til Kirke; der sad en Haandværkssvend, han var død, frosset ihjel — under Piletræet.

„Der er Forskjel.“

Det var i Mai Maaned, Vinden blæste endnu koldt; men Foraaret var der, sagde Buste og Træer, Mark og Enge; det mhlrede med Blomster og det lige op i det levende Gjerde, og der just talte Foraaret selv sin Sag, det talte fra et lille Ublestræ, der var een eneste Green, saa frisk, saa blomstrende, overdænget med de fine rosenrøde Knopper, som vare lige ved at aabne sig; den vidste nok selv, hvor kjøn den var, for det ligger i Bladet som i Blodet, og derfor blev den heller ikke overrasket ved at Herkabsvognen holdt paa Veien foran den, og den unge Grevinde sagde, at den Ublegreen var det Indigste, man kunde see, den var Foraaret selv i sin deiligste Aabenbarelse. Og Grevnen blev brækket af, og hun holdt den i sin fine Haand og flyggede over den med sin Silkeparasol, — og saa kjørte de til Slottet, hvor der var høie Sale og pyntelige Stuer; klare hvide Gardiner slagrede ved de aabne Vinduer og deilige Blomster stode i skinnende, gjennemsigtige Vaser, og i en af disse, den var som fkaaret ud af nyssfalden Snee, blev Ublegrevnen sat mellem friske, lyse Bøgegrene; det var en Lyst at see den!

Og saa blev Grevnen stolt, og det var jo ganske mennesseligt!

Der kom mange Slags Folk gennem Stuerne og efter som de gjaldt for, turde de sige deres Beundring, ogomme sagde slet ingen Ting, ogomme sagde altformegget, og Uble

grenen forstod, at der var Forskjel mellem Menneskene ligesom imellem Værterne. „Somme ere til Stads, og Somme ere til Næring, der ere ogsaa de, som kunne ganske undværes!“ meente Ublegrenen, og da den just var sat ved det aabne Vindue, hvorfra den kunde see baade ned i Haven og ud paa Marken, saa havde den Blomster og Værter nok til at betragte og tænke over! der stode rige og fattige, nogle altfor fattige.

„Stakkels forfattede Urter!“ sagde Ublegrenen, „der er rigtignok gjort Forskjel! og hvor de maa føle sig ulykkelige, dersom den Slags kan føle, som jeg og mine Lige kunne det; der er rigtignok gjort Forskjel, men det maa der gøres, ellers stode jo Alle eens!“

Og Ublegrenen saa med en Slags Medlidenhed især paa een Slags Blomster, som der var i Mængde af paa Marker og paa Grøfter; Ingen bandt dem i Bouquet, de vare altfor almindelige, ja man kunde finde dem selv imellem Brostenene, de skjode op som det argeste Ukrud, og saa havde de det fæle Navn Fandens Melkebøtter. *)

„Stakkels foragtede Vært!“ sagde Ublegrenen, „Du kan ikke gjøre ved, at Du blev hvad Du blev, at Du er saa almindelig, og at Du fik det hæslige Navn, Du har! men det er med Værterne, som med Menneskene, der maa være Forskjel!“

„Forskjel!“ sagde Solstraalen og kysjede den blomstrende Ublegreen, men kysjede ogsaa de gule Fandens Melkebøtter ude paa Marken, alle Solstraalens Brødre kysjede dem, de fattige Blomster, som de rige.

Ublegrenen havde aldrig tænkt over vor Herres uendelige Kjærlighed mod Alt, hvad der lever og røres i ham, den havde aldrig tænkt over hvor meget Smukt og Godt der kan ligge gjemt, men ikke glemt, — men det var jo ogsaa ganske menneskeligt!

*) Leontodon.

Solstraalen, Lysets Straale vidste det bedre: „Du seer ikke langt, Du seer ikke klart! — Hvor er den forfastede Urt, den Du især beklager?“

„Gandens Melkebøtter!“ sagde Ublegrenen. „Albrig bindes de i Bouquet, de trædes med Foden, der er formange af dem og naar de løbe i Frø flyver det som smaatkskaaren Uld hen over Veien og hænger Folk i Klæderne. Ufrud er det! men det skal der jo ogsaa være! — jeg er virkelig meget taknemmelig, at jeg ikke er blevet en af dem!“

Og hen over Marken kom en heel Skare Børn: det mindste af disse var nu saa lillebitte, at det blev baaret af de andre; og da det blev sat i Græsjet mellem de gule Blomster, løe det høit af Glæde, sparkede med de smaa Been, væltede sig omkring, plukkede kun de gule Blomster og kyskede dem i sød Ustydighed. De noget større Børn brød Blomsten fra den hule Stilk, bøiede denne rundt ind i sig selv, Led ved Led, en heel Kjæde blev det; først een til Halsen, saa een at hænge om Skulderen og om Livet, paa Brystet og paa Hovedet; det var en heel Pragt af grønne Rænker og Kjæder; men de største Børn tog forsigtig den afblomstrede Urt, Stilkken, der bar dens snugartede, sammensatte Frø-Krone, denne løse lustige Uldblomst, der er et heelt lille Kunststykke, som af de fineste Fjer, Snug eller Duun; de holdt den ved Munden for i eet Puft at afblæse den heelt; Den, der kunde det, fik nye Klæder, før Maret var omme, havde Bedstes moder sagt.

Den foragtede Blomst var en heel Prophet ved denne Leilighed.

„Seer Du!“ sagde Solstraalen, „seer Du dens Skjønhed, seer Du dens Magt!“

„Ja, for Børn!“ sagde Ublegrenen.

Og der kom ude paa Marken en gammel Kone og gravebe med sin stumpede stafiløse Kniv ned om Blomstens Rod og traf

den op; nogle af Blodderne vilde hun koge sig Kaffe paa, andre vilde hun faae Penge for, idet hun bragte Apothekeren dem til Lægedom.

„Skjønhed er dog noget Hoiere!“ sagde Ublegrenen. „Run de Udvalgte komme i det Skjønnes Rige! der er Forskjel mellem Værterne, ligesom der er Forskjel mellem Menneffene!“

Og Solstraalen talte om den uendelige Kjærlighed hos Gud gennem alt det Skabte og for Alt, hvad der har Liv, og om den lige Fordeling af Alt i Liv og Evighed!“

„Ja, det er nu Deres Mening!“ sagde Ublegrenen.

Og der kom Folk i Stuen, og den unge Grevinde kom, hun, som havde filllet Ublegrenen saa smukt, i den gennemsigtige Vase hvor Sollyset straaled; og hun bragte en Blomst eller hvad det nu var, det skjultes af tre, fire store Blade, der ligesom et Kræmmerhuus blev holdt rundt om det, for at ingen Træk eller Vindpust skulde komme til at gjøre det Skade og saa forsigtig blev det baaret, som aldrig den fine Ublegreen var blevet det. Ganste lempeligt kom nu de store Blade bort, og man saa den fine snuggede Frø-Krone af den gule, foragtede Sandens Melkebøtte. Den var det, hun saa forsigtig havde plukket, saa omhyggelig bar, for at ikke een af de fine Fjer-Pile, der danne dens Taage-Skikkelse og sidde saa løse, skulle blæse af. Heel og herlig havde hun den; og hun beundrede dens skønne Form, dens lustige Klarhed, dens hele særegne Sammensætning, dens Skjønhed, idet den skulde veires hen for Vinden.

„See dog, hvor forunderlig deilig vor Herre har gjort den!“ sagde hun. „Jeg vil male den med Ublegrenen; den er nu saa uendelig deilig for Alle, men ogsaa denne fattige Blomst har af vor Herre ligesaameget paa en anden Maade! saa forskjellige ere de og dog begge Børn i Skjønhedens Rige.“

Og Solstraalen kysjede den fattige Blomst, og den kysjede den blomstrende Ublegreen, dens Blade syntes at rødme derved.

Fem fra en Ærtebælg.

Der var fem Ærter i en Ærtebælg, de vare grønne og Bælgen var grøn, og saa troede de, at hele Verden var grøn, og det var aldeles rigtigt! Bælgen vorte og Ærterne vorte; de indrettede sig efter Huusleiligheden; lige i Råd sad de. — Solen skinnede udenfor og varmede Bælgen op, Regnen gjorde den klar; der var luunt og godt, lyst om Dagen og mørkt om Natten, saaledes som det skulde være, og Ærterne bleve større og altid mere tænkende, som de der sad, for Noget maatte de jo bestille.

„Skal jeg altid blive siddende her!“ sagde de, „bare jeg ikke bliver haard af at sidde saa lange. Er det ikke for mig ligesom om der er Noget udenfor; jeg har en Fornemmelse af det!“

Og Uger gik; Ærterne bleve gule og Bælgen blev guul: „Hele Verden bliver guul!“ sagde de og det havde de Lov til at sige.

Saa fornam de et Rust i Bælgen; den blev revet af, den kom i Menneskehænder og ned i en Trøielomme med flere fyldte Ærtebælge. — „Nu vil der snart blive lukket op!“ sagde de og det ventede de paa.

„Nu gad jeg vide hvem af os der driver det videst!“ sagde den mindste Ært. „Ja nu vil det snart give sig.“

„Skee hvad der maa!“ sagde den største.

„Kraft!“ der revnede Bælgen, og alle fem Ærter trillede ud i det klare Solskin; de laae i en Barnehaand, en lille Dreng holdt paa dem og sagde at det var ordenlige Ærter for hans Hyldebøsse; og strax kom den ene Ært i Bøssens og blev stukket væk.

„Nu flyver jeg ud i den vide Verden! tag mig om Du kan!“ og saa var den borte.

„Jeg," sagde den anden, „flyver lige ind i Solen, det er en rigtig Vertebralg og meget passende for mig!"

Bak var den.

„Jeg sover hvor jeg kommer," sagde de to andre, „men vi trille nok fremad!" og saa trillede de først paa Gulvet, før de kom i Hyldebøssen, men de kom der. „Vi bringe det videst!"

„Skee hvad der maa!" sagde den sidste og blev skudt iveiret, og den fløi op mod det gamle Bræt under Tagkammer-Vinduet, lige ind i en Revne, hvor der var Mos og blød Jord fløi den; og Mosset luffede sig om den; der laae den gjemt, men ikke glemt af vor Herre.

„Skee hvad der maa!" sagde den.

Inde paa det lille Tagkammer boede en fattig Kone, der om Dagen gik ud at pudse Kaffeloyne, ja save Brænde og gjøre svært Arbeide, for Kræfter havde hun og flittig var hun, men lige fattig blev hun; og hjemme paa det lille Kammer laae hendes halvorne eneste Datter, der var saa fin og spinkel; et heelt Aar havde hun ligget tilsengs og syntes hverken at kunne leve eller døe.

„Hun gaaer til sin lille Søster!" sagde Konen. „Jeg havde de to Børn, det var svært nok for mig at sørge for de to, men saa deelte vor Herre med mig og tog den ene til sig; nu vilde jeg nok beholde den anden, jeg har tilbage, men han vil nok ikke have dem stulte ad, og hun gaaer op til sin lille Søster!"

Men den syge Pige blev; hun laae taalmodig og stille den lange Dag, medens Moderen var ude at fortjene Noget.

Det var Foraars-Tid, og tidlig en Morgenstund, just som Moderen vilde gaae til sit Arbeide, skinnede Solen saa smukt ind ad det lille Vindue henad Gulvet og den syge Pige saae hen mod den nederste Glasrude.

og saa var den til Nar, som Have-Vært; men den vorte og vorte, som ingen af de Andre, og skjød sine Grene i lange Ranker, vidt omkring.

"Hvor skal Du hen!" sagde de høie Tidsler, der har Torn paa hvert Blad, "Du løber noget ave om! det har ingensteds hjemme! vi kunne ikke staae at bære Dig!"

Vinteren kom, Sneen laae hen over Planten, men fra den fik Sneelaget en Glands, som blev det nedensfra gennemstrømmet af Sol-Vys. I Foraaret stod der en blomstrende Vært, deilig som ingen Andre i Skoven.

Saa kom den botaniske Professor, der havde Skudsmaals-hog paa at han var hvad han var, han saae paa Planten, han bed i den, men den stod ikke i hans Plantelære; det var ham ikke muligt at finde ud, til hvilken Klasse den hørte.

"Det er en Afart!" sagde han. — "Jeg kjender den ikke, den er ikke optaget i Systemet!"

"Ikke optaget i Systemet!" sagde Tidsler og Nelder.

De store Træer rundtenuom hørte hvad der blev sagt, og ogsaa de saae at det ikke var et Træ af deres Slags; men de sagde ikke Noget, hverken Ondt eller Godt, og det er altid det sikreste, naar man er dum.

Da kom, gennem Skoven, en fattig, uskyldig Pige; hendes Hjerte var reent, hendes Forstand stor gennem Troen, al hendes Arvegods i denne Verden var en gammel Bibel, men fra dens Blade talte til hende Guds Stemme: Wille Menneske Dig ilde, huff af Historien om Joseph: „de tænkte ondt i deres Hjerte, men Gud tænkte at vende det til det Bedre." Lider Du Uret, mis-kjendes og forhaanes, huff ham, den Meneste og Bedste, ham, som de spottede og naglede til Korsets Træ, hvor han bad, „Fader, forlad dem, de vide ikke hvad de gjøre!"

Gun standsede sin Gang foran den vidunderlige Vært, hvis grønne Blade duftede saa sødt og vederqvægende og hvor Blom-

sterne i det klare Solskin syntes et heelt Farve-Fyrværkeri; og det klang fra hver, som gjemte den Melodiernes dybe Brønd, der i Martusfinder ikke tømmes. Med from Andagt saae hun paa al den Guds Herlighed; hun boiede een af Grenene ned for ret at bestue Blomsten og indaande dens Duft, og det lyfte i hendes Sind, det gjorde hendes Hjerte saa vel; gjerne havde hun eiet en Blomst, men hun nænte ikke at bryde den af, da vilde den jo snart visne hos hende; og hun tog kun et eneste af de grønne Blade, bar det hjem, lagde det i sin Bibel og der laae det friskt, altid friskt og uvisneligt.

Mellem Bibelens Blade laae det gjemt; med Bibelen blev det lagt under den unge Piges Hoved, da hun ligger efter laae i sin Viigtiste, med Dødens hellige Ålvor paa det fromme Ansigt, som om det asprægede sig i det jordiske Støv at hun nu stod for sin Gud.

Men ude i Skoven blomstrede den vidunderlige Vært, den var snart som et Træ at see til, og alle Træfugle kom og boiede sig for den, Svalen og Storken især.

„Det er udenlandsk Skaberi!“ sagde Tidsel og Borre, „saaledes kunne vi her hjemme dog aldrig bære os ad!“

Og de sorte Skov-Snegle spyttede paa Træet.

Saa kom Svinehyrden, han rustede Tidsler og Ranker op for at brænde Åste af det Grønne; hele det vidunderlige Træ, rykket op med alle Rødder, fik han med i Bundet; „det skal ogsaa gjøre Gavn!“ sagde han og saa var det gjort.

Men i mere end År og Dag led Landets Konge af den dybeste Lungesind; han var slittig og arbeidsom, det hjalp ikke; der blev læst dybsindige Skrifter for ham og der blev læst de allerletteste man kunde finde, det hjalp ikke. — Da kom der Bud fra en af Verdens viseste Mænd, man havde henvendt sig til ham og han lod dem vide, at der fandtes et sikkert Middel til at hujvale og helbrede den Lidende. „I Kongens eget Rige groer

der i Skoven en Vært af himmelsk Oprindelse, saadan og saadan seer den ud, man kan ikke tage fejl!" — og her fulgte en Tegning med af Værten, den var let at kjende! — „Den grønnes Vinter og Sommer; tag derfor, hver Aften, et friskt Blad deraf og læg det paa Kongens Pande, da lysner det om hans Tanke og en deilig Drøm til Natten vil styrke ham for den kommende Dag!"

Det var nu tydeligt nok, og alle Doctores og den botaniske Professor gik ud i Skoven. — Ja, men hvor var Værten.

„Jeg har nok faaet den med i Bundtet!" sagde Svinehyrden, „den er gaaet i Afse for længe siden, men jeg vidste ikke bedre!"

„Vidste ikke bedre!" sagde de Allesammen. „Uvidenhed! Uvidenhed! hvor er Du stor!" og de Ord kunde Svinehyrden lægge sig paa Hjertet, han og ingen Anden, meente de.

Ikke et Blad var at finde, det eneste laae i den Dødes Kiste og derom vidste Ingen.

Og Kongen selv kom i sin Mismod ud i Skoven til Stedet. „Her har Træet staaet!" sagde han, „det er et helligt Sted!"

Og Jorden her blev indhegnet med et gyldent Gitter og der kom Skildbagt, og det baade Nat og Dag.

Den botaniske Professor skrev en Afhandling om den himmelske Plante, og derfor blev han forgyldt, og det var ham til stor Fornøjelse; og Forgyldningen flødte ham og hans Familie, og det er det Glædeligste ved hele den Historie, thi Værten var borte og Kongen var mismodig og bedrøvet — „men det var han ogsaa i Forveien!" sagde Skildbagten.

Den gamle Gravsteen.

En af de smaa Kjøbsteder, hos en Mand, der havde sin egen Gaard, sad hele Familien i en Kreds sammen om Aftenen, paa den Aarstid, da man siger „Aftenen længes“; det var endnu mildt og varmt; Lampen var tændt; de lange Gardiner hang ned for Vinduerne, hvor der stode Blomsterpoter, og udenfor var det et deiligt Maaneskjyn; men det talte de nu ikke om, de talte om en gammel, stor Steen der laae nede i Gaarden, tæt ved Kjøkkendøren hvor Pigerne tidt opstillede det skurede Kobbertoi, for at det skulde tørres i Solen, og hvor Børnene gjerne legede, — det var egentlig en gammel Gravsteen.

„Ja,“ sagde Manden i Huset, „jeg troer den er fra den gamle nedbrudte Klosterkirke; der blev jo solgt baade Prædikestol, Epitaphier og Gravstene! min salig Fader købte flere af disse, de bleve flaaede itu til Brolægning, men denne Steen blev tilovers og er siden bleven liggende i Gaarden.

„Man kan godt see, at det er en Gravsteen,“ sagde den ældste af Børnene, „der er endnu at see paa den et Timeglas og et Stykke af en Engel, men Indskriften der stod, er næsten reent slettet ud, undtagen det Navn Preben og et stort „S“, der staaer lige bagefter og lidt længer nede „Marthe;“ men mere kan man ikke faae ud og det er da kun, naar det har regnet eller vi have vasket den, at det staaer tydeligt.“

„Herre Gud, det er Preben Svanes og hans Hustrues Liigsten!“ sagde en gammel, gammel Mand derinde, han kunde, i sin Alder godt være Bedstefader til dem Allesammen i Stuen. „Ja, det Ægtepar var et af de sidste som bleve jordede paa den gamle Klosterkirkegaard! det var et gammelt, hæderligt Par fra mine Drenges-Aar! Alle kjendte dem, og Alle holdt af dem, de vare Alders-Kongeparret her i Byen! Folk sagde om dem

at de eiede over en Tønde Guld, og dog gif de simpelt klædt, i det groveste Løi, men deres Linned var saa skinnende hvidt. Det var et deiligt gammelt Par, Preben og Marthe! — Naar de sad paa Bænken, der var oppe paa Husets høie Steens-
 trappe, som det gamle Lindetræ helbede sine Grene over, og de nikkede venligt og mildt, saa blev man ordenlig glad derved. De vare saa mageløse gode mod de Fattige! de bespiste dem, de klædte dem, og der var Fornuft og sand Christendom i al deres Godgjørenhed. Først døde Konen! jeg husker den Dag saa godt! jeg var en lille Dreng og med min Fader inde hos gamle Preben, just lige i det at hun var hensovet; den gamle Mand var saa bevæget, græd som et Barn — Liget laae endnu i Sovestammeret, tæt ved, hvor vi sad, — og han talte til min Fader og et Par Naboer om, hvor eensomt der nu vilde blive, hvor velsignet hun havde været, hvormange Aar de havde levet sammen, og hvorledes det gif til at de bleve kjendte med hinanden og fik hinanden kjær; jeg var som sagt, lille, og stod og hørte til, men det opfyldte mig forunderligt at høre paa den gamle Mand, og see, hvorledes han mere og mere blev livlig, fik røde Kinder, idet han talte om Forlovelses-Dagene, hvor yndig hun havde været, hvormange smaa uskyldige Omveie han havde gaaet for at træffes med hende, og han talte om Bryllups-Dagen, hans Dine lyste derved, han levede ligesom tilbage igjen i den Glædes-Tid, og saa laae hun nu inde i Kammeret tæt ved død, en gammel Kone, og han var en gammel Mand og talte om Haabets Tid! — — ja, ja, saaledes gaaer det! da var jeg et Barn kuns og nu er jeg gammel, gammel, som Preben Svane. Tiden gaaer og Alting skifter! — Jeg husker saa godt hendes Begravelses-Dag, gamle Preben gif lige bag efter Ligkisten. Et Par Aar forud havde Høgteparret ladet deres Gravsteen hugge med Indskrift og Navne, paa Dødsaaaret nær; Stenen blev om Aftenen fjørt hen og lagt paa Graven,

— og Maret efter løftedes den igjen og gamle Preben kom ned til sin Hustru. — Der var ikke den Rigdom efter dem, som Folk havde troet og sagt, det, der var, kom til Familien, langt ude, den, man aldrig før havde vidst om. Det Bindingsværks-Huus, med Bænken paa den høie Steentrappe under Lindertræet, blev revet ned af Magistraten, thi det var altfor brostfældigt til at de turde lade det staae. Siden, da det gik med Klosterkirken ligesaadan og Kirkegaarden blev hævet, saa kom Prebens og Marthes Gravsteen, som Alt derfra, til hvem, der vilde kjøbe det, og nu er det truffet saa, at den ikke er bleven slaaet i Stykker og brugt, men ligger endnu i Gaarden til Legested for de Smaa, og til Hylde for Vigernes skurede Kjøffentoi. — Den brotagne Gade gaaer nu hen over gamle Prebens og hans Hustrues Hvilested; Ingen husker dem mere!"

Og den gamle Mand, som fortalte alt dette, rystede vee-modig med Hovedet. „Glemmes!" — „Alt skal glemmes!" sagde han.

Og saa talte de i Stuen om andre Ting; men den mindste Dreng derinde, et Barn med store, alvorlige Dine krøb op paa Stolen bag Gardinerne, og saae ned i Gaarden, hvor Maanen skinnede klart paa den store Steen, der altid før havde syntes ham tom og flad, men nu laae der, som et heelt stort Blad af en Historiebog. Alt hvad Drengen havde hørt om Preben og hans Hustru havde Stenen inde; og han saae paa den, og han saae op mod den klare, lyse Maane, i den rene, høie Luft, og det var ligesom et Guds Ansigt, der skinnede ud over Jorden.

„Glemmes! — Alt skal glemmes!" lød det inde i Stuen, og i det Dieblig kysjede en usynlig Engel Drengens Bryst og Bænde og hviskede stille: „Gjem det givne Trøforn vel, gjem det til Modenhedens Tid! — Ved Dig, du Barn, skal den udslattede Indskrift, den smuldrende Gravsteen, med lyse, gyldne Træk staae for kommende Slægter! Det gamle Ugtepar

skulde igjen Arm i Arm, vandre did gennem de gamle Gader, og smilende med friske, røde Kinder, sidde paa Steentrappen under Lindetræet, og nikke til Fattig og Rig. Grofornet fra denne Time vil, gennem Aaringer, vore til et blomstrende Digterværk. Det Gode og Skjønne glemmes ikke, det lever i Sagn og Sange."

Klods-Hans.

En gammel Historie fortalt igjen.

Ude paa Landet var der en gammel Gaard, og i den var der en gammel Herremand, som havde to Sønner, der vare saa vittige, at det Halve var nok; de vilde frie til Kongens Datter og det turde de, for hun havde ladet kundgjøre at hun vilde tage til Mand, Den, hun fandt bedst kunde tale for sig.

De To forberedte sig nu i otte Dage, det var den længste Tid de havde til det, men det var ogsaa nok, for de havde Forfundskaaber og de ere nyttige. Den Ene kunde udenad hele det latinske Lexicon og Byens Avis for tre Aar, og det baade forfra og bagfra; den Anden havde gjort sig bekendt med alle Laugs-Artiklerne og hvad hver Oldermænd maatte vide, saa kunde han tale med om Staten meente han, dernæst forstod han ogsaa at brodere Seler, for han var fin og fingernem.

"Jeg faaer Kongedatteren!" sagde de begge To, og saa gav deres Fader dem hver en deilig Hest; han, som kunde Lexiconet og Aviserne fik en fulsort, og han, som var oldermænds-klog og broderede fik en melkehvid, og saa smurte de sig i Mundvigerne med Levertran, forat de kunde blive mere smidige. Alle Tjenestefolkene vare nede i Gaarden for at see dem stige til Hest; i det

jamme kom den tredie Broder, for der var tre, men der var Ingen der regnede den Tredie med, som Broder, for han havde ikke saadan Lærdom, som de to andre Brødre, og ham kaldte de Klodss-Hans.

„Hvor skal I hen siden I er i Stadstøiet?“ spurgte han.

„Til Høve for at snakke os Kongedatteren til! har Du ikke hørt Trommen gaaer om over hele Landet!“ og saa fortalte de ham det.

„Hille den, saa maa jeg nok med!“ sagde Klodss-Hans, og Brødrene loe af ham og red afsted.

„Fader, lad mig faae en Hest!“ raabte Klodss-Hans.

„Jeg faaer saadan en Hyst til at gifte mig. Ta'er hun mig. saa ta'er hun mig! og ta'er hun mig ikke, saa ta'er jeg hende alligevel!“

„Det er noget Snak!“ sagde Faderen, „Dig giver jeg ingen Hest. Du kan jo ikke tale! nei, Brødrene, det er Stads-Karle!“

„Maa jeg ingen Hest faae!“ sagde Klodss-Hans, „saa ta'er jeg Gedebuggen, den er min egen, og den kan godt bære mig!“ og saa satte han sig strævs over Gedebuggen, stak sine Hæle i Siden paa den og foer afsted hen ad Landeveien. Hui! hvor det gik. „Her kommer jeg!“ sagde Klodss-Hans, og saa sang han saa at det skingrede efter.

Men Brødrene red ganske stille forud; de talte ikke et Ord, de maatte tænke over paa alle de gode Indsald de vilde komme med, for det skulde nu være saa udspikuleret!

„Halehoi!“ raabte Klodss-Hans, „her kommer jeg! see hvad jeg fandt paa Landeveien!“ og saa viste han dem en død Krage han havde fundet!

„Klodss!“ sagde de, „hvad vil Du med den!“

„Den vil jeg forære til Kongedatteren!“

„Ja gjør Du det!“ sagde de, loe og red videre.

„Halehoi! her kommer jeg! see, hvad jeg nu har fundet, det finder man ikke hver Dag paa Landeveien!”

Og Brødrene vendte sig om igjen for at see hvad det var. „Klods!” sagde de, „det er jo en gammel Træsko, som Overstykket er gaaet af! skal Kongedatteren ogsaa ha' den!”

„Det skal hun!” sagde Klods-Hans; og Brødrene loe og de red og de kom langt forud.

„Halehoi! her er jeg!” raabte Klods-Hans; „nei, nu bliver det værre og værre! halehoi! det er mageløst!”

„Hvad har Du nu fundet!” sagde Brødrene.

„O!” sagde Klods-Hans, „det er ikke til at tale om! hvor hun vil blive glad, Kongedatteren!”

„Uh!” sagde Brødrene, „det er jo Blubber, der er kastet lige op af Grøften!”

„Ja det er det!” sagde Klods-Hans, „og det er den fineste Slags, man kan ikke holde paa den!” og saa fyldte han Kommen.

Men Brødrene red alt hvad Tøiet kunde holde, og saa kom de en heel Time forud og holdt ved Byens Port, og der fik Frierne Nummer efter som de kom, og blev sat i Række, ser i hvert Geled og saa tæt at de ikke kunde røre Armene og det var nu meget godt, for ellers havde de sprættet Rygstykkerne op paa hverandre, bare fordi den Ene stod foran den Anden.

Alle Landets øvrige Indvaanere stode rundt om Slottet lige op til Vinduerne for at see Kongedatteren tage mod Frierne, og ligesom en af dem kom ind i Stuen, slog Talegaven klif for ham.

„Duer ikke!” sagde Kongedatteren. „Væk!”

Nu kom den af Brødrene, som kunde Vericonet, men det havde han reent glemt ved at staae i Række, og Gulvet knirkede og Loftet var af Speilglas, saa at han saa sig selv paa Hovedet, og ved hvert Vindue stode tre Skrivere og en Oldermænd, der

hver skrev op Alt hvad der blev sagt, at det strax kunde komme i Avisen og sælges for to Stilling paa Hjørnet. Det var frøgteligt, og saa havde de fyret saadan i Kaffelovnen, at den var rød i Tromlen!

„Det er en svær Varme her er herinde!“ sagde Frieren.

„Det er fordi min Fader i Dag steger Hanekyllinger!“ sagde Kongedatteren.

„Væ!“ der stod han, den Tale havde han ikke ventet; ikke et Ord vidste han at sige, for noget Morsomt vilde han have sagt. Væ!

„Duer ikke!“ sagde Kongedatteren. „Væk!“ og saa maatte han affe. Nu kom den anden Broder.

„Her er en forfærdelig Hede!“ — sagde han.

„Ja, vi steger Hanekyllinger i Dag!“ sagde Kongedatteren.

„Hvad be — hvad?“ sagde han, og alle Skrivelserne skrev Hvad be — hvad!

„Duer ikke!“ sagde Kongedatteren. „Væk!“

Nu kom Klost-Hans, han red paa Gedebuffen lige ind i Stuen. „Det var da en gloende Hede!“ sagde han.

„Det er fordi jeg steger Hanekyllinger!“ sagde Kongedatteren.

„Det var jo rart det!“ sagde Klost-Hans, „saa kan jeg vel faae en Krage stegt?“

„Det kan De meget godt!“ sagde Kongedatteren, „men har de Noget at steger den i, for jeg har hverken Potte eller Bænde!“

„Men det har jeg!“ sagde Klost-Hans. „Her er Kogetøi med Linframpe! og saa trak han den gamle Træsko frem og satte Krage midt i den.

„Det er til et heelt Maaltid!“ sagde Kongedatteren, „men hvor faae vi Dyppelse fra!“

„Den har jeg i Kommen!“ sagde Klost-Hans. „Sag

har saa Meget jeg kan spille af det!" og saa heldte han lidt Bludder afommen.

"Det kan jeg lide!" sagde Kongedatteren, "Du kan da svare! og Du kan tale og Dig vil jeg have til Mand! men veed Du, at hvert Ord vi sige og har sagt, skrives op og kommer imorgen i Avisen! ved hvert Vindue seer Du staae tre Skrivere og en gammel Oldermænd, og Oldermænden er den værste for han kan ikke forstaae!" og det jagde hun nu for at gjøre ham bange. Og alle Skrivelserne vrinste og slog en Blæk-Klat paa Gulvet.

"Det er nok Herskabet!" sagde Klods-Hans, "saa maa jeg give Oldermænden det Bedste!" og saa vendte han sine Kommer og gav ham Bluddren i Ansigtet.

"Det var fiint gjort!" sagde Kongedatteren, "det kunde jeg ikke have gjort! men jeg skal nok lære det!" —

Og saa blev Klods-Hans Konge, fik en Kone og en Krone og sad paa en Throne, og det har vi lige ud af Oldermændens Avis — og den er ikke til at stole paa!

Fra et Vindue i Vartou.

Ud til den grønne Vold, der gaaer rundt om Kjøbenhavn, ligger en stor, rød Gaard med mange Vinduer, i dem vorer Balsaminen og Ambratræet; fattigt seer der ud derindensfor, og fattige gamle Folk boe der. Det er Vartou.

See! op til Vindueskarmen læner sig en gammel Pige, hun plukker det visne Blad af Balsaminen og seer ud paa den grønne Vold, hvor lystige Børn tumle sig; hvad tænker hun paa? Et Livs Drama ruller op for Tanken.

De fattige Smaa, hvor lykkeligt de lege! hvilke røde Kinder, hvilke velsignede Dine, men hverken Skoe eller Strømper have de paa; de danser paa den grønne Vold der, hvor Sagnet fortæller at for mange Aar tilbage, da Jorden der altid sank, blev et ustyldigt Varn loffet med Blomster og Vegetsi ind i den aabne Grav, som de murede til medens den Lille legede og spiste. Da laae Volden fast, og bar snart et dejligt Grønsvær. De Smaa kjende ikke Sagnet, ellers vilde de høre Varnet græde endnu dernede under Jorden, og Duggen paa Græsset vilde synes dem de brændende Taarer. De kjende ikke Historien om Danmarks Konge, der, da Hjenden laae udenfor, red her forbi, og svor at han vilde døe i sin Øde. Da kom Qvinder og Mænd, de gjøde kogende Vand ned over de hvidklædte Hjender, som i Sneen trawlede op ad den ydre Voldside.

Lyftigt lege de fattige Smaa.

Reg, du lille Pige! snart komme Aarene — ja, de velsignede Aar: Confirmanterne spadserer Haand i Haand, Du gaaer i hvid Kjole, den har kostet din Moder nok, og dog er den syet om af en større, gammel! Du faaer et rødt Shawl, det hænger Dig forlangt ned, men saa kan man see, hvor stort det er, hvor altfor stort! Du tænker paa din Stads og paa den gode Gud. Deilig er en Vandring paa Volden! Og Aarene gaae med mange merke Dage, men med Ungdomsind, og Du faaer en Ven, Du veed det ikke! I mødes; I vandre paa Volden i det tidlige Foraar, naar alle Kirkeklokker ringe store Bededag. Der er endnu ikke Violser at finde, men ud for Rosenborg staaer der et Træ med de første grønne Knopper, der standse I. Hvert Aar skyder Træet grønne Grene, det gjør ikke Hjertet i Mennekets Bryst. Gjennem dette glide flere mørke Styer, end Norden kjender. Stakkels Varn, din Brudgoms Brudekammer bliver Liigkisten, og Du bliver en gammel Pige; fra Bartou seer

Du bag Balsaminen ud paa de legende Børn, seer din Historie gjentages.

Og det er just det Livs-Drama, der ruller op for den gamle Pige, der seer ud paa Volden, hvor Solen skinner, hvor Børnene med røde Kinder og uden Strømper og Skoe juble, som alle de andre Himlens Engle.

Ib og lille Christine.

Nær ved Gudena, inde i Silkeborgs Skove, løfter sig en Landryg, som en stor Vold, den kaldes „Masen“ og under den mod Vest laae, ja der ligger endnu, et lille Bondehuus med magre Jorder; Sandet skinner igjennem den tynde Rug og Byg-Ager. Det er nu en Deel Aar siden; Folkene, som boede der, dreve deres lille Avling, havde dertil tre Aar, et Sviin og to Stude; kort sagt de havde det ret vel til Føden, naar man tager den, som man har den, ja de kunde vel ogsaa have bragt det til at holde et Par Heste, men de sagde, som de andre Bønder derovre: „Hesten æder sig selv!“ — den tærer for det Gode den gjør. Jeppe-Jæns drev sin lille Jordlob om Sommeren, og var om Vinteren en flink Træskoemand. Han havde da ogsaa Nædhjælp, en Karl der forstod at skære Træsko, der vare baade stærke, lette og med Facon; Skæ og Slev skar de; det gav Skillingen, man kunde ikke kalde Jeppe-Jæns for fattig Folk.

Lille Ib, den syvåars Dreng, Husets eneste Barn sad og saae til, skar i en Pind, skar sig ogsaa i Fingrene; men en Dag havde han snittet to Stykker Træ, saa at de saae ud, som smaa

Træskoe; de skulde, sagde han, foræres til lille Christine, og det var Brammandens lille Datter; hun var saa fin og saa yndelig, som et Herskabs Barn; havde hun Klæder skaaret, som hun var født og baaret, saa vilde Ingen troe at hun var fra Lyngtørrhuset paa Seishede. Derovre boede hendes Fader, der var Enkemand og ernærede sig ved at pranime Brænde fra Skoven ned til Silkeborg Maleværk, ja tidt derfra videre op til Manders. Ingen havde han der kunde tage vare paa lille Christine, der var et Aar yngre end Ib og saa var hun næsten altid hos ham, paa Brammen og mellem Lyngen og Lytebærbuskene; skulde han endelig heelt op til Manders, ja saa kom lille Christine over til Jeppe-Jæns's.

Ib og lille Christine kom godt ud af det ved Leg og ved Fod; de rodede og de gravede, de frøb og de gik, og en Dag vovede de sig ene to næsten heelt op paa Aasen og et Stykke ind i Skoven, og der fandt de Sneppeæg, det var en stor Begivenhed.

Ib havde endnu aldrig været øvre paa Seishede, aldrig prammet igjennem Søerne ad Gudena, men nu skulde han det: han var indbudt af Brammanden og Aftenen forud fulgte han hjem med ham.

Paa de høit opstablede Brændestykker i Brammen sad tidlig om Morgenens de to Børn og spiste Brød og Hindbær. Brammanden og hans Medhjælper stagede sig frem, det gik med Strømmen, i raft Fart ned ad Aaen, gjennem Søerne, der syntes at lukke sig ved Skov og ved Siv, men altid var der dog Gjennemfart, om endog saa de gamle Træer helde sig heelt ud og Egetræerne strakte frem affaldede Grene, ligesom om de havde opsmøgede Wrner og vilde vise deres knudrede, nøgne Arme! gamle Elletræer, som Strømmen havde løsnet fra Skrænten holdt sig med Rødderne fast ved Bunden, og saae ud ligesom smaa Skovøer; Akander vuggede paa Vandet; det var en

deilig Fart! — og saa kom man til Aaleværfket, hvor Vandet brusede gjennem Sluserne; det var Noget for Ib og Christine at see paa!

Dengang var endnu herneede hverken Fabrik eller By, her stod kun den gamle Aulsgaard, og Besætningen der var ikke stor, Vandets Fald gjennem Slusen og Vildandens Skrig, det var den Gang den stadigste Livlighed her. — Da nu Brændet var prammet om, kjøbte Christines Fader sig et stort Knippe Al og en lille slagtet Griis, der Alt tilsammen i en Kurv blev stillet agter ude paa Brammen. Nu gik det mod Strømmen hjem, men Vinden var med og da de satte Seil til, var det ligesaa godt, som om de havde to Heste for.

Da de med Brammen var saa høit oppe under Skoven, at de laae ud for hvor Manden, der hjalp med at pramme, havde kun et kort Stykke hjem, saa gik han og Christines Fader i Land, men paalagde Børnene at forholde sig rolige og forsigtige, men det gjorde de ikke længe, de maatte see ned i Kurven hvor Alene og Griisen gjemtes, og Griisen maatte de løfte paa og holde den, og da de begge vilde holde den saa tabte de den og det lige ud i Vandet; der drev den paa Strømmen, det var en forfærdelig Begivenhed.

Ib sprang i Land og løb et lille Stykke, saa kom ogsaa Christine; „tag mig med Dig!“ raabte hun, og nu var de snart inde i Bussene, de saae ikke længer Brammen eller Aaen; et lille Stykke endnu løb de, saa faldt Christine og græd; Ib fik hende op.

„Kom med mig!“ sagde han. „Huset ligger derovre!“ men det laae ikke derovre. De gik og de gik, over visse Løv og tørre nedfaldne Grene, der knagede under deres smaa Fødder; nu hørte de en stærk Raaben — de stode stille og lyttede; nu streg en Orn, det var et fælt Skrig, de bleve ganske forstrækkede, men foran dem, inde i Skoven, vorte de deiligste Blaabær, en

utrolig Mængde; det var alt for indbydende til ikke at blive og de blev og de spiste, og bleve ganske blaa om Mund og Kinder. Nu hørtes igjen en Raaben.

„Vi faae Bant for Grijsen!“ sagde Christine.

„Lad os gaae hjem til vort!“ sagde Ib; „det er her i Skoven!“ og de gik; de kom paa en Kjørevei, men hjem førte den ikke, mørkt blev det og angest vare de. Den forunderlige Stilhed rundt om afbrødes ved sæle Skrig af den store Hornugle eller Lyb fra Dugle de ikke kjendte; endelig stod de begge To fast i en Bust, Christine gråd og Ib gråd, og da de saa havde grædt en Stund lagde de sig i Løvet og faldt isøvn.

Solen var høit oppe da de vaagnebe, de frøs men oppe paa Hviden tæt ved, skinnede Solen ned mellem Træerne, der kunde de varme sig og derfra meente Ib maatte de kunde see hans Forældres Huus; men de vare langt fra det, i en ganske anden Deel af Skoven. De krablede heelt op paa Hviden og stod paa en Skrænt ved en klar, gjennemsigtig Sø; Birkene i den stode i Stiim belyste af Solstraalerne; det var saa uventet hvad de saae og tætved var en stor Bust fuld af Nodder, ja saagar syv Kløvsler; og de plukkede og de knækkede og fik de fine Kjørner, der havde begyndt at sætte sig, — og saa kom der endnu en Overraskelse, en Forstrækkelse. Fra Busten traadte frem en stor, gammel Kone, hvis Ansigt var saa bruunt og Haaret saa glindsende og sort; det Hvide i hendes Dine skinnede ligesom paa en Morian; hun havde en Bylt paa Nakken, og en Knortekjep i Haanden; hun var en Læterke. Børnene forstode ikke strax hvad hun sagde; og hun tog tre store Nodder op afommen, inde i hver laae de heiligste Ting gjemte, fortalte hun, det var Dnskenodder.

Ib saae paa hende, hun var saa venlig, og saa tog han sig sammen og spurgte om han maatte have de Nodder og Konen

gav ham dem og plukkede sig en heel Komme fuld af dem paa Buxten.

Og Ib og Christine saae med store Dine paa de tre Dnsfødder.

„Er der i den en Vogn med Heste for?“ spurgte Ib.

„Der er en Guldkarreet med Guldheste!“ sagde Konen.

„Saa giv mig den!“ sagde lille Christine, og Ib gav hende den og Konen knyttede Nødden ind i hendes Halsklæde.

„Er der inde i denne saadant et lille kjont Halsklæde, som det Christine der har?“ spurgte Ib.

„Der er ti Halsklæder!“ sagde Konen, „der er fine Kjoler, Strømper og Hat!“

„Saa vil jeg ogsaa have den!“ sagde Christine, og lille Ib gav hende ogsaa den anden Nød; den tredje var en lille sort en.

„Den skal Du beholde!“ sagde Christine, „og den er ogsaa kjøn.“

„Og hvad er der i den?“ spurgte Ib.

„Det Allerbedste for Dig!“ sagde Lørdagen.

Og Ib holdt fast paa Nødden. Konen lovede at føre dem paa rette Vej hjem, og de gik, men rigtignok i en ganske modsat Retning, end de skulde gaa, men derfor tør man ikke bestynde hende for, at hun vilde stjæle Børn.

I den vildsomme Skov mødte de Skovløberen Chræn, han kjendte Ib, og ved ham kom Ib med lille Christine hjem, hvor man var i stor Angest for dem, og Tilgivelse fik de, skjøndt de havde begge fortjent et godt Livsfuldt Mils, først fordi de lod Grijsen falde i Vandet og dernæst at de vare løbne deres Vej.

Christine kom hjem paa Heden og Ib blev i det lille Skovhuus; det Første han der om Aftenen gjorde, var at tage frem Nødden der gjemte „det Allerbedste“; — han lagde den

mellem Døren og Dørfarmen, klemte saa til, Nodden snaf, men ikke Kjerne skabt var der at see, den var fylt ligesom med Snuus eller Muld-Jord, der var gaaet Orm i den, som det kaldes.

„Ja, det kunde jeg nok tænke!“ meente Ib, „hvor skulde der, inde i den lille Nød, være Plads for det Allerbedste! Christine saaer hverken sine Klæder eller Guldkaarret ud af sine to Nodder!“

Og Vinteren kom og det nye Aar kom.

Og der gik flere Aaringer. Nu skulde Ib gaae til Bræsten og han boede langveis borte. Paa den Tid kom en Dag Brammanden og fortalte hos Ibs Forældre, at lille Christine skulde nu ud at tjene for sit Brød, og at det var en sand Lykke for hende at hun kom i de Hænder, hun kom, fik Tjeneste hos saadanne brave Folk; tank, hun skulde til de rige Krosfolk i Herning Kant, vesterpaa; der skulde hun gaae Mo'er tilhaande og siden, naar hun stikkede sig og der var confirmeret, vilde de beholde hende.

Og Ib og Christine toge Afsted fra hinanden: Kjæreste-folkene bleve de kaldte; og hun viste ham ved Afsteden at hun endnu havde de to Nodder, som hun fik af ham da de løb vild i Skoven, og hun sagde, at hun i sin Klædekiste glemte de smaa Træskoe, han som Dreng havde skaaet og foræret hende. Og saa skiltes de.

Ib blev confirmeret, men i sin Moders Huus blev han, for han var en flink Træskoefnider og han passede godt om Sommeren den lille Nøling; hans Moder havde kun ham dertil, Ibs Fader var død.

Kun sjældent, og det var da ved en Postkarl eller en Nalebonde, hørte man om Christine: det gik hende godt hos de rige Krosfolk og da hun var blevet confirmeret skrev hun til Faderen Brev med Glisen til Ib og hans Moder; i Brevet

stod om sex nye Særte og en deilig Klædning Christine havde faaet af Huusbond og Madmo'er. Det var rigtignok gode Tider.

Foraaret derefter, en smuk Dag, bankede det paa Ibs og hans Moders Dør, det var Brammanden med Christine; hun var kommet i Besøg paa en Dagstid; der var just en Leilighed i Them og igjen tilbage, og den benyttede hun. Smuk var hun, som en fin Frosen, og gode Klæder havde hun; de vare sneyde vel og de passede til hende. I fuld Stads stod hun, og Ib var i de daglige gamle Klæder. Han kunde slet ikke komme til Mæle; vel tog han hendes Haand, holdt den saa fast, var saa inderlig glad, men Munden kunde han ikke faae paa Gang, det kunde lille Christine, hun talte, hun vidste at fortælle og hun kyskede Ib lige paa Munden:

„Kjender Du mig ikke nok!“ sagde hun; men selv da de vare ene To og han endnu stod og holdt hende i Haanden, var Alt hvad han kunde sige, alene det: „Du er blevet ligesom en fin Dame! og jeg seer saa pjuftet ud! hvor jeg har tænkt paa Dig, Christine! og paa gamle Tider!“

Og de gik Arm i Arm op paa Nafen og saae over Guden=Na til Seishede med de store Lyngbanke, men Ib sagde ikke Noget, dog da de skiltes ad, var det klart for ham, at Christine maatte blive hans Kone, de vare jo fra Smaa kaldt Kjærestefolk, de vare, syntes han, et forlovet Par, uagtet ingen af dem selv havde sagt det.

Kun nogle Timer endnu kunde de være sammen, for hun skulde igjen til Them, hvorfra tidlig næste Morgen Bognen fjørte tilbage vesterpaa. Faderen og Ib fulgte med til Them, det var klart Maaneskin, og da de kom der og Ib endnu holdt Christines Haand, kunde han ikke slippe den, hans Dine de vare saa klare, men Ordene faldt kun smaat, men det var Hjertes Ord hvert eneste et: „er Du ikke blevet for fiint vant,“ sagde

han, „og kan Du finde Dig i at leve i vor Mo'ers Huus med mig, som Egtemand, saa blive vi To engang Mand og Kone! — — men vi kan jo vente lidt!“

„Ja, lad os see Tiden an, Ib!“ sagde hun; og saa trykkede hun hans Haand og han kyskede hende paa hendes Mund. „Jeg stoler paa Dig, Ib! sagde Christine, „og jeg troer at jeg holder af Dig! men lad mig sove paa det!“

Og saa skiltes de ad. Og Ib sagde til Brammanden at han og Christine vare nu saa godt som forlovede, og Brammanden fandt at det var som han altid havde tænkt om det; og han fulgte hjem med Ib og sov der i Seng med ham, og der taltes saa ikke mere om Forlovelsen.

Et Aar var gaaet; to Breve vare verledte mellem Ib og Christine; „trofast til Døden!“ stod der ved Underskriften. En Dag traadte Brammanden ind til Ib, han havde Hilsen til ham fra Christine; hvad Mere han havde at sige, gif det lidt langsomt med, men det var det, at det gif Christine vel, mere end vel, hun var jo en kjon Pige, agtet og afholdt. Krossmandens Søn havde været hjemme paa Besøg; han var ansat ved noget Stort i Kjøbenhavn, ved et Contoir; han syntes godt om Christine, hun fandt ham ogsaa efter sit Sind, hans Forældre vare nok ikke uwillige, men nu laae det dog Christine paa Hjertet, at nok Ib tænkte saa Meget paa hende, og saa havde hun betænkt at skyde Lykken fra sig, sagde Brammanden.

Ib sagde i Førstningen ikke et Ord, men han blev ligesaa hvid, som et Klæde, rystede lidt med Hovedet og saa sagde han: „Christine maa ikke skyde sin Lykke fra sig!“

„Skriv hende det Par Ord til!“ sagde Brammanden.

Og Ib skrev ogsaa, men han kunde ikke ret sætte Ordene sammen, som han vilde, og han slog Streg over og han rev itu, — men om Morgenens var der et Brev istand til lille Christine, og her er det!

— „Det Brev, Du har skrevet til din Fader har jeg læst „og seer at det gaaer Dig vel i alle Maader og at Du kan faae „det endnu bedre! Spørg dit Hjerte ad, Christine! og tænk „vel over hvad Du gaaer ind til, om Du tager mig! det er kun „ringe hvad jeg har. Tænk ikke paa mig og hvordan jeg har „det, men tænk paa dit eget Gavn! Mig er Du ikke bundet til „ved Løfte, og har Du i dit Hjerte givet mig et, saa løser jeg „Dig fra det. Alverdens Glæde være over Dig, lille Christine! „vor Herre har vel Trøst for mit Hjerte!

Altid din inderlige Ven.

36."

Og Brevet blev affendt og Christine fik det.

Ved Mortensdagstider blev der lyst fra Brædifestolen for hende, i Kirken paa Heden og ovre i Kjøbenhavn, hvor Brudgommen var, og derover reiste hun med sin Madmo'er, da Brudgommen, for sine mange Forretningers Skyld ikke kunde komme saalangt over i Jylland. Christine havde, efter Aftale, truffet sammen med sin Fader i Landsbyen Tunder, som Veien gaaer igjennem og som var ham det nærmeste Mødested; der tog de To Afsted. Derom kom til at falde et Par Ord, men 36 sagde ikke Noget; han var blevet saadart eftertænkfuld, sagde hans gamle Mo'er; ja eftertænkfuld var han, og derfor randt ham i Tanke de tre Nøgler, han som Barn fik af Taterkonen og gav Christine de to af, det var Dødsnøgler, i hendes den ene laae jo en Guldkarreet med Heste, i den anden de deiligste Klæder; det slog til! al den Herlighed fik hun nu ovre i Kongens Kjøbenhavn! for hende gik det i Opfyldelse —! for 36 var der i Nøglen kun den sorte Muld. „Det Allerbedste" for ham, havde Taterkonen sagt, — jo, ogsaa det gik i Opfyldelse! den sorte Muld var ham det Bedste. Nu forstod han tydeligt hvad Konen havde meent: I den sorte Jord, i Gravens Gjemme, der var det ham det Allerbedste!

Og der gif Aaringer, — ikke mange, men lange, syntes Ib; de gamle Krosfolk døde bort, den ene kort efter den anden; al Velstanden, mange tusinde Rigsdaler gif til Sønnen. Ja, nu kunde Christine faae Guldkarreet og fine Klæder nok.

I to lange Aar, som fulgte, kom ikke Brev fra Christine, og da saa Faderen fik et, var det slet ikke skrevet i Velstand og Fornøielse. Stakkels Christine! hverken hun eller hendes Mand havde vidst at holde Maade med Rigdommen, den gif, som den kom, der var ingen Velsignelse ved den, for de vilde det ikke selv.

Og Lyngen stod i Blomster og Lyngen tørrede hen; Sneen havde mange Vintre syget over Seis Hede, over Aasen hvor Ib boede i Læ; Foraarsolen skinnede og Ib satte Ploven i Jorden, da skar den, som han troede, hen af en Flintesteen, der kom ligesom en stor sort Hovlspaan op over Jorden, og da Ib tog paa den, mærkede han at det var et Metal, og hvor Ploven havde skaarret ind i det skinnede det blankt. Det var en tung stor Arm-Ring af Guld fra Hedenold; Kjempegraven var blevet jævnet her, dens kostelige Smykke fundet. Ib viste det til Præsten, der sagde ham hvad herligt det var og derfra gif Ib med det til Herredsfogden, der gav Indberetning derom til Kjøbenhavn og raadede Ib selv at overbringe det kostelige Fund.

„Du har fundet i Jorden det Bedste, Du kunde finde!“ sagde Herredsfogeden.

„Det Bedste!“ tænkte Ib. „Det Allerbedste for mig — og i Jorden! saa havde Taterkvinden dog ogsaa Met med mig, naar det var det Bedste!“

Og Ib gif med Smakken fra Aarhuus til Kongens Kjøbenhavn; det var som en Rejse over Verdenshavet, for ham, som kun havde sat over Gudena. Og Ib kom til Kjøbenhavn.

Værdien af det fundne Guld blev udbetalt ham, det var en stor Sum, sex hundrede Rigsdaler. Der gik i det store vilde somme Kjøbenhavn Ib fra Skoven ved Seishede.

Det var netop Aftenen før han vilde med en Skipper tilbage til Marhuus, da han forvildede sig i Gaderne, kom i en ganske anden Retning, end den, han vilde, og var, over Knippelsbro, kommet til Christianshavn istedetfor ned mod Volden ved Vesterport! Han styrede ganske rigtigt Vester paa, men ikke derhen hvor han skulde. Der var ikke et Menneske at see paa Gaden. Da kom en lille bitte Pige ud fra et fattigt Huus; Ib talte til hende om Veien, han søgte; hun studsede, saae op paa ham og var i heftig Graad. Nu var hans Spørgsmaal, hvad hun seilede; hun sagde Noget, som han ikke forstod og idet de begge vare lige under en Lygte, og Lyset fra den skinnede hende ind i Ansigtet, blev han ganske underlig, for det var livagtig lille Christine han saae, ganske, som han huffede hende fra de begge vare Børn.

Og han gik med den lille Pige ind i det fattige Huus, opad den smalle, slidte Trappe, heit op til et lille skraat Kammer under Taget. Der var en tung, qvalm Lust derinde, intet Lys tændt; henne i Krogen sukke de og drog Veiret trangt. Ib tændte en Svovlsstikke. Det var Barnets Moder, som laae paa den fattige Seng.

„Er der Noget, jeg kan hjælpe Eder med!“ sagde Ib. „Den Lille fik mig fat, men jeg er fremmed selv her i Staden. Er her ingen Naboer, eller Nogen jeg kan kalde paa!“ — Og han løftede hendes Hoved.

Det var Christine fra Seishede.

I Maringer var der hjemme i Jylland hendes Navn ikke blevet nævnet, det vilde have rørt op i Ibs stille Tankegang, og det var jo ikke heller godt, hvad Nygtet og Sandheden meldte, at de mange Penge, hendes Mand fik i Arv fra hans Forældre,

havde gjort ham overmodig og viltsom; sin faste Stilling havde han opgivet, reist et halvt Aar i fremmede Lande, kommet tilbage og gjort Gjæld og dog slankeret; meer og meer hældede Vognen og tilsidst væltede den. De mange lystige Venner fra hans Bord, sagde om ham, at han fortjente det, som det gik ham, han havde jo levet, som en gal Mand! — Hans Liig var en Morgen funden i Canalen i Slotsghaven.

Christine gik med Døden i sig; hendes yngste lille Barn, kun nogle Uger gammelt, baaret i Velstand, født i Glendighed, var alt i Graven, og nu var det saa vidt med Christine, at hun laae dødsdøig, forladt, paa et usfelt Kammer, usfelt, som hun kunde have taalt det i sine unge Aar paa Seishede, men nu bedre vant, ret sølte Glendigheden af. Det var hendes ældste, lille Barn, ogsaa en lille Christine, der led Nød og Sult med hende, og som havde faaet Ib derop.

„Jeg er bange jeg døer fra det stakkels Barn!“ fremsjufkede hun, „hvor i Verden skal hun saa hen!“ — Mere kunde hun ikke sige.

Dg Ib fik igjen en Svovlstikke tændt og fandt en Stump Lys, den brændte og lyfte i det usle Kammer.

Dg Ib saae paa den lille Pige og tænkte paa Christine i unge Dage; for Christines Skyld kunde han være god mod dette Barn, som han ikke kjendte. Den Døende saae paa ham, hendes Mine bleve større og større —! Kjendte hun ham? Ikke vidste han det, ikke et Ord hørte han hende sige.

Dg det var i Skoven ved Gudena, nær Seishede; Luften var graa, Lyngen stod uden Blomster, Vestens Storme drev det gule Løv fra Skoven ud i Aaen og hen over Heden hvor Græstovhuset stod, hvor fremmede Folk boede; men under Aasen, godt i Læ bag høie Træer stod det lille Huus, hvidtet

og malet; inde i Stuen brændte i Kaffelovnen Rhyetorvene, inde i Stuen var Solfin, det straalende fra to Varne-Dine, Foraarets Værkeslag løb i Talen fra dets røde, leende Mund, der var Liv og Lyshighed, lille Christine var der; hun sad paa Ibs Knæ; Ib var hende Fader og Moder, de vare borte, som Drømmen er det for Barnet og for den Vorne. Ib sad i det nette pyntelige Huus, en velhavende Mand; den lille Piges Moder laae paa de Fattiges Kirkegaard ved Kongens Rjøbenhavn.

Ib havde Penge paa Kistebunden, sagde de, Guld fra Muld, og han havde jo ogsaa lille Christine.

Den sidste Perle.

Der var et rigt Huus, et lykkeligt Huus; Alt derinde, Herflab og Lyende, Bennerne med vare lykkelige og glade, der var i Dag født en Arving, en Søn; og Moder og Barn befandt sig vel.

Lampen i det hyggelige Sovestue var halv dækket til; svære Silkegardiner af kostbare Stoffer hang tæt trukne til for Vinduerne. Gulvtæppet var tykt og blødt, som et Mos, Alt var til at blunde, sove, deilig udhvile sig paa og det gjorde ogsaa Baagetonen, hun sov, og det kunde hun; Alt var godt og velsignet her. Husets Skjætsaand stod ved Sengens Hovedgjerde; hen over Barnet, ved Moderens Bryst, bredte sig, ligesom et Næt af funkende Stjerner, saa rige, hver var en Lykens Perle. Livets gode Deer, alle havde de bragt deres Gave til den Nyfødte! her funkede Sundhed, Rigdom, Lykke, Kjærlighed, fort Alt, hvad Menneffene kunne ønske sig paa Jorden.

„Alt er bragt og givet!“ sagde Skjætsaanden.

„Nei!“ lød en Stemme tæt ved, det var Barnets gode Engel. „Den Fæe har endnu ikke bragt sin Gave, men hun bringer den, bringer den engang, om endogsaa Aar gaae hen. Den sidste Perle mangler!“

„Mangler! her tør Intet mangle og er det virkelig saa, da lad os søge hende, den mægtige Fæe, lad os gaae til hende!“

„Hun kommer, hun kommer engang! hendes Perle maa til, for at Krandsen kan bindes sammen!“

„Hvor boer hun? Hvor er hendes Hjem! sliig mig det, jeg gaaer og henter Perlen!“

„Du vil det!“ sagde Barnets gode Engel. „Jeg fører Dig til hende, hvor hun endogsaa maa søges! hun har Intet blivende Sted, hun kommer til Keiserens Slot og til den fattigste Bonde, intet Menneſte gaaer hun ſporløs forbi, dem Alle bringer hun ſin Gave, den være en Verden eller et Vegetoi! ogſaa dette Barn maa hun møde. Du tænker, Tiden er lige lang, men ikke lige nyttig, nu vel, vi gaae at hente Perlen, den ſidſte Perle i denne Rigdom!“

Og Haand i Haand ſvævede de hen til det Sted, ſom for denne Stund var Fæens Hjem.

Det var et ſtort Huus med mørke Gange, tomme Stuer, og ſorunderligt ſtille; en Række Vinduer ſtode aabne, ſaa at ret den raa Luſt kunde trænge ind; de lange, hvide nedhængende Gardiner bevægede ſig ved Luſttrækket.

Midt paa Gulvet ſtod en aaben Liigkiſte og i denne hvilede Liget af en Dvinde, endnu i ſine bedſte Aar; de deiligſte friſte Roſer laae hen over hende, ſaa at kun de ſoldede ſine Hænder være ſynlige og det i Døden forklarede, ædle Anſigt med Indvielfens høie, ædle Alvor i Gud.

Ved Kiſten ſtode Mand og Børn, en heel Flok var det; den Mindſte ſad paa Faderens Arm, det ſidſte Farvel bragte

de; og Manden kysjede hendes Haand, den, der nu var som et visjent Lov, og før med Kraft og Kjærlighed havde hygget om dem. Salte, tunge Taarer faldt i store Draaber paa Gulvet; men ikke et Ord blev sagt. Lusheden her rummede en Verden af Smerte. Og stille, hulkende gik de bort.

Der stod et Lys, Flammen vred sig for Vinden og skjød op sin lange, røde Tande. Fremmede Folk traadte ind, de lagde Laaget over den Døde, de slog Sømmene fast, stærkt lod Hammerslagene gennem Husets Stuer og Gange, de løb til Hjerterne, der blødte.

„Hvorhen fører Du mig? spurgte Skjtsaanden, „her boer ingen Fee, hvis Perle hører med til Livets bedste Gaver!“

„Paa dette Sted boer hun, her i denne hellige Time,“ sagde Skjtsengelen, og pegede hen i Krogen, og der, hvor i Livets Dage, Moderen havde siddet mellem Blomster og Billeder, hvor hun, som Husets velsignende Fee, nikkede kjærligt til Mand, Børn og Benner, hvor hun, som Husets Solstraale udbredte Glæde og var det Heles Sammenhold og Hjerte, der sad nu en fremmed Kvinde, isort lange, siddende Klæder, Sorgen var det, Hersterinden her, Moder nu i den Dødes Sted. Der trillede en brændende Taare ned paa hendes Skjød, den blev en Perle; den funkede med alle Regnbuens Farver, og Engelen greb den, og Perlen lyste, som en Stjerne med gyldfarvet Glands.

„Sorgens Perle, den sidste, som ikke kan savnes! ved den forhoies de andres Glands og Magt. Seer Du Skjæret her af Regnbuen, den, der forbinder Jorden med Himlen. For hver af vore Kjære der dør fra os, have vi een Ven meer i Himlen at længes efter. I Jordens Nat see vi opad mod Stjernerne, ud mod Gulddens! betragt Sorgens Perle, i den ligger Psyche-Vingerne, de bære os bort herfra!“

„Hun duede ikke.“

Bysfogden stod ved det aabne Vindue; han var i Manskets Skjorte, med Brystnaal i Kalvekrydsset og overordenlig vel barberet, selvgjort Arbeide; dog var han kommet til at give sig et lille Snit, men hen over det sad en Lap Alvis-Papir.

„Hør, du Lille!“ raabte han.

Og den Lille var ingen Anden, end Vasterkonens Søn, der netop gik forbi og ærbødig tog sin Kasket af; den var knækket i Skyggen og indrettet til at putte i Lommen. I de fattige, men rene og særdeles vel lappede Klæder og med svære Træskoe, stod Drengen ærbødig, som var det for Kongen selv han stod.

„Du er en god Dreng,“ sagde Bysfogden, „Du er en høflig Dreng! Din Moder skylder vel Tøi nede ved Maen; der skal Du ned med det, Du har i Lommen. Det er en slem Ting med din Moder! hvormeget har Du der?“

„En halv Bøgel,“ jagde Drengen med forstrækket halv sagte Stemme.

„Og imorges fik hun det samme,“ vedblev Manden.

„Nei igaar var det!“ svarede Drengen.

„To halve gjør en heel! — Hun duer ikke! Det er sorgeligt med den Klasse af Folket! — Siig til din Moder, at hun skalde skamme sig! og bliv aldrig Du en Druffenbold, men det bliver Du nok! — Stakkels Barn! — Gaa nu! —“

Og Drengen gik; Kasketten beholdt han i Haanden, og Vinden blæste paa hans gule Haar, saa at det reiste sig i lange Totter. Han gik om af Gaden, ind i Gyden, ned til Maen, hvor Moderen stod ude i Vandet ved Toestolen og slog med Lærskelen paa det svære Linned. Der var Strømning i Vandet, thi Vandmøllens Sluser vare oppe, Lagenet drev for Strømmen

og var nær ved at rive Toestolen om; Vasterfonen maatte holde imod.

"Jeg er nær ved at seile!" sagde hun, "det er godt, at Du kommer, for jeg kan trænge til at faae lidt Hjelp paa Kræfterne! det er koldt herude i Vandet; i sex Timer har jeg staaet her. Har Du Noget til mig?"

Drengen tog Glasfen frem, og Moderen satte den for Munden og drak en Slurk.

"O, hvor det gjør godt! hvor det varmer! det er ligesaa godt som varm Mad, og det er ikke saa dyrt! drik, min Dreng! Du seer saa bleg ud, Du fryser i de tynde Klæder! det er jo ogsaa Efteraar. Hu! Vandet er koldt! bare jeg ikke bliver isg! men det gjør jeg ikke! giv mig en Taar endnu og drik ogsaa Du, men kun en lille Draabe, Du maa ikke vænne Dig til det, mit stakkels fattige Barn!"

Og hun gik om Broen, hvor Drengen stod, og traadte op paa Land; Vandet drev fra Sivmatten, hun havde om Livet, Vandet flød fra hendes Skjort.

"Jeg slider og slæber, saa Blodet er færdig ved at springe mig ud af mine Neglerødder! men det er det samme, naar jeg kun hæderlig kan faae Dig frem, mit søde Barn!"

I det samme kom en noget ældre Kone, fattig i Klæder og Skind, halt paa det ene Been og med en mægtig stor forloren Krosse ud over det ene Dæ, det skulde skjules af Krollen, men den gjorde Skavanken mere kjendelig. Det var en Veninde af Vasterfonen, "Galte-Maren med Krollen," kaldte Naboerne hende.

"Stakkels, hvor Du slider og slæber og staaer i det kolde Vand! Du kan nok trænge til lidt at varmes ved, og dog har man ondt af den Draabe, Du faaer!" — og nu var snart hele Bysfogdens Tale til Drengen bragt Vasterfonen; for Maren havde hørt det Hele, og det havde ærgret hende, at han talte

saadan til BARNET om dets egen Moder og om den Draabe, hun tog, lige i det Byfogden gjorde stort Middags-Collats med Viin i flaskeviis! „fine Vine og stærke Vine! lidt over Tørsten hos Mange! men det kalder man ikke at drikke! de due, men Du duer ikke!“

„Saa han har talt til Dig, Barn!“ sagde Vasserkonen, og hendes Læber bevægede sig zittrende: „Du har en Moder, der duer ikke! maaskee har han Ret! men til BARNET skulde han ikke sige det! dog, fra det Huus kommer Meget over mig!“

„I har jo tjent der i Gaarde, da Byfogdens Forældre levede og boede der; det er mange Aar siden! Der er spist mange Skjeeper Salt siden den Tid, saa man kan nok tørste!“ og Maren loe. „Der er stor Middag i Dag hos Byfogden, den skulde have været sagt af, men nu blev det dem for silde, og Maden var lavet. Jeg har det fra Gaardskarlen. Der er for en Time tid siden kommet Brev om, at den yngre Broder er død i Kjøbenhavn!“

„Død!“ udbrod Vasserkonen og blev liigbleg.

„Ih dog!“ sagde Konen; „tager I Jer det saa nær! naa, I kjendte ham fra I tjente der i Huset.“

„Er han død! han var det bedste, det meest velsignede Menneſke! vor Herre faaer ikke Mange, som ham!“ og Taarerne løb hende ned ad Kinderne. „O min Gud! det gaaer rundt med mig! det er, fordi jeg drak Flasken ud! jeg har ikke kunnet taale det! jeg føler mig saa ilde!“ — og hun holdt sig op til Blankeværket.

„Herre Gud, I er ganske daarlig, Mo'er!“ sagde Konen. „See dog til, det kan gaae over! — nei, I er rigtig syg! det er bedst, jeg faaer Jer hjem!“

„Men Toiet der!“

„Det skal jeg nok tage mig af! tag mig under Armen!“

Drengen kan blive her og vaske paa saalange, saa skal jeg komme og vaske Nesten; det er jo en lille Klat fun!"

Og Fodderne vaskede under Vaskerkonen.

"Jeg har staaet for længe i det kolde Vand! jeg har ikke siden imorges faaet Vaadt eller Tørt! jeg har Feber i Kroppen! O Herre Jesus, hjælp mig hjem! mit stakkels Barn!" — og hun græd.

Drengen græd og sad snart ene ved Aaen ved det vaade Lei. De to Koner gik langsomt, Vaskerkonen vaskende, opad Gyden, om ad Gaden, forbi Byfogdens Gaard, og netop udenfor den sank hun om paa Brostenene. Folk samlede sig.

Galte-Maren løb ind i Gaarden om Hjælp. Byfogden med sine Gjester saae ud ad Vinduerne.

"Det er Vaskerkonen!" sagde han, "hun har faaet lidt over Tørsten; hun duer ikke! det er Skade for den kjønne Dreng, hun har. Jeg har sandelig Gudhed for Barnet. Moderen duer ikke!"

Og hun blev bragt til sig selv igjen og ledet til sit fattige Hjem, hvor hun kom i Seng. En Staal varmt Ol med Smør og Sukker gik den skikkelige Maren at lave, det var den Medicin, hun troede var den bedste, og saa gik hun til Skyllstedet, skyllede meget daarligt, men velmeent, trak egentlig kun det vaade Lei i Vand og fik det i en Kasse.

Ved Aften sad hun i den fattige Stue hos Vaskerkonen. Et Par brunede Kartofler og et deiligt fedt Stykke Stinke havde hun faaet hos Byfogdens Koffepige til den Syge, det nød Drengen og Maren godt af; den Syge glædede sig ved Lugten, den var saa nærende, sagde hun.

Og Drengen kom til Sengs, den selvsamme, i hvilken Moderen laae, men han havde sin Blads paatvers ved Fodderne, med et gammelt Gulvtæppe over sig, syet sammen af blaa og røde Strimler.

Og det var lidt bedre med Vaskerkonen; det varme Vand havde styrket hende, og Lugten af den fine Mad gjort godt.

„Tak, du gode Sjæl!“ sagde hun til Maren, „Alt vil jeg ogsaa sige Dig, naar Drengen sover! jeg troer allerede, han gjør det! hvor sød og velsignet han seer ud, med de luffede Dine! han veed ikke, hvorledes hans Moder har det. Vor Herre lade ham aldrig prøve det! — Jeg tjente hos Kammeraadens, Byfogdens Forældre, saa traf det sig, at den yngste af Sønerne kom hjem, Studenten; dengang var jeg ung, vilde og gal, men stikkelig, det tør jeg sige for Guds Ansigt!“ sagde Vaskerkonen, — „Studenten var saa lystig og glad, saa velsignet! hver Bloddraabe i ham var retskaffen og god! bedre Menneske har der ikke været paa Jorden. Han var Søn i Huset, og jeg kun Tjenestepige, men vi bleve Kjærestefolk, i Lugt og Vre! et Kys er dog ikke Synd, naar man rigtig holder af hinanden. Og han sagde det til sin Moder; hun var som vor Herre for ham her paa Jorden! og hun var saa klog, kjærlig og elskelig! — Han reiste bort, og sin Guldring satte han paa min Finger. Da han vel var borte, kaldte min Madmoder mig ind for sig; alvorlig og dog saa mild stod hun, talte, som vor Herre vilde kunne det; hun klarede for mig Afstanden i Mand og Sandhed imellem ham og mig. „Nu seer han paa, hvor godt Du seer ud, men Udseendet vil gaa bort! Du er ikke oplært, som han, I naae ikke op til hinanden i Mandens Rige, og deri ligger Ulykken. Jeg agter den fattige, sagde hun, hos Gud kan han maaskee faae en høiere Plads, end mange Rige, men man maa ikke paa Jorden gaae over i et galt Spor, naar man kjører fremad, ellers vælter Vognen, og I To ville vælte! Jeg veed, at en brav Mand, en Gaandværksmand har friet til Dig, det er Erik Handskemager, han er Enkemand, har ingen Børn, staaer sig godt, tænk derover!“ Hvert Ord, hun sagde, var som Knive gjennem mit

Hjerte, men Konen havde Døt! og det knugede mig og tyngede mig! — jeg kysede hendes Haand og gråd mine salte Taarer, og det endnu mere, da jeg kom ind i mit Kammer og lagde mig over min Seng. Det var en tung Nat, som fulgte, vor Herre veed, hvad jeg led og stred. Saa gik jeg om Søndagen til Herrens Bord for at faae Lys i mig. Da var det ligesom en Tilskikkelse: idet jeg gik ud af Kirken, mødte jeg Erik Handskemager. Saa var der ikke længer Tvivl i mit Sind, vi passede for hinanden i Stilling og Vilkaar, ja han var endogsaa en velhavende Mand, og saa gik jeg lige hen til ham, tog hans Haand og sagde: er dine Tanker endnu til mig? — Ja evig og altid! sagde han. — Vil Du have en Pige, der agter og ærer Dig, men ikke holder af Dig, men det kan vel komme! — Det vil komme! sagde han, og saa gav vi hinanden Haanden. Jeg gik hjem til min Madmoder: Guldringen, som Sønnen havde givet mig, bar jeg paa mit bare Bryst, jeg kunde ikke sætte den paa min Finger ved Dagen, men kun hver Aften, naar jeg lagde mig i min Seng. Jeg kysede Ringen, saa at min Mund blødte ved det, og saa gav jeg den til min Madmoder, og sagde, at i næste Uge vilde der blive lyst fra Brædikestolen for mig og Handskemageren. Saa tog min Madmoder mig i sine Arme og kysede mig — hun sagde ikke, at jeg ikke duede, men den Gang var jeg maaskee ogsaa bedre, skjøndt jeg ikke endnu havde prøvet saa megen Verdens Modgang. Og saa stod Brylluppet ved Kyndelmisse; og det første Aar gik godt, vi holdt Svend og Dreng, og Du, Maren, tjente os."

"O, I var en velsignet Madmoder!" sagde Maren, "aldrig glemmer jeg, hvor mild I og Jer Mand var!"

"Det var i de gode Aar, Du var hos os! — Børn havde vi da ikke. — Studenten faae jeg aldrig! — Jo, jeg faae ham, men han faae ikke mig! han kom her til sin Moders Begravelse. Jeg faae ham staae ved Graven, han var saa kridhvid og saa

bedrøvet, men det var for Moderens Skyld. Da siden Faderen døde, var han i fremmede Lande og kom ikke her og har ikke heller senere været her. Aldrig giftede han sig, veed jeg; — han var nok Procurator! — mig huffede han ikke, og om han havde seet mig, saa havde han dog vist ikke kjendt mig igjen, saa fæl jeg seer ud. Og det er jo ogsaa meget godt!"

Og hun talte om sin Brøvelses tunge Dage, hvorledes Ulykken ligesom væltede ind over dem. De eiede fem hundrede Rigsdaler, og da der i Gaden var et Huus at faae for to hundrede, og det vilde betale sig at faae det revet ned og bygge et nyt, saa blev Huset kjøbt. Murer og Lømrer gjorde Overflag, at det videre vilde koste ti hundrede og thye. Credit havde Erik Handskemager, Pengene fik han til Laans fra Kjøbenhavn, men Skipperen, der skulde bringe dem, forliste og Pengene med.

"Da var det, jeg fødte min velsignede Dreng, som her sover. — Fader saldt i en svær, langvarig Sygdom; i tre Djevingaar maatte jeg flæde ham af og paa. Det gik reent tilbage for os, vi laante og laante; Alt vort Løi gik, og Fader døde fra os! — Jeg har slidt og slæbt, stridt og stræbt for Barnets Skyld, vasket Trapper, vasket Linned, grovt og fiint, men jeg skal ikke have det bedre, vil vor Herre! men han løser nok op for mig og sørger for Drengen."

Og saa sov hun.

Ud paa Morgenens solte hun sig styrket og stærk nok, som hun troede, til igjen at gaae til sit Arbejde. Hun var netop kommet ud i det kolde Vand, da greb hende en Mygtelse, en Afmagt; frampagtigt tog hun for sig med Haanden, gjorde et Skridt opad og saldt om. Hovedet laae paa det tørre Vand, men Fødderne ude i Aaen, hendes Træskoer, som hun havde staaet med paa Bunden, — i hver af dem var der en Visf

Halm, — drev paa Strømmen; her blev hun fundet af Maren, der kom med Kaffe.

Fra Byfogden havde der hjemme været Bud, at hun strax maatte møde hos ham, han havde Noget at sige hende. Det var for seent. En Barbeer blev hentet til Aareladning; Vasker-konen var død.

„Hun har druffet sig ihjel!“ sagde Byfogden.

I Brevet, der bragte Underretning om Broderens Død, var opgivet Testamentets Indhold, og deri stod, at 600 Rigsdaler testamenteredes til Handskemager=Enken, der engang havde tjent hans Forældre. Efter bedste Stjen skulde Pengene, i større eller mindre Portioner, gives hende og hendes Barn.

„Der har været noget Misfak med min Broder og hende!“ sagde Byfogden, „godt, at hun er af Veien; Drengen faaer nu det Hele, og jeg skal sætte ham til brave Folk, en god Haandværker kan han blive!“ — Og i de Ord lagde vor Herre sin Velsignelse.

Og Byfogden kaldte Drengen for sig, lovede at sørge for ham, og sagde ham, hvor godt det var, at hans Moder var død, hun duede ikke!

Til Kirkegaarden blev hun bragt, de Fattiges Kirkegaard. Maren plantede et lille Rosentræ paa Graven, Drengen stod ved Siden.

„Min søde Moder!“ sagde han, og Taarerne strømmede: „Er det sandt: hun duede ikke!“

„Jo, hun duede!“ sagde den gamle Pige og saae op imod Himlen. „Jeg veed det fra mange Aar og fra den sidste Nat. Jeg siger Dig, hun duede! og vor Herre i Himmeriges Rige siger det med, lad Verden kun sige: hun duede ikke!“

To Jomfruer.

Har Du nogensinde seet en Jomfru? Det vil sige, hvad Bro-læggerne kalde en Jomfru, En til at stampe Steenbroen med. Hun er heel af Træ, bred forneden med Jernring om, og smal foroven med Stok, den er hendes Arme.

Inde i Materialgaarden stod der to saadanne Jomfruer, de stode mellem Skovle, Javnamaal og Hjulbør, og der var det rygtedes, at „Jomfruen“ ikke længer skulde kaldes „Jomfru“, men derimod „Stempel“, og det er den nyeste og eneste rigtige Benævnelse i Bro-lægger sproget, for hvad vi Alle i gamle Liden kaldte en Jomfru.

Nu er der mellem os Mennesker Noget, man kalder: „emanciperede Fruentimmer,“ hvortil regnes Institutbestyrerinder, Jorde-mødre, Dandsrerinder, der kunne staa paa eet Been i Embedet, Modehandlerinder og Vaagekoner, og til den Række: „Emanciperede“, sluttede sig ogsaa de to Jomfruer i Materialgaarden; de vare Jomfruer ved Veivæsenet, og de vilde paa ingen Maade opgive deres gode gamle Navn og lade sig kalde „Stempel“.

„Jomfru er et Menneskenavn,“ sagde de, „men Stempel er en Ting, og vi lade os ikke kalde en Ting, det er at skjædes ud!“

„Min Forlovede er istand til at staa op med mig!“ sagde den Yngste, der var forlovet med en Rambuk, det er saadan en stor Maskine, der driver Bøle ned og altsaa gjør i det Svære, hvad Jomfruen gjør i det Fine. „Han vil have mig, som Jomfru, men maaskee ikke, som Stempel, og altsaa kan jeg ikke lade dem døbe mig om!“

„Ja, jeg lader før mine to Arme knække af!“ sagde den Ældste.

Hjulbøren havde dog en anden Mening, og Hjulbøren var Noget, han ansaae sig for en Dvart Karreet, idet den gif paa eet Hjul.

„Jeg maa dog sige dem, at det at kaldes Jomfru er temmelig almindeligt og ikke nær saa fiint, som at kaldes Stempel, thi ved at føre det Navn, kommer man i Række med Signeterne, og tænk paa Lovens Signet, det er det, der giver Lovens Segl. I Deres Sted vilde jeg opgive Jomfruen!“

„Aldrig! det er jeg for gammel til!“ sagde den Ældste.

„De kjender nok ikke Noget, som kaldes den europæiske Nødvendighed!“ sagde det ærlige gamle Favnemaal. „Man maa begrundes, underordne sig, seie sig i Tid og Nødvendighed, og er det en Lov, at Jomfruen skal kaldes Stempel, saa maa hun kaldes Stempel. Enhver Ting har sit Favnemaal!“

„Saa vilde jeg dog heller,“ sagde den Ungste, „lade mig kalde Broken, naar galt skulde være, Broken smager dog altid lidt af Jomfru!“

„Men jeg lader mig heller hugge til Pindebrænde!“ sagde den gamle Jomfru.

Nu gif det til Arbejde; Jomfruerne hørte, de bleve lagte paa Hjulbøren, og det var altid fin Behandling, men Stempel bleve de kaldte.

„Jom —!“ sagde de, idet de stampede mod Steenbroen; „Jom —!“ og lige vare de ved at sige heelt ud Ordet: „Jomfru,“ men de bed det kort af, de toge det i sig igjen, for de fandt, at de ikke engang burde svare. Men indbyrdes tiltalte de altid hinanden med Navnet Jomfru, og priiste de gode gamle Dage, da man kaldte enhver Ting ved sit rette Navn, og kaldtes Jomfru naar man var en Jomfru; og det bleve de begge To, thi Rambukken, den store Maskine, slog virkeligt op med den Ungste, han vilde ikke indlade sig med et Stempel.

Ved det yderste Hav.

Et Par store Fartøier vare sendte høit op mod Nordpolen, for der at finde Landenes Grændser mod Havet og prøve, hvorvidt Menneskene kunde der trænge igjennem. Allerede Aar og Dage havde de mellem Taage og Is styret heroppe og prøvet stort Besvær; nu var Vinteren begyndt, Solen nede; mange, mange Uger vilde blive her een lang Nat; Alt rundtom var eet eneste Stykke Is; fast til det var hvert Skib fortoiet, Sneen laae høit, og af Sneen selv var bikubesformede Huse reiste, nogle store, som vore Kjøppehøie, andre ikke større, end at de kunde rumme to eller fire Mænd; men mørkt var det ikke, Nordlysene skinnede røde og blaa, det var et evigt, storartet Byrbæreri og Sneen lyfte, Natten her var een lang blusfende Dæmring; paa den klareste Tid kom Skarer af de Indfødte, underlige at see i deres haarede Skindklæder, og paa deres Slæder, som vare tømrede af Isstykker; de bragte Skind i store Bunker og Sneehusene fik derfra varme Gulvtæpper; Skind blev Tæppe og Dyne, som Matroserne redte sig til Seng under Sneekuplen, mens det udenfor gnistrende frøs, som vi ikke kjende det ved vor strengeste Vintertid. Hos os var det endnu Efteraars=Dage, det tænkte de paa beroppe; de husede paa Solstraalerne i Hjemmet og paa det rødgule Løv, som hang paa Træerne. Uhret viste, at det var Aften og Sovetid, og i et af Sneehusene strakte sig allerede To for at hvile; den Yngste havde med sin bedste, rigeste Skat hjemme fra, den, Vedstemo'er for Afreisen gav ham med, det var Bibelen. Hver Nat laae den under hans Hovedgjerde, han vidste fra Barndoms=Aarene af, hvad der stod i den; hver Dag læste han et Stykke, og paa hans Leie kom ham tidt saa trostende i Tanke de hellige Ord: „vil de

jeg tage Morgenrødens Vinger, vilde jeg boe ved det yderste Hav, Du skulde dog føre mig og din høire Haand holde mig fast!" — og under Sandhedens Ord og Tro luffede han Vinene, Sønnen kom og Drømmen kom, Aandens Aabenharelse i Gud; Sjælen var den levende under Regemets Hvile, han fornam det, det var som Melodier af gamle fjære, kjendte Sange; det aandede saa mildt, saa sommervarmt, og fra sit Reie saae han det skinne over sig; som om Sneekuplen blev gjennemstraalet udefra; han løftede sit Hoved, det straalende Hvide var ikke Bægge eller Loft, det var de store Vinger fra en Engels Skuldre, og han saae op i hans milde, lyfende Ansigt. Ud fra Bibelens Blade, som fra en Lilies Bæger, løftede Engelen sig, bredte sine Arme vidt ud og Sneehyttens Bægge sank rundtom, som et luftigtlet Taagesløv; Hjemmets grønne Marker og Høie med de rødbrune Skove laae rundtom i stille Solfin en deilig Efteraarsdag; Storkens Rede stod tom, men endnu hang Væbterne paa det vilde Væbetræ, skjøndt Bladene vare faldne; de røde Hyben skinnede og Støren sleitede i det lille grønne Buur over Bondehusets Vindue, hvor Hjemmets Hjem var; Støren sleitede, som det var lært den og Bedstemo'er hang Tuglegræs om Buret, som Sannesønnen altid havde gjort; og Smedens Datter, saa ung og saa smuk, stod ved Brønden og drog Vand op, nikkede til Bedstemo'er, og Bedstemo'er vinkede, viste et Brev langveis fra; denne Morgen var det kommet fra de kolde Lande, høit oppe fra Nordpolen selv, hvor Sannesønnen var — i Guds Haand. — Og de loe og de græd, og han, under Is og Sne, der i Aandens Verden, under Engelen Vinger saae og hørte det Alt, loe med dem og græd med dem. Og der blev læst høit af Brevet selv de Bibelens Ord: „Ved det yderste Hav, hans høire Haand vil holde mig fast!" — Som deilig Psalmesang klang det rundt om, og Engelen lod sine Vinger, som et Slør lægge sig om den Sovende, —

Drømmen var endt — det var mørkt i Sneehuset, men Bibelen laae under hans Hoved, Troen og Haabet laae i hans Hjerte; Gud var med og Hjemmet var med — „ved det yderste Hav!“

Pengegrisen.

Der var saa meget Legetoi i Børnenes Stue; øverst paa Skabet stod Sparebøssen, den var af Leertoi, i Skikkelse af en Griis, den havde naturlig Sprække i Ryggen og Sprækken var med en Kniv gjort større, at der ogsaa kunde gaae Solsydalere ind, og der var gaaet to, foruden mange andre Skillinger. Pengegrisen var saa proppet, at han ikke længer kunde rasle, og det er det Høieste en Pengegriis kan bringe det til. Der stod han nu øverst paa Hylden og saae ned paa Alt i Stuen, han vidste nok at med hvad han havde i Maven kunde han kjøbe det Hele, og det er at have en god Bevidsfæthed.

Det tænkte de Andre ogsaa paa, om de ikke sagde det, der var jo Andet at tale om. Comodeskuffen stod paa Klem, og der reiste sig en stor Duffe, noget gammel var hun og klinket i Halsen; hun saae ud, og sagde: „Skal vi nu lege Menneffer, det er jo altid Noget!“ og saa blev der et Nøre, selv Skilderierne vendte sig paa Bæggen, de viste, de ogsaa havde Baggside, men det var ikke for at sige imod.

Det var midt om Natten, Maanen skinnede ind ad Vinduet og gav fri Belysning. Nu skulde Legen begynde og Alt var indbudt, selv Barnevognen, der dog hørte til det grovere Legetoi. „Enhver er god for sig!“ sagde den, „man kan ikke Alle være af Alder! Nogen maa gjøre Gavn, som man siger!“

Bengegrisen var den eneste, som fik Indbydelsen skriftlig, han stod for høit til at de troede, at han kunde høre den mundtlig, og gav heller ikke Svar om han kom, for han kom ikke; skulde han med, maatte han nyde det hjemme fra, det kunde de rette sig efter og det gjorde de.

Det lille Duffetheater blev strax stillet op saaledes at han kunde see lige ind i det; de vilde begynde med Comedie, og saa skulde der være Thee og Forstandsøvelse, og med den begyndte de strax; Gyngehesten talte om Training og Guldblod, Barnevognen om Jernbaner og Dampkraft — det var jo Altsammen Noget der hørte til deres Fag og som de kunde tale om. Stue-Uhret talte om Politik — tik — tik! det vidste hvad Klokken var slaaet, men man sagde at det gik ikke rigtigt. Spankrørstokken stod og var stolt af sin Dubsto og Sølvknap, han var jo beslaaet foroven og forneden; i Sophaen laae to broderede Puder, de vare nydelige og dumme — og saa kunde Comedien begynde.

Alle sad de og saae til, og der blev bedet om at man vilde smælde, knalde og rumle, ligesom man var fornøiet til. Men Ridepidffen sagde, at han aldrig smældede for de Gamle, men kun for de Uforlovede. „Jeg knalder for Alt!“ sagde Knaldperlen. „Get Sted skal man jo være!“ meente Spottesbaffen, det var nu saadan Enhvers Tanke ved at være paa Comedie. Stykket duede ikke, men det blev godt givet; alle de Spillende vendte den malede Side udad: de vare kun til at see paa een Led, ikke paa Brangen; og Alle spillede de udmærket, heelt forud af Theatret, Traaden var for lang i dem, men saa bleve de mere mærkbare. Den klinkede Duffe blev saa betaget, at hun blev løs i Klinken og Bengegrisen blev paa sin Maade saa betaget, at han beslattede at gjøre Noget for En af dem, sætte ham i sit Testament, som den, der skulde ligge i aaben Begravelse med ham, naar den Tid kom.

Det var en sand Nøydelse, saa at man opgav Theevandet og blev ved Forstands-Ovelsen, det kaldte man at lege Menneſter, og der var ingen Ondſkab deri, for de legede kun — og hver tænkte paa ſig og paa hvad Pengegrifen tænkte, og Pengegrifen tænkte længeſt, han tænkte jo paa Testament og Begravelse — og naar kom det iſtand — altid før man venter det. — — Knak! der laae han fra Skabet — laae paa Gulvet, i Stumper og Stykker, mens Skillingerne dandsede og ſprang; de mindſte ſnurrede, de ſtore trillede, iſær den ene Sølvdaler, han vilde ordenlig ud i Verden. Og det kom han og det kom de alles ſammen, og Skaarene af Pengegrifen kom i Bøtten, men paa Skabet ſelv ſtod igjen næſte Dag en ny Pengegris af Leertøi, der var endnu ikke en Skilling i den, derfor kunde den heller ikke røſle, deri lignede han den anden, det var altid en Begyndelse — og med den vil vi ende!

Biographiske Skizzer og Anmeldelser.

Die Bull.

Henriette Hand.

„Midsommar-Resan”.

Jens Adolf Zerichau og Elisabeth Zerichau, fødte Baumann.

En Episode af Ole Bulls Liv.

Fortalt efter Kunstnerens egen mundtlige Meddelelse.

(1839.)

Bag Alperne ligger Miraklernes Land, Eventyrenes Verden; vi ville ikke troe paa Mirakler, ikke høre om disse, Eventyret derimod er os kjær, til det lytte vi gjerne, et saadant, som det kun gives for Geniet, fandt Sted i Bologna Aaret 1834.

Den fattige Nordmand Ole Bull, som Ingen dengang kjendte, var kommet saa langt Syd paa. I Hjemmet havde vel Enkelte troet, at der rørte sig Noget hos ham, men de fleste, som det altid gaaer, forudsagde, der bliver ikke Noget af Ole. Selv sølte han: jeg maa ud i Verden, for at bringe Gnisten til Flamme, eller ogsaa gaae reent tilgrunde; at dette sidste snarest vilde skee, thødede nu Alt hen paa.

Han var kommet til Bologna, men her vare hans Benge slupne og intet Sted havde han Udset til at faae nogle fra; ingen Ven, ingen Landsmand rakte ham Haanden, eensom sad han oppe paa et fattigt Tagkammer i en af Smaagaderne. Det var allerede den anden Dag, han næsten Intet havde nydt; Vandflasken og Violinen vare de to eneste, som vederqvagede den unge, lidende Kunstner.

Da mistvivlede han selv om at eie det ham af Gud Givne, og ubevidst indaandede han i Violinen de Toner, som nu saa

forunderligt gribe vort Hjerte, disse Toner, som sige os, hvor dybt han selv har lidt og følt.

Just denne Aften blev i det store Theater givet en Concert; Huset var næsten overfyldt, Hertugen af Toscana var i Besøg i den kongelige Loge, Madam Malibran og Hr. Veriot vilde understøtte Concertgiveren med et Par Nummere. Forestillingen skulde begynde, men det saae angsteligt ud dermed: Hr. Veriot var bleven fornærmet, og negtede at spille. Alt var derfor i stor Forvirring oppe paa Theatret. Da kom Componisten Rossinis Kone til, og i den Rød man var, fortalte hun, at Aftenen forud var hun gaaet gennem en af Smaagaderne, og der pludseligt standsset ved forunderlige Toner af et Instrument, som vel lignede en Violin, men dog syntes forskjelligt fra denne. Hun havde spurgt Verten der i Huset, hvo der boede oppe paa Øvisten, hvorfra Musiken klang, og han havde svaret, at det var en ung Mand fra Norden, og at Instrumentet vist var en Lire; dog dette indsaae hun at det ikke kunde være, det var enten et nyt Slags Instrument, eller en Kunstner, der paa en usædvanlig Maade vidste at behandle Violinen, man skulde dog sende Bud efter ham, meente hun, maaskee kunde han udfylde de ved Veriot manglende Nummere.

I den Rød man var, greb man det givne Raad, og et Bud sendtes hen til den lille Gade, hvor Bull sad paa sit Tagkammer. For ham var dette som en Sendelse fra Himlen; nu eller aldrig! tænkte han, og, skøndt syg og afkræftet, tog han Violinen under Armen og gik til Theatret.

To Minuter derefter blev af Regisseuren anmeldt for det forsamlede Publicum, at en ung Nordmand, altsaa „en ung Vild," vilde i Veriots Sted lade sig høre paa Violinen.

O! Bull traadte frem; Theatret var blendende ophyst. Han saae de nærmeste Damer monstrende Blif; En af dem, der ret betragtede ham gennem Rifferten, hvisttede smilende til

sin Naboverste lidt Spot over Kunstnerens forlegne Manerer. Han jaee paa sine Klæder, og i den stærke Belysning toge de sig høist fattige ud. Damen gjorde vist ogsaa sin Bemærkning derover, og hendes Smil gif ham skarpt gjennem Hjertet.

Ingen Noder førte han med, som han kunde give Orkestret, han maatte altsaa spille uden Accompanement, men hvad skulde han spille. „Jeg vil give dem de Phantasier, som i dette Dies blif gjennemstrømme mig!“ og improvisatorisk gav han da Erindringer om sit eget Liv, Melodier fra Hjemmets Bjerge, hans Kamp i Verden og hans hele Sjæls Uro; det var som hver Tanke, hver Følelse gif over i Violinen og derfra aabenbarede sig for Mængden. Den mest stormende Bisalbs-Rubel gjenløb i Huset. Bull blev fremkalddt og atter fremkalddt. Man forlangte endnu et Nummer, en ny Improvisation.

Han henvendte sig da til den Dame, hvis spottende Smil havde hilset ham ved hans Indtrædelse, og udbad sig af hende et Thema til at variere. Hun gav ham et af „Norma,“ han gif endnu til to andre Damer og hver af disse opgave ham et af „Othello“ og et af „Moses.“

„Hvad om jeg tog alle tre Themaer,“ tænkte Bull, „lod dem omflagre hinanden, danne sig til eet Lonestykke, da vilde jeg derved smigre enhver af Damerne og ved Compositionen maafsee gjøre Virkning.“

Som tænkt, saa gjort. Han spillede; mægtig, som Magierens Stav gled Buen hen over Strengene, medens de kolde Vanddraaber stode paa hans Pande; der var Feber i hans Blod, det var, som det Sjælelige vilde rive sig løs fra Legemet; Ildflammer funklede for hans Dine, han solte sig nærved at synke om; endnu et Par kjække Buestrøg, de vare den sidste legemlige Kraft. Blomster og Krands fra den henrevne Mængde omflagrede ham, der udmattet af Sjæle-Kamp og Hunger var nærved at segne.

Han gik til sit Hjem, ledsaget med Musff. Udenfor Huset tonede Serenaden for Aftenens Heros, der imidlertid ene sneg sig op ad den snevre, mørke Trappe, høiere og høiere, ind paa det fattige Tagkammer, hvor han greb efter Vandflasken, for at vedergæve sig. Det er et Eventyr fra vor Tid, et Eventyr, som kun Geniet oplever.

Da Alt igjen blev stille kom Verten op til ham, bragte ham Spise og Drikke, indrømmede ham et bedre Værelse. Næste Morgen underrettedes han om, at Theatret stod til hans Afbenyttelse, og at en Concert skulde blive arrangeret for ham. En Indbydelse af Hertugen af Toscana fulgte, og fra dette Dieblif var Navn og Hæder grundet for Ole Bull.

Henriette Hand.

Et Par indledende Ord foran i den tydske Udgave af denne Forfatterindes
 Novelle: Tante Anna. — Hamburg, Robert Kittler, 1845.

I de danske historiske Folkesagn lever Navnet Ole Bager, han var bosiddende i Odense, og nævnes, som en af Landets rigeste Borgere, selv Kong Frederik var hans Skyldner, og Sagnet melder, at da Kongen engang besøgte Ole Bager, brændte denne, til Gæde for ham Kaneel i sin Kaffelovn. „Det er en dyr Brændsel!“ sagde Kongen, „men den lugter godt!“ — „Naar Deres Majestæt atter viser mig den Naade at jeg forundes Deres kongelige Besøg, skal Brændselen endnu lugte bedre!“ svarede Ole Bager, og da Kongen atter kom lagde han alle Forskrivninger for modtagne Summer, Kongen vedkommende, i Ovnen. „Det maa jeg sige,“ var da Kongens Ord, „det er en Lugt jeg rigtignok endnu lider bedre.“

Frederik den Anden skjenkede Ole Bager det smukke stovbegroede Tolderlund, tæt udenfor Odense, og skjøndt dette Stykke Land siden solgtes og kom til Forskjellige, beholdtes dog i den Bageriske Familie en lille smuk Plet deraf, hvor en Sommer-Villa var opført og beboedes af den sidste Descendent, Redacteur og Bogtrykker Iversen, en af Byens meest anseete Borgere; Søn- og Helligdage vandrede Borgerfolk og Almue ud til dette smukke Sted, hvis Indgang førte den oprigtige Indskrift: „Velkommen!“ Haven stod aaben for Enhver, den var efter den Tids

Smag rig paa Inscriptioner og skaarne Hækker; paa det høieste Punkt kneisede en Obelisk af Træ og ud mod Canalen, paa hvilke Stibe løbe op til Odense, laae en Fæstning i Miniatur med Trækanoner og Træsoldat. Inde i selve Huset var een Stue velbekjendt, den forte Navn af Ole Bagers Stue og herinde opbevaredes Epitaphiet over ham, hans Kone og Børn, deres Liigsteen, et Vord og nogle af de Mønter, han i levende Live havde faaet Lov af Kongen at maatte slaae. Iversens Børnebørn, alle unge, livfulde Piger, tilbragte Festdagene i denne Stue, den meest stille af dem var Henriette — just hende, vi her i de efterfølgende Blade skulde gjøre Bekjendtskab med, som Forfatterinde.

Den smukke Eiendom er ved Bedsteforældrenes Død kommen i fremmede Hænder, den nye Slægt er fremmed for Ole Bagers Stue, og den eiendommelige Skov-Have ved Canalen, Alt har faaet et andet Præg; de unge Piger ere som Børne bleve spredte ad, den ældste, Henriette, som pleiede de smukke Blomster udenfor Ole Bagers Stue, har nu hele sin Blomster-Have i et Par Urtepotter bag de smalle Vinduer i et Huus i Kjøbenhavn, Aandens Have er blevet hendes større Urtegaard; for tre Aar siden optraadte hun som Forfatterinde, og Alle, hvem de Frosken Bremerste Romaner have tilstalt, sølte sig grebne af den beslagtede Aand, her aabenbarede sig uden Efterligning.

Forlægger og Forfatterinde have troet, idet en tydsff Udgave, besørget af hende selv, udkom i Tydsffland, det kunde være gavnligt, at et Par indledende Ord fra min Haand fulgte, og uagtet Enkelte vist kunne kalde det Forsængelighed, Overvurderen af min Betydning, har jeg været beredvillig, idet jeg har troet, at selv en løs Skizze af hendes Slægt og Barndoms Forhold, som jeg ovenfor har forsøgt at give den, kunde vække Interesse for hendes Digtning.

Undere af de svenske Hverdagshistorier ville vist ved Læsningen af denne danske Forfatterinde blive hende venlig stemt og er dette Tilfældet, da vil hendes større Arbejde, Novellen „En Skribentindes Datter“ følge efter.

Ole Bagers Guld og Rigdomme leve kun i Sagnet, hans Afkom har beholdt de — hvorom Bibelen siger, at de ikke kunne fortæres af Møl og af Rust!

„Midsommar-Resan”.

En Vall-Fart af Förf. till Teckningar ur hvardagslifvet.

(Anmeldelsen i „Nordischer Telegraph.“ C. B. Loxd. Leipzig.)

Ved at høre og see Jenny Lind paa Scenen og ved at læse Fredrika Bremers Skrifter gribes vi ved et Beslægtet hos dem begge, vi føle og overtydes om, at her rækkes os Aandens Wiin af et reent Bæger.

De nyere franske Romaner frembyde ligesom en Række af pirrende Feste og glimrende Bacchanalier; man faaer ikke Hvile til sin egen frie Tanke, sin egen naturlige Følelse; Fredrika Bremer aabner for os et Familieliv, hvor man derimod snart voxer fast, føler os hyggeligt inde, det Gode i os oplives og kommer frem, man bliver der et bedre Menneske. Den christelige No, Forfatterinden synes at eie, det hjærlige Sind, der saa fuldelig gjennemlyser hendes Skrifter, gjer at man faaer disse og hende kjær.

Enhver, der læser de to sidste Noveller af hende: „Syskonlif” og „Midsommar-Resan”, vil ubetvivlelig strax være enig med os heri. Den sidstnævnte, hendes seneste Arbeide, synes os især et sandt Miniatur-Billed af hende selv, i Aand og Skrifter. Om Novellens Hovedperson, den mæsterligt givne Fru Cecilie, staae alle de andre Personer, klart tegnede, som ved en hjærlig begavet Søsters Haand; man lever med disse Mennesker ind i deres Glæder og Sorger; det Hele er saa vel sammen-

stillet, at man har for sig som kun eet Billed; Reisen til Midnats-Solen er den Bevægelsens Straaler, som der kaster sit Lys; vi ville ikke skelettere Billedet, ikke rive enkelte Dele ud og sige: see hvor smukt, hvor sandt, men sige: betragt selv! En høist interessant Indledning fører os til Novellen, en Indledning, der som Vinger bærer Læseren op til det Sted, hvor Sceneriet er henlagt; vi flyve heelt op mod Lapmarken, op til Nordland, Virkenes, de stride Elves og de store Ornes Land. Paa denne Flugt, ligesom climatiseres vi for den givne Fortællings Hjem. Vi see hele Sverrig, under os et poetisk characteristisk Landfort, hvor hver Provindses Eiendommelighed i Natur og Menneker ere noie fremhævede, vi troe paa vor Flugt at titte ind i Stuen i de smaa Stæder, hvor Kaffeselskabet og Klubben er et Verdens-Forum; vi see historiske Navne som Smaalands festligt skinnende fra Hytte og Slot; man ønsker næsten at Reisen endnu var længer; og staaer ved Maalet, der hvor Forfatterinden begynder sin Valfart „Midsommar-Resan“.

Jens Adolf Jerichau

og

Elisabeth Jerichau, født Baumann.

Til egen huuslig Lykke og til Gavn for Kunsten, mødtes og forenedes disse To, hvis Liv og Virken vi her give i en tro, fort Skizze.

Jens Adolf Jerichau er født den 17de April 1816 i Alesens i Aften; hans Fader, der som Kjøbmand havde en lille Handel, døde tidlig fra Kone og mange Børn; fjorten Aar gammel blev Sønnen, Jens Adolf, sat i Huset hos en Maler i Odense for der at lære Maler-Haandværket, og en Contract sluttet om en Læretid paa fem Aar, i hvilke Mesteren skulde lære ham „det finere Maleri,“ det vilde sige, at male Portraiter og Landskaber, Noget, Mesteren slet ikke forstod eller gav sig af med; hans „finere Maleri,“ var kun Forzjiringer og Ornamenteer, sædvanligviis malede igjennem Skabeloner.

Et Aar gik, og endnu var det kun blevet ved at sætte Farver paa Bægge og Vindueskarme, „det Finere maae vi vente med,“ sagde Mesteren, „hvad skulde jeg ellers lære Dig i de sidste Aar.“

Det kun Haandværksmæssige trykkede den opvakte Dreng, og paa egen Haand tegnede han Figurer, Landskaber og Ornamenteer, om hvilke Mesteren sagde: „vidste jeg det ikke bedre, vilde jeg troe, at jeg selv havde gjort dem!“ ja da han engang

skulde male som Forziring paa en Muur en Morian, sagde han: „det er bedst Du tegner den op, saa skal jeg corrigere!“

Paa det andet Aarear var det den unge, geniale Natur umuligt længer her at holde det ud, en indre Trang drev ham afsted, hemmeligt pakkede han sin Koffert, og før Mester vidste det, var han borte.

Reisen gik til Kiøbenhavn, hvor den unge Jerichau bragte det til at faae Afgang til Kunstacademiets Skole. Moderen, der sad med flere Børn, kunde ikke understøtte ham meget, og uagtet han snart vandt begge Sølvmedaillerne, var det dog ikke nok til at lette ham hans Ophold; hertil kom endnu, at der var en Uklarhed i det gjørende unge Sind, han var uvis om han skulde udvikle sig til Maler eller Billedhugger. Enkelte Gange opgav han ganske sig selv og troede, at han aldrig blev Kunstner; al Skoletvang var ham trykkende, en Uro var over ham, han syntes, at Ingen forstod ham, og forstod endnu ikke sig selv, kun Det klarede sig for ham, at hans Sind og Tanke drev ham til at være Billedhugger.

Vi finde i det kongelige Academies Udstillingskatalog for 1837 af Eleven Jerichau en „Balder's Statue“ i Gips og en „Christus“ efter Michel Angelo. Ved Udstillingen 1838 nævnes en Gruppe forestillende „Tro, Haab og Kjærlighed,“ en „Amor-Statue“ og en Skizze til et Gravmæle.

I Maret 1838 sendte Regjeringen et Skib til Italien for at hjemhente Thorvaldsen og hans Værker. Jerichau sølte en uimodstaaelig Lyst til at gaae med Skibet, for i Rom at studere Kunsten og der selvstændig udvikle sig. Christian den Ottende, dengang Arveprinds, gav ham, da han søgte derom, Tilladelse til at følge med Skibet, men Jerichau havde ikke endnu endt sine academiske Studier hjemme og kunde altsaa intet Stipendium faae. Penge maatte han have eller ogsaa opgive Reisen, og Gud lagde det til det Bedste.

I Kjøbenhavn var en ældre Dame, der selv med Talent for at male, skattede og fulgte alt Godt og Herligt i Kunsten; et af hendes høieste Ønsker var at komme til Udlandet og see Mesterværkerne der; Tid efter anden havde hun, sparsommeligt, henlagt nogle faa Penge, som nu vare blevne en Sum af flere hundrede Rigsdaler; disse gav hun Jerichau, overtydet om, at hans Rejse vilde blive til større Udbytte for Kunsten, end om hun kom affted.

Jerichau gik ombord, men her følte han sig snart trykket og eensom; mistvivlende om sig selv fortrods han næsten at være taget affted; forknøyt og med tungt Sind kom han til Rom, men her modtog Thorvaldsen ham saa hjerteligt, saa deeltagende, og ved det Velkomsthys, den store Mester gav ham, løstede sig igjen det fortrykte, sorgfulde Sind.

Men kun kort Tid bleve de sammen, Thorvaldsen selv reiste hjem til Danmark; Jerichau havde faaet Lov til at studere i hans Atelier; Thorvaldsens Værker og Antikferne, paa hvilke det gamle Rom er saa rigt, opfyldte og beskæftigede den unge Kunstners Tanke, og paa samme Tid samlede han sig efter Naturen en Mængde Studier af Dyre-Hoveder, især Hunde, Bøfler og Geder. — Saaledes hengik et Par ikke lyse og ikke lette Aaringer. De Penge, han havde bragt med til Rom, vare forlængst givne ud, han blev syg, faldt fra een Sygdom i en anden og med sit første Arbejde, en „Adonis-Statue“, havde han det Uheld, at den styrtede sammen for ham, før den blev færdig; fattig, mismodig og syg gik han i den store By.

Hjemme i Kjøbenhavn, fra de første Academies-Aar, havde Jerichau sluttet inderligt Venstab med den noget yngre, Kunstner, Thorald Ræssøe*), et Venstab, der prøvet og styrket

*) Broder til Oberst Ræssøe, der faldt ved Idsted.

gjennem Mærene, varer ved; til ham havde han hjemsendt nogle Skizzer og Udkast til paatænkte Værker.

Hendes Majestæt, Enkedronning Caroline Amalie saae disse Tegninger og var da den første af Alle, der gjorde en Bestilling hos Jerichau, den første, der gav ham Leilighed til at udføre et Arbejde, og til dette opgav hun ham Prisen: „Alexander og Moranes Bryllup.“

Endnu legemlig svag og under Sorg og Savn tog Jerichau fat paa Arbejdet og havde det fuldendt netop (1845), da der til Indtægt for Gulddendelsen af Domkirken i Cöln, var i Rom en Udstilling, og paa denne blev hans Arbejde seet. Den kraftige Opfattelse og Udførelse af Emnet, dertil den smukke, antike rene Stil, der viste sig her, tildrog sig Kunstneres og Kunstjendernes Opmærksomhed, men denne selv blev først almindelig og Jerichau kom først ret i Omtale, da han senere udstillede sin colossale Gruppe „Herkules og Hebe;“ imidlertid forskaffede Prisen ham dog det, at han af Doktor Abendroth fik en Bestilling paa „Penelope.“

Gipseren, som afstøbte Herkules og Hebe Gruppen, havde opstillet nogle Stykker af denne i sit Værksted paa Corso; den berømte tydske Maler Cornelius kom tilfældigviis forbi, blev staaende og betragtede disse Arbejder, forundret spurgte han om Kunstnerens Navn, og da han hørte det og hvor han boede, opsogte han ham og udtalte sin Glæde over, at et saa fortræffeligt Arbejde som dette, var bragt af en Landsmand til Thorvaldsen; den store Mester, der Mæret forud var død.

Professør Adolf Stahr fra Oldenborg, som da opholdt sig i Rom omtalte i tydske Blade, paa det meest hændende, den unge danske Billedhuggers Geni og Dygtighed, men nu vaagnede Misundelsen hos andre Kunstnere i Rom, og de søgte at nedfælde Jerichaus Værk ved at sige, at Herkules kun var en restaureret Gjengivelse af den berømte Torso fra Belvedere,

som findes i Vaticanet. Jerichau svarede med at lade opstille en Afstøbning af dette Kunstværk ved Siden af sit, og hans Seier var fuldkommen; men nu blev der talt om, hvilken Forsængelighed det var af det unge Menneske at stille sit Arbejde sammen med en Antik, og idet man vel indrømmede Fortjenesten ved hans Værk, begrændsede man hans Dygtighed ved at sige, at han kun kunde efterligne Antiken; da var det, at han 1846 efter den levende Model formede sin „Pantherjæger," og Meningerne deelte sig i, om hiint eller dette Værk var hans fortrinligste.

Maret forud var en ung polsk Malerinde, Elisabeth Baumann, kommet til Rom og havde der, efter nogle Ugers Besøg i Sjergene, hvor hun blev henrevet af Folkelivet og Naturen, strax gjort Udkaft til et stort Maleri, forestillende italienske Qvinder ved Brønden. Maleren Cornelius, der alt tidligere, ved at see hendes polske Billeder, levende og varmt havde udtalt sig, ja sagt de Ord: „hun er det eneste Mandfolk i den düsseldorfske Skole!" fik ved at see dette i Carton fornyet stor Interesse for hende.

Det var i Warschau den 21de November 1819, at Anna Maria Elisabeth Baumann fødtes af tydske Forældre. Hos disse, i et stort gammelt Huus paa en Skrænt ud mod Weichselfloden med Omgivelse af store haver og Gaarde, havde hun et kjærligt, hyggeligt Hjem.

Ved Revolutionens Udbrud blev det stille, velsignede Familienliv forstyrret, og Forældrene troede, at det var bedst for Børnene, at de sendtes bort og saaledes kom nu Elisabeth til en gammel, ugift Tante i Danzig; her, overladt til sig selv, levede hun helst eenfomt med Naturen. De nylig ved Revolutionen modtagne Indtryk forøgedes ved Krigsbegivenhederne, og det blev hende en Trang, i Skizze, at bringe paa Papiret mangt et Moment, hun havde seet. En Reise til Kiew, hvor hun besøgte en gift Søster, gav hende nye Motiver til Billeder, idet hun

grebes af det Maleriske i de brogede Nationaldragter hos Russer, Polakker og Jøder. Den unge Pige, som ikke var uden Talent for Musik, vendte sig meer og meer fra denne, idet Tegning og Malning optog hele hendes Interesse og Tid. Venner og Bekjendte raadede hende til at udvikle sig Kunstnerisk, det blev meer og meer hendes Lyst, og Forældrene tillod hende derfor i et Aarstid at tage Ophold i Berlin. De Skizzer og Udkast, hun her medbragte og viste til Professor Hübner, bleve af ham erklærede for aldeles talentløse. I sin store Bedrøvelse herover kunde hun dog endnu ikke opgive den Vej, som hun af hele sin Sjæl og Tanke alt havde valgt, og da hun for Hübner udtalte det, var hans Raad, at hun jo kunde tage til Düsseldorf, der vilde det nok blive hende klart, at hun ikke burde vælge den Bane, hun nu tænkte at gaae.

Hun kom til Düsseldorf, Uger og Maaneder gik, men endnu tydede intet af hendes Arbejder paa Fremstribt. Imidlertid havde hun skizzerende henkastet nogle Scener af det polske Folkeliv, disse vakte Director Schadows Opmærksomhed og han gav hende det Raad at følge sin egen Natur og Indgivelse, og nu, i Løbet af to Maaneder, fuldendte hun, under Professor Carl Sohns Veiledning, i naturlig Størrelse to Billeder af det polske Folkeliv, som ved deres Fremstilling, Kraft og Farve, i høi Grad vakte Opmærksomhed. Det ene: en polsk Bondekone, flygtende med sine tre Børn,^{*)} det andet: en polsk Bondefamilie paa den afbrændte Tomt af deres Hytte;^{**)} af dette sidste have vi paa den kjøbenhavnske Udstilling 1848 seet en lille Skizze.

Den levende Erkjendelse af sandt Talent, Kunstnerinden nu rundt om erholdt, gav hende Mod, og ene reiste hun til Rom, hvor hun indtraf 1845; og, som vi have sagt, strax besøgte

^{*)} Billedet tilhører nu Fyrst Radzewill i Berlin.

^{**)} Dette eies af Lord Lansdowne i London.

Bjergene, og begyndte sit store Maleri. Mellem de mange Kunstnere som kom og saae dette, var ogsaa Jerichau; senere, i de forskjellige Kredse af kunstelskende Fremmede, mødtes de jævnlig, de vare jo begge de To, som i Kunstverdenen der, for Diebliffet vare i meest Omtale.

Elisabeth Baumann var og er, som vi nu Alle kjende hende, en aaben, genial Natur med inderlig og dyb Følelse, dertil fuld af Liv og Elskværdighed. Med stor Inderlighed vidste hun at foredrage polske og russiske Folkesange, kjendte de slaviske Nationaldandse og udtrykte sig dertil færdigt i flere Sprog. Efter nogle Maanedes Forløb forlovede Jerichau sig med Elisabeth Baumann, og Aaret efter, (den 19de Februar 1846) bleve de viiede i det preussiske Gesandtskabs Capel paa Capitoliet i Rom.

De sølte sig lykkelige i deres Ægteskab, erkjendtes for dygtige Kunstnere, deres Arbejder erholdt Roes og Anerkjendelse, men der kom ingen Kjober. Jerichau var uden offentlig eller privat Understøttelse, og snart, idet han troede kun at see fattigdom for sig, sank han hen i en nervøs melancholisk Tilstand. Med den inderligste Kjærlighed, ved kjæft at holde Sindet oppe, virkede og levede Hustruen for ham; hans trofaste Ven, Maleren Læssøe, pleiede aandelig og legemlig, den sygnende Ven, som var nær ved at gaae tabt for Kunsten. Men da Nøden syntes at være størst, var ogsaa Hjælpen nærmest. Netop paa sin Fødselsdag, den 17de April 1846 fik Jerichau pludselig, fra Kong Christian den Ottende, der havde læst og hørt om Gruppen „Herkules og Hebe“ en Bestilling paa denne, og endnu samme Dag fra Thyri Galozin i Petersborg en lignende Bestilling paa „Pantherjægeren“ og saa Dage derefter en tredje Bestilling, nemlig et Grav-Monument for Goethes Sønnedatter Alma. Det var, som om Lykken vilde strømme ind paa ham.

Nu kom der Mod og Livslyst, men hans Sundhed var brudt, og fordrede, at han, som Lægerne bød det, maatte styrkes i et nordligt Clima; ved de modtagne Bestillinger saae han sig i Stand til at reise, og gif saaledes med sin Kone tilbage til Danmark, hvor han tilbragte Sommeren 1846; styrket kom han derpaa i Efteraaret igjen til Rom.

Her i hans Atelier besøgte ham en Dag Prindsesse Albrecht af Preussen; hun saae hans Arbejder og opmuntrede ham til at concurrere med nogle fremmede Kunstnere i at indlevere Skizzen til en colossal Christus, som hun agtede at bestille. Jerichau gav sin Skizze og vandt Prisen. Lykkelige Dage vare komne, han følte sig rask, var i Virksomhed og nød Erkjendelse, ogsaa hans begavede Hustrues Talent blev almindeligt erkjendt, idet hun nu ganske havde fuldendt sit før omtalte store Maleri, der ved sin Farveglands og Opsatningsaand tyder paa de gamle venetianske Mestres Indvirkning. Ogjaa her var det Professor Adolf Stahr's hædrende Anmeldelse og Kunstkritik,*) der bidrog til at vække Udlandets Opmærksomhed paa dette, dengang, hendes betydeligste Værk**).

I Foraaret 1847 reiste Jerichau anden Gang til Kjøbenhavn, idet han kun heroppe i den koldere Luft følte sig styrket; under sit Ophold her fik han af Grev Wilhelm Moltke til Bregentved Bestilling paa en „Flora-Statue," samt paa en Gjentagelse af den tidligere fuldendte „Benelope."

I Efteraaret kom Jerichau igjen til Rom, og fuldendte den af Prindsesse Albrecht bestilte colossale Christus Figur og begyndte tillige paa et nyt, større Kunstværk, af stor Betydning: Gruppen „Adam og Eva efter Syndefaldet;" paa dette Værk blev han Medlem af Kunstacademiet i Kjøbenhavn.

*) Weserzeitung, April 1847.

**) Maleriet er senere kjøbt af Baron Hambro i London.

Den 20de Januar 1848 døde Kong Christian den Ottende. Sørgebudskabet herom naaede snart til Rom, og dybt bedrøvet stod Jerichau ved Tabet af sin første og bedste Beskytter. Nu udbrød Revolutionen i Paris, dens Bevægelser sporedes i Kirkestaten, Revolutions-Interesser fortrængte Kunstens, Rom blev snart øde, rige Fremmede, Kunstyndere og Kunstnere forlode den beleirede By og 1849 gik ogsaa Jerichau med Kone og Barn derfra, efterladende sit Atelier med de der i Marmor paabegyndte Arbejder.

I Kjøbenhavn, hvorhen de kom og indrettede sig, havde de strax den Sorg, at det syge Barn døde. Elisabeth Jerichaus Arbejder kom her første Gang paa Udstillingen i April 1849, men de fandt en mindre varm Paaffjænnelse end hendes geniale Opfatningsmaade vistnok fortjente; bedrøvet, idet hun i Kjærlighed til sin Mand her ønskede at være fast, at erkjendes som Borgerinde i Land og Kunst, fornyede sig den tidligere Selv-Miskjendelsestid hos hende; dog drev hendes livlige Natur og kunstneriske Dygtighed hende snart igjen til Virksomhed, og i saa faa Uger, som hun brugte til at tilegne sig det danske Sprog, for klart og godt i Tale og Skrift at udtrykke sig, i saa faa Aar har hun vundet Rang i Danmark som genial Kunstnerinde.

I Vinterens Løb blev Jerichau ansat som Professor ved det kongelige Kunstacademi. I Familielivet aabnede sig alle de første og bedste Kredse for ham og hans Hustru. Selv havde de her fundet og vundet et hyggeligt Hjem under lykkelige Forhold, og i den nordlige friske Luft følte han sig styrket paa Sjæl og Legeme. Tidligere paaabegyndte Arbejder fuldbendtes, saaledes paa Bestilling af Kong Frederik den Syvende: „Fredens Engel,“ der som Monument nu staaer paa Hans Majestæts Moders Grav i Rom.

Krigsaarene herhjemme vare begyndte, men under disse

gik gennem det danske Folk en frisk Aands-Strømning, den søltes i Poesi og Kunst, og vi saae i Jerichau og Kones Atelier fremspringe flere værdifulde Arbejder. Han modelerede den herlige store Gruppe: „Dødens og Opstandelsens Engle,“ „en sovende Høstpige“ og „en Slavinde i Lænker“ *).

Fra Fru Jerichau erholdt vi en Mængde Malerier, af hvilke vi maae fremhæve i 1848, Portraitet af hendes Mand; 1849 Portrait-Maleri af hendes Majestæt Enkedronning Caroline Amalie; Billedet af den islandske Pige; 1850 Portrait af et Barn, der fra sin Ammes Arm strækker Haanden ud imod en Bapegoie og endelig Maleriet „Danmark;“ den kraftige, herlige Qvindefikkelse, der med Oltids Smykker om Pande og Hals, bærende Sværd og Dannebrog, skrider frem gennem den rige Kornager.

I Maret 1851 gav hun os det deilige Stykke: „en Bondes pige læsende i Bibelen;“ det blev kjøbt af Kunstforeningen i Kjøbenhavn. 1852 malede hun det uendeligt skønne Billede, „danske Bønderbørn legende med Faar,“ et Værk, der unegtelig hører til det Fortrinligste af denne Kunstnerinde; det viser, hvor fast hun er roret til den danske Jordbund, og hvor genialt hun veed at gribe og gjengive det Nationale. Kort efter udstillede hun et i Omfang større Billede, der viste de rige Indtryk hendes Sjæl endnu glemte fra Syden, det var en romersk Carnevalsscene, hvor en Gruppe smukke Qvinder fra en Loggia kaste Blomster og Confetti **).

Strax efter, endnu samme Foraar, reiste hun til London, hvor Maret forud ved den store Udstilling, Jerichaus „Pantherjægeren,“ samt de „to colossale Hunde,“ i Stil som de antike

*) Denne sidste, udført i Marmor, er bestilt af Groesferer F. Lutein.

**) Det tilhører Etatsraad Suhr.

Løver, bestilte af Baron Hambro vare sete og kjendte. Et Anbefalings-Brev fra Enkedronning Caroline Amalie, hvis Portrait Malerinden selv havde at overbringe Dronning Victoria, forskaffede hende den engelske Dronnings Naade og høie Beskyttelse. I Bridgewater's Galleri var blevet opstillet „Carnevalsstykke“, „den islandske Pige“, Portraiterne af Statsraad Thomsen, H. C. Andersen og Adolf Jerichau. „Times“ omtalte denne Udstilling særdeles anerkjendende og rosende, og fremhævede, at Billedernes bedste Anbefaling var, at de kunde gjøre sig gjældende ved Siden af de bedste gamle Mesterværker. Hendes Majestæt Dronning Victoria lod give Befaling til, at alle Malerierne henførtes til Buckingham Palace og der opstilledes; selv udvalgte Hendes Majestæt sig Billedet af „den islandske Pige.“

I Efter sommeren kom Fru Jerichau igjen tilbage til Danmark og fuldendte 1853 sit store Stykke: „Huus Andagt*),“ et af hendes anerkjendte, fortrinligste Arbejder, og som vi derfor, i den korte Skizze vil slutte med, uagtet andre Billeder af Betydning, f. Ex. en dansk Bondekone hældende sig over sit lille Barn**), maaskee endnu burde omtales.

Til Jerichaus seneste Virksomhed hører Busterne af Thomsen og Andersen, samt de to af Universitetet bestilte Arbejder, et Crucifix og en colossal Statue: „Kong David,“ bestemt til at staae udenfor Indgangen til Frue Kirke, ligeoverfor en „Moses Statue“ modeleret af Bissen.

Og hermed vilde vi slutte denne korte Skizze, medens der endnu for Jerichau og hans Hustru ligger en rig Fremtid,

*) Tilhører Kammerherre Scavenius.

**) Tilhører Hendes Majestæt Enkedronningen.

rig i deres huuslige Lykke og rig i Kunsten; i begge disse have de en gjensidig lykkelig Indvirkning paa hinanden, og medens hans Indflydelse paa Correctheden i hendes Tegning er af stor Betydning, er hun igjen, ved sin Aandsfriskhed og Livlighed, den styrkende Aand og ligesom Baandet mellem ham og den travle Omverden; en Hæder er det hende, idet for Verden hendes Navn knyttes til Jerichaus, dog mere flatter hun det, i engere Kreds at nævnes som hans trofaste Hustru og deres Børns kjærlige Moder.

Danmark har i de To et genialt, rigt begavet Kunstnerpar, deres Slægt og Venner har i dem to hjertelige, velsignede Mennesker.

